

*studio*FORMIKA

---

prostorsko in arhitekturno načrtovanje, d. o. o., Kraška ulica 2, 1380 Cerknica

OKOLJSKO POROČILO

za spremembe in dopolnitve Občinskega
prostorskega načrta Občine Sodražica

Cerknica, avgust 2017

dop. jun. 2018, okt. 2020, mar.-apr. 2021

NAROČNIK	Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica
PRIPRAVLJAVEC PA	Občina Sodražica, Trg 25. maja 3, 1317 Sodražica
IZDELOVALEC PA	studioFORMIKA prostorsko in arhitekturno načrtovanje, d. o. o. Kraška ulica 2, 1380 Cerknica
NAZIV PA	Spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta Občine Sodražica (SD OPN 2 Sodražica)
OBMOČJE PA	Občina Sodražica
NAZIV PROJEKTA	OKOLJSKO POROČILO ZA SPREMEMBE IN DOPOLNITVE OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE SODRAŽICA
ŠTEVILKA PROJEKTA	03/2017
FAZA PROJEKTA	Obvestilo pripravljavcu plana o ustreznosti okoljskega poročila in mnenje o sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, št. 35409-48/2018-2550-32 s 1. 7. 2021.
IZDELOVALEC	studioFORMIKA prostorsko in arhitekturno načrtovanje, d. o. o. Kraška ulica 2, 1380 Cerknica
ODGOVORNA OSEBA	Mateja ŽELKO GOSAK, univ. dipl. biol., prof. biol.
POOBlašČENI ARHITEKT, POOBlašČENI PROSTORSKI NAČRTOVALEC	Nejc GOSAK, univ. dipl. inž. arh., PA PPN ZAPS 1694
SODELOVALI	Mateja ŽELKO GOSAK, univ. dipl. biol., prof. biol. Nejc GOSAK, univ. dipl. inž. arh., PA PPN ZAPS 1694

KAZALO VSEBINE

POVZETEK	8
1 UVOD	11
1.1 OZADJE ZA PRIPRAVO POROČILA	11
1.2 NAMEN, METODOLOGIJA IN VSEBINA POROČILA.....	11
2 PODATKI O SD OPN	14
2.1 IME, CILJI IN OBMOČJE SD OPN	14
2.2 NAMENSKA RABA PROSTORA	14
2.3 KRATEK OPIS SD OPN 2	15
2.4 PODATKI O POSEGIH Z VPLIVI NA OKOLJE.....	18
2.5 ODNOS DO DRUGIH PLANOV	19
2.6 PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA SD OPN	19
2.7 POTREBE PO NARAVNIH VIRIH	19
2.8 PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI	19
3 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA	20
3.1 PRAVNI REŽIMI NA OBMOČJU PLANA	20
3.2 PRVA MNENJA NOSILCEV UREJANJA PROSTORA	21
3.3 STROKOVNE PODLAGE PRI PRIPRAVI SD OPN 2	22
3.4 VARSTVENA, VAROVANA, DEGRADIRANA IN DRUGA OBMOČJA TER VELJAVNI PRAVNI REŽIMI NA TEH OBMOČJIH	23
4 PODATKI O STANJU OKOLJA	27
4.1 ZRAK IN PODNEBNE SPREMEMBE	27
4.1.1 Podnebne značilnosti	27
4.1.2 Podnebne spremembe.....	27
4.1.3 Kakovost zraka	28
4.2 OBREMENITEV S HRUPOM.....	32
4.2.1 Stopnje varstva pred hrupom in mejne vrednosti.....	32
4.2.2 Viri hrupa na območju občine.....	34
4.3 TLA	35
4.3.1 Pedološke značilnosti	35
4.3.2 Onesnaženost tal.....	35
4.3.3 Dejanska raba tal	35
4.3.4 Mineralne surovine.....	36
4.3.5 Plazljiva in erozijsko nevarna območja	36
4.4 VODE.....	37
4.4.1 Površinske vode	37
4.4.2 Podzemne vode	38
4.4.3 Prispevno območje kopalnih voda.....	38
4.4.4 Poplavna varnost	39
4.4.5 VVO, vodni viri ter oskrba s pitno vodo	40
4.4.6 Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda.....	41
4.5 GOZD.....	42
4.6 NARAVA	42
4.6.1 Rastlinstvo	42
4.6.2 Habitatni tipi	43
4.6.3 Živalstvo	44
4.6.4 Naravne vrednote in območja pričakovanih naravnih vrednot.....	46
4.6.5 Ekološko pomembna območja	47
4.6.6 Posebna varstvena območja, potencialna ohranitvena območja, zavarovana območja in druga območja, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave ali varstva naravnih virov predpisan drugačen režim	47
4.7 KULTURNA DEDIŠČINA IN KULTURNA KRAJINA	53
4.8 ELEKTROMAGNETNO SEVANJE	57

4.9	SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE	57
4.10	RAVNANJE Z ODPADKI	58
4.11	VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI	58
5	VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V KOLIKOR SE PLAN NE IZVEDE	59
6	VSEBINJENJE	59
7	OKOLJSKI CILJI IN KAZALCI	63
8	UGOTAVLJANJE IN VREDNOTENJE VPLIVOV PLANA NA OKOLJSKE CILJE, OMILITVENI UKREPI IN SPREMLJANJE STANJA	64
8.1	OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE USTREZNE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA	64
8.1.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>64</i>
8.1.2	<i>Opredelitev vplivov .....</i>	<i>65</i>
8.1.3	<i>Vrednotenje vplivov .....</i>	<i>66</i>
8.1.4	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>67</i>
8.2	OKOLJSKI CILJ: RACIONALNA RABA NARAVNIH VIROV Z OHRANJANJEM NAJBOLJŠIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ TER ZAGOTOVLJENA SAMOOSKRBA S KAKOVOSTNO IN LOKALNO PRIDELANO HRANO	68
8.2.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>68</i>
8.2.2	<i>Opredelitev in vrednotenje vplivov .....</i>	<i>69</i>
8.2.3	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>71</i>
8.3	OKOLJSKI CILJ: PREPREČEVANJE NASTANKA VEČJIH EROZIJSKIH ŽARIŠČ	71
8.3.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>72</i>
8.3.2	<i>Opredelitev in vrednotenje vplivov .....</i>	<i>72</i>
8.3.3	<i>Omilitveni ukrepi .....</i>	<i>74</i>
8.3.4	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>74</i>
8.4	OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE KAKOVOSTI VODNIH VIROV IN ZAGOTAVLJANJE USTREZNE KAKOVOSTI PITNE VODE	74
8.4.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>75</i>
8.4.2	<i>Opredelitev in vrednotenje vplivov .....</i>	<i>76</i>
8.4.3	<i>Omilitveni ukrepi .....</i>	<i>81</i>
8.4.4	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>81</i>
8.5	OKOLJSKI CILJ: ZAGOTAVLJANJE POPLAVNE VARNOSTI	81
8.5.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>82</i>
8.5.2	<i>Opredelitev vplivov .....</i>	<i>83</i>
8.5.3	<i>Vrednotenje vplivov .....</i>	<i>86</i>
8.5.4	<i>Omilitveni ukrepi .....</i>	<i>86</i>
8.5.5	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>89</i>
8.6	OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE OBREMENITEV OKOLJA IN LJUDI S HRUPOM POD MEJNIMI VREDNOSTMI	90
8.6.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>90</i>
8.6.2	<i>Opredelitev in vrednotenje vplivov .....</i>	<i>91</i>
8.6.3	<i>Omilitveni ukrepi .....</i>	<i>101</i>
8.6.4	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>102</i>
8.7	OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IN DOBREGA STANJA NARAVNIH VREDNOT	102
8.7.1	<i>Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov .....</i>	<i>103</i>
8.7.2	<i>Opredelitev in vrednotenje vplivov .....</i>	<i>104</i>
8.7.3	<i>Omilitveni ukrepi .....</i>	<i>107</i>
8.7.4	<i>Spremljanje stanja .....</i>	<i>110</i>
9	ALTERNATIVE	110
10	SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI PLANA	111
11	OPOZORILO O CELOVITOSTI POROČILA	111
12	VIRI	112

KAZALO PREGLEDNIC

Preglednica 1: Bilanca površin veljavne in predvidene namenske rabe prostora v občini.....	14
Preglednica 2: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – posegi	17
Preglednica 3: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – uskladitve	17
Preglednica 4: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – izvzemi	18
Preglednica 5: Varovana ombočja in območja s posebnimi režimi ravnanja na območju ureditve	23
Preglednica 6: Onesnaženost zraka po onesnaževalih v letu 2015 na merilni postaji Iskrba.	29
Preglednica 7: PLDP na odseku Sodražica – Žlebič v letih od 2011 do 2019	31
Preglednica 8: Mejne in kritične vrednosti kazalcev hrupa L(noč) in L(dvn) za posamezna območja varstva pred hrupom.....	33
Preglednica 9: Dejanska raba zemljišča v občini Sodražica	35
Preglednica 10: Podatki o priključitvah na javno kanalizacijo	41
Preglednica 11: Naravne vrednote na območju občine Sodražica	46
Preglednica 12: Ekološko pomembna območja na območju občine Sodražica	47
Preglednica 13: Območja Natura 2000 na območju občine Sodražica.....	48
Preglednica 14: Pregled pojavljanja kvalifikacijskih vrst in HT na območju občine Sodražica	49
Preglednica 15: Kulturna dediščina na območju občine Sodražica.....	53
Preglednica 16: Okoljski cilji in kazalci stanja okolja.....	63
Preglednica 17: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja.....	64
Preglednica 18: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem kmetijskih zemljišč ter zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja.....	68
Preglednica 19: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja.....	72
Preglednica 20: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje kakovosti vodnih virov in zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja	75
Preglednica 21: Površine veljavne (OPN 2011) in predvidene (SD OPN 2) osnovne namenske rabe na VVO v občini Sodražica	76
Preglednica 22: Površine stavbnih zemljišč v posameznih razredih poplavne nevarnosti pri obstoječem in predvidenem stanju	81
Preglednica 23: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »zagotavljanje poplavne varnosti« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja.....	82
Preglednica 24: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja	90

Preglednica 25: Stiki med različnimi SVPH med obstoječo regionalno cesto oziroma predvideno obvozno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec.	94
Preglednica 26: Povprečne letne hitrosti vetra 10 m in 50 m nad tlemi iz modela Aladin DADA na območjih VE.	97
Preglednica 27: Ocena števila prebivalcev v območju radijev 500 m, 800 m in 1000 m od VE.	100
Preglednica 28: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje biotske pestrosti in dobrega stanja naravnih vrednot« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja za segment.....	103

KAZALO SLIK

Slika 1: Stavbna zemljišča v veljavnem OPN (2011).....	16
Slika 2: Stavbna zemljišča v SD OPN 2 Sodražica.....	17
Slika 3: Ortofoto posnetek lokalne ceste Za vodo in Slemenske ceste v severnem delu naselja Sodražica proti sv. Gregorju z NRP. Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP.....	92
Slika 4: Lokalna cesta »Za vodo« proti sv. Gregorju. Vir: Instant street view, marec 2021.....	93
Slika 5: Stiki med različnimi SVPH med obstoječo regionalno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec (rdeča linija = neposreden stik ceste s II. SVPH; oranžna linija = neposreden stik ceste s III. SVPH; zelena linija = stik ceste z odprtim prostorom).Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP, marec 2021.	94
Slika 6: Stiki med različnimi SVPH med predvideno obvozno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec (oranžna linija = neposreden stik ceste s III. SVPH; rumena linija = posreden stik ceste s III. SVPH; zelena linija = stik ceste z odprtim prostorom). Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP, marec 2021.	95
Slika 7: PNRP na območju VE v EUP Op100 in Op101 (siva) ter radiji oddaljenosti VE do najbližjega naselja Kržeti (rdeča linija = oddaljenost 500 m; oranžna linija = oddaljenost 800 m; rumena linija = oddaljenost 1000 m). Vir: GURS; vektorski sloj SD OPN 2, marec 2021.	98
Slika 8: Relief na območju lokacij VE Op100 in Op101 (zelena) ter najbližjega naselja Kržeti (modra) (Geopedia, maj 2018).	98
Slika 9: PNRP na območju VE v EUP Op100 in Op101 (siva) ter radiji oddaljenosti VE do najbližjega naselja Kržeti (rdeča linija = oddaljenost 500 m; oranžna linija = oddaljenost 800 m; rumena linija = oddaljenost 1000 m). Vir: GURS; vektorski sloj SD OPN 2, marec 2021.	99
Slika 10: Ortofoto lokacije VE v EUP Op102 (zelena) in najbližjega objekta v zaselku Mlake (modra) (GURS, 2015).....	99

PRILOGE

Priloga 1:	Podrobna namenska raba prostora SD OPN 2 Občine Sodražica
Priloga 2:	Kartografski prikaz sprememb in dopolnitev rabe prostora ob pripravi SD OPN 2 Sodražica (marec 2021)

-
- Priloga 3: Dejanska raba tal na območju občine Sodražica
- Priloga 4: Plazljiva in erozijsko nevarna območja, poplavno ogrožena območja, vodovarstvena območja in vodna zajetja v občini Sodražica
- Priloga 5: Gozdni rezervat, naravne vrednote, območja Natura 2000, ekološko pomembna območja in zavarovana območja v občini Sodražica
- Priloga 6: Kulturna dediščina v občini Sodražica
- Priloga 7: Omilitveni ukrepi po posameznih EUP za zagotavljanje poplavne varnosti
- Priloga 8: Vetrna karta občine Sodražica

POVZETEK

Občina Sodražica pripravlja druge spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju SD OPN 2). SD OPN 2 se nanašajo na umestitev regionalne obvozne ceste naselja Sodražica južno v smeri proti Ribnici in lokalne obvozne ceste severno v smeri proti naselju Sv. Gregor, umestitev razvojnih pobud, ki so jih predlagali bodisi Občina (ureditev rekreacijsko športnega centra Izver, ureditev igrišča ob gasilnem domu v Zamostecu, ureditev parkirišča za potrebe samostana in za turistične namene v Novi Štifti itd.) ali občani (širitve stanjovanijskih površin, površin razpršene poselitve, zaokrožitve gospodarske cone itd.) ter uskladitev namenske rabe prostora z dejanskim stanjem v posameznih enotah urejanja prostora (v nadaljevanju EUP) – vris obstoječih cest ipd. Skladno z usmeritvami MOP, se vse EUP na novo poimenujejo in preštevilčijo.

Zakon o varstvu okolja določa, da, če se s planom, ki ga na podlagi zakona sprejme pristojni organ države ali občine za področje urejanja prostora, upravljanja voda, gospodarjenja z gozdovi, ribištva, rudarstva, kmetijstva, energetike, industrije, prometa, ravnanja z odpadki in odpadnimi vodami, oskrbe prebivalstva s pitno vodo, telekomunikacij in turizma načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, ali če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave ali če pristojno ministrstvo oceni, da bi lahko njegova izvedba pomembneje vplivala na okolje, se v postopku njegove priprave izvede celovita presoja vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO). Podlaga za vrednotenje sprejemljivosti vplivov prostorskega akta na okolje je okoljsko poročilo.

Ministrstvo za okolje in prostor je skladno z določili Uredbe o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 9/09), 15. 7. 2016 zaprosilo nosilce urejanja prostora (v nadaljevanju NUP), ki pri pripravi prostorskega akta sodelujejo v postopku CPVO, za mnenje o tem ali bi obravnavani plan lahko imel pomembnejše vplive na okolje,

Direkcija RS za vode je v mnenju št. 35001-429/2016-2 z 28. 11. 2016 ugotovila, da bo SD OPN 2 verjetno vplival na okolje s stališča vpliva predvidenih ureditev na vodni režim, stanje voda in varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

Da celovita presoja vplivov na okolje in kulturno dediščino ni potrebna, so se v prvem mnenju opredelili nosilci urejanja prostora:

- Zavod RS za varstvo narave v mnenju št. 3-III-319/4-O-17/AG,KR s 27. 1. 2017 ugotavlja, da plan ne bo imel pomembnih vplivov na varovana območja, naravne vrednote in biotsko raznovrstnost;
- Ministrstvo za kulturo v mnenju št. 3501-20/2016/4 z 21. 6. 2016 ugotavlja, da je verjetnost pomembnejših vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino vpisano v register nepremične kulturne dediščine majhna in izvedba celovite presoje vplivov na kulturno dediščino ni potrebna;
- Zavod za gozdove Slovenije v mnenju št. 3407-37/2016 z 18. 7. 2016 ugotavlja, da SD OPN 2 ne bo pomembno vplival na okolje z vidika njihove pristojnosti.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Direktorat za kmetijstvo se v mnenju št. 350-169/2006/45 s 5. 11. 2016 ni opredelilo do tega ali bo SD OPN 2 imel pomembnejše vplive na okolje z vidika varovanja kmetijskih zemljišč.

Ministrstvo za zdravje do izdaje odločbe Ministrstva za okolje in prostor ni podalo mnenja o pomembnejših vplivih plana na človekovo zdravje.

Ministrstvo za okolje in prostor je z odločbo št. 35409-136/2016/19 z 21. 3. 2017 odločilo, da je za SD OPN 2 potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje. Ministrstvo je ugotovilo, da se s sprejemanjem SD OPN 2 ne posega na območja, ki bi imela presežene okoljske standarde, da pa se načrtujejo takšne ureditve, ki bodo pomembno vplivale na okolje, predvsem na vodni režim in stanje voda ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

Okoljsko poročilo je izdelano v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). V poročilu so opredeljeni ter presojani verjetni vplivi izvedbe prostorskih ureditev, opredeljenih v dopolnjenem osnutku SD OPN 2 Sodražica, ki ga je izdelalo podjetje studioFORMIKA, d.o.o., Cerknica, št. projekta 01/2015, avgust 2017, dop. maj 2018, dop. oktober 2020, marec 2021.

V poročilu je povzeta tudi vsebina revidiranega hidrološko hidravličnega elaborata Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (obstoječa in predvidena ureditev), IS Projekt d.o.o., št. 20-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020, ki je bil izdelan kot strokovna podlaga ob pripravi SD OPN 2.

Na podlagi pregleda stanja so v okoljskem poročilu opredeljeni možni vplivi izvedbe plana na posamezne segmente okolja in opisani dogodki, ki lahko povzročijo vplive, katere obremenitve lahko ob tem pričakujemo, kakšne posledice lahko nastopijo in kako so vplivi povezani z značilnostmi območja plana. Ugotovljeni vplivi so opredeljeni in ocenjeni v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje. Upoštevajoč dejstvo, da je okoljsko poročilo strateški dokument, so vplivi obravnavani kot pregled in ocena doseganja izbranih okoljskih ciljev.

Na podlagi izvedenega vsebinjenja smo določili vsebine oz. segmente okolja, ki se bodo ali ne v nadaljevanju presojali. Na osnovi podatkov o predvidenem planu, analizi obstoječih značilnosti in obremenitev okolja ter ob upoštevanju okoljevarstvenih ciljev, ki izhajajo iz mednarodnih in državnih dokumentov smo ocenili, da plan ne bo imel pomembnega vpliva na kulturno dediščino ter posamezne segmente okolja, to je na podnebne spremembe, gozd, odpadke, elektromagnetno sevanje in svetlobno onesnaženje, zato so bili ti segmenti okolja izločeni iz nadaljnje obravnave. V okviru vsebinjenja so bila določena merila, na podlagi katerih so bili vrednoteni vplivi izvedbe plana na opredeljene okoljske cilje. Doseganje okoljskih ciljev plana je vrednoteno na podlagi ocenjenih sprememb meril, ki smo jih opredelili za opredelitev ocene vpliva plana na okoljske cilje plana. Pri ocenjevanju je upoštevana z uredbo določena velikostna lestvica. Vplivi izvedbe plana na opredeljene okoljske cilje so vrednoteni na podlagi sprememb meril (kazalnikov), ki so bili opredeljeni za spremljanje okoljskega cilja. Plan bi lahko imel pomembne vplive na segmente okolja: kakovost zraka, emisije hrupa, površinske (poplavna varnost) in podzemne vode (vodovarstvena območja, vodna zajetja), tla (erozijsko ogrožena območja) in naravne vire (kmetijska zemljišča) ter na segment narave (rastlinstvo, živalstvo, biotska raznovrstnost).

Z umeščanjem dejavnosti, ki so vir emisij v zrak, emisij hrupa in potencialnih vplivov na kakovost vodnih virov zaradi umeščanja ureditev na vodovarstvena območja ter vplivov na rabo naravnih virov zaradi umeščanja ureditev na kmetijska zemljišča, prihaja tudi do posrednih vplivov na zdravje ljudi. Vidiki varovanja zdravja ljudi so obravnavani z oceno vplivov na vodovarstvena območja oz. oskrbo prebivalstva s kakovostno pitno vodo, na kakovost zunanjega zraka, na obremenitev okolja in ljudi s hrupom, in na zmanjšanje obsega kmetijskih zemljišč oz. oskrbo prebivalstva s kakovostno in lokalno pridelano hrano.

Pri vrednotenju smo ugotovili, da se da bistvene vplive z ustreznimi omilitvenimi ukrepi zmanjšati oziroma omiliti na sprejemljivo raven nebistvenega vpliva. Opredeljeni omilitveni ukrepi so

pogoj za doseg nebitvenega vpliva na okolje in so navedeni pri posameznem obravnavanem okoljskem cilju ter so upoštevani pri pripravi dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Sodražica.

Vplivi izvedbe SD OPN 2 so ocenjeni glede na postavljene okoljske cilje z naslednjimi ocenami:

OKOLJSKI CILJI	OCENA VPLIVA
Ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka.	Nebistven vpliv (B).
Racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem najboljših kmetijskih zemljišč ter zagotovljena samooskrba z s kakovostno in lokalno pridelano hrano.	Nebistven vpliv (B).
Preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč.	Nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (C).
Ohranjanje kakovosti vodnih virov in zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode.	Nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (C).
Zagotavljanje poplavne varnosti.	Nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (C).
Ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi.	Nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (C).
Ohranjanje biotske raznovrstnosti in dobrega stanja naravnih vrednot.	Nebistven vpliv ob izvedbi omilitvenih ukrepov (C).

Na podlagi ugotovitev tega okoljskega poročila ocenjujemo, da je dopolnjen osnutek SD OPN 2 (studioFORMIKA, d. o. o., Cerknica, št. projekta 01/2015, avgust 2017, dop. maj 2018, oktober 2020, marec 2021) iz vidika vplivov na okolje in naravo ter varstva človekovega zdravja sprejemljiv ob upoštevanju podanih omilitvenih ukrepov.

V poročilu opredeljeni omilitveni ukrepi upoštevajo mnenja pristojnih nosilcev urejanja prostora, ki v skladu s predpisi s področja varstva okolja sodelujejo v postopku priprave SD OPN 2 in celovite presoje njihovih vplivov na okolje.

---

1 UVOD

1.1 OZADJE ZA PRIPRAVO POROČILA

Občina Sodražica pripravlja druge spremembe in dopolnitve Občinskega prostorskega načrta (v nadaljevanju SD OPN 2 Sodražica), ki je bil sprejet leta 2011 z Odlokom v Ur. l. RS, št. 49/11. Prve spremembe in dopolnitve so bile sprejete leta 2014 v Ur. l. RS, št. 50/14 in so se nanašale le na spremembe in dopolnitve tekstualnega dela OPN – izvedbeni del. Vse nadaljnje SD Odloka o OPN Občine Sodražica so bodisi redakcijski popravki (Ur. l. RS, št. 32/15, 30/17) ali spremembe in dopolnitve, ki se nanašajo samo na prostorske izvedbene pogoje, ne posegajo pa v določanje namenske rabe prostora (Ur. l. RS, št. 46/16, 82/16, 23/17).

Druge SD OPN se nanašajo na umestitev lokalne obvozne ceste naselja Sodražica severno v smeri proti naselju Sv. Gregor in regionalne obvozne ceste južno v smeri proti Ribnici, umestitev razvojnih pobud, ki so jih predlagali bodisi občina (ureditev rekreacijsko športnega centra Izver, ureditev igrišča ob gasilnem domu v Zamostecu, ureditev parkirišča za potrebe samostana in za turistične namene v Novi Štifti itd.) ali posamezni občani (širitve stanjovanjskih površin, površin razpršene poselitve, gospodarske cone itd.) ter uskladitev namenske rabe prostora z dejanskim stanjem v posameznih obstoječih EUP – vris obstoječih cest ipd. Skladno z usmeritvami MOP, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, se hkrati vse EUP na novo poimenujejo in preštevilčijo.

V postopku priprave SD OPN 2 je Ministrstvo za okolje in prostor na podlagi vloge, z odločbo št. 35409-136/2016/19 z 21. 3. 2017 odločilo, da je potrebno izvesti celovito presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju CPVO). Ministrstvo je ugotovilo, da se s sprejemanjem SD OPN 2 ne posega na območja, ki bi imela presežene okoljske standarde, da pa se načrtujejo takšne ureditve, ki bodo pomembno vplivale na okolje, predvsem na vodni režim in stanje voda ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda. Iz odločbe tudi izhaja, da v okviru postopka CPVO ni potrebno izvesti presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana na naravo in varovana območja ter na kulturno dediščino.

Podlaga za vrednotenje sprejemljivosti vplivov prostorskega akta na okolje je okoljsko poročilo, izdelano v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05).

V predmetnem poročilu so opredeljeni in presojani vplivi izvedbe dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Občine Sodražica (studioFORMIKA, d. o. o., Cerknica, št. projekta 01/2015, avgust 2017, dop. maj 2018, okt. 2020, mar. 2021).

1.2 NAMEN, METODOLOGIJA IN VSEBINA POROČILA

Zaradi uresničevanja načel trajnostnega razvoja, celovitosti in preventive je po 40. členu ZVO-1 treba v postopku priprave plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb (v nadaljnjem besedilu: plan), katerega izvedba lahko pomembno vpliva na okolje, izvesti celovito presojo vplivov njegove izvedbe na okolje, s katero se ugotovijo in ocenijo vplivi na okolje ter vključenost zahtev varstva okolja, ohranjanja narave, varstva človekovega zdravja in kulturne dediščine v plan, ter pridobiti potrdilo ministrstva o sprejemljivosti njegove izvedbe na okolje. Celovita presoja vplivov na okolje se izvede za plan, če se z njim določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je treba izvesti presojo vplivov na okolje, skladno z določbami 51. člena ZVO-1, če je zanj zahtevana presoja sprejemljivosti po predpisih o ohranjanju narave ali če ministrstvo oceni, da bi lahko izvedba plana pomembneje vplivala na okolje.

Strokovna podlaga za celovito presojo vplivov na okolje je okoljsko poročilo, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo vplivi izvedbe plana na okolje in možne alternative, ob

upoštevanju ciljev in geografskih značilnosti območja, na katerega se plan nanaša. Vsebino in izdelavo okoljskega poročila podrobneje ureja Uredba o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05). Izhodišča za pripravo okoljskega poročila so okoljski cilji plana, merila vrednotenja in metodologija ugotavljanja in vrednotenja vplivov plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturno dediščino.

To okoljsko poročilo je izdelano na osnovi:

- dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Sodražica (studioFORMIKA, Cerknica, št. proj. 01/2015, avg. 2017, dop. maj 2018, okt. 2020, mar. 2021);
- hidrološko hidravličnega elaborata Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (obstoječe stanje), IS Projekt d.o.o., št. 19-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020; Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev), IS Projekt d.o.o., št. 20-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020;
- mnenj nosilcev urejanja prostora;
- javno dostopnih podatkov o stanju okolja;
- ugotovitev na podlagi terenskih ogledov;
- zakonskih izhodišč in drugih razpoložljivih podlag in strokovnih gradiv.

Okoljski cilji plana so opredeljeni glede na značilnosti območja in vsebino plana. Ugotavljanje pomembnih vplivov plana in njihovo vrednotenje je izvedeno z uporabo meril vrednotenja vplivov plana, ki so dejansko stopnje odstopanja od kazalcev stanja okolja oziroma doseganja varstvenih ciljev.

V začetni fazi priprave okoljskega poročila so bile na podlagi izvedenega internega vsebinjenja opredeljene vsebine okoljskega poročila, ki se bodo presojale na podlagi načrtovanih prostorskih ureditev, stanja okolja in prejetih podatkov. Utemeljitev za obravnavo posameznih sklopov so podrobneje predstavljene v poglavju 6 Vsebinjenje. Ugotovljeno je bilo, da ob upoštevanju zakonskih predpisov, plan ne bo imel bistvenega vpliva na spremembe stanja nekaterih segmentov, ki smo jih zato izločili iz nadaljnje podrobnejše obravnave (segmenti: podnebne spremembe, gozd, kulturna dediščina, elektromagnetno sevanje, odpadki, svetlobno onesnaženje). Segment Varovanje zdravja ljudi je presojan preko okoljskih ciljev »ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka«, »ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi«, »zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode« in »zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano«. V okviru vsebinjenja so bila določena tudi merila, na podlagi katerih so bili vrednoteni vplivi izvedbe plana na opredeljene okoljske cilje.

Pred ugotavljanjem potencialnih vplivov plana na okolje je bil na podlagi javno dostopnih podatkov, posredovane dokumentacije in terenskega ogleda, pripravljen pregled stanja okolja na območju plana.

Doseganje okoljskih ciljev plana smo vrednotili na podlagi ocenjenih sprememb meril, ki smo jih opredelili za opredelitev ocene vpliva plana na okoljske cilje plana. Pri ocenjevanju smo upoštevali velikostno lestvico po Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05).

Vplive izvedbe plana na opredeljene okoljske cilje smo vrednotili na podlagi pričakovanih sprememb oz. kazalnikov, ki so bili opredeljeni za spremljanje okoljskega cilja. Obravnavani so pomembni vplivi plana, ki so lahko: neposredni, daljinski, kumulativni in sinergijski (8. člen Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje). Glede na trajanje so vplivi lahkočasni (kratkoročni, srednjeročni) in trajni (dolgoročni). Vplivi izvedbe plana se vrednotijo na podlagi posledic plana na okoljske cilje plana

z uporabo meril vrednotenja, ki so podrobneje predstavljena pri obravnavi posameznega segmenta okolja. Vplive izvedbe plana lahko delimo glede na:

- PROSTORSKI OBSEG:
  - neposredni vplivi - neposredni učinki na izbrana merila vrednotenja. Območje neposrednega vpliva izhaja iz ugotovitev na terenu, podrobnejših podatkov o izvedbi posega oz. drugih okoliščin, ki vplivajo na strokovno presojo;
  - daljinski vplivi- ki so posledica izvedbe plana in se zgodijo v oddaljenosti od posega v okolje;
- ČASOVNI OBSEG:
  - začasni vplivi:
    - kratkoročni vpliv – vplivi bodo prisotni samo v kratkem časovnem obdobju;
    - srednjeročni vplivi – vplivi bodo prisotni v nekajletnem časovnem obdobju;
  - trajni vplivi:
    - dolgoročni vplivi – vplivi bodo trajno prisotni;
- POVEZANOST Z DRUGIMI POSEGI:
  - kumulativni vplivi - izvedba plana ima skupaj z obstoječimi posegi ali s posegi, ki so načrtovani in grajeni na podlagi drugih planov, vpliv na izbrana merila vrednotenja oz. ima več posegov istega plana združen vpliv, katerega učinki na izbrana merila vrednotenja niso zanemarljivi;
  - sinergijski vplivi izvedbe plana so v celoti večji od vsote posameznih vplivov in so ocenjeni na podlagi skupnih posledic neposrednih, daljinskih in kumulativnih vplivov plana.

Ocena vplivov izvedbe plana na okoljske cilje plana je sestavljena iz podocen vsake od ugotovljenih posledic izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev plana. Vrednotenje vplivov plana na uresničevanje okoljskih ciljev plana se je ugotavljalo v naslednjih velikostnih razredih (11. člen Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje):

- A – ni vpliva/pozitiven vpliv
- B – nebistven vpliv
- C – nebistven vpliv zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov
- D – bistven vpliv
- E – uničujoč vpliv
- X – ugotavljanje vpliva ni možno.

Ocene posledic izvedbe plana velikostnega razreda A, B in C pomenijo, da so vplivi izvedbe plana na uresničevanje okoljskih ciljev sprejemljivi, pri čemer se s C ocenjujejo kot sprejemljivi samo ob izvedbi opredeljenih omilitvenih ukrepov. Oceni posledic izvedbe plana velikostnega razreda D in E pomenita, da vplivi izvedbe plana za uresničevanje okoljskih ciljev niso sprejemljivi. Ocena posledic izvedbe plana vključuje gradnjo objektov oz. umestitev dejavnosti opredeljenih s planom ter obratovanje objektov oz. dejavnosti opredeljenih s planom.

Metodologija ugotavljanja in vrednotenja pomembnih vplivov na posamezne segmente okolja je predstavljena v pregledni tabeli za vsak obravnavan segment posebej.

V primeru negativnih vplivov načrtovanega plana smo preverili možnost omilitve škodljivih vplivov ter opredelili ustrezne omilitvene ukrepe z navedbo razlogov za izbor omilitvenega ukrepa. V okoljskem poročilu so navedeni konkretni (izvedljivi) omilitveni ukrepi, ki so pogoj za sprejemljivost plana. Splošni omilitveni ukrepi (to so omilitveni ukrepi, ki izhajajo iz zakonodaje in smernic nosilcev urejanja prostora ter ostali ukrepi iz primerov dobre prakse) niso posebej navedeni, saj so že vključeni v plan oz. projektno dokumentacijo. Konkretno omilitvene ukrepe tako podaja izdelovalec okoljskega poročila na podlagi strokovne presoje in jih je potrebno upoštevati, posebej v primeru, da se z izvedbo teh ukrepov ocena izvedbe plana spremeni.

Za spremljanje stanja je predlagano spremljanje stanja izbranih kazalcev. Pri tem je predlagan nosilec spremljanja, način spremljanja, obdobje in pogostost spremljanja ter vir podatkov o kazalcu.

Na podlagi Uredbe o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje je potrebno v okoljskem poročilu ovrednotiti pomembne vplive plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturne dediščine.

2 PODATKI O SD OPN

2.1 IME, CILJI IN OBMOČJE SD OPN

Okoljsko poročilo se nanaša na dopolnjen osnutek drugih sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Sodražica (studioFORMIKA, d. o. o., Cerknica, št. proj. 01/2015, avgust 2017, dop. maj 2018, okt. 2020, mar. 2021).

Območje SD OPN 2 obsega celotno območje občine Sodražica, ki obsega 49,5 km² in 23 naselij s skupno 2.089 prebivalcev (stat.si, oktober 2020).

Ker gre pri prostorskem aktu za spremembe in dopolnitve, cilji plana niso posebej določeni, zato jih tu ne navajamo.

Namen izdelave sprememb in dopolnitev je umestitev regionalne obvozne ceste naselja Sodražica južno v smeri proti Ribnici in lokalne obvozne ceste severno v smeri proti naselju Sv. Gregor, umestitev razvojnih pobud, ki so jih predlagali bodisi občina (ureditev rekreacijsko športnega centra Izver, ureditev igrišča ob gasilnem domu v Zamostecu, ureditev parkirišča za potrebe samostana in za turistične namene v Novi Štifti itd.) ali posamezni občani (širitve stanjovanijskih površin, površin razpršene poselitve, gospodarske cone itd.) ter usklajitev namenske rabe prostora z dejanskim stanjem v posameznih obstoječih EUP – vris obstoječih cest ipd. Skladno z usmeritvami MOP, Direktorata za prostor, graditev in stanovanja, so hkrati vse EUP na novo poimenovane in preštevilčene.

2.2 NAMENSKA RABA PROSTORA

Namenska raba (v nadaljevanju NRP) SD OPN 2 Sodražica je kartografsko prikazana v Prilogi 1. V Preglednici 1 je prikazana bilanca površin veljavne in predvidene namenske rabe prostora v občini.

Preglednica 1: Bilanca površin veljavne in predvidene namenske rabe prostora v občini

NAMENSKA RABA PROSTORA	VELJAVNA NRP (ha)	PREDVIDENA NRP (ha)	ODSTOPANJA (ha)
OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ			
območja stanovanj (S)	115,3669	111,1906	-4,1763
območja centralnih dejavnosti (C)	18,6224	15,1542	-3,4682
območja proizvodnih dejavnosti (I)	14,2385	13,9003	-0,3382
posebna območja (B)	1,1354	4,1341	2,9987
območja zelenih površin (Z)	8,1849	7,9367	-0,2482
območja prometnih površin (P)	44,0684	89,7081	45,6397
območja okoljske infrastrukture (O)	0,6414	0,7408	0,0994

območja energetske infrastrukture (E)	0,0535	1,0419	0,9884
površine razpršene poselitve (A)	20,9825	18,8287	-2,1538
OBMOČJA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ			
najboljša kmetijska zemljišča (K1)	480,5143	471,4944	-9,0199
druga kmetijska zemljišča (K2)	914,4613	899,2566	-15,2047
OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ			
gozdna zemljišča (G)	3310,9849	3283,8415	-27,1434
gozdna zemljišča – gozdovi s posebnim namenom (Gp)	0	11,8369	11,8369
OBMOČJA VODA			
območja površinskih voda (VC)	14,5632	14,7423	0,1791
območje vodne infrastrukture (VI)	/	0,0105	0,0105
OBMOČJA DRUGIH ZEMLJIŠČ			
Območja mineralnih surovin - površine nadzemnega pridobivalnega prostora (LN)	3,7489	3,7489	0,0000
SKUPAJ	4.947,5665	4.947,5665	/

Vir: vektorski sloj OPN Občine Sodražica (Struktura d.o.o., 2011) in SD OPN 2 Sodražica (studioFORMIKA, d.o.o., marec 2021). * (+) povečanje površin, (-) zmanjšanje površin

Povečala se bodo predvsem stavbna zemljišča, deloma zaradi novih posegov (teh je le za okrog 15 ha oz. 0,3 % površine občine), večinoma pa zaradi uskladitve namenske rabe z dejanskim stanjem (obsežen vris obstoječega cestnega omrežja; tehnični popravki, vris iz nestavnega v stavbna zemljišča zaradi pozidave ipd. – slika 1 in slika 2). Kmetijska zemljišča in gozdna zemljišča se bodo nekoliko zmanjšala, kar je v manjši meri posledica umestitve razvojnih pobud, pretežno pa posledica obsežne uskladitev in korekcije z dejanskim stanjem, tehničnih popravkov ipd. SD OPN 2 Sodražica predvideva za 10 ha izvzemov iz stavbnih zemljišč. Tem zemljiščem je opredeljena primarna raba (kmetijska zemljišča, gozdna zemljišča, vodna zemljišča).

Zaradi zagotavljanja poplavne varnosti naselja Sodražica, se v sklopu omilitvenih ukrepov s SD OPN 2 v prostor umesti PNRP VI (območje vodne infrastrukture).

2.3 KRATEK OPIS SD OPN 2

Kartografski prikaz vseh sprememb namenske rabe prostora (razvojni posegi, izvzemi, uskladitve z dejanskim stanjem, spremembe PNRP, spremembe mej EUP) je v Prilogi 2.

Bistvena sprememba in dopolnitev OPN je umestitev lokalne obvozne ceste naselja Sodražica severno v smeri proti naselju Sv. Gregor in regionalne obvozne ceste južno v smeri proti Ribnici, ki se priključuje na obstoječo regionalno cesto za naseljem Podvas-Zamostec. Dodatno se s SD umeščajo v prostor še druge za občino in občane pomembne razvojne pobude (ureditev rekreacijsko športnega centra Izver, ureditev igrišča ob gasilnem domu v Zamostecu, ureditev parkirišča za potrebe samostana in za turistične namene v Novi Štifti itd., širitev območja ob gasilnem domu v Žimaricah, umestitev območij energetske infrastrukture na kmetijska in gozdna zemljišča, umestitev območij stanovanj za potrebe občanov kot zaokrožitve in zapolnitve naselij ali delov naselij idr.).

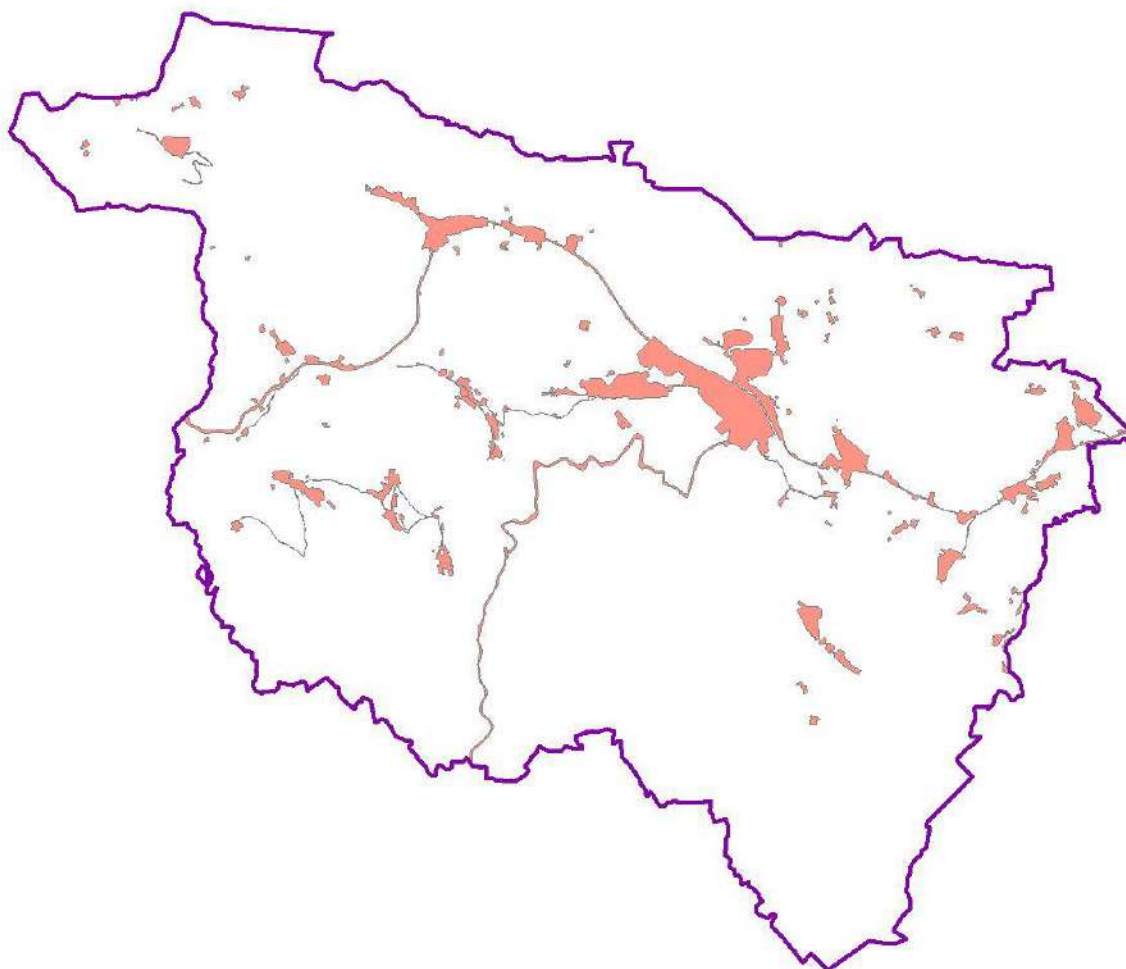
Načrtovani posegi (t.i. širitve) so prvenstveno tista območja, kjer se s SD OPN 2 spreminja namenska raba prostora glede na do sedaj veljavno namensko rabo. SD OPN 2 vključuje tudi popravke in uskladitve plana. Večinoma gre za spremembe kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča in spremembe nepozidanih stavbnih zemljišč v kmetijska zemljišča (t. i. izvzemi). Nekaj

je sprememb namenske rabe prostora zaradi urejanja razpršene gradnje v skladu s Pravilnikom o vsebini, obliki in načinu priprave občinskega prostorskega načrta ter pogojih za določitev območij sanacij razpršene gradnje in območij za razvoj in širitev naselij (Ur. l. RS, št. 99/07 in 61/17 – ZureP-2), pri čemer gre ali za zaokrožitev območja razpršene poselitve ali evidentiranje stavbnega zemljišča znotraj razpršene poselitve ali uskladitev stanja z dejanskim (t. i. uskladitve). Nekaj pa je le sprememb PNRP znotraj posameznih EUP.

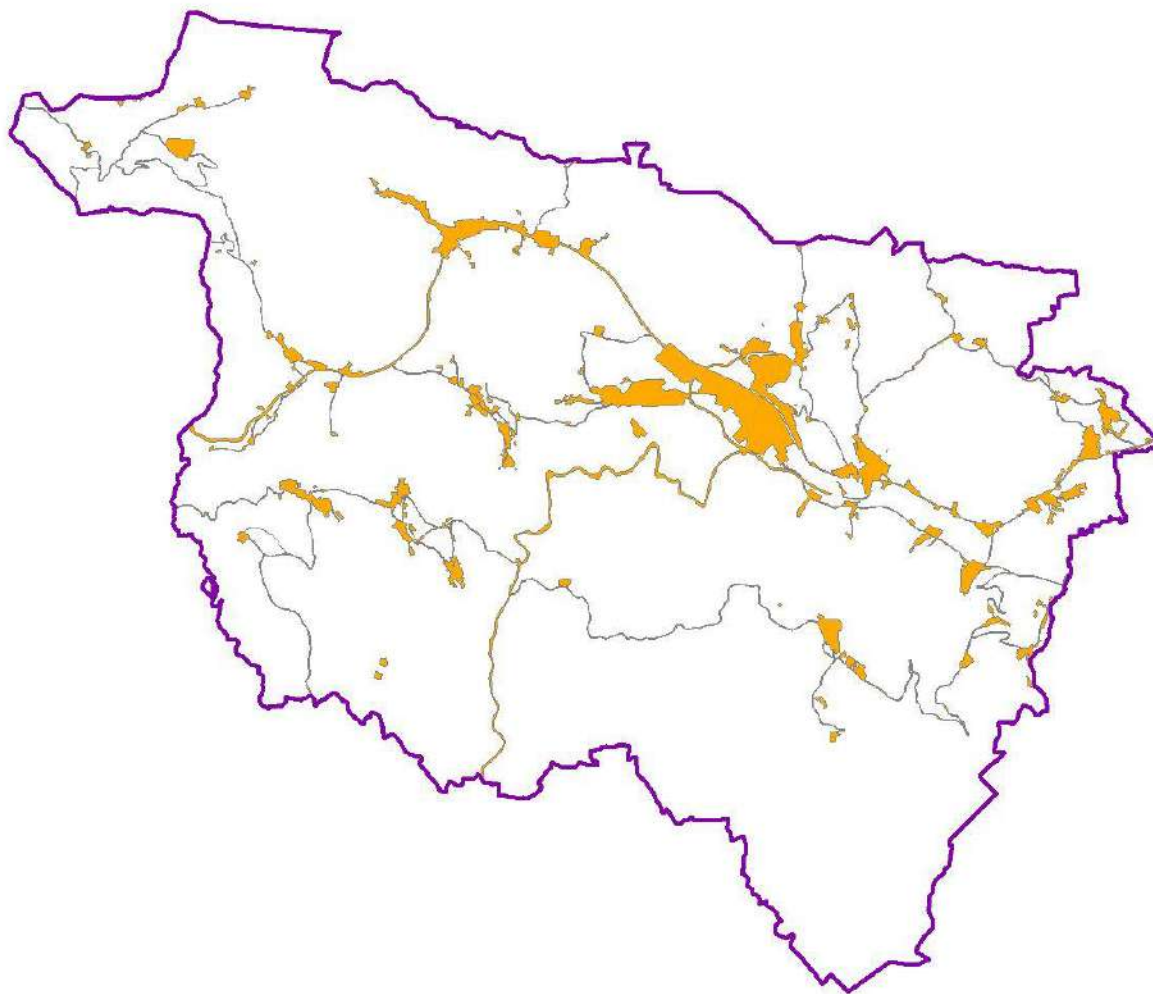
SD OPN 2 vsebuje tudi vris obstoječih cest, površinsko obsežne posege oziroma uskladitve z dejanskim stanjem v smislu sanacije planskega akta s popravki plana in uskladitvijo z dejanskim stanjem. Tovrstni posegi oz. uskladitve z dejanskim stanjem praviloma niso obravnavani kot načrtovani posegi z vplivi na okolje, temveč kot korekcija plana glede na obstoječe stanje. Razlika v stavbnih zemljiščih je vidna iz spodnjih slik.

Slika 1: Stavbna zemljišča v veljavnem OPN (2011).

Vir: vektorski sloj OPN Občine Sodražica, Občina Sodražica, 2011.

Slika 2: Stavnba zemljišča v SD OPN 2 Sodražica.

Vir: vektorski sloj SD OPN 2 Sodražica, studioFORMIKA, d.o.o., marec 2021.

Preglednica 2: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – posegi

POSEGI na:	POVRŠINA (ha)
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	13,56
GOZD	1,85
SKUPAJ	15,41

Vir: vektorski sloj SD OPN 2 Sodražica, studioFORMIKA, d.o.o., marec 2021.

Preglednica 3: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – uskladitve

USKLADITVE na:	POVRŠINA (ha)
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	18,96
OBMOČJA STAVBNIH ZEMLJIŠČ, OBMOČJA GOZDNIH ZEMLJIŠČ, OBMOČJA VODNIH ZEMLJIŠČ	14,61
SKUPAJ	33,57

Vir: vektorski sloj SD OPN 2 Sodražica, studioFORMIKA, d.o.o., marec 2021.

Preglednica 4: Bilanca površin sprememb namenske rabe prostora – izvzemi

IZVZEMI iz stavbnih zemljišč z opredelitvijo kot:	POVRŠINA (ha)
KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	7,96
GOZD	2,48
SKUPAJ	10,44

Vir: vektorski sloj SD OPN 2 Sodražica, studioFORMIKA, d.o.o., marec 2021.

Dopolnjen osnutek SD OPN 2 predvideva skupno za 15,41 ha območij širitev, večinoma na kmetijska zemljišča, nekaj malega tudi na gozd. Za 33,57 ha je uskladitev z dejanskim stanjem, kar predstavlja približno 0,7% površine občine. SD OPN 2 predvideva tudi za dobrih 10 ha izvzemov in vračanje v primarno rabo.

2.4 PODATKI O POSEGIH Z VPLIVI NA OKOLJE

SD OPN 2 Občine Sodražica na podlagi mnenj resorjev in meril iz 2. člena Uredbe o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Ur. l. RS, št. 9/09), ki se nanašajo na značilnost plana, značilnost vplivov ter pomen in ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta, ne posega na območja ki bi imela presežene okolske standarde, se pa načrtujejo takšne ureditve, ki bodo pomembno vplivale na vodni režim in stanje voda ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda.

Občina načrtuje širitve na poplavno ogroženih območjih (širitve površin razpršene poselitve, območij osrednjih centralnih dejavnosti in drugih centralnih dejavnosti, površin cest (regionalna obvozna cesta), površin za industrijo in gospodarske cone). Na erozijsko ogroženih območjih so načrtovane širitve razpršene poselitve, stanovanjskih površin in drugo. Dodatno so posegi predvideni tudi na območja varovanja vodnih virov in sicer na ožji varstveni pas (umestitev površin podeželskega naselja v naselju Zgornji Globel, površin cest – regionalna obvozna cesta, površin za turizem, športni centri).

Občina Sodražica je s SD OPN 2 opredelila obvožno cesto mimo Sodražice in sicer severno lokalno proti Sv. Gregorju in južno regionalno obvožno cesto proti Ribnici s priključevanjem za naseljem Podvas – Zamostec, ki bo razbremenila jedro naselja in naselju zagotovila nove razvojne možnosti. Novo opredeljena trasa obvozne ceste je eden izmed osnovnih razvojnih posegov SD OPN 2.

Obstoječa regionalna cesta skozi Sodražico ne rešuje problema s tranzitnim, predvsem tovornim prometom. Ta sedaj poteka skozi občinsko središče, ki je s tem v svojem nadaljnjem razvoju prizadeto in omejeno. Prav tako je s prometno-tehničnega vidika neustrezna obstoječa obvozna lokalna cesta, ki iz Sodražice v smeri Sv. Gregorja poteka skozi zaselek za vodo v severnem delu naselja. Zaradi tega je Občina kot eno razvojnih prioritete opredelila tudi potrebo po izgradnji obvozne lokalne ceste na severni in južni strani Sodražice.

Z gospodarskim razvojem v preteklosti se je močno povečal predvsem tovorni promet, še posebej zaradi sorazmerno ugodne in kratke poti na relaciji Unec – Cerknica – Sodražica – Žlebič v smeri vzhod – zahod. Potek glavne prometnice regionalnega značaja v smeri proti Notranjski hromi njegove javne in centralne funkcije in s tem onemogoča razvoj dejavnosti in bivanja v naselju. Sedanje stanje, ko regionalna cesta skozi center naselja pomembno negativno vpliva na varnost in življenje ljudi ter odvijanje dejavnosti (vrtec, šola, zdravstveni dom, trgovina, storitve...), je s stališča prometne varnosti in razvoja naselja nesprijemljiva. Kljub

temu, da je bila v preteklih letih izvedena sanacija in rekonstrukcija obstoječe ceste, je tranzitni promet skozi jedro naselja dolgoročno nesprejemljiva rešitev.

Dodatno pomembni razvojni posegi z vplivi na okolje so tudi umestitev športnega centra Izver (ureditev smučišča z dodatno ponudbo) in Zamostec (ureditev gasilnega doma in igrišča ob njem), parkirišča za potrebe samostana ter za turistične namene v Novi Štiffi.

2.5 ODNOS DO DRUGIH PLANOV

S sprejetjem SD OPN 2 bo prenehal veljati veljavni prostorski akt, ki je bil sprejet leta 2011 z Odlokom v Ur. l. RS, št. 49/11 ter vse kasnejše spremembe in dopolnitve tekstualnega dela.

Občina meji na občino Bloke, Velike Lašče, Ribnica in Loški Potok. Občina Bloke še nima sprejetega OPN, Občina Velike Lašče je sprejela OPN decembra 2013, Občina Ribnica novembra 2012, Občina Loški Potok pa novembra 2010.

2.6 PREDVIDENO OBDOBJE IZVAJANJA SD OPN

SD OPN 2 Sodražica se bo začel izvajati s sprejetjem prostorskega akta na Občinskem svetu Občine Sodražica in objavo v Uradnem listu RS. Izvajal se bo do sprejetja novih SD. Strateški del OPN je praviloma pripravljen za dolgoročno obdobje (20-30 let), izvedbeni del pa za srednjeročno obdobje (5-10 let).

2.7 POTREBE PO NARAVNIH VIRIH

Glede na s SD OPN predvidenim razvojem občine in trende v dosedanem razvoju lahko pričakujemo povečane potrebe zlasti po prostoru (umeščanje stavbnih površin), pitni in tehnološki vodi ter energiji (pogonska goriva, električna energija). Z usmerjanjem v učinkovito rabo energije in rabo obnovljivih virov energije bo poraba energije oz. energetskih virov zmanjšana.

2.8 PREDVIDENE EMISIJE, ODPADKI IN RAVNANJE Z NJIMI

V nadaljevanju navajamo napoved možnih emisij v okolje glede na načrtovane posege SD OPN 2. Emisije v okolje so ocenjene glede na dostopne podatke o načrtovanih posegih v fazi priprave plana.

Emisije onesnaževal zunanjega zraka bodo nastajale kot posledica proizvodnih dejavnosti na območju plana ter prometa po obstoječih cestah in predvidenih manipulativnih površinah znotraj plana.

Emisije hrupa bodo nastajale kot posledica proizvodnih dejavnosti na območju plana ter prometa po obstoječih cestah in predvidenih manipulativnih površinah znotraj plana.

Emisije v vode bodo nastajale kot posledica dejavnosti na območju plana in sicer kot industrijske, komunalne in padavinske odpadne vode.

Elektromagnetno sevanje bo prisotno zaradi 110 kV prenosnih daljnovodov v nadzemni in kablirani izvedbi ter lastnih transformatorskih postaj, ki bodo locirani znotraj območja SD OPN 2.

Na območju SD OPN 2 bodo novi viri **svetlobnega onesnaževanja**, kot so zunanja razsvetljava javnih površin, površin za turizem in centralnih dejavnosti ter proizvodnih objektov in manipulativnih površin.

Izvedba SD OPN 2 bo zaradi umeščanja novih stavbnih zemljišč v prostor povzročila povečanje **odpadkov** (komunalni, gradbeni odpadki...). Na proizvodnih območjih bodo nastajali odpadki, s katerimi je potrebno ravnati v skladu z Uredbo o odpadkih (Ur. l. RS, št. 37/15 in 69/15). Povzročitelj odpadkov mora imeti načrt gospodarjenja z odpadki, v skladu s katerim izvaja ukrepe preprečevanja in zmanjševanja nastajanja odpadkov ter ravnanja s posameznimi vrstami odpadkov. Glede na predvidena osnovna izhodišča ravnanja z odpadki v okviru SD OPN 2 Občine Sodražica menimo, da bistvenih sprememb zaradi izvedbe predmetnih sprememb in dopolnitev OPN ne bo prišlo.

Iz dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Sodražica (99. člen) je razvidno, da se v prostor ne smejo umeščati dejavnosti in naprave, ki lahko povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega v skladu z določili Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Ur. l. RS, št. 57/15) ter obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje v skladu z določili Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Ur. l. RS, št. 22/16), iz česar izhaja, da **prostorski akt ne bo povzročal onesnaževanja okolja večjega obsega (emisije v zrak, nastajanje odpadnih voda, odpadkov...) in/ali tveganja za nesrečo, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega.**

3 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO OKOLJSKEGA POROČILA

3.1 PRAVNI REŽIMI NA OBMOČJU PLANA

Izhodišča za pripravo okoljskega poročila so okoljski cilji plana, merila vrednotenja in metodologija ugotavljanja in vrednotenja vplivov plana na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturno dediščino.

Okoljski cilji so v okoljskem poročilu opredeljeni glede na značilnost plana. Na podlagi okoljskih ciljev je izvedeno njihovo vrednotenje z uporabo ustreznih meril vrednotenja vplivov in ustrezne metodologije, ki je prikazana pri vsakem segmentu okolja posebej.

V okviru priprave predmetnega okoljskega poročila okoljska izhodišča izhajajo iz:

- veljavnih predpisov (zakonov in na njihovi podlagi izdanih podzakonskih aktov),
- državnih ali občinskih prostorski in drugih aktov,
- strateških dokumentov na državni in lokalni ravni,
- pridobljenih prvih mnenj nosilcev urejanja prostor,
- ugotovljenih problemov na obravnavanem območju.

Ustrezna merila vrednotenja vplivov na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturno dediščino so stopnje odstopanja od kazalcev stanja okolja, stopnje doseganja varstvenih ciljev in druga merila, ki zagotavljajo ustrezno vrednotenje vplivov plana. Pravna podlaga okoljskih ciljev za okoljsko poročilo je veljavna zakonodaja, ratificirane mednarodne pogodbe, varstveni cilji območij s posebnim pravnim režimom, programi in načrti s področja varstva okolja in drugi pravni akti.

Okoljski cilji, vezani na vsebino posameznih obravnavanih segmentov so predstavljeni v vsakem posameznem segmentu okolja. V tem poglavju navajamo le splošno zakonsko osnovo:

- Zakon o varstvu okolja – ZVO-1 (Ur. l. RS, št. 39/06-UPB, 49/06-ZMetD, 66/06-Odl.US, 33/07- ZPNačrt, 57/08-ZFO-1A, 70/08, 108/09, 48/12, 57/12, 92/13, 56/15, 102/15, 30/16, 61/17 – GZ, 21/18 – ZNOrg in 84/18 – ZIURKOE);
- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNPVO) (Ur. l. RS, št. 2/06);
- Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020–2030 (Uradni list RS, št. 31/20);

- Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – Zdri-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18 in 82/20),
- Zakon o varstvu kulturne dediščine – ZVKD-1 (Ur.l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11-ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg);
- Zakon o vodah –ZV-1 (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04-ZZdrl-A, 41/04-ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20);
- Zakon o prostorskem načrtovanju – ZPNačrt (Ur. l. RS, št. 33/07, 70/08-ZVO-1B, 108/09, 80/10-ZUPUDPP, 43/11-ZKZ-C, 57/12, 109/12, 76/14-odl.US, 14/15-ZUUJFO in 61/17 – ZureP-2).

3.2 PRVA MNENJA NOSILCEV UREJANJA PROSTORA

Občina Sodražica je v postopku priprave SD OPN 2 pridobila prva mnenja NUP. V nadaljevanju povzemamo le tisto prvo mnenje, ki je relevantno z vidika priprave okoljskega poročila ter podajamo mnenje o upoštevanju/neupoštevanju prvih mnenj pri pripravi dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Sodražica.

MOP, Direkcija RS za vode, Prvo mnenje s področja upravljanja z vodami k osnutku SD OPN 2 Sodražica, št. 35001-261/2016-3 z dne 16. 2. 2017

Prvo mnenje s področja voda ugotavlja, da:

- osnutek SD OPN 2 s stacbnimi zemljišči posega na poplavna območja ob reki Bistrici od Zamosteca do meje z Občino Ribnica v smeri proti Jurjevici, na vodovarstvena območja varovanja vodnih virov pitne vode, ki so varovana z občinskim Odlokom ter na erozijsko ogrožena območja (običajni erozijski ukrepi), zato bo plan pomembneje vplival na okolje s stališča vpliva izvedbe plana na vodni režim in stanje voda ter varstvo pred škodljivim delovanjem voda;
- je treba dopolniti tekstualni del osnutka Odloka o SD OPN 2 Sodražica in sicer strateški del s področja voda v smislu strateških usmeritev poseganja v prostor s področja upravljanja z vodami ter izvedbeni del osnutka s konkretnimi omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o vodah oz. upoštevati izhodišča Splošnih smernic s področja upravljanja z vodami;
- je treba dopolniti posebne prostorske izvedbene pogoje (PIIP) za posamezne EUP za katere veljajo posebne strožje omejitve z varovanji glede VVO, poplavnih in erozijskih območij;
- je treba dopolniti preglednico vrst dopustnih gradenj pomožnih pobjektov po posameznih vrstah PNRP in pri tem dosledno upoštevati omejitve, ki izhajajo iz 37. čl. Zakona o vodah;
- za območja, ki se urejajo z OPPN in, ki posegajo na poplavna območja ter je izvedba posegov pogojena z izvedbo celovitih omilitvenih ukrepov, je le-te treba smiselno vnesti v onutek Odloka;
- plan umešča obvoznico na poplavnem območju, kjer je na podlagi Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08) (v nadaljevanju Uredba), gradnja cest v velikem in srednjem razredu poplavne nevarnosti dovoljena le, če ugotovitve celovite presoje vplivov na okolje niso ocenjene kot uničujoče ali bistvene in je mogoče s predhodno izvedbo omilitvenih ukrepov v skladu z okoljevarstvenim dovoljenjem ali soglasjem zagotoviti, da njihov vpliv ni bistven; sestavni del okoljskega poročila mora biti hidrološko – hidravlična študija s prikazanimi razredi poplavne nevarnosti ter v kateri bo analiziran vpliv predvidene ceste na vodni režim oz. na poplavno območje ter predvideni morebitni omilitveni ukrepi;
- načrtovane ureditve posegajo na poplavna območja za katera razredi poplavne nevarnosti še niso določeni, zato velja opozorilna karta poplav in poplavnih dogodkov, kjer so v skladu z Zakonom o vodah na teh območjih dopustne samo rekonstrukcije in vzdrževana dela na obstoječih objektih v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov, če ne povečujejo poplavne ogroženosti in ne vplivajo na vodni režim in stanje voda;

- na poplavnih območjih za katera so izdelane karte razredov poplavne nevarnosti in določeni pripravljajoči razredi poplavne nevarnosti v skladu s Pravilnikom o metodologiji za določanje območij, ogorženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti (Ur. l. RS, št. 60/07), je pri načrtovanju prostorskih ureditev treba upoštevati Uredbo in zagotoviti, da se ne poveča obstoječe ogroženosti na poplavnem območju in izven njega; načrtovana nova območja stavbnih zemljišč je možno načrtovati v skladu z določili Uredbe, v ta namen pa je treba skupaj z načrtovanjem gradnje novih objektov načrtovati celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti, njihovo izvedbo pa končati pred začetkom gradnje novih objektov; po izvedni omilitvenih ukrepev se v prikazu stanja prostora prikaže nova poplavna območja ter karte razredov poplavne nevarnosti za novo stanje.

Kot strokovna podlaga ob pripravi SD OPN 2 je bil izdelan hidrološko hidravlični elaborat (podrobneje v poglavju 3.3) s kartami poplavne nevarnosti, kartami razredov poplavne nevarnosti ter celovitimi omilitvenimi ukrepi za zmanjšanje poplavne ogroženosti. Slednji so zavedeni v Prilogi 1 (posebni PIP). Gradivo dopolnjenega osnutka SD OPN 2 upošteva prvo mnenje NUP: odlok je smiselno dopolnjen z vsebinami s področja voda in s konkretnimi omejitvami, ki izhajajo iz Zakona o vodah, posebni prostorski izvedbeni pogoji (PIIP) so za posamezne EUP za katere veljajo posebne strožje omejitve z varovanji glede VVO, poplavnih in erozijskih območij vsebinsko dopolnjeni.

3.3 STROKOVNE PODLAGE PRI PRIPRAVI SD OPN 2

Elaborat posegov na kmetijska zemljišča ob pripravi sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Sodražica (SD OPN 2 Sodražica), studioFORMIKA, d.o.o., št. K-01/2015, Cerknica, nov. 2016, dop. jan. in avg. 2017, okt. 2020.

Elaborat obravnava številne posege oziroma spremembe namenske rabe kmetijskih zemljišč v stavbna zemljišča (za 17, 78 ha), uskladitve z dejanskim stanjem na kmetijskih zemljiščih (36,36 ha; gre za obsežen vris obstoječih lokalnih cest), izvzeme iz stavbnih zemljišč in vračanje v primarno rabo (za 10,30 ha) ter nezazidana stavbna zemljišča po naseljih.

Nekateri posegi so opredeljeno kot posegi za potrebe kmetije, 4 posegi so večji od 5.000 m². Skupna ocenjena površina nepozidanih stavbnih zemljišč po naseljih v Občini Sodražica je 53,9 ha. Po trenutno veljavnem prostorskem aktu je v občini 1.394,97 ha kmetijskih zemljišč, po dopolnjenem osnutku SD OPN 2 je kmetijskih zemljišč v skupni površini 1.370,41 ha. Zmanjšanje površine kmetijskih zemljišč (za 24,5 ha) gre deloma na račun posegov, v večji meri pa na račun uskladitve z dejanskim stanjem – obsežen vris obstoječega lokalnega cestnega omrežja, ki je v veljavnem OPN (2011) v okviru kmetijskih in gozdnih zemljišč.

Elaborat posegov na kmetijska zemljišča pri umeščanju obvozne ceste mimo Sodražice, Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s.p., Bohinjska Bistrica, oktober 2016.

Elaborat podrobneje analizira vpliv obvozne ceste mimo Sodražice na kmetijska zemljišča.

Hidrološko hidravlična analiza z izdelavo kart poplavne in erozijske nevarnosti ter kart razredov poplavne in erozijske nevarnosti

Hidrološko hidravlična analiza z izdelavo kart in razredov poplavne in erozijske nevarnosti vodotokov na območju priprave OPN ali njegovih SD je ena izmed glavnih strokovnih podlag pri pripravi SD OPN 2 Sodražica. Analiza podaja oceno stopnje poplavne ogroženosti obravnavanega območja ter omilitvene ukrepe za zagotavljanje poplavne varnosti ter skladno s Pravilnikom o metodologiji za določevanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti (Ur.l. RS, št. 60/07) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in

morja (Ur.l. RS, št. 89/08 in 49/20) (v nadaljevanju Uredba) izdela karte razredov poplavne nevarnosti.

Na območju Občine Sodražica so bili izdelani, potrjeni in vpisani v vodni kataster naslednji elaborati:

- Hidrološko hidravlični elaborat za predvideno biološko čistilno napravo v naselju Žimarice, IZVO d.o.o., št. 836/1-FR/08, avgust 2008, maj 2010, dopolnitev.
- Hidrološko hidravlični elaborat, Preverba poplavne ogroženosti območja ureditveno zazidalnega načrta R3/S16 - Sodražica v območju vodotoka Bistrica, EHO projekt d.o.o., št. H-2/10, Ljubljana, januar 2010, dopolnitev;

Ob pripravi SD OPN 2 sta bila izdelana elaborata:

- Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (obstoječe stanje), IS Projekt d.o.o., št. 19-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020.
- Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev), IS Projekt d.o.o., št. 20-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020.

Tekom priprave Okoljskega poročila sta bila elaborata oddana v pregled na MOP, Direkcijo RS za vode, nista pa še bila vpisana v vodni kataster.

Osrednji del občine se nahaja ob vodotoku Bistrica, ki v času nastopa visokih voda prestopi bregove. V občini Sodražica so ogrožena tudi naselja ob drugih vodotokih, saj le ti v večini nimajo zadostne prevodnosti, kar povzroča poplave po okoliškem terenu. V predmetnem elaboratu so poleg Bistrice analizirana še številna druga območja vodotokov (Ravnodolščica, Zapotoški potok, Grdodolščica idr.). Za vsa območja pozidave ob vodotokih so podane omejitve za posege v prostor. Kjer omilitveni ukrepi niso predvideni in so območja poplavno ogrožena, veljajo pogoji skladno s Prilogo 1 in Prilogo 2 iz Uredbe.

3.4 VARSTVENA, VAROVANA, DEGRADIRANA IN DRUGA OBMOČJA TER VELJAVNI PRAVNI REŽIMI NA TEH OBMOČJIH

V preglednici 5 navajamo povzetek podatkov o varstvenih, varovanih, zavarovanih, degradiranih in drugih območjih na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine predpisan poseben pravni režim in je pomemben pri prostorskem načrtovanju.

Preglednica 5: Varovana ombočja in območja s posebnimi režimi ravnanja na območju ureditve

VAROVANA OBMOČJA	ZNAČILNOSTI	PRAVNI AKT
POSEBNA VARSTVENA OBMOČJA – OBMOČJA NATURA 2000	SD OPN 2 s posegi v minimalnem obsegu posega na POV, POO in pPOO Kočevsko ter POO Mateča voda in Bistrica.	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Ur. l. RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
	OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Na območjih Natura 2000 se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji meri ohranja naravna razširjenost, obseg, povezanost in ekološke značilnosti habitatov rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov. Pri urejanju prostora se upoštevajo varstvene usmeritve za ohranitev posameznih Natura območij.	
NARAVNE VREDNOTE	SD OPN 2 s posegi v minimalnem obsegu posega na območje NV Bistrica.	Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 52/02 in 67/03)
	OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Posegi in dejavnosti se izvajajo na naravni vrednoti, če ni drugih prostorskih ali tehničnih možnosti za izvedbo posega ali opravljanje dejavnosti.	
	SD OPN 2 s posegi v minimalnem obsegu posega v EPO (Kadice; Mateča voda in	Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur. l. RS, št. 48/04, 33/13, 99/13 in 47/18)

EKOLOŠKO POMEMBNA OBMOČJA	Bistrica; Kočevsko, Ribniška dolina; Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri)	
	OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Na ekološko pomembnih območjih se posege in dejavnosti načrtuje tako, da se v čim večji možni meri ohranja naravna razširjenost habitatnih tipov ter habitatov rastlinskih ali živalskih vrst, njihova kvaliteta ter povezanost habitatov populacij in omogoča ponovno povezanost, če bi bila le-ta z načrtovanim posegom ali dejavnostjo prekinjena.	
ZAVAROVANA OBMOČJA	SD OPN 2 s posegi ne posega v zavarovana območja (soteska Kadice, naravni spomenik lokalnega pomena).	Zakon o ohranjanju narave (ZON) (Ur. l. RS, št. 96/04 – UPB, 61/06 – Zdri-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – UNOrg, 31/18 in 82/20), Odlok o razglasitvi soteske Kadice za naravni spomenik (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/89)
	OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Pri urejanju prostora se obvezno upoštevajo usmeritve, izhodišča in pogoji za varstvo zavarovanih območij narave, ki so podani z varstvenimi režimi v sprejetih aktih o zavarovanju.	
VVO OBMOČJA	SD OPN 2 s posegi posega na ožje VVO (II. nivo) in širše VVO (III. nivo).	Odlok o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica (Ur. l. RS, št. 20/02)
	OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU V OŽJEM VODOVARSTVENEM OBMOČJU (območje 2) je prepovedano: graditi naftovode in plinovode, graditi proizvodne, obrtne in servisne objekte, graditi energetske objekte, ki bi škodljivo vplivali na vodni vir, graditi stanovanjske, počitniške in poslovne objekte ter industrijske zgradbe in živinorejske farme, graditi pralnice avtomobilov, uporabljati fitofarmacevska sredstva, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji, opredeljeni v predpisih o zdravstveni ustreznosti pitne vode, graditi nove silose za siliranje zelene krme (na obstoječih je treba preveriti prepustnost za vodo), graditi nove hleve in farme za gojenje velikih in malih živali, graditi gnojne jame, polivati gnojevko ali gnojnico, odplake in blato iz čistilne naprave, komposte z neomejeno uporabo in mulje iz industrijskih usedalnikov, rečnih strug in jezer, uporabljati rudninska, živinska in druga organska gnojila, ki vsebujejo dušik, graditi namakalne sisteme, graditi skladišča nafte, naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, graditi nove prometnice (obstoječe prometnice je treba sanirati tako, da meteorne vode s cestišča ne bodo odtekale v vodonosnik), izvajati tranzitni promet z nevarnimi snovmi, ponikati odpadke vode, uporabljati zbiralnik odpadne vode (greznice) z odtokom v tla ali vodotoke, graditi komunalne čistilne naprave za odpadne vode, graditi ponikovalnice za komunalne odpadne vode, padavinske vode s cestišč in onesnaženo padavinsko vodo s strešin (upoštevati je treba Uredbo o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo; Uradni list RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15), graditi objekte, ki zmanjšujejo količino vodnega vira, graditi odlagališča in pretvorne postaje komunalnih in posebnih odpadkov in začasna skladišča posebnih odpadkov, graditi pokopališča, graditi bencinske servise, graditi podzemna skladišča, odpirati kamnolome, glinokope in peskokope (obstoječe je treba sanirati in zapreti), izkopavati prod ob in iz vodotoka, graditi gozdne ceste in vlake brez vodnogospodarskega soglasja, izvajati golosečnjo v gozdovih (gozdove je treba prekvalificirati varovane gozdove s sanitarno sečnjo), pri spravilu lesa in transportu lesa uporabljati tehnologijo, ki ne povzroča poškodb na tleh, odlagati komunalne in posebne odpadke (divja odlagališča je treba sanirati), odlagati stare avtomobile, vrtati raziskovalne vrtnice z uporabo pomožnih sredstev, ki so vodi škodljiva, vrtati vrtnice za toplotne črpalke izmenjevalce na podlagi uporabe podtalnice, povečati črpanje iz vodnjakov izven vodovodnega sistema. V ŠIRŠEM VODOVARSTVENEM OBMOČJU je prepovedano: uporabljati zaščitna sredstva in gnojlišča, ki vsebujejo strupene snovi, ki se v pitni vodi približujejo mejni koncentraciji (ogrožajo vodni vir) in so opredeljena v predpisih o zdravstveni ustreznosti pitne vode, polivati gnojnico, gnojevko, odpadno blato in blato iz čistilne naprave, uporabljati hlevski gnoj v času od spravila posevkov do 1. februarja (enkratna ali skupna letna količina za travinje 15t/ha za poljščine 30t/ha), uporabljati mineralna gnojila na travinji od 15. oktobra do 31. januarja in na drugih zemljiščih v času od spravila posevkov do 15. februarja. Odmerki dušičnih gnojil od žetve do začetka prepovedi ne smejo presežati 40 kg/ha, namakati kmečke površine, izvajati množično vzrejo živali, ki presega zgornjo mejo obremenitve na 1 ha obdelovalne površine, določeni v uredbi o vnosu nevarnih snovi in rastlinskih snovi v tla, ponikovati odpadne vode, gnojiti tla z odpadki in odplakami, graditi proizvodne, energetske, obrtne in servisne objekte, ki ogrožajo vir pitne vode, graditi skladišča nafte in naftnih derivatov, nevarnih in škodljivih snovi, ki so večja kot 25 m ³ za posamezni rezervoar (200 m ³ v zaključeni celoti), graditi naftovode, graditi nove komunalne in čistilne naprave nad 2000 EE, graditi objekte, ki bistveno zmanjšujejo zaloge in izdatnost vodnega vira, graditi odlagališča in pretvorne postaje komunalnih in posebnih odpadkov in začasna skladišča	

	<p>posebnih odpadkov, graditi pralnice avtomobilov, ki nimajo priključka na kanalizacijo, graditi nova pokopališča, odpirati nove kamnolome, glinokope in peskokope (obstoječe je treba sanirati tako, da obratovanje ne ogroža podzemne vode), izvajati cestni tranzitni promet nevarnih škodljivih snovi, ki so navedene v predpisih o prevozu nevarnih snovi, po nezaščitenih cestah in železnicah, spreminjati namembnost in dejavnost objektov, če se s tem povečuje nevarnost za vodni vir, izvajati krčitve in goloseke, graditi obore za živino, izvajati sečnjo in spravilo lesa v večjem obsegu brez vednosti upravljavca vodovoda, izvajati posek lesa na večji površini tako, da obstaja možnost zmanjšanja izdatnosti vodnega vira, v gozdarstvu uporabljati fitofarmacevtska sredstva za zatiranje gozdnih škodljivcev, razen v izrednih primerih, s pridobitvijo soglasja zdravstvene inšpekcije in ob nadzoru strokovnih služb, graditi odlagališča rabljenih avtomobilov, odlagati odpadke, vrtati raziskovalne vrtnice z uporabo pomožnih sredstev, ki so vodi škodljiva, vrtati vrtnice za toplotne črpalke izmenjevalce na podlagi uporabe podtalnice.</p>	
OBMOČJA POPLAVNE NEVARNOSTI	<p>SD OPN 2 s posegi posega na poplavno ogrožena območja ob Bistrici in Grdodolščici.</p>	<p>Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04-ZZdl-A, 41/04-ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20), Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08)</p>
	<p>OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda. Posegi morajo biti usklajeni s pogoji in omejitvami iz Uredbe.</p>	
PLAZLJIVA IN EROZIJSKO NEVARNA OBMOČJA	<p>SD OPN 2 s posegi posega na erozijska območja v opozorilno območje splošnih zaščitnih ukrepov.</p>	<p>Zakon o vodah (ZV-1) (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04-ZZdl-A, 41/04-ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20); Uredba o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20)</p>
	<p>OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom Zakona o vodah /ZV-1/ prepovedano:</p> <ul style="list-style-type: none"> - poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov, - ogoljevanje površin, - krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije, - zasipavanje izvirov, - nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazovitih zemljiščih, - omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer, - odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov, - zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom, - odvzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge, - vlačenje lesa. 	
NAJBOLJŠA KMETIJSKA ZEMLJIŠČA	<p>SD OPN 2 s posegi posega na najboljša kmetijska zemljišča.</p>	<p>Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) (Ur. l. RS, št. 71/11 – UPB, 58/12, 27/16, 27/17 – Zkme-1D in 79/17)</p>
	<p>OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU Kmetijska zemljišča je treba uporabljati v skladu z njihovim namenom ter preprečevati njihovo onesnaževanje ali drugačno degradiranje in onesnaževanje ali drugačno zaviranje rasti rastlin.</p>	
VAROVALNI GOZDOVI IN GOZDNI REZERVATI	<p>SD OPN 2 s posegi ne posega v varovalne gozdove in gozdne rezervate.</p>	<p>Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur. l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13, 39/15 in 191/20)</p>
	<p>OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU</p>	

	<p>V gozdnih rezervatih so prepovedane vse gospodarske, rekreacijske, raziskovalne in druge dejavnosti, ki bi lahko kakorkoli spremenile obstoječe naravno stanje in vplivale na nemoten naravni razvoj v prihodnosti. Posegi, ki niso povezani z gospodarjenjem z varovalnimi gozdovi in ne bodo bistveno negativno vplivali na funkcije gozdov, zaradi katerih je bil gozd razglašen za varovalni gozd, se lahko izvajajo na podlagi predhodno pridobljenega dovoljenja, ki ga izda Ministrstvo. V dovoljenju se določijo pogoji za izvedbo posega na podlagi presoje vpliva posega na varovalni gozd, ki jo opravi Zavod za gozdove Slovenije.</p>
KULTURNA DEDIŠČINA	<p>SD OPN 2 s posegi v minimalnem obsegu posega v enote nepremične kulturne dediščine (vplivno območje cerkve Marije Snežne v Petrinicah; vplivno območje kapelice brezmadežne device Marije v Dolenji Globeli; vplivno območje pokopališča in cerkve Marije Magdalene v Sodražici; vplivno območje cerkve sv. Marka v Zapotoku pri Ribnici; vplivno območje cerkve Marijinega vnebovzvetja v Novi Štifti).</p> <p>Zakon o varstvu kulturne dediščine (ZVKD-1A) (Ur.l. RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16, 21/18 - ZNOrg)</p>
	<p>OMEJITVE PRI PROSTORSKEM NAČRTOVANJU</p> <p>Zakon o varstvu kulturne dediščine določa splošne ukrepe ravnanja z dediščino in sicer:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z dediščino je treba ravnati tako, da se zagotavlja čim večja ohranitev njenih kulturnih vrednot za prihodnost - s spomenikom je treba ravnati tako, da se dosledno upoštevajo in ohranjajo njegove kulturne vrednote in družbeni pomen - lastnik oziroma posestnik mora s spomenikom ravnati kot dober gospodar. <p>Pripravljavec plana mora pri pripravi plana upoštevati varstvo in vanj vključevati ukrepe varstva. Varstvo se v postopkih priprave in sprejemanja plana zagotavlja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - z upoštevanjem aktov o razglasitvi nepremičnih spomenikov, registriranih arheoloških najdišč in aktov o varstvenih območjih dediščine - s presojo vplivov na dediščino najmanj v obsegu dediščine. Presoja vplivov s stališča varstva se izvede tudi, če v območju posega ni spomenikov ali varstvenih območij dediščine, vendar se pričakuje posreden vpliv na dediščino ali neposreden ali posreden vpliv na arheološke ostaline; - z upoštevanjem smernic in mnenj v postopku priprave prostorskih aktov. <p>Upoštevanje varstva je treba zagotoviti v vseh fazah priprave plana. Varstveni režimi za enote kulturne dediščine so podrobno podani in obrazloženi v »Priložniku pravnih režimov varstva, ki jih je treba upoštevati pri pripravi planov in posegih v območja kulturne dediščine«. V nadaljevanju so povzete osnovne varstvene usmeritve za registrirana območja kulturne dediščine.</p> <p>Pri pripravi prostorskega akta je na podlagi 75. člena ZVKD-1 potrebno obvezno upoštevati:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varstveni režim, ki velja za kulturne spomenike, vključno z njihovimi vplivnimi območji, - varstveni režim, ki velja za registrirana arheološka najdišča, - varstveni režim, ki velja za varstvena območja dediščine. <p>V območjih spomenikov zakon predpisuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - takšno ravnanje s spomeniki, ki dosledno upošteva in ohranja njihove kulturne vrednote in družbeni pomen, - upoštevanje aktov o razglasitvi v postopkih priprave in sprejemanja planov, - presojo vplivov na spomenike na podlagi predpisov o varstvu okolja, - upoštevanje smernic in mnenj v postopkih priprave prostorskih aktov, - upoštevanje ohranitve spomenikov v prostorskih aktih in v prostorskih ukrepih, izdanih na podlagi predpisov o urejanju prostora, - prepoved odstranitve (rušenja) spomenika. <p>V območjih kulturnih spomenikov veljajo naslednje splošne varstvene usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spodbujanje trajnostne uporabe spomenikov, to je uporabe spomenikov na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti, - spodbujanje vzdržnega razvoja spomenikov, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev spomenikov za prihodnje generacije, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene spomenikov, - ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena spomenikov ter njihove materialne substance, - dovoljeni so posegi v spomenike, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote,

	<ul style="list-style-type: none"> - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev spomenikov ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena. <p>V območjih arheoloških najdišč veljajo naslednje splošne varstvene usmeritve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - spodbujanje trajnostne uporabe arheoloških najdišč, to je uporabe arheoloških najdišč na način in v obsegu, ki dolgoročno ne povzroča izgube njenih kulturnih lastnosti, - spodbujanje vzdržnega razvoja arheoloških najdišč, s katerim se omogoča zadovoljevanje potreb sedanje generacije, ne da bi bila s tem okrnjena ohranitev arheoloških najdišč za prihodnje generacije, - spodbujanje dejavnosti in ravnanj, ki ohranjajo kulturne, socialne, gospodarske, znanstvene, izobraževalne in druge pomene arheoloških najdišč, - ohranjanje lastnosti, posebne narave in družbenega pomena arheoloških najdišč ter njihove materialne substance, - dovoljeni so posegi v arheološka najdišča, ki upoštevajo in trajno ohranjajo njihove varovane vrednote, - dovoljeni so posegi, ki omogočajo vzpostavitev trajnih gospodarskih temeljev za ohranitev arheoloških najdišč ob spoštovanju njihove posebne narave in družbenega pomena. <p>V območjih arheoloških najdišč zakon predpisuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoštevanje arheoloških najdišč v postopkih priprave in sprejemanja planov, presojo vplivov na arheološka najdišča na podlagi predpisov o varstvu okolja, - upoštevanje smernic in mnenj v postopkih priprave prostorskih aktov, - upoštevanje ohranitve arheoloških najdišč v prostorskih aktih in v prostorskih ukrepih, izdanih na podlagi predpisov o urejanju prostora, - prepoved odstranitve arheološkega najdišča. <p>Arheološka najdišča se varujejo pred posegi ali uporabo, ki bi lahko poškodovali arheološke ostaline ali spremenili njihov vsebinski in prostorski kontekst. Izjemoma so dovoljeni posegi v arheološka najdišča, ki so hkrati stavbna zemljišča znotraj naselij, in v prostor robnih delov najdišč če ni možno najti drugih rešitev ali če se na podlagi rezultatov opravljenih predhodnih arheoloških raziskav izkaže, da je zemljišče mogoče sprostiti za gradnjo.</p>
--	---

4 PODATKI O STANJU OKOLJA

4.1 ZRAK IN PODNEBNE SPREMEMBE

4.1.1 Podnebne značilnosti

Podnebje v občini Sodražica je celinsko. Letno pade okoli 1 600 mm padavin, največ poleti, kar uvršča območje med zmerno humidno (PUNCER 1980). Povprečna letna temperatura je od 8 do 9°C. Najhladnejši je januar, ko je povprečna temperatura okoli -2,8°C, najtoplejši pa julij, ko je povprečna temperatura okoli 17°C. Značilne so velike temperaturne razlike. Temperaturni minimum za Sodražico je -32°C, maksimum pa 38°C. Pojavlja se tudi toplotni obrat. Hladne, vlažne in senčne, večinoma ozke doline večkrat prekrije megla. Snežna odeja se zadrži v povprečju okoli 60 dni. Pogoste so tudi pozebe pozno spomladi.

4.1.2 Podnebne spremembe

Podnebne spremembe so odstopanja od povprečnih dolgoletnih vzorcev vremena in klime zaradi vpliva človekove dejavnosti na sestavo ozračja. Pojav je globalen, a vseeno se na ravni države opravlja meritve ter spremlja temperaturne in padavinske trende ter beleži izjemne vremenske pojave (suša, toča, žled, poplave itd.). Prav tako se opazuje in beleži vpliv podnebnih sprememb na kmetijstvo in gozdarstvo.

Trendi v Sloveniji so izračunani za obdobje petdesetih let (ARSO, 2004) in sicer za obdobje 1951-2000. Ti kažejo, da se je povprečna temperatura zraka v Sloveniji povečala za 1,1°C ($\pm 0,6^\circ\text{C}$). Največje temperaturne spremembe so v urbanih okoljih (Maribor 1,7°C, $\pm 0,6^\circ\text{C}$, sledi Ljubljana z 1,4°C, $\pm 0,6^\circ\text{C}$) in manj v kmetijskih območjih (Kočevje in Rateče 0,8°C, $\pm 0,6^\circ\text{C}$). Najmanjši trend otoplitve je v Portorožu z dvigom 0,6°C, $\pm 0,5^\circ\text{C}$, zaradi bližine morja. Morje

ima veliko toplotno kapaciteto in tako zmanjšuje temperaturna nihanja. Zabeleženo je močno naraščanje temperatur zraka tudi na višje ležečih postajah, kjer je vpliv urbanizacije zanemarljiv. Najvišje ležeča merilna postaja je na Kredarici, kjer so se meritve pričele leta 1954 in je v sedeminštiridesetih letih povprečna temperatura narasla za $1,2^{\circ}\text{C}$, $\pm 0,6^{\circ}\text{C}$. Najbolj izrazito je segrevanje v zimskem in pomladnem času, ki se izraža zmanjšanim številu dni s snežno odejo, postopnem zmanjšanju triglavskega ledenika, zgodnejšem nastopu fenoloških faz rastlin itd.

Spremembe v padavinskem režimu niso tako bistvene z izjemo intenzivnosti nalivov, ki naraščajo in pogostejšim sušam na severovzhodu države. Prav tako, so v zadnjih letih vedno bolj pogosti izjemni vremenski dogodki, kot so vročinski valovi (poletje 2003), suše, ujme in nevihte, poplave in podobno.

Na podnebne spremembe vplivajo predvsem emisije toplogrednih plinov (prevladujoči so CO_2 , CH_4 in N_2O) ter snovi, ki povzročajo tanjšanje ozonskega plašča. Ravnanje s snovmi, ki povzročajo tanjšanje ozonskega plašča je vezano predvsem na uporabo halonov ter klorofluoroogljikovodikov oziroma naprav in opreme, ki jih vsebujejo.

Emisije toplogrednih plinov je mogoče zmanjševati zlasti z zamenjavo tehnologij, zamenjavo goriv in surovin ter z zmanjšanjem obsega ali opustitvijo nekaterih dejavnosti. Emisije so povezane predvsem z obsegom in načinom proizvodnje in porabe energije. Toplogredni plini se sproščajo tudi iz nekaterih industrijskih procesov, v kmetijstvu, pri ravnanju z odpadki ter v prometu, kar povečuje kompleksnost problematike. Značilna je velika razpršenost virov neposrednih in posrednih emisij, tako da je njihovo zmanjševanje odvisno od številnih odločitev individualnih porabnikov.

S prostorskim načrtovanjem je možno nekatere izmed ukrepov, ki so zapisani v Operativnem programu zmanjševanja emisij toplogrednih plinov do leta 2020 (MOP, 2014), uresničiti. V nadaljevanju so povzeti inštrumenti za doseganje zmanjševanja emisij toplogrednih plinov, ki jih je mogoče dosegati s prostorskim načrtovanjem:

- spodbujanje so-proizvodnje toplote in električne energije,
- spodbujanje proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov,
- spodbujanje povečanja rabe obnovljivih virov,
- spodbujanje učinkovite rabe energije pri porabnikih,
- izgradnja ustrezne prometne infrastrukture ter prometne ureditve,
- zmanjšanje onesnaženosti zunanjega zraka zaradi prometa,
- ravnanje z odpadki.

4.1.3 Kakovost zraka

Onesnaženost zraka pomeni prisotnost snovi v zunanjem zraku, ki škodljivo vplivajo na zdravje ljudi in živali, povzročajo škodo na materialih in moteče delujejo na ljudi. Najbolj tipična onesnažila zraka so žveplov dioksid (SO_2), dušikov oksid (NO_x), hlapne organske snovi (HOS), ozon (O_3) ter delci (PM_{10}).

Slovenija je bila v letu 2015 po Uredbi o kakovosti zunanjega zraka za ocenjevanje kakovosti zraka razdeljena na dve območji in dve aglomeraciji, in sicer različno za težke kovine in druga onesnaževala. Za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka glede na ravni SO_2 , NO_2 , CO , O_3 , C_6H_6 , PM_{10} , $\text{PM}_{2,5}$ in BaP je Slovenija razdeljena na celinski (SIC) ter primorski (SIP) del. Za težke kovine pa je zaradi svoje specifikke iz območja celotne Slovenije izvzeta Zgornja Mežiška dolina. Območje ima alpsko in predalpsko klimo, ki na jugovzhodu prehaja v celinsko podnebje. Reliefno je zelo razgibano in slabo prevetreno v dolinah in kotlinah. Iz Ocene onesnaženosti zraka v Sloveniji (ARSO, 2016) je razvidno, da na območju deluje občini

najbližja merilna postaja Iskrba, ki je namenjena meritvam koncentracij iz ozadja saj je oddaljena od večjih virov emisij.

Preglednica 6: Onesnaženost zraka po onesnaževalih v letu 2015 na merilni postaji Iskrba.

merilno mesto	PM ₁₀	PM _{2,5}	ozon (8 ur)	NO ₂	NO _x	SO ₂	CO	benzen	benzo(a)piren	As	Cd	Ni	Pb
Iskrba	1	1	3	1	-	-	-	-	1	1	1	1	1

Legenda: 1 = vrednost pod spodnjim ocenjevalnim pragom, 2 = vrednost med spodnjim in zgornjim ocenjevalnim pragom, 3 = vrednost nad zgornjim ocenjevalnim pragom. Vir: ARSO, 2016.

DELCI PM₁₀ in PM_{2,5}

Delci so naravnega (cvetni prah, vegetacija, morska sol, dim gozdnih požarov, meteorski prah, vulkanski pepel) ali antropogenega (energetski objekti, industrija, promet, poljedelstvo, individualna kurišča) izvora in pomembno vplivajo na zdravje ljudi, klimo, vidnost itd. Ločimo različne velikosti delcev: PM₁₀ - delci z aerodinamičnim premerom pod 10 µm, PM_{2,5} - delci z aerodinamičnim premerom pod 2,5 µm, PM_{1,0} - delci z aerodinamičnim premerom pod 1 µm, UFP – zelo fini delci z aerodinamičnim premerom pod 0,1 µm.

Sestava delcev je odvisna od izvora delcev. V glavnem velja, da se manjši in svetlejši delci zadržujejo v zraku dalj časa. Večji delci (večji kot 10 mikrometrov premera) se zadržujejo v atmosferi nekaj ur, medtem ko manjši delci (manjši od 1 mikrometra) lahko ostanejo v atmosferi tedne in se navadno odstranijo iz atmosfere s padavinami. Manjši ko so delci, globlje prodrejo v dihalne poti. Delci večji od 10 µm se ustavijo v zgornjih dihalnih poteh (nos, obnosne votline), manjši od 10 µm pa potujejo v spodnje dihalne poti. Delci manjši od 2.5 µm prodrejo globoko v dihalne poti. Vnetna reakcija na mestu vstopa (pljuča), lahko dodatno poslabša obstoječo bolezen dihal.

Poleg prometa dodatno vplivajo na povečano onesnaženost zraka z delci tudi industrija, predvsem pa individualna kurišča, zaradi povečane rabe drv, ki so cenovno ugodnejša od fosilnih goriv (kurilno olje, plin). Pri zgorevanju lesa poleg CO₂ in H₂O nastajajo tudi nezaželene emisije, kot so CO, NO_x, C_xH_y in delci, ki ogrožajo tudi zdravje ljudi. Problematične so predvsem snovi, ki so vezane na delce in so kancerogene ter povzročajo zdravstvene težave.

Pogoj za nizke emisije dimnih plinov iz individualnih kurišč na les je kakovostna in pravilno vgrajena kurilna naprava z nizkimi emisijami, vendar je potrebno dodatno zagotoviti še:

- primerno gorivo (velikost polena oz. sekancev) s čim nižjo vlažnostjo (zračno suha drva oz. vlažnost pod 25 %),
- kurilno napravo je potrebno pravilno kuriti in vzdrževati po navodilih proizvajalca (toplotna moč, kličina dodanega goriva, odstranjevanje pepela).

Nižje koncentracije delcev PM₁₀ poleti in višje pozimi so očitne zlasti v notranjosti Slovenije, saj se pozimi zaradi stabilnejše atmosfere in šibkejših vetrov onesnažen zrak težje razredčuje. Do povišanih koncentracij delcev prihaja predvsem v zimskem času zaradi dodatnih emisij iz individualnih kurišč. Predvsem najnovejša gospodarska kriza je veliko pripomogla k uporabi cenejših in s tem »nečistih« energentov – predvsem drv, premoga in biomase, kurilne naprave pa so pogosto stare in imajo slab toplotni izkoristek. Jutranji in večerni maksimum delcev sta predvsem posledica prometnih konic, pri čemer je vpliv popoldanske premaknjen na večerni čas, ko se hitrost vetra zmanjšuje. Precej višje koncentracije se pojavljajo ob delovnih dnevih kot ob koncu tedna in ob praznikih.

Leta 2015 so bile povprečne letne vrednosti PM delcev na merilnem mestu Iskrba pod spodnjim ocenjevalnim pragom.

Povprečne letne vrednosti ONESNAŽEVAL V DELCIH – BENZO(A)PIREN (nastaja pri nepopolnem izgorevanju fosilnih goriv in biomase) IN TEŽKIH KOVIN (nastajajo kot posledica aktivnosti več industrijskih dejavnosti in izgorevanja premoga) so bile leta 2015 na merilnem mestu Iskrba pod spodnjim ocenjevalnim pragom.

OZON

Ozon (v prizemnih plasteh zraka) je sekundarno onesnaževalo, ki ga avtomobilski motorji ali industrija ne izpuščajo neposredno, ampak nastaja fotokemično ob prisotnosti sončne svetlobe iz dušikovih oksidov, ki jih pride največ v ozračje iz prometa (motorji z notranjim izgorevanjem) in iz lahkih organskih snovi, ki jih prispevajo industrija, promet, gospodinjstva, bencinske črpalke, kemične čistilnice itd. Snovem, iz katerih nastaja ozon, pravimo predhodniki ozona. Reakcije so tem intenzivnejše, čim višja je temperatura in čim močnejše je sončno obsevanje, zato je onesnaženost zraka z ozonom večja poleti (zato ga imenujemo tudi »poletno« onesnaževalo) in čez dan.

Za varovanje zdravja ljudi sta predpisani urna opozorilna in alarmna vrednost. Urna opozorilna vrednost je bila prekoračena na merilnih mestih Koper, Nova Gorica, Krvavec, Sv. Mohor in Kovk, alarmna vrednost ozona ni bila presežena na nobenem merilnem mestu v Sloveniji.

DUŠIKOVI OKSIDI

Meritve vsebnosti dušikovih oksidov (NO_x , NO_2) v splošnem kažejo na obremenjenost območij s povečano koncentracijo prometa oz. na obremenjenost ožjega pasu ob prometnih cestah in ulicah v jutranjih in večernih urah (popoldanska prometna konica ne doprinese k maksimumu koncentracij tekom dneva zaradi ugodnih vremenskih razmer za razredčevanje zraka). Zdravju je bolj škodljiv dušikov dioksid. Dušikovi oksidi spadajo med predhodnike ozona in posredno vplivajo na podnebne spremembe. Neposredni toplogredni učinek ima sicer nestrupeni N_2O , ki je po učinku segrevanja ozračja takoj za CO_2 , CH_4 in halogeniranimi ogljikovodiki.

Letna mejna vrednost NO_2 , ki je predpisana za zaščito zdravja, v letu 2015 ni bila presežena na nobenem merilnem mestu. Ravno tako tudi ni bilo preseganj urne mejne vrednosti NO_2 . Koncentracij NO_x , za katere je za zaščito vegetacije predpisana kritična letna vrednost, na Iskrbi ne merijo, sicer pa na nobenem drugem ruralnem merilnem mestu te vrednosti niso bile presežene.

ŽVEPLOV DIOKSID

Žveplov dioksid je onesnaževalo, ki je pred nekaj desetletji predstavljalo najvčiji problem za onesnaženost zraka v slovenskih mestih in v okolici termoelektrarn. Največji viri so bili takrat energetika, industrija in kurjenje premoga v individualnih kuriščih. Z opuščanjem premoga v individualnih kuriščih, velikim zmanjšanjem deleža žvepla v tekočih gorivih, izgradnjo odžveplevalnih naprav pri termoenergetskih objektih in s prenehanjem proizvodnje v delu industrije, so se izpusti toliko zmanjšali, da je raven onesnaženosti zunanjega zraka z žveplovim dioksidom na merilnih mestih DMKZ že nekaj let pod (od 2007 dalje) spodnjim ocenjevalnim pragom za varovanje zdravja ljudi in varstva rastlin.

Največji viri žveplovega dioksida so proizvodnja električne in toplotne energije, raba goriv v industriji in industrijski procesi, v preteklosti pa tudi raba premoga za ogrevanje gospodinjstev.

OGLJIKOV MONOKSID

Ogljikov monoksid je onesnaževalo, ki nastaja zaradi nepopolnega zgorevanja v kuriščih in motorjih z notranjim zgorevanjem ter pri tehnoloških procesih v industriji. Raven onesnaženosti zunanjega zraka z ogljikovim monoksidom je na merilnih mestih DMKZ že nekaj let pod spodnjim ocenjevalnim pragom.

Največji, vec kot polovični delež k skupnim izpustom CO so v letu 2014 prispevale male kurilna naprave. Nekdaj je večinski delež izpustov CO izhajal iz prometa. Z napredkom tehnike

bencinskih motorjev in uvedbo katalizatorjev pa glavni delež prispevajo mala kurišča, predvsem zaradi uporabe trdnih goriv v zastarelih kotlih in pečeh.

OBREMENJEVANJE ZRAKA V OBČINI SODRAŽICA

Na kakovost zraka v občini Sodražica vplivajo predvsem promet, individualna kurišča in centralne kotlovnice, industrija (Fibran Nord d.o.o., Proizvodni obrat Sodražica) in manjši proizvodnji obrati ter v minimalni meri kmetijstvo.

Promet

Preko občine poteka regionalna cesta prvega reda R1 212 Unec – Cerknica – Bloška Polica – Sodražica – Žlebič, ki povezuje občino v smeri vzhod-zahod. Na odseku Sodražica – Žlebič se povprečni letni dnevni promet v zadnjih letih zmerno povečuje.

Preglednica 7: PLDP na odseku Sodražica – Žlebič v letih od 2011 do 2019

leto	števno mesto	kat. /št. ceste	prometni odsek	ime števnege mesta	Vsa vozila (PLDP)	Motorji	Osebnna vozila	Avtobusi	Lah. Tov. < 3,5t	Sr. tov 3,5-7t	Tež. tov. nad 7t	Tov. s prik.	Vlačilci	Dnevni NOO
2019	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.924	46	2.411	7	247	40	41	43	89	226
2018	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.978	49	2.435	7	251	40	53	44	99	134
2017	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.882	47	2.393	6	237	40	44	36	79	224
2016	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.707	38	2.281	7	202	28	46	46	59	79
2015	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.630	38	2.212	9	192	26	47	52	54	121
2014	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.699	35	2.273	9	191	28	56	46	61	146
2013	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.594	34	2.181	10	189	36	49	36	59	95
2012	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.504	43	2.072	9	200	46	35	30	69	92
2011	248	R1/212	Sodražica – Žlebič	Zamostec	2.441	2	2.065	8	197	46	35	28	60	847

Vir: DRSI, 2017.

Daljniski sistemi ogrevanja, plinifikacija in obnovljivi viri energije

V občini je daljinsko ogrevanje urejeno za ogrevanje osnovne šole, vrtca in športne dvorane in sicer s kurilnim oljem/z lesno biomaso. Načrtovana je ureditev daljinskega ogrevanja za vse javne stavbe v občini.

Plinovodno omrežje v občini ni prisotno. Zaradi redke poseljenosti in večjih razdalj med zaselki ter splošne odmaknjenosti je občina manj primerna za plinifikacijo.

67% občine predstavlja gozd. V občini je večinski energent za ogrevanje les oz. biomasa (65%), sledi ELKO (kurilno olje) (30%), električna energija (2%), utekočinjen naftni plin, drugi energenti in premog. V zadnjih letih je opazen trend prehoda iz ELKO na lesno biomaso ter koriščenje toplotnih črpalk za ogrevanje sanitarne vode.

Industrija

V skladu s Pravilnikom o prvih meritvah in obratovalnem monitoringu emisije snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja ter o pogojih za njegovo izvajanje (Uradni list RS, št. 105/08), morajo vsi zavezanci za izvedbo emisijskega monitoringa snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja poslati ministrstvu oceno o letnih emisijah snovi v zrak. V občini je zavezanec za sporočanje letnih količin izpuščenih snovi v zrak, po podatkih ARSO, podjetje Fibran Nord d.o.o., ki proizvaja izolacijske materiale za različne konstrukcije.

Podjetje Fibran Nord d.o.o. proizvaja termoizolacijske plošče iz ekstrudiranega polistirena za uporabo v gradbeništvu. Uporabljeni material je na bazi polistirena. Proizvodnja je

avtomatizirana v nadzorovanem zaprtem tehnološkem procesu od vhodne surovine do končnega embalaranega produkta. Odpadkov ni, ker se ostanke končnega proizvoda pošlje naprej v sistem za recikliranje preko pnevmatskega transportnega sistema, kjer se z uporabo obrnjenega postopka ekstrudiranja profilov spremeni v material, ki se ga v proizvodnji ponovno uporabi. Energent, ki poganja proizvodnjo je elektrika. Med proizvodnim procesom se ugrabljajo penilci ogljikov dioksid, difluoroetan in etanol za naraščanje mase pred končnim oblikovanjem. V času med oblikovanjem mase in embalaranjem končnega izdelka izhaja iz penjenih plošč del penilcev. Pri recikliranju odpadka pa izhaja iz mase skoraj celotna količina vgrajenih penilcev. Emisije penilcev v zrak so v mejah dovoljenega. V podjetju je v proizvodnji zaposlenih 25 in 10 oseb v vodstvu podjetja, tehničnih službah in komerciali. Proizvodnja obratuje neprekinjeno 320 dni na leto v štirih izmenah (Poročilo o vplivih na okolje, 2005).

Ostali obrtni in proizvodni obrati so povezani predvsem s predelavo in obdelavo lesa. Njihov vpliv na zrak je omejen le na občasno povečano lokalno prašenje.

Kmetijstvo

Od kmetijskih dejavnosti obremenjuje zrak predvsem živinoreja, ki je problematična predvsem zaradi ravnanja in odlaganja živinskih gnojil v tla, postopkov v zvezi s krmljenjem živine ter zlasti zaradi presnove prežvekovalcev, zaradi katere se sprošča metan, eden od ključnih toplogrednih plinov s precej večjim učinkom tople grede kot ogljikov dioksid.

V občini je 163 kmetijskih gospodarstev, skupno imajo v lasti 734 ha zemljišč. V povprečju obsega kmetija 4,5 ha zemljišč, kar je pod slovenskim povprečjem (10,6 ha). Med kmetijskimi površinami prevladujejo travniki in pašniki ter njive in vrtovi. Pridelujejo predvsem krmne rastline, krompir in žita za pridelavo zrnja. Pridelke porabijo za krmo živine ter za lastne potrebe. Le tretjina kmetijskih gospodarstev redi govedo, ki jo porabijo skoraj izključno za lastne namene.

V občini ni kmetije, ki bi izkoriščala biomase kot stranski produkt kmetijstva za namene pridobivanja energije (npr. bioplin). Poleg tega so za postavitev bioplinske naprave so primerne kmetije, ki imajo vsaj 100 GVŽ, takšne kmetije pa trenutno v občini ni.

4.2 OBREMENITEV S HRUPOM

Po Uredbi o ocenjevanju in urejanju hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 121/04 in 59/19) je hrup v okolju nezaželen ali škodljiv zunanji zvok, ki ga povzročajo človekove aktivnosti, vključno s hrupom, ki ga oddajajo prevozna sredstva v cestnem, železniškem in zračnem prometu ter naprave na območjih z industrijsko dejavnostjo.

V splošnem je hrup nezaželen, moteč, lahko celo škodljiv zvok, ki ga vsak posameznik zaznava drugače. Zaradi izrazito subjektivnega doživljanja ga ne moremo meriti, merimo lahko le raven zvoka. Učinki hrupa pri ljudeh lahko povzročajo različne motnje. Ker hrup predvsem v urbanem okolju deluje na ljudi stresno, lahko na takšnih območjih prerašča tudi v zdravstveni problem.

4.2.1 Stopnje varstva pred hrupom in mejne vrednosti

Mejne vrednosti kazalcev hrupa v naravnem in življenjskem okolju za posamezna območja varstva pred hrupom določa Uredba o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19) (v nadaljevanju Uredba). Stopnje zmanjševanja onesnaževanja okolja s hrupom, ki so določene za posamezne površine glede na občutljivost za škodljive učinke hrupa, so naslednje:

- I. stopnja varstva pred hrupom (I. SVPH): vse površine na mirnem območju na prostem, ki potrebujejo povečano varstvo pred hrupom, razen nekaterih izvetih:
  - na območju prometne infrastrukture,

- na območju gozdov na površinah za izvajanje gozdarskih dejavnosti,
- na območju za potrebe obrambe in izvajanje nalog policije ter
- na območju za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami;
- II. stopnja varstva pred hrupom (II. SVPH): površine podrobnejše namenske rabe prostora, na katerem ni dopusten noben poseg v okolje, ki je moteč zaradi povzročanja hrupa:
  - na območju stanovanj: stanovanjske površine, stanovanjske površine za posebne namene in površine počitniških hiš,
  - na območju centralnih dejavnosti: površine za zdravstvo v neposredni okolici bolnišnic, zdravilišč in okrevališč,
  - na posebnem območju: površine za turizem;
- III. stopnja varstva pred hrupom (III. SVPH): površine podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih je dopusten poseg v okolje, ki je manj moteč zaradi povzročanja hrupa:
  - na območju stanovanj: površine podeželskega naselja,
  - na območju centralnih dejavnosti: osrednja območja centralnih dejavnosti in druga območja centralnih dejavnosti,
  - na posebnem območju: športni centri,
  - na območju zelenih površin: za vse površine,
  - na površinah razpršene poselitve,
  - na območju voda: vse površine, razen površin vodne infrastrukture in površin na mirnem območju na prostem;
- IV. stopnja varstva pred hrupom (IV. SVPH): na površinah podrobnejše namenske rabe prostora, na katerih ni stavb z varovanimi prostori in na katerih je dopusten poseg v okolje, ki je lahko bolj moteč zaradi povzročanja hrupa).
  - na območju proizvodnih dejavnosti: vse površine,
  - na posebnem območju: površine drugih območij,
  - na območju prometne infrastrukture: vse površine,
  - na območju komunikacijske infrastrukture: vse površine,
  - na območju energetske infrastrukture: vse površine,
  - na območju okoljske infrastrukture: vse površine,
  - na območju za potrebe obrambe in izvajanja nalog policije v naseljih,
  - na območju voda: površine vodne infrastrukture,
  - na območju mineralnih surovin: vse površine,
  - na območju kmetijskih zemljišč: vse površine, razen na mirnem območju na prostem,
  - na območju gozdnih zemljišč: vse površine, razen na mirnem območju na prostem,
  - na območju za potrebe obrambe: vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog pri obrambi države oziroma pri opravljanju nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami,
  - na območju za potrebe izvajanja nalog policije: vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog policije in drugih varnostnih nalog oziroma pri zagotavljanju javnega reda in miru ter varnosti ob naravnih in drugih nesrečah, in
  - na območju za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami: vse površine, če hrup ne nastaja zaradi izvajanja nalog pri obrambi države oziroma pri opravljanju nalog varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Mejne vrednosti kazalcev hrupa za posamezna območja varstva pred hrupom, kot jih določa omenjena Uredba, so podane v spodnji preglednici.

Preglednica 8: Mejne vrednosti kazalcev hrupa L(noč) in L(dvn) za posamezna območja varstva pred hrupom

OBMOČJE VARSTVA PRED HRUPOM	MEJNE VREDNOSTI	
	Lnoč (dBA)	Ldvn (dBA)
IV. območje	65	75

III. območje	50	60
II. območje	45	55
I. območje	40	50

Vir: Priloga 1 Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19).

Celotna obremenitev okolja je zaradi hrupa čezmerna, če vrednost kazalca hrupa L(noč) ali L(dvn) na kateremkoli mestu ocenjevanja, določenem v skladu s predpisom, ki ureja ocenjevanje in urejanje hrupa v okolju, na posameznem območju varstva pred hrupom, presega mejno vrednost.

Mejna vrednost je vrednost za L(dvn) in L(noč,) in kjer je primerno, L(dan) ali L(večer), tista, ki ne sme biti presežena, če pa je, je treba izvajati ukrepe za zmanjšanje hrupa. Mejne vrednosti so lahko različne za različne vrste hrupa (hrup cestnega, železniškega in zračnega prometa, industrijski hrup itd.), za različne namenske rabe prostora in različno občutljivost prebivalstva na hrup; lahko so različne tudi za obstoječe vire hrupa oziroma obstoječe namenske rabe prostora in za nove vire hrupa oziroma spremenjene namenske rabe prostora.

V SD OPN 2 so ustrezno določene stopnje varstva pred hrupom za PNRP. V okviru SD OPN 2 ne bodo nastala nova t. i. konfliktna območja oz. neposredni stiki območij stanovanj (SS) in proizvodnih dejavnosti (I). Preprečevanje tovrstnih konfliktnih območij je z vidika vplivov hrupa ključno za kar najmanjše obremenjevanje okolja in ljudi s hrupom v občini.

4.2.2 Viri hrupa na območju občine

Meritve hrupa na območju občine niso na razpolago. Obstoječi vir onesnaževanje okolja s hrupom je po Uredbi o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19) le obstoječi objekt za izkoriščanje ali predelavo mineralnih surovin (tehnični kamen – dolomit) Mala gora in Mala gora 2 (Tanko d.o.o.) v skupni površini 2,8 ha.

Drugi, manjši viri hrupa v občini Sodražica so še:

- cestni promet oz. regionalna cesta prvega reda R1 212 Unec – Cerknica – Bloška Polica – Sodražica – Žlebič, ki povezuje občino v smeri vzhod-zahod. Na odseku Sodražica – Žlebič se povprečni letni dnevni promet v zadnjih letih zmerno povečuje, sicer pa je stopnja obremenjenosti ceste povečana predvsem v času delovnih dni in prometnih konicah. Povprečno znaša PDLP 2.500 vozil.
- industrijska dejavnost (Fibran Nord d.o.o., Fragmat TIM d.o.o. in druga manjša obrtna podjetja z lesno proizvodno-predelovalno dejavnostjo).

Zaradi pomanjkanja relevantnih meritev, so podatki o povprečnem letnem dnevnem prometu (PLDP), ki ga po odsekih v večjem delu državnih cest v Sloveniji letno spremlja Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo (DRSI), najuporabnejši vir podatkov za spremljanje in vrednotenje vplivov prometa na prebivalstvo. Iz preglednice 15 (PLDP na odseku Sodražica – Žlebič v letih od 2011 do 2015) je razvidno, da se prometna obremenitev regionalne ceste v zadnjih letih zmerno povečuje, kar obremenjuje predvsem staro jedro naselij Sodražica, Zamostec in Zapotok. Zaradi tega se s SD OPN 2 načrtuje umestitev obvozne ceste, kar bi razbremenilo omenjena naselja.

Po podatkih ARSO (julij 2017) v občini Sodražica ni podjetij, ki bi bila na seznamu oz. v registru zavezancev za pridobitev t.i. IED dovoljenja, ki vsebuje podatke o upravljavcih, ki morajo v skladu z »Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega« (Uredba IED), pridobiti okoljevarstveno dovoljenje. Dodatno je v 99. členu Odloka o SD OPN 2 opredeljeno, da se v prostor ne smejo umeščati dejavnosti in naprave, ki lahko

povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega v skladu z določili Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Ur. l. RS, št. 57/15) ter obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje v skladu z določili Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Ur. l. RS, št. 22/16).

4.3 TLA

4.3.1 Pedološke značilnosti

Osrednji dolinski del Sodraške doline je rahlo valovit, ponekod umetno uravnan. Na nekaterih delih gre za zakrasel svet. Značilni so kraški pojavi. Severno od Sodraške doline relief preide v značilno razgibano območje z zaobljenimi slemenami, grapami in dolinami (Slemenca). Južno od Sodraške doline se relief dvigne v bolj strma pobočja, jugovzhodno pa prehaja v razgiban kraški planotast svet.

Pri kamninaski podlagi prevladujejo karbonatne kamnine (apnenci in dolomiti), ponekod z vložki klastičnih kamnin. Prsti so odvisne od kamninske podlage. Te so večinoma pokarbonatne in rendzine, razen ob potokih, kjer je večja vlažnost tal, so se razvili gleji.

4.3.2 Onesnaženost tal

Na kakovost tal v občini Sodražica vplivajo predvsem intenzivno kmetijstvo (obremenjevanje tal z mineralnimi gnojili in fitofarmaceutskimi sredstvi), promet (obremenjevanje tal ob večjih prometnicah s prometnimi emisijami) in industrija. Na intenzivneje obdelovanih kmetijskih površinah obstaja verjetnost, da so tla pregnojena in vsebujejo previsoke koncentracije atrazina, nitratov in kadmija ter drugih težkih kovin, vendar je takšnih kmetijskih zemljišč je v občini Sodražica zelo malo, saj prevladujejo pašniki in travniki. Pri emisijah iz obrata proizvodnje in skladišča podjetja Fibran Nord gre za plinske produkte, ki se ne absorbirajo v tleh. Od emisivnih plinov so v vodi topni hlapi etanola. V primeru dežja se hlapi etanola raztopijo in povzročijo onesnaženje. Etanol je biološko razgradljiv, zato je ogroženost tal v okolici nizka (Poročilo o vplivih na okolje, 2005). Dodatno so tla v občini lahko obremenjena z izcednimi vodami divjih odlagališč in s komunalnimi odpadnimi vodami zaradi neurejenega kanalizacijskega sistema.

V okviru Raziskav onesnaženosti tal Slovenije (ARSO, 2004) je bilo leta 2004 vzorčno mesto v občini Sodražica, v naselju Janeži (lokacija vzorčenja tal je bila na strmem pobočju ob gradnji ceste; vrednosti vseh onesnaževal so bile pod mejnimi vrednostmi razen kadmija, prisotni so bili insekticidi na osnovi DDT), leta 2006 pa v občini Ribnica, v naselju Breže (lokacija vzorčenja je bila zatravljena njiva; vrednosti vseh onesnaževal so bile pod mejnimi vrednostmi, zaznani so bili ostanki DDT in DDE).

4.3.3 Dejanska raba tal

Po dejanski rabi je v občini za 1.498,7 ha kmetijskih zemljišč, 3.277,3 ha je gozdnih. Prostorsko gledano zavzemajo kmetijska zemljišča osrednji ravninski predel občine in druge uravnane dele občine. Dejanska raba zemljišč je kartografsko prikazana v Prilogi 3.

Preglednica 9: Dejanska raba zemljišča v občini Sodražica

DEJANSKA RABA KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ (ID)	POVRŠINA (m ²)	POVRŠINA (ha)	% POVRŠINE	
Njive in vrtovi	1100	131.312,63	13,13	0,27
Trajne rastline na njivskih površinah	1180	/	/	/
Rastlinjak	1190	/	/	/
Vinograd	1211	/	/	/

Intenzivni sadovnjak	1221	/	/	/
Ekstenzivni oziroma travniški sadovnjak	1222	530.077,62	53,01	1,07
Ostali trajni nasadi	1240	142,83	0,01	0,00
Trajni travnik	1300	11.296.954,07	1.129,70	22,83
Kmetijsko zemljišče v zaraščanju	1410	794.928,63	79,49	1,61
Plantaža gozdnega drevja (1000 m ²)	1420	5.836,41	0,58	0,01
Drevesa in grmičevje	1500	1.344.771,38	134,48	2,72
Neobdelano kmetijsko zemljišče	1600	91.067,94	9,11	0,18
Kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem	1800	792.338,66	79,23	1,60
Gozd	2000	32.773.397,52	3.277,34	66,24
Pozidano in sorodno zemljišče	3000	1.647.880,48	164,79	3,33
Ostalo zamočvirjeno zemljišče	4220	1.811,13	0,18	0,00
Suho odprto zemljišče s posebnim rastlinskim pokrovom	5000	1.739,99	0,17	0,00
Odprto zemljišče brez ali z nepomembnim rastlinskim pokrovom	6000	5.435,13	0,54	0,01
Voda	7000	58.600,71	5,86	0,12
SKUPAJ		49.476.295,12	4.947,63	100,00

Vir: MKGP, avgust 2017

Znotraj kmetijske rabe prevladujejo trajni travniki s 1.129,7 ha (22,8 %), sledijo drevesa in grmičevje (134,5 ha oz. 2,7%), kmetijsko zemljišče v zaraščanju (79,5 ha oz. 1,6 %), kmetijsko zemljišče poraslo z gozdnim drevjem (79,2 ha oz. 1,6 %) in travniški sadovnjaki (53 ha oz. 1 %). Njiv in vrtov je izjemoma malo, le 13,1 ha oz. 0,3 % površine občine.

Za občino je značilno opuščanje kmetovanja in zaraščanje kmetijskih površin, kar je razvidno tudi iz dejanske rabe.

Z vidika ohranjanja ustrezne kakovosti tal in predvsem minimiziranja negativnih okoljskih učinkov kmetijske dejavnosti na tla je ključnega pomena trajnostna usmeritev kmetovanja. Zaradi naravnih omejitev in ekstenzivnega načina pridelave so se nekatere kmetije že pred leti usmerile v ekološko pridelavo, kar pomeni da kmetujejo brez uporabe mineralnih gnojil in fitofarmaceutskih pripravkov. Z vidika bodoče usmeritve območja občine v turizem in poudarjeno varovanje okolja ter predvsem ohranjanja kakovostnih tal je spodbujanje tovrstnega kmetovanja pomembno za bodoči trajnostni razvoj celotne občine. Izpostaviti velja, da je usmeritev v trajnostno kmetovanje pomembna predvsem na ravninskem in pridelovalno ustrenejšem delu občine.

4.3.4 Mineralne surovine

Edino aktivno območje pridobivanja mineralnih surovin – tehničnega kamna (dolomita) v občini je Mala gora-Mala gora 2 (Tanko d.o.o.) v skupni površini 2,8 ha v severozahodnem delu občine, ki se izkorišča za lokalne potrebe gradbenišva.

4.3.5 Plazljiva in erozijsko nevarna območja

Erozijska območja so zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske ali bočne erozije vode. Delimo območja, kjer niso potrebni protierozijski ukrepi (slabo razvita erozija); območja, kjer so potrebni običajni (zmerno razvita erozija); območja, kjer so potrebni

zahtevnejši protierozijski ukrepi (močno razvita erozija oz. povečana erozija); območja, strogega varovanja.

Po evidenci karte Erozijskih območij (Atlas okolja, maj 2017) je na severnem in severozahodnem robu občine (naselja Zapotok, Sinovica, preska, Grdi Dol, Bravčji Vrt, Čampe, Kožarji, Potok, delno Žimarice, Novi Pot, Kotel) prisotno erozijsko območje zaradi plazenja tal in morfološke spremembe in sicer v opozorilnem območju običajnih zaščitnih ukrepov.

Na erozijskih in plazovitih območjih je potrebno omogočiti varne življenjske razmere s sanacijo žarišč naravnih procesov in z omejevanjem razvoja, sorazmerno s stopnjo nevarnosti naravnih procesov, ki lahko ogrožajo človekovo življenje ali njegove materialne dobrine oz. sorazmerno glede na izrazitost in pogostost naravnih procesov. Na erozijskih območjih je v primeru kakršnihkoli posegov potrebno pridobiti geološko mnenje; način posega mora v celoti upoštevati usmeritve geološkega mnenja. Na strmih in deloma skalovitih pobočjih in v soteskah je precej varovalnih gozdov, kjer je najpomembnejša funkcija gozda varovanje gozdnih zemljišč in sestojev pred erozijo.

Po evidenci plazov (Geopedia, maj 2017) sta v občini evidentirana dva plazova: plaz ob lokalni cesti Sodražica – Jurjevica, ki se je aktiviral ob poplavah oktobra 1998 in sanacija ni bila nujna ter plaz iz leta 2003 v naselju Male Vinice, kjer je splazela brežina vodotoka Ravnodoljščica; plaz in brežina vodotoka sta bila sanirana.

Potencialno plazovita območja z veliko verjetnostjo pojavljanja plazov so v občini tista območja na nagnjenih terenih – strma pobočja Slemen, vendar jih pred večjimi erozijskimi procesi varujejo strnjeni gozdovi, zato je ohranjanje gozdov ključnega pomena. Ker k erozijskemu delovanju tal pripomore tudi površinska voda, je pomembno, da se ob vodotokih ohranja obvodna vegetacija.

Kartografsko so erozijsko nevarna območja v občini Sodražica prikazana v Prilogi 4.

4.4 VODE

4.4.1 Površinske vode

Na območju občine Sodražica se nahaja en večji površinski vodotok drugega reda – Bistrica in njeni številni manjši pritoki: Mateča voda, Globelščica, Perilščica, Smrekovski graben, Jelovščica, Miklavec, Laški potok, Grdodolščica, Vranov potok, Tapotoški potok, Ravnodolščica. Ker so kamnine na območju občine slabo propustne za vodo, se pogosti izviri vode in površinski vodni tokovi manjših pretokov, ki poniknejo na vzhodni kraški prelomnici. Bistrica ima izrazito hudourniški značaj u velikim nihanjem pretoka. V Sodražici je njen srednji pretok 1 m³/s.

Na območju občine sta dve vodozbirni površini: vodozbirna površina Dobrega potoka in vodozbirna površina Rašice.

V okviru državnega spremljanja kakovosti površinskih voda, ki ga izvaja Agencija RS za okolje (na podlagi Zakona o vodah, Zakona o varstvu okolja in podzakonskih aktov, ki v slovenski pravni red prenašajo zahteve evropskih direktiv s področja površinskih voda) v občini Sodražica ni merilnih mest za določanje ocene kemijskega in ekološkega stanja površinskih vodotokov.

Vpliv človeka na vodne razmere je bil v preteklosti dokaj skromen, zato je razmeroma veliko vodotokov z ohranjenim naravnim režimom in strugo. V zadnjih desetletjih so bile izvedene močnejše regulacije strug in melioracije poplavnih površin in drugih močvirnih območij za

namene kmetijstva. Hidromelioracije v občini Sodražica so bile izvedene na večjem odseku Bistrice pred Sodražico.

4.4.2 Podzemne vode

Območje občine sodi, skladno s Pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 63/05 in 8/18), v vodno telo podzemne vode Dolenjski kras. Vodno telo Dolenjski kras se nahaja v sedimentnih kamninah in nevezanih sedimentih na ozemlju porečij Krke in Kolpe, na jugovzhodnem delu Slovenije. Na območju prevladujejo apnenčaste in dolomitne kamnine mezozojske starosti. Vodno telo se nahaja v treh tipičnih vodonosnikih. Prvi, kraški in razpoklinski, malo skraseli vodonosnik je mezozojske starosti. Nastopa v dolomitih in apnencih. Drugi, kraški, zelo do malo skraseli vodonosnik v apnencih in dolomitih je mezozojske starosti. Hidravlična meja med prvim in drugim vodonosnikom je večinoma litološka, mestoma tektonska. Tretji, globoki termalni vodonosnik v dolomitu in apnencu je razpoklinski in mezozojske starosti. Hidrodinamska meja med prvima dvema vodonosnikoma, ki sta površinska, ter tretjim, globokim vodonosnikom, je večinoma prepustna, tako da obstaja neposredna hidravlična povezava.

Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode se določa skladno z direktivama ES (Vodna direktiva, 2000/60/ES, Direktiva za podzemno vodo, 2006/118/ES), slovenskimi zakonskimi predpisi (Uredba o stanju podzemne vode, Ur. l. RS št. 25/09, 68/12 in 66/16) in Metodologijo za ugotavljanje stanja vodnih teles podzemne vode (www.mop.gov.si). Podzemno vodno telo Dolenjski kras, je po podatkih vsakoletnega državnega monitoringa Ocene kemijskega stanja podzemnih voda Slovenije v letih od 2008 do 2015, v dobrem kemijskem stanju s srednjo ravno zaupanja. Srednja raven zaupanja v oceno stanja izhaja iz dejstva, da kmetijske in urbane površine zajemajo tretjino površine telesa, ki ga gradijo sklenjeni vodonosniki v katerih se onesnaženje lahko hitro razširi na večji del telesa.

4.4.3 Prispevno območje kopalnih voda

Občina Sodražica leži na prispevnem območju kopalnih voda in sicer v celoti na prispevnem območju kopalne vode Krka, Straža (ID SI18POKV010), skrajni SZ del občine pa leži tudi na prispevnem območju kopalne vode Krka, Žužemberk (ID SI18POKV020) (Atlas okolja, marec 2021).

Pristojna uprava na področju upravljanja kakovosti kopalnih voda je Ministrstvo za okolje in prostor, posamezne naloge na področju upravljanja kakovosti kopalnih voda (monitoring kakovosti...) pa so v pristojnosti in odgovornosti Agencije RS za okolje, lokalne skupnosti in drugih pristojnih institucij.

Kopalna voda Kopalno območje Krka, Straža je določena na vodnem telesu VT Krka Soteska–Otočec, na katerem so določena območja s posebnimi zahtevami v skladu s predpisi, ki urejajo vode, in predpisi, ki urejajo varstvo okolja. Na vodnem telesu VT Krka Soteska–Otočec, na katerem je določena kopalna voda, so določena tudi zavarovana in varovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda.

Kopalna voda Kopalno območje Krka, Žužemberk je določena na vodnem telesu VT Krka povirje–Soteska, na katerem so določena območja s posebnimi zahtevami v skladu s predpisi, ki urejajo vode, in predpisi, ki urejajo varstvo okolja. Na vodnem telesu VT Krka povirje–Soteska, na katerem je določena kopalna voda, so določena tudi zavarovana in varovana območja v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, za katera sta pomembna vodni režim in kakovost voda.

Območje kopalnih voda ima z uredbo določeno vplivno in prispevno območje kopalne vode. Prispevno območje kopalne vode je območje, s katerega vse celinske vode odteka preko potokov, rek ali jezer v kopalno vodo in se določi na podlagi hidrografskih razvodnic.

Obremenitve, ki lahko vplivajo na kakovost kopalne vode in škodijo zdravju kopalcev, izhajajo iz razpršenih in točkovnih virov onesnaževanja tako na vplivnem kot na prispevnem območju kopalne vode. Viri onesnaženja lahko povzročijo predvsem mikrobiološko onesnaženje kopalne vode, ki lahko izvira iz kmetijske dejavnosti ali iz urbaniziranih površin, zlasti zaradi prekomerne uporabe mineralnih gnojil, gnoja in gnojevke na kmetijskih zemljiščih, neurejenega odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter izpustov iz industrije in obrtne dejavnosti zaradi nepričakovanih okvar (obrati ali naprave za intenzivno rejo živali, proizvodnjo in predelavo živil).

Druge obremenitve, ki lahko vplivajo na mikrobiološko kakovost kopalne vode so še hidromorfološke obremenitve, obremenitve povezane z ogroženostjo kopalne vode zaradi bližine prometnih poti, obremenitve povezane z ogroženostjo kopalne vode zaradi incidentnega onesnaženja, različni drugi viri mikrobiološkega onesnaženja, različni drugi viri kemijskega onesnaženja, viri onesnaženja z odpadki...

Kemijsko onesnaženje kopalnih voda je lahko posledica spiranja rastlinskih zaščitnih sredstev s kmetijskih površin ali posledica izpustov iz industrije in obrtne dejavnosti v primeru nepričakovanih okvar.

Dodatno so lahko vir onesnaženja kopalnih voda tudi odpadki na prioblanem zemljišču kopalne vode.

Za zmanjšanje nevarnosti onesnaženja, ki bi lahko vplivalo na kakovost kopalne vode in škodilo zdravju kopalcev je treba zagotoviti ukrepe kot so: obveščanje javnosti o neobičajnih razmerah, ki lahko škodljivo vplivajo na kakovost kopalne vode ali zdravje kopalcev (v pristojnosti lokalnih skupnosti in ARSO), prepoved ali odsvetovanje kopanja (v pristojnosti ARSO in IVZ RS), interventni ukrepi za odpravo vzrokov kratkotrajnega onesnaženja in onesnaženja z odpadki (državna GJS urejanja voda).

4.4.4 Poplavna varnost

Vzhodni del Sodraške doline od naselja Zamostec proti Ribniškemu polju je ob Bistrici in Grdodolščici v območju redkejših poplav (ARSO, Opozorilna karta poplav). Območja pogostih in katastrofalnih poplav v občini niso prisotna.

Zaradi poplavno ogroženih območij v občini, sta bila za potrebe gradnje izdelana, potrjena in v vodni kataster vpisana elaborata:

- Hidrološko hidravlični elaborat za predvideno biološko čistilno napravo v naselju Žimarice, IZVO d.o.o., št. 836/1-FR/08, avgust 2008, maj 2010,
- Hidrološko hidravlični elaborat, Preverba poplavne ogroženosti območja ureditveno zazidalnega načrta R3/S16 - Sodražica v območju vodotoka Bistrica, EHO projekt d.o.o., št. H-2/10, Ljubljana, januar 2010.

Hidrološko hidravlična študija poda oceno stopnje poplavne ogroženosti obravnavanega območja ter omilitvene ukrepe za zagotavljanje poplavne varnosti ter skladno s Pravilnikom o metodologiji za določevanje območij, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja ter o načinu razvrščanja zemljišč v razrede ogroženosti (Ur.l. RS, št. 60/07) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na

območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur.l. RS, št. 89/08 in 49/20) izdelala karte razredov poplavne nevarnosti.

Ob pripravi SD OPN 2 je bila izdelana hidrološko hidravlična analiza za obstoječe in predvideno stanje s kartami razredov poplavne nevarnosti:

- Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (obstoječe stanje), IS Projekt d.o.o., št. 19-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020.
- Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev), IS Projekt d.o.o., št. 20-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020.

Kartografsko so poplavna območja (razredi poplavne nevarnosti za obstoječe stanje, poplavni dogodek, redke poplave iz opozorilne karte poplav) v občini Sodražica prikazana v Prilogi 4.

4.4.5 WVO, vodni viri ter oskrba s pitno vodo

Vodni viri za potrebe prebivalstva so vezani na številne izvire, zajetja, vodohrame in črpališča. Vodni viri, ukrepi in vodovarstvena območja za zavarovanje vodnih virov pred onesnaženjem so sicer opredeljeni v Odloku o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica (Ur. l. RS, št. 20/02), vendar je z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdl-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) ta pristojnost prešla na vlado RS. Varstveni ukrepi Odloka podrobno opredeljujejo, katere dejavnosti so v posameznem vodovarstvenem območju (najožjem, ožjem, širšem) obvezne, dovoljene oz. prepovedane in kakšni so potrebni ukrepi za zaščito ter načini za uveljavitev varovalnega režima.

Na območju občine Sodražica so kot vodovarstvena območja vodnih virov opredeljena naslednja območja:

- 4014; WVO je v bližini naselja Novi Pot,
- 4017; WVO je pri naselju Podklanec,
- 4018; WVO je v bližini naselja Zamostec,
- 4019; WVO je v bližini naselja Zamostec,
- 4020; WVO je v bližini naselja Ravni Dol,
- 4081; WVO je v bližini naselja Ravni Dol,
- 4099; WVO je v bližini naselja Ravni Dol,
- 4138; WVO je v bližini naselja Podklanec,
- 4139; WVO je v bližini naselja Žimarice,
- 4141; WVO je v bližini naselja Globel,
- 4142; WVO je v bližini naselja Janeži,
- 4143; WVO je v bližini naselja Globel,
- 4144; WVO je pri Podsteni,
- 4153; WVO je v bližini naselja Zamostec,
- 4462; WVO je severno od naselja Zamostec,
- 4821; WVO je v bližini naselja Globel,
- 4822; WVO je pri naselju Jelovec,
- 4825; WVO je pri naselju Pesek.

V občini Sodražica so za pitno vodo v uporabi štirje vodni viri in sicer najbolj kvalitetni vodni vir Žimarice s sicer majhno izdatnostjo 0,6 l/s, kraški izvir Podstene (izdatnost 5-40 l/s, dostop do objekta je neprimeren, v času večjih padavin je voda kalna in pogosto tudi mikrobiološko neustrezna; zgrajena ...) in dva vodna vira Gora s skupno izdatnostjo 0,5 l/s.

Na organiziran sistem oskrbe s pitno vodo je priključenih 1.690 prebivalcev od skupno 2.046, kar predstavlja približno 82,6 % pokritost. V občini obstaja 17 črpališč pitne vode, 15 vodohranov in 8 zajetij pitne vode (Komunalno energetska študija, 2007). Po podatkih iz baze

podatkov monitoringa pitne vode, MZ, so v občini izdana številna vodna dovoljenja za lastno oskrbo s pitno vodo, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij. Mikrobiološka kakovost pitne vode je dobra za 52% prebivalcev, zelo dobra za 3%, za 18% je slaba, za 30% pa ni podatka, kar pomeni, da tretjina prebivalcev uporablja kot pitno vodo vodo, ki je iz vodnih virov lastne oskrbe in brez varovalnih režimov. Skoraj polovica občanov uporablja pitno vodo slabe kakovosti ali pakakovost ni znana (za obdobje 2013 – 2016).

Občina Sodražica je skupaj z občino Ribnica in Občino Kočevje vključena v kohezijski projekt »Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica – Ribnica – Kočevje«, katerega namen je izgradnja regionalnega vodovoda Sodražica-Ribnica-Kočevje, ki bo zagotavljal zanesljivo oskrbo z varno in zdravo pitno vodo ter izgradnja čistilnih naprav za pitno vodo. Poleg tega se bodo s postavitvijo vodovoda izboljšale hidravlične karakteristike, možna pa bo priključitev novih občanov na javno vodovodno omrežje, dodatno se bodo zmanjšale tudi vodne izgube. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada. Gradnja se je začela v začetku leta 2016, predviden zaključek del, vključno s poskusnim obratovanjem novozgrajenega sistema, pa je oktobra 2019 (sariko.si).

Kartografsko so VVO in vodna zajetja v občini Sodražica prikazana v Prilogi 4.

4.4.6 Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda

Odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih in padavinskih voda na območju Sodražice opravlja podlagi 4. člena Odloka o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode na območju Občine Sodražica (Ur. l. RS, št. 49/12, 81/13) Komunala Ribnica, ki ima v upravljanju tudi malo čistilno napravo v občini, ki je mehansko biološkega tipa (1950 PE). Komunala Ribnica d.o.o. ima izdelan Program odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode za Občino Sodražica za obdobje 2017-2020, ki ga je potrdila občina.

V občini je delno urejeno kanalizacijsko omrežje, ki se je začelo graditi v 70-tih letih. V dolžini 9.771 m je omrežje mešanega sistema z razbremenilniki, ki se prelivajo v potok Bistrica; v dolžini 6.039 m pa je sistem ločen (sanitarna in padavinska kanalizacija). Vse odpadne vode zbirata dva zbiralnika, ki potekata po levem in desnem bregu potoka Bistrica. Pod naseljem se združita v levo brežni zbiralnik, ki odvaja odpadno vodo do obstoječe čistilne naprave.

Padavinska kanalizacija, ki odvaja padavinske vode je zgrajena v Žimaricah, vendar samo za zbiranje in odvod pod lokalno cesto Sodražica-Nova vas. Padavinske vode severnega dela se prosto zlivajo na dvorišča in zbirajo v padavinskem kanalu nad cesto. Preko propustov pod cesto se voda izteka na travniške površine, ali pa običajno suhih jarkih v potok Bistrica. Padavinska voda se na večjih mestih preko razbremenilnikov in zadrževalnih bazenov izliva v potok Bistrica. Razbremenilniki padavinskih vod so na kolektorju D in L brega ter na H kanalu pri Pletilnici in cerkvi. Na območju, ki je poplavno ogroženo, so pokrovi jaškov vodotesni in pritrjeni proti vzgonskemu dvigovanju.

Preglednica 10: Podatki o priključitvah na javno kanalizacijo

št. prebivalcev v občini	št. prebivalcev za katere se izvaja odvajanje KOV v javno kanalizacijo	št. stavb priključenih na javno kanalizacijo	št. prebivalcev za katere se izvajajo storitve prevzema blata iz malih komunalnih čistilnih naprav	št. prebivalcev za katere se izvajajo storitve praznjenja nepretočnih greznic oziroma obstoječih greznic
1.805	779	278	14	1.012

Vir: Elaborat o oblikovanju cene izvajanja storitev gospodarske javne službe čiščenja in odvajanja KOV na območju občine Sodražica, Komunala Ribnica, marec 2017.

4.5 GOZD

Gozdovi v občini Sodražica predstavljajo najobsežnejšo rabo v prostoru (67,6% površine občine oz. 3.346 ha), ki se zaradi opuščanja kmetijske rabe še povečuje. Prevladujejo večnamenski gozdovi s poudarjeno lesnoproizvodno in lovskogospodarsko funkcijo.

Značilni za kraške planote nad 600 m nadmorske višine so jelovo bukovi gozdovi, nižje lege do 600 m nadmorske višine pa preraščajo bukovi gozdovi. Strma pobočja in grape ob naselju Zgornji Mateti so porasla z ilirskim termofilnim bukovjem. V večini primerov gre za visoko stopnjo naravne ohranjenosti gozdov, ki se ponašajo s pestro rastlinsko in živalsko sestavo ter prisotnostjo redkih živalskih in rastlinskih vrst (npr. velike zveri, ujede, koconoge kure, detli in žolne, med rastlinami pa tisa, bodika). Pojavljajo se tudi sekundarni in degradirani gozdovi, ki so posledica zaraščanja opuščenih kmetijskih površin, predvsem t.i. »gozdnih« pašnikov, s pionirskimi rastlinami. Pri tem prevladuje smreka. Prisotni so tudi zasmrečeni gozdovi v obliki različno velikih umetnih nasadov.

Glede na 2. člen Uredbe o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Ur.l. RS, št. 88/05, 56/07, 29/09, 91/10, 1/13 in 39/15) so varovalni gozdovi tisti gozdovi, ki varujejo zemljišča usadov, izpiranja in krušenja, gozdovi na strmih obronkih ali bregovih voda, gozdovi, ki so izpostavljeni močnemu vetru, gozdovi, ki v hudourniških območjih zadržujejo prenaplo odtekanje vode in zato varujejo zemljišča pred erozijo in plazovi, gozdni pasovi, ki varujejo gozdove in zemljišča pred vetrom, vodo, zameti in plazovi, ter gozdovi na zgornji meji gozdne vegetacije. Varovalnih gozdov v občini Sodražica ni.

Gozdovi s posebnim namenom z izjemno poudarjeno raziskovalno funkcijo so gozdni rezervati – gozdovi, ki so zaradi svoje razvojne faze in dosedanjega razvoja izjemno pomembni za raziskovanje, proučevanje in spremljanje naravnega razvoja gozdov, biotske raznovrstnosti in varstva naravnih vrednot ter kulturne dediščine. Na območju občine je eno tovrstno območje, gozd s posebnim namenom Kadice v obsegu 12,03 ha.

Gozdni rezervat je kartografsko prikazan v Prilogi 5.

4.6 NARAVA

Priprava okoljskega poročila kot strokovnega gradiva temelji predvsem na podatkih, ki so javno dostopni. V nadaljevanju povzemamo podatke o obstoječem stanju o prisotnosti nekaterih ogroženih in zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov, ki se prednostno ohranjajo v ugodnem stanju iz Okoljskega poročila za Občinski prostorski načrt Občine Sodražica, segment »Narava« (Aquarius, 2011) ter iz podatkov strokovnih podlag za vzpostavitev omrežja Natura 2000, Naravovarstvenega atlasa, vektorskih slojev notranjih con habitatov kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov Natura območij, terenskega oglada območja občine.

4.6.1 Rastlinstvo

Za območje občine Sodražica so značilni elementi dinarskega območja in podnebja, ki se odražajo tudi v vegetaciji. Po podatkih Vegetacijske karte gozdnih združb Slovenije (Marinček in Čarni, 2002) območje občine Sodražica večinoma pokrivajo združbe iz zveze Aremonio-Fagion, predvsem dinarska združba bukve in spomladanske torilnice (Omphalodo-Fagetum), ki je značilna za predele kraških planot Kočevske na nadmorskih višinah med 700 in 1200 metrov. V občini je razširjena na J, SZ in SV delu občine. Talne razmere na apnencih, kjer uspeva tovrstna združba, so zelo pisane, saj se na majhnem prostoru mozaično prepletajo rendzine različnih razvojnih stopenj. Drugi dve prisotni gozdni združbi iz zveze Aremonio-Fagion sta še združba bukve in velevetne mrtve koprive (Lamio orvalae- Fagetum), ki uspeva na nižjih

nadmorskih višinah (600-900 m) in se razprostira na območju južno od ceste Runarsko-Sodražica ter združba bukve in črnega gabra (*Ostrya-Fagetum*), ki pokriva območje na SZ delu občine. Območje severno od Sodražice pokriva združba bele jelke in okroglostne lakote (*Galio rotundifolii-Abietetum albae*) na nadmorski višini med 550 in 700 m. Manjšo površino na SV delu občine pokriva združba zmerno kisloljubnega bukovega gozda oz. bukve in pravega kostanja (*Castaneo sativae-Fagetum*). Predvsem v dolinskih predelih in okolici naselij je človek v preteklosti izkrčil naravne gozdne površine in jih spremenil v travniške, pašniške, obdelovalne in pozidane površine.

Del občine sega v Natura območje SAC Kočevsko, kjer so kvalifikacijske rastlinske vrste navadna obročnica (*Adenophora liliifolia*), Scopolijev repnjak (*Arabis scopoliana*) ter vrsti mahu *Buxbaumia viridis* in mahu *Dicranum viride*. V občini se pojavljata le obe vrsti mahu, ki sta vezani na jelovo-bukove gozdne sestoje in pragozdne ostanke na rastiščih gozdne združbe bukve in spomladanske torilnice.

V soteski Mateče vode in Bistrice raste endemit kranjski jeglič, ki je kvalifikacijska vrsta Natura območja SAC Mateča voda in Bistrica.

4.6.2 Habitatni tipi

Habitatni tip je rastlinska in živalska združba kot značilni živi del ekosistema, povezana z neživimi dejavniki (tla, podnebje, prisotnost in kakovost vode, svetlobe itd.) na prostorsko opredeljenem območju. Osnova za opredelitev in poimenovanje habitatnih tipov so Habitatni tipi Slovenije – tipologija (v nadaljevanju HTS 2004). Izbor habitatnih tipov Slovenije je narejen po palearktični klasifikaciji (Physis).

Na gozdnih območjih Travne gore in celotnega območja južno od glavne ceste skozi občino, se nahajajo predvsem ilirska nevtrofilna bukovja (HT 41.1C2). Severno od Sodražice uspevajo pogozditve s smreko z avtohtonimi vrstami v podrasti (HT 42.26), kjer so smreki ponekod primešana bukev (*Fagus sylvatica*) in rdeči bor (*Pinus sylvestris*). Tudi na strminah južno od Sodražice uspevajo pogozditve s smreko z avtohtonimi vrstami v podrasti, ki kmalu preidejo v ilirska nevtrofilna bukovja. V SZ delu občine med prevladujočimi ilirskimi termofilnimi bukovji (HT 41.1C3) uspeva na ovršju Male gore tudi jugovzhodnoevropsko rdečeborovje (HT 42.5C) oz. natančneje dinarsko rdečeborovje na dolomitu (HT 42.5C52). Na višjih strmih predelih, ki so bili izsekani in spremenjeni v travnike, se pojavljajo srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso (HT 34.322) na dolomitu in apnencu.

V nižinsko-ravninskem območju, predvsem ob Bistrici in njenih pritokih (HT 24.1 Reke in potoki), so pozidana območja in naselja (HT 86.2 Vasi, robni deli predmestij in posamezne stavbe) kot so Sodražica, Zamostec, Zapotok, Žimarice, Podklanec, Vinice in drugi manjši zaselki in objekti ter ruderalne površine z ruderalnimi združbami (HT 87.2). Na večjem delu, ki je nepozidan, so mezofilni pašniki (HT 38.1), srednjeevropski mezotrofni do evtrofni nižinski travniki (HT 38.22), njive (HT 82.11) ter posamezni ekstenzivno gojeni visokodebelni sadovnjaki (HT 83.151). Ob vodotokih in vlažnih jarkih v ozkem pasu večinoma uspevajo črnojelševja in vrbovja z vrstami črna jelša (*Alnus glutinosa*), rakita (*Salix aurita*), rdeča vrba (*S. purpurea*), siva vrba (*S. eleagnos*) in iva (*S. caprea*), ki so na območjih poselitve močno antropogeno vplivana in mešana z drugimi vrstami, v podrasti pa uspevajo obvodni zastori visokih steblik (HT 37.71). Vrbovja in jelševja bi uvrstili med visoka grmišča prodišč sredogorskih rek in potokov, oziroma natančneje vrbovja nižavij in gričevij mešana s črnojelševjem in jesenovjem ob hitro tekočih vodah (HT 44.12 x 44.32). Ponekod so tudi manjše površine navadnih trstičij (*Phragmites australis*) (HT 53.11). Drugod na vlažnih površinah, ki niso spremenjene v pašnike in travnike ali pa so le-ti opuščeni, se površine zaraščajo z visokimi steblikovji z brestovolistnim osladom (*Filipendula ulmaria*) (HT

37.11). Na področjih izvirov, kjer voda teče po travnikih, se pojavljajo oligotrofni mokrotni travniki (HT 37.3). V občini so tudi jame (HT 65), evidentiranih je vsaj 7.

Med naravovarstveno vrednejše HT sodijo vodotoki in njihovi bregovi ter obrežna vegetacija, dinarska rdečeborovja na dolomitu, ilirska nevtrofilna bukovja, ilirska termofilna bukovja, srednjeevropska zmerno suha travišča s prevladujočo pokončno stoklaso ter jame.

4.6.3 Živalstvo

V nadaljevanju so navedene tiste živalske vrste, ki se pojavljajo na območju občine Sodražica in so uvrščene v prilogo Pravilnika o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Ur. l. RS, št. 82/02, 42/10) (Ex - izumrla vrsta; E – prizadeta vrsta; V – ranljiva vrsta; R – redka vrsta; O – vrsta zunaj nevarnosti; O1 – podkategorija kategorije O (vrsta, za katero obstaja potencialna možnost ponovne ogroženosti).

SESALCI

Dinarski bukovi gozdovi nudijo bivališče številnim vrstam sesalcev. Obravnavano območje je del osrednjega območja življenjskega prostora velikih zveri. Na celotnem območju občine Sodražica je zabeleženo pojavljanje volka (*Canis lupus*) (E), risa (*Lynx lynx*) (E) in rjavega medveda (*Ursus arctos*) (E). Za vse tri velike zveri je v splošnem značilno, da je njihovo pojavljanje vezano na strnjena območja gozdov ter, da se praviloma izogibajo bližine naselij in stika s človekom. Pogostost pojavljanja medveda v bližini naselij se zaradi zaraščanja ter divjih odlagališč smeti in živalskih kadavrov sicer povečuje, vendar je pojavljanje omejeno le na obrobne gozdne predele, od koder se vrača v strnjene predele kočevskih gozdov.

Na območju se pojavljajo tudi male zveri kot so: divja mačka (*Felis silvestris*) (V), hermelin (*Mustela erminea*) (O1), mala podlasica (*Mustela nivalis*) (O1), dihur (*Mustela putorius*) (O1) ter tudi veverica (*Sciurus vulgaris*) (O1) in drugi mali sesalci: beloprski jež (*Erinaceus concolor*) (O1), gozdna in mala rovkca (*Sorex araneus*, *S. minutus*) (O1) ter podlessek (*Muscardinus avellanarius*) (O1). Po podatkih ZRSVN se na območju občine pojavlja tudi vidra (*Lutra lutra*) (V) – nahajališče pri Žimaricah, na pritoku Bistrice. Vidrin značilen življenjski prostor (habitat) so nižinske reke in potoki s plitvo strugo, ki ne presega 5 m širine, ima naraven tok in razčlenjene brežine z neokrnjenim, bogatim vegetacijskim pasom.

Na območju je bilo evidentiranih več vrst netopirjev (Kryštufek in Režek Donev 2005, ZRSVN 2007): obvodni netopir (*Myotis dadaubentoni*) (O1), alpski uhati netopir (*Plecotus macrobullaris*), mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) (E), veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*) (E), resasti netopir (*Myotis nattereri*) (V), mali netopir (*Pipistrellus pipistrellus*) (O1), gozdni mračnik (*Nyctalus leisleri*) (V) in ostrouhi netopir (*Myotis blythii*) (E). Netopirji pogosto izbirajo za svoja kofišča stavbe s statusom kulturne dediščine, za zimovališča pa podzemne jame.

Obravnavano območje naseljujejo tudi druge vrste zveri: lisica (*Vulpes vulpes*), kuna zlatica in belica (*Martes martes* – evidentirana na območju Travnice gore, *M. foina*) in jazbec (*Meles meles*). V gozdovih na območju občine živijo tudi mnoge druge vrste velikih sesalcev kot so navadni jelen (*Cervus elaphus*), srna (*Capreolus capreolus*) in poljski zajec (*Lepus europaeus*). Med malimi sesalci območja so pogosti travniška in gozdna voluharica (*Microtus agrestis*, *Clethrionomys glareolus*), navadna belonoga in rumenogrla miš (*Apodemus sylvaticus*, *A. flavicollis*) in navadni polh (*Glis glis*).

PTICE

Velike kompleksne površine ohranjenih gozdov Kočevskega so pomembne za ohranjanje ugodnega stanja kozače (*Strix uralensis*) (V). Na Kočevskem je prisotna vitalna populacija

koconogega čuka (*Aegolius funereus*) (V1), malega skovika (*Glaucidium passerinum*) (V1). Pomembna skupina na območju kočevskih gozdov so žolne. Najpogostejša je črna žolna (*Dryocopus martius*) (V1) in pivka (*Picus canus*) (V1). Vijeglavka (*Jynx torquilla*) (V) z naseljuje gozdne robove in zaraščajoče kmetijske površine. Starejše razvojne faze bukovih in jelovo bukovih gozdov z velikim deležem mrtve mase in nizko intenziteto gospodarjenja so življenjski prostor belohrbtnega detla (*Dendrocopos leucotos*) (E). V povezavi z območjem Natura 2000 Snežnik – Pivka je območje ključno za ohranjanje ugodnega stanja belohrbtnega detla v Sloveniji (več kot 80 % populacije) ter pomembno za ohranjanje ugodnega stanja triprstega detla (*Picoides tridactylus*) (V), ki naseljuje tudi višje predele jelovo bukovih gozdov. V gozdnem prostoru sta prisotni dve vrsti gozdnih kur. Divji petelin (*Tetrao urogallus*) (E2) naseljuje grebene in vrhove predvsem na območju Goteniške, Velike in Borovške gore. Na območju Kočevskega je v habitatih z razvito grmovno in zeliščno plastjo prisoten gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) (E2). Na jezeru v Kočevski reki se prehranjuje par orla belorepca (*Haliaeetus albicilla*) (E1). Ostenja nad Kolpo in skalnati osamelci so gnezditveni habitat sokola selca (*Falco peregrinus*) (E2) in planinskega orla (*Aquila chrysaetos*) (V). Odprti gozdovi s številnimi jasami in mozaično kulturno krajino so habitat sršenarja (*Pernis apivorus*) (V), mozaična kmetijska krajina z drevesno-grmovnimi mejicami, grmišči in košenimi travniki pa rjavega srakoperja (*Lanius collurio*) (V1).

PLAZILCI

Izmed plazilcev se na območju občine pojavljajo belouška (*Natrix natrix*) (O1), pozidna kuščarica (*Podarcis muralis*) (O1), slepec (*Anguis fragilis*) (O1), smokulja (*Coronella austriaca*) (V), zelenec (*Lacerta viridis*) (V), živородna kuščarica (*Lacerta vivipara*) (V), gož (*Elaphe longissima*) (V) in martinček (*Lacerta agilis*) (E).

DVOŽIVKE

Občina Sodražica ima le en večji površinski vodotok Sodraško Bistrico in veliko manjših pritokov tega vodotoka: Sušica, Žimarce, Grdodolščica, Zapotoški potok, Mateča voda. Dvoživke so pogoste na naštetih območjih in tudi v gozdnem okolju. Vodnata območja predstavljajo stalni habitat zelene žabe (*Pelophylax klepton esculentus*) (V). Razen omenjene vrste območje občine naseljujejo še navadni močerad (*Salamandra salamandra*) (O), navadni (*Triturus vulgaris*) (V) in planinski pupek (*Triturus alpestris*) (V) ter hribski urh (*Bombina variegata*) (V).

Na območju občine je bilo zabeleženih več črnih točko pogostih povozov dvoživk na cestah na območju naselja Žimarice (Bioportal, CKFF, junij 2007).

NEVREtenčARJI

Mateča voda, Bistrica in Tržiščica s pritoki so življenjski prostor polža ozkega vrtenca (*Vertigo angustior*) in raka navadnega koščaka. Navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) je v rdečem seznamu uvrščen v kategorijo ranljivih vrst (V). Na porečju Bistirce se po podatkih ZRSVN pojavlja kačji pastir veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) (V).

V okviru območja Natura Kočevsko (SI3000263) so na območju občine notranje cone habitatov naslednjih kvalifikacijskih vrst: metulj črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*); kačji pastir veliki studenčar (*Cordulegaster heros*); šest vrst hroščev: rogač (*Lucanus cervus*), alpski kozliček (*Rosalia alpina*), bukov kozliček (*Morimus funereus*), brazdar (*Rhysodes sulcatus*), škrlatni kukuj (*Cucujus cinnaberinus*), močvirski krešič (*Carabus variolosus*); vrsta raka navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*); vrsta polža ozki vrtenec (*Vertigo angustior*).

Črtasti medvedek je splošno prisotna vrsta ob gozdnih robovih po celotni občini. Natančnejših podatkov populacijskega monitoringa ni na razpolago.

Hrošči so bioindikatorji oz. pokazatelji ohranjenosti nekega okolja. V svojem razvoju so vezani na odmrli ali odmirajoč les, zato nanje praviloma naletimo v raznodobnih gozdovih, z veliko odmirajočega lesa in dobro ohranjenim naravnim ravnovesjem. Zaradi naglih sprememb gospodarjenja z gozdom so se danes mnoge vrste hroščev v Evropi znašle na rdečem seznamu ogroženih vrst. Vrezec et al. navajajo potrjena nahajališča bukovega kozlička na območju Male gore v letih 2010, 2011 in 2013 (Vrezec et al, 2011, 2014). Znano je, da je Kočevsko, poleg Boča (Vrezec, 2007), s pragozdni rezervati (Strmec, Rajhenavski Rog) edina lokaliteta brazdarja v Sloveniji, ki je malo znana pragozdna vrsta hrošča. Populacijski monitoringi na Kočevskem od leta 2008 do 2014 potrjujejo dve lokaciji alpskega kozlička in sicer v mešanem gozdu: Stojna, Mirna gora, leta 2013 je bila potrjena prisotnost vrste v Dolini Kolpe (Vrezec et al, 2014). Leta 2012 je bila narejena reevalvacija populacijskih jeder in SDF ocen za alpskega kozlička, saj je bilo ugotovljeno, da je največji delež populacije alpskega kozlička v Sloveniji v SCI Kočevsko in sicer 4,96 % (Vrezec et al, 2012). Škratni kukuj ima po digitalnih podatkih cono pojavljanja v veliki meri v osrednjem in južnem delu občine. Na Kočevskem je bila vrsta na novo odkrita leta 2011 tekom populacijskega monitoringa na lokaciji Rajhenav, ocenjeno je, da je vrsta na območju maloštevilna (Vrezec et al, 2011). V osrednjem in južnem gozdnatem delu občine je v veliki meri prisotnen rogač, v zaplatah ob manjših potokih pa tudi močvirski krešič.

4.6.4 Naravne vrednote in območja pričakovanih naravnih vrednot

Na območju občine Sodražica je evidentiranih 5 naravnih vrednot (Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Ur. l. RS, št. 111/04, 70/06, 58/09, 93/10, 23/15 in 7/19) ter eno območje pričakovanih naravnih vrednot – karbonati. Naravne vrednote so kartografsko prikazane v Prilogi 5.

Preglednica 11: Naravne vrednote na območju občine Sodražica

NARAVNE VREDNOTE – OBMOČJA			
ID ŠT.	IME	ZVRST	POMEN
124	Kadice (soteska Mateče vode, desnega pritoka Bistrice, z dolomitnim osamelcem Škofek, zahodno od Sodražice)	geomorf, hidr.,bot.	državni
8031	Laščica (desni pritok Tržiščice z obreznimi mokrišči severozahodno od Žlebiča)	hidr., ekos.	lokalni
8033	Bistrica (ponikalnica na Ribniškem polju s spremljajočimi mokrotnimi površinami)	hidr.	lokalni
8101	Sinovica – rastišče bodike (jugovzhodno od Sinovice)	bot.	lokalni
8099	Podstenščica (kraški izvir Podstenščice v zatrepni dolini južno od Podklanca, zahodno od Sodražice)	hidr., geomorf	lokalni
2825	Ravni dol – mrazišče (ponikalnica na Ribniškem polju s spremljajočimi mokrotnimi površinami)	bot.	lokalni
NARAVNE VREDNOTE – JAME			
ID ŠT.	IME	ZVRST	POMEN
40788	Globoka jama na Veliki gori	geomorfp.	državni
40789	Mrzla jama na Pristavi	geomorfp.	državni
40148	Janežkova jama	geomorfp.	državni
40241	Skedenca	geomorfp.	državni
41219	Ledena jama na Veliki gori	geomorfp.	državni
48126	Mala Peč	geomorfp.	državni
48128	Izvir Podstenščice	geomorfp.	državni
NARAVNE VREDNOTE – TOČKE			

ID ŠT.	IME	ZVRST	POMEN
8100	Petrinci – lipi pri cerkvi Marije Snežne	drev.	lokalni
1230	Škofek – skalni samotar nad sotesko Kadice	geomorf.	državni
203	Nova Štifta – lipi med samostanom in cerkvijo sv. Marije	drev.	državni

Hidr. = hidrološka zvrst naravne vrednote; bot. = botanična; drev. = drevesna; ekos. = ekosistemska; geomorf. = geomorfološka, geomorfp. = geomorfološka podzemeljska; zool. = zoološka, živalska.

Vir: NV atlas, avgust 2017.

4.6.5 Ekološko pomembna območja

Na območju občine Sodražica so prisotna 4 ekološko pomembna območja (Uredba o ekološko pomembnih območjih (Ur.l. RS, št. 48/04, 33/16, 99/13 in 47/18)). Kartografsko so prikazana v Prilogi 5.

Preglednica 12: Ekološko pomembna območja na območju občine Sodražica

KODA	IME	KRATKA OZNAKA
31100	Kočevsko	Dinarski kraški svet na jugovzhodu Slovenije, pokrit pretežno z ilirskim jelovo bukovim ter bukovim gozdom, je del največjega strnjenegega kompleksa gozdov v Sloveniji. Je habitat velikih zveri, gnezdišče orla belorepca, divjega petelina in pragozdnih vrst ptic.
34500	Ribniška dolina	Izviri Ribnice in dolina potoka Ribnica z vplivnim območjem jugozahodno od kraja Ribnica. Značilna je velika pestrost habitatnih tipov, življenjski prostor številnih na mokrišča vezanih vrst in pomembna ornitološka lokaliteta.
38500	Kadice, Mateča voda in Bistrica	Soteska Mateče vode in potok Bistrica zahodno od Sodražice. V njej najdemo predstavnike alpskega rastlinstva, rastišče kranjskega jegliča in življenjski prostor metulja črtastega medvedka in kačjega pastirja velikega studenčarja.
80000	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri	Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri rjavega medveda (<i>Ursus arctos</i>), navadnega risa (<i>Lynx lynx</i>) in volka (<i>Canis lupus</i>) obsega Trnovski gozd, Nanos, Hrušico, Javornike, Snežnik in Kočevsko, ki tvorijo največje sklenjeno območje gozda pri nas.
97600	Tržiščica s pritoki	Potok Tržiščica teče po ozki dolini zahodno od Ribniške Male gore. Tik pred Žlebičem se glavnemu toku pridruži Laščica in Beč. Ko pri Žlebiču priteče na Ribniško polje, naredi še nekaj slikovitih okljkov, dokler ne doseže jurskih apnencev in ponikne v Tentero. Vodotok je življenjski prostor raka koščaka, z območja pa so znani tudi podatki za hrošča močvirskega krešiča in kačjega pastirja velikega studenčarja.

4.6.6 Posebna varstvena območja, potencialna ohranitvena območja, zavarovana območja in druga območja, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave ali varstva naravnih virov predpisan drugačen režim

Med varovana območja v skladu s Pravilnikom o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Ur. l. RS, št. 130/04, 53/06, 38/10, 3/11) uvrščamo zavarovana območja, posebna varstvena območja (PVO oz. angl. SPA – Special protected Areas) in posebna ohranitvena območja (POO oz. angl. SAC – Special Areas of Conservation).

Varovana območja na območju občine so kartografsko prikazana v Prilogi 5.

Zavarovana območja in območja, predlagana za zavarovanje

Zavarovana območja so eden od načinov območnega varstva naravnih vrednot in se po 53. členu ZON delijo na ožja (naravni spomenik, strogi naravni rezervat in naravni rezervat) in širša zavarovana območja (narodni, regijski in krajinski park). Ločimo še med t.i. ploskovnimi zavarovanimi območji, katerih cilj je ohranjanje populacij zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst, kot tudi ohranjanje naravnih procesov ter točkovna zavarovana območja, ki so posamezni objekti (drevo, skalni osamelec, jama ipd.).

Na območju občine je eno zavarovano območje in sicer soteska Kadice (ID 518), ki je zavarovana z Odlokom o razglasitvi soteske »Kadice« za naravni spomenik (Skupščinski Dolenjski list, št. 8/89). Območij predlaganih za zavarovanje na območju občine Sodražica ni.

Posebna varstvena območja (območja Natura 2000)

Posebno varstveno območje ali območje Natura 2000 je ekološko pomembno območje, ki je na ozemlju EU pomembno za ohranitev ali doseganje ugodnega stanja vrst ptic in drugih živalskih ter rastlinskih vrst, njihovih habitatov in habitatnih tipov, katerih ohranjanje je v interesu EU. Omrežje Natura 2000 je sestavljeno iz dveh tipov območij: **Posebna varstvena območja (SPA – Special protected Areas)**, ki opredeljuje Direktiva o pticah in **Posebna ohranitvena območja (SAC – Special Areas of Conservation)**, ki opredeljuje Direktiva o habitatih.

Slovenija je pripravila seznam **potencialnih območij narave, pomembnih za Evropsko skupnost** (pSCI – Proposed Sites of Community Interest). Seznam je s strani Evropske komisije že bil potrjen in sicer v mesecu novembru 2007 za celinsko regijo in v mesecu marcu 2008 za alpsko regijo. Tako so se območja uvrstila na **seznam območij narave, pomembnih za Evropsko skupnost** (SCI - Sites of Community Interest). V februarju 2012 je Slovenija podelila SCI območjem pravni status **posebnih ohranitvenih območij (SAC)**.

Preglednica 13: Območja Natura 2000 na območju občine Sodražica

ID ŠT.	TIP OBMOČJA	IME OBMOČJA	OPIS OBMOČJA
SI3000297	SAC	Mišja dolina	Območje obsega dolino Kozmanjke, ki priteka izpod Blok, teče skozi Mišjo dolino kot Veliki graben oz. Kovparica in nato po izlivu v Robarico v Velikih logih teče kot Rašica. Večji del doline pokriva mozaik travnikov, predvsem v Velikih logih se pojavljajo tudi močvirni travniki, trstičja, jelševja in fragmenti nizkih barij. Potoki so habitat raka koščaka in potočnih piškurjev.
SI3000005	SAC	Mateča voda in Bistrica	Na vzhodnem robu planote Blok, zahodno od Sodražice, izvira v več povirnih krakih potok Bistrica. Eden teh krakov je tudi Mateča voda. Mokrotni travniki in zamočvirjene vlažne površine ob vodotokih predstavljajo življenjski prostor vrsti polža ozki vrtenec in vrsti kačjega pastirja veliki studenčar. Na gozdne robove in z zeliščno vegetacijo bogato zarasle poti in jase je vezana vrsta metulja črtasti medvedek. Vodotok Bistrica od povirnega dela na območju Male Gore do Podklanca je življenjski prostor raka navadnega koščaka. V soteski Mateče vode in Bistrice raste endemit kranjski jeglič.
SI3000263	SAC	Kočevsko	Območje obsega redko poseljene strnjene in naravno dobro ohranjene gozdove kraških planot Kočevska Mala, Velika, Goteniška in Borovška gora, Stojna ter Kočevski Rog. Vmes sta Ribniško in Kočevsko polje. Na jugu ob meji s Hrvaško je porečje Kolpe in Čabranke, kjer so dolomiti in vložki neprepustnih kamnin ustvarili dolinast relief. Od Kostelskega dalje je Kolpa pravi kanjon z večjimi ostenji, ki se razširi šele pred suho Poljansko dolino. Pojavljajo se vsi značilni kraški pojavi: jame, brezna, udori, koliševke, kraški izviri in požiralniki. Na podzemni svet sta vezana človeška ribica in hrošč drobnovratnik. Gozd pokriva 95% področja. Območje je najbolj znano po velikih zvereh (medvedu, risu in volku). Od preostalih sesalcev je večinoma na gozdni prostor vezano še sedem vrst

			netopirjev. Reka Kolpa in Čabranka s pritoki so habitat vidre in desetih kvalifikacijskih vrst rib. Izjemen pomen imajo gozdni rezervati, med katerimi so tudi pragozdni ostanki Rajhenavski Rog, Pečka, Krokhar, Kope in Strmec. Tu najdemo endemne vrste, kot so hrošč brazdar in mahova <i>Buxbaumia viridis</i> in <i>Dicranum viride</i> . Prisotnih je dvanajst habitatnih tipov, od tega je osem negozdnih.
SI5000013	SPA	Kočevsko	Območje obsega redko poseljene strnjene in naravno dobro ohranjene jelovo bukove gozdove kraških planot Kočevska Mala, Velika, Goteniška in Borovška gora, Stojna ter Kočevski Rog. Na jugu ob meji s Hrvaško je porečje Kolpe in Čabranke, kjer so dolomiti in vložki neprepustnih kamnin ustvarili dolinast relief. Natura 2000 Kočevsko je bila določena zaradi prisotnosti 16 kvalifikacijskih vrst ptic. Skupaj z območjem Natura 2000 Snežnik - Pivka je Kočevsko najpomembnejše območje za kozačo. Na območju je prisotna vitalna populacija koconogega čuka in populacija malega skovika. Pomembna skupina na območju kočevskih gozdov so žolne. Najpogostejši sta črna žolna in pivka. Vijeglavka in rjavi srakoper naseljujeta gozdni rob in zaraščajoče kmetijske površine. Starejše razvojne faze bukovih in jelovo bukovih gozdov z velikim deležem mrtve mase in nizko intenziteto gospodarjenja so življenjski prostor belohrbtega detla, triprstega detla in malega muharja. V gozdnem prostoru živita dve vrsti gozdnih kur. Divji petelin naseljuje grebene in vrhove predvsem na Goteniški in Veliki gori. V razčlenjenih gozdovih z razvito grmovno in zeliščno plastjo je prisoten gozdni jereb. Na jezeru v Kočevski reki se prehranjuje par orla belorepca. Ostenja nad Kolpo in skalnati osamelci so gnezditveni habitat sokola selca in planinskega orla.
SI3000320	SAC	Tržiščica s pritoki	Potok Tržiščica teče po ozki dolini zahodno od Ribniške Male gore. Tik pred Žlebičem se glavnemu toku pridružita Laščica in Beč. Ko pri Žlebiču priteče na Ribniško polje, naredi še nekaj slikovitih okljkov, dokler ne doseže jurskih apnencev in ponikne v Tentero. Vodotok je življenjski prostor raka koščaka, z območja pa so znani tudi podatki za hrošča močvirskega krešiča in kačjega pastirja velikega studenčarja.

Vir: Naravovarstveni atlas, 2017.

V nadaljevanju podajamo na podlagi preseka vektorskih podatkovnih slojev con habitatov vrst in habitatnih tipov (ZRSVN, julij 2017) ter vektorskega sloja SD OPN 2 Sodražica (studioFORMIKA, marec 2021), pregled pojavljanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov varovanih območij v občini.

Preglednica 14: Pregled pojavljanja kvalifikacijskih vrst in HT na območju občine Sodražica

SAC MIŠJA DOLINA
HABITATNI TIPI 6410 Travniki s prevladujočo stožko (<i>Molinia</i> spp.) na karbonatnih, šotnih ali glineno-muljastih tleh (<i>Molinion caeruleae</i>) Modra stožkovja so negnojeni travniki na vlažnih do mokrotnih tleh. Voda zastaja zaradi slabo propustne podlage, bližine vodotoka ali periodičnih poplav. Tla so revna s hranili in zakisana, v prsti je velik delež humusa. Stik z matično geološko podlago je prekinjen. Ta habitatni tip se pojavlja raztreseno po vsej Sloveniji na naplavinah potokov, dnu večjih in manjših dolin, ravninah in kotlinah. Sodi med najhitreje izginjajoče, saj ga ogrožajo izsuševanje, gnojenje, apnenje, prepogosta košnja, zgodnja prva košnja, baliranje sena, onesnaževanje voda, spreminjanje v njive in zaraščanje. 7210* Karbonatna nizka barja z navadno reziko (<i>Cladium mariscus</i>) in vrstami zveze <i>Caricion davallianae</i> Karbonatna nizka barja z navadno reziko uspevajo v predelih s trajno, zelo plitvo površinsko vodo ali pa na pobočjih, kjer se cedi površinska voda. Podlaga je ponavadi dolomitna, redkeje apnenčasta. Tla imajo majhno do zmerno količino hranil, so nevtralna do rahlo bazična (pH 6,8-7,4), z visoko količino kalcija. V Sloveniji je približno 20 nahajališč navadne rezike, vendar je večjih sestojev malo (Nerajske Luge pri Dragatušu, Ribniška dolina, Mišja dolina pri Robu, Križank pri Podhomu, Smrčunovo povirje v okolici Slovenj Gradca ter na desno obrežje Save Dolinke med Zasipom in Radovljico). Ogrožajo ga urbanizacija, hidro- in agromelioracije, neogrožene so zaenkrat le Nerajske luge in Križank.

7230 Bazična nizka barja

Bazična nizka barja so razvita na apnencu ali dolomitu. Ekološko so zelo raznolika: prst vsebuje razmeroma veliko količino organskih snovi (izjemoma malo), vlažnost podlage je velika, vendar je površinska voda prisotna samo občasno (izjemoma stalno), tla so nevtralna do bazična (izjemoma rahlo zakisana) z raznoliko vsebnostjo kalcija. Šota se tvori pod vodo, ne tvorijo je šotni mahovi kot na visokem barju. Nizkobarjanske vrste praviloma uspevajo skupaj z vrstami mokrotnih travnikov in trstičja. Slovenija predstavlja južno mejo sklenjene razširjenosti nizkih barij v Evropi. Pri nas se pojavljajo predvsem sredi kulturne krajine v zahodni polovici države. Ogrožajo jih intenzifikacija kmetijstva (izsuševanje, gnojenje), hidromelioracije, vodne akumulacije in urbanizacija.

VRSTE

navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) (1093)

hribski urh (*Bombina variegata*) (1193)

vrsta zelenega mahu (*Drepanocladus vernicosus*) (1393)

navadni piškur (*Eudontomyzon* spp.) (1098)

travniški postavnež (*Euphydrys aurinia*) (1065)

gozdni postavnež (*Euphydrys maturna*) (6169)

Loeselova grezovka (*Liparis loeselii*) (1903)

močvirski cekinček (*Lycaena dispar*) (1060)

SAC MATEČA VODA IN BISTRICA

navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) (1093)

črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) (1078)

veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) (4046)

kranjski jeglič (*Primula carniolica*) (4108)

ozki vrtenec (*Vertigo angustior*) (1014)

SAC KOČEVSKO

HABITATNI TIPI

3260 Vodotoki v nižinskem in montanskem pasu z vodno vegetacijo zvez *Ranuncion fluitantis* in *Callitricho-Batrachion*

Ta habitatni tip se razvije v vodi s počasnim do srednje hitrim tokom, zmerno bogati s hranili, na drobnozrnatem dnu. Večina rastlin je zakoreninjenih. Razvijajo lahko več metrov dolge poganjke, ki v ugodnih pogojih tvorijo gosto plast od dna do vodne gladine. Zaradi prosojne (čiste) vode in majhne globine je običajno presvetljenost zadostna vse do dna. Ob nizkem vodostaju so deli rastlin na površini vode ali nad njo. Habitatni tip je v Sloveniji splošno razširjen predvsem v spodnjem toku razmeroma naravnih vodotokov. V številnih rekah in potokih manjka ali je nepopolno razvit zaradi neprimernih abiotičnih dejavnikov (hitrost toka, zgradba sedimenta in struge, zasenčenost struge, onesnaženje). Ogrožajo ga onesnaževanje vode, gradnja hidroenergetskih objektov, košnja ali obdelovanje do roba struge, krčenje obrežne in vodne vegetacije (npr. zaradi ribolova) in poraslost s tujerodnimi vrstami.

6110* Skalna travišča na bazičnih tleh *Alyso-Sedion albi*

Skalna travišča uspevajo na preperem kamnitem površju ali na peščeni podlagi na karbonatnih ali silikatnih tleh, kjer se pogosto pojavlja erozija. Pojavljajo se tudi na nižinskih prodiščih in sekundarnih rastiščih z ustreznimi razmerami (cestne bankine, železniški nasipi, pokopališča, ruševine, ovršja starih zidov, strehe, med tlakovci na manj pohojenih tleh). Njihova rastišča so izredno suha, topla in sončna, praviloma z malo hranili in plitvo prstjo. Morebitna voda s teh površin hitro odteče. Gradijo jih enoletnice in vrste, ki v listih shranjujejo vodo. Habitatni tip se pojavlja raztreseno po vsej Sloveniji, praviloma na manjših površinah in pogosto na nedostopnih mestih (npr. skalne police). Najbolj ogrožen je na prodiščih zaradi regulacij, gradenj hidrocentral (izginjanja naravne rečne dinamike) in odvzemanja proda, razmeroma neogrožen pa je zaenkrat v skalovju.

6210* Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh (*Festuco-Brometalia*) (*pomembna rastišča kukavičevk)

Ta habitatni tip sestavljajo travniki ali pašniki na apnencih, dolomiti, redkeje na flišu ali peskih in starih prodiščih. Njihova rastišča so suha, svetla in topla, podlaga je nevtralna ali rahlo bazična, z malo hranili. Ne prenesejo gnojenja, razen na zelo pustih tleh, kjer uspevajo tudi ob zmernem gnojenju. Poraščajo pobočja gričevij (razen severnih), kjer so plitva, mestoma razgaljena tla. Ne prenesejo močne vlage, kakor tudi ne zastajanja vode. Potrebujejo ekstenzivno pašo ali košnjo 1-2-krat letno, prvič po odvetu večine travniških rastlin, brez gnojenja, s sušenjem sena na travniku, ne škodi jim paša na koncu sezone (avgust-oktober). V Sloveniji se ta habitatni tip pojavlja raztreseno na primernih površinah (negnojeno, zlasti karbonatna tla, prisojna pobočja). Ogrožajo ga gnojenje travnikov, baliranje sena, spreminjanje travnikov v njive, zaraščanje z lesnimi vrstami, ponekod tudi planinarjenje in izgradnja infrastrukture.

7220* Lehnjakotvorni izviri (*Cratoneurion*)

Habitatni tip nastopa v obliki lehnjakotvornih izvirov in lehnjakovih sten in pragov, preko katerih teče voda (ponavadi v obliki slapa). Geološka podlaga je karbonatna. Voda je mrzla, bogata s kisikom in vsebuje vsaj 40

mg/l kalcija, zaradi česar je bazična (pH 7,5-8). Tla so revna s hranili. Pri tvorbi lehnjaka sodelujejo modrozeleni cepljivke. V Sloveniji je nad 50 lokacij s tem habitatnim tipom, ki so raztresene v zahodnem, osrednjem in južnem delu države. Večina jih je zaenkrat neogroženih, nekatere pa potencialno ali dejansko ogrožajo izkoriščanje lehnjaka in elektrogospodarski posegi.

8160* Srednjeevropska karbonatna melišča v submontanskem in montanskem pasu

Habitatni tip predstavljajo melišča v submontanskem in montanskem pasu (500-1500 m) alpskega, predalpskega sveta in dinarskega sveta. Poraščenosť melišč je pičla, ponekod prevladujejo toploljubne vrste, ki dobro prenašajo tudi daljše sušno obdobje, močno sevanje in velike dnevno-nočne temperaturne razlike. Rastišča so suha, količina hranil v tleh je majhna, prst je zaradi apnenčaste podlage bazična. Rastišča na severnih pobočjih so bolj hladna, na južnih pa toplejša od okolice. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v Alpah, na Kraškem robu in ob Kolpi. V višjih legah zaenkrat ni ogrožen, v nižjih pa ga ogrožata urbanizacija (večja gradbišča) in izkoriščanje grušč (kamnolomi).

8210 Karbonatna skalnata pobočja z vegetacijo skalnih razpok

To so močno nagnjene in strme skalnate stene, kjer višje rastline rastejo le v razpokah. Podlaga je stabilna, karbonatna (bazična). Rastišča so zelo suha (voda le občasno ob dežju), prsti je malo in vsebuje malo hranil. Klimatske razmere so ostre, s pogostimi nalivi, sončno pripeko, velikimi dnevno-nočnimi nihanjem in rednim močnim vetrom. V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v skalovitem svetu Julijskih, Kamniško-Savinjskih Alp in Karavank, z manjšimi površinami tudi na Kraškem robu in v stenah ob Kolpi. Večinoma je neogrožen zaradi svoje nedostopnosti, ponekod pa ga ogroža športno plezanje.

8310 Jame, ki niso odprte za javnost

To so jame, vključno s pripadajočimi vodnimi telesi, ki niso odprte za javnost in so življenjski prostor specializiranih ali endemičnih vrst živali. Mednje sodijo različni nevretenčarji, zlasti hrošči, raki in mehkužci, ki imajo praviloma zelo omejeno razširjenost. Jame so prezimovališče in kotišče številnih netopirjev ter življenjski prostor človeške ribice. V Sloveniji jih najdemo v dinarskem svetu. Ogrožajo jih onesnaževanje voda, množičen obisk turistov (osvetlitev, hrup) in ponekod odlaganje odpadkov.

9110 Bukovi gozdovi (Luzulo-Fagetum)

Kisloljubni bukovi gozdovi uspevajo na nekarbonatni, kisli podlagi od nižin do gozdne meje. Pogosto jih najdemo na prisojnih pobočjih. V vseh slojih vegetacije najdemo značilnice za kisljo podlago: v drevesnem je to pravi kostanj, v grmovnem čistilna krhlika, v zeliščnem pa borovnica in orlova praprota. Grmovni in zeliščni sloj sta praviloma slabše razvita. Habitatni tip se pojavlja po vsej Sloveniji, pogostejši pa je na vzhodu. Zlasti v preteklosti so ga ogrožali stelarjenje, spreminjanje v smrekove gozdove, prekomerna sečnja in panjevsko gospodarjenje.

9180* Javorovi gozdovi (Tilio-Acerion) v grapah in na pobočnih gruščih

Sem štejemo vse gozdove plemenitih listavcev od okoli 400 do 1200 m nadmorske višine, ki se pojavljajo v obliki otokov znotraj bukovih združb. Poraščajo vlažna in hladna pobočja, skalnate jarke in vrtače, pretežno na karbonatni podlagi. V drevesni plasti prevladujejo gorski javor, veliki jesen in bukev, jelke se pojavljajo le posamič. Habitatni tip se je ohranil zlasti tam, kjer bukev ni konkurenčna. Pojavlja se na manjših površinah raztreseno po vsej Sloveniji. Ogroža ga spreminjanje v smrekove gozdove, ponekod mu pomlajevanje otežkoča jelenjad.

91E0* Obrečna vrbovja, jelševja in jesenovja (mehkolesna loka); (*Alnus glutinosa* in *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*))

Združbe mehkolesne loke se razvijajo pod neposrednim vplivom vodotoka, tik nad njegovim srednjim vodostajem, in so pogosto poplavljenе. Tla so nerazvita, pogosto peščena. Glavne drevesne vrste so različne vrbe, siva in črna jelša ter veliki jesen. Habitatni tip je pomemben življenjski prostor za nekatere Natura 2000 vrste živali. V Sloveniji se pojavlja ob večjih rekah, zlasti tam, kjer je naravna dinamika reke še ohranjena. Ogrožajo ga hidroregulacije, gradnje jezov, pozidava in košnja do struge reke.

91K0 Ilirski bukovi gozdovi (*Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*))

Ilirski bukovi gozdovi rastejo na karbonatni podlagi na nadmorski višini 600-1400 m. Sestavlja jih več različnih združb (dinarski podgorski bukovi gozdovi, bukovi gozdovi z jelko, visokogorski bukovi gozdovi), zanje je značilna večja vrstna pestrost kot za ostale bukove gozdove. V Sloveniji so najbolj ohranjeni v dinarskem svetu, pojavljajo pa se tudi v Alpah in ponekod v vzhodni Sloveniji (Orlica, Bohor, Kum, Boč, Donačka gora). V preteklosti jih je ponekod ogrožalo panjevsko gospodarjenje, stelarjenje in gozdna paša, sedaj pa mestoma pospeševanje smreke in otežkočeno pomlajevanje zaradi objedanja.

91L0 Ilirski hrastovo-belogabrovi gozdovi (*Erythronio-Carpinion*)

Semkaj štejemo tako nižinske poplavne hrastovo-belogabrove gozdove kot tudi hrastovo-belogabrove gozdove gričevnatega sveta. Prvi rastejo v nižinah na občasno poplavljenih rastiščih, nivo podtalne vode je visok. Med drevesnimi vrstami najdemo dob, beli gaber in črno jelšo. Zaradi melioracij, urbanizacije, krčitve za kmetijske namene in drobljenja so zelo ogroženi. Drugi se pojavljajo na gričevjih na bolj suhih tleh, ravno tako pa jih gradita beli gaber in ena vrsta hrasta, v tem primeru graden. Tudi ti so že v veliki meri spremenjeni (npr. izkrčeni za

kmetijsko rabo). V Sloveniji se habitatni tip pojavlja v vzhodnem delu države (Krakovski gozd, Dobrava, Goričko, ob Muri).

VRSTE

navadna obročnica (*Adenophora liliifolia*) (4068)
drobni svitek (*Anisus vorticulus*) (4056)
skopolijev repnjak (*Arabis scopoliana*) (4089)
navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) (1093)
širokouhi netopir (*Barbastella barbastellus*) (1308)
pohra, mrenič (*Barbus meridionalis*) (1138)
hribski urh (*Bombina variegata*) (1193)
vrsta mahu (*Buxbaumia viridis*) (1386)
črtasti medvedek (*Callimorpha quadripunctaria*) (1078)
volk (*Canis lupus*) (1352)
močvirski krešič (*Carabus variolosus*) (4014)
velika nežica (*Cobitis elongata*) (2533)
veliki studenčar (*Cordulegaster heros*) (4046)
kapelj (*Cottus gobio*) (1163)
škrlatni kukuj (*Cucujus cinnaberinus*) (1086)
mah (*Dicranum viride*) (1381)
navadni piškur (*Eudontomyzon spp.*) (1098)
travniški postavnež (*Euphydryas aurinia*) (1065)
gozdni postavnež (*Euphydryas maturna*) (6169)
zvezdogled (*Gobio uranoscopus*) (1122)
sulec (*Hucho hucho*) (1105)
veliki frifotavček (*Leptidea morsei*) (4036)
drobnovratnik (*Leptodirus hochenwartii*) (4019)
rogač (*Lucanus cervus*) (1083)
vidra (*Lutra lutra*) (1355)
ris (*Lynx lynx*) (1361)
bukov kozliček (*Morimus funereus*) (1089)
veliki navadni netopir (*Myotis bechsteini*) (1323)
vejicati netopir (*Myotis emarginatus*) (1321)
navadni netopir (*Myotis myotis*) (1324)
človeška ribica, močeril (*Proteus anguinus*) (1186)
južni podkovnjak (*Rhinolophus euryale*) (1305)
veliki podkovnjak (*Rhinolophus ferrumequinum*) (1304)
mali podkovnjak (*Rhinolophus hipposideros*) (1303)
brazdar (*Rhysodes sulcatus*) (4026)
alpski kozliček (*Rosalia alpina*) (1087)
zlata nežica (*Sabanejewia aurata*) (1146)
veliki pupek (*Triturus carnifex*) (1167)
navadni škržek (*Unio crassus*) (1032)
rjavi medved (*Ursus arctos*) (1354)
ozki vrtenec (*Vertigo angustior*) (1014)

SPA KOČEVSKO

kockonogi čuk (*Aegolius funereus*) (A223)
planinski orel (*Aquila chrysaetos*) (A091)
gozdni jereb (*Bonasa bonasia*) (A104)
belohrbti detel (*Dendrocopos leucotos*) (A239)
črna žolna (*Dryocopus martius*) (A236)
sokol selec (*Falco peregrinus*) (A103)
mali muhar (*Ficedula parva*) (A320)
mali skovik (*Glaucidium passerinum*) (A217)
belorepec (*Haliaeetus albicilla*) (A075)
vijeglavka (*Jynx torquilla*) (A233)
rjavi srakoper (*Lanius collurio*) (A338)
sršenar (*Pernis apivorus*) (A072)
triprsti detel (*Picoides tridactylus*) (A241)
pivka (*Picus canus*) (A234)
kozača (*Strix uralensis*) (A220)
divji petelin (*Tetrao urogallus*) (A108)

SAC TRŽIŠČICA S PRITOKI

navadni koščak (*Austropotamobius torrentium*) (1093)

Legenda: SD OPN 2 z ureditvami posega v robni del cone habitata vrste ali HT v minimalnem obsegu (max. površine 1 ha; večinoma gre za uskladitve z dejanskim stanjem). Cona habitata vrste ali HT se pojavlja na območju občine, vendar ni neposrednega prekrivanja s posameznimi novimi posegi. Kvalifikacijske vrste in HT ni na območju občine Sodražica.

Vir: vektorski podatkovni sloji con habitatov vrst in habitatnih tipov, ZRSVN, avgust 2017; vektorski sloj dopolnjenega osnutka SD OPN 2 Sodražica, studioFORMIKA, d.o.o., avgust 2017, dop. maj 2018, okt. 2020.

4.7 KULTURNA DEDIŠČINA IN KULTURNA KRAJINA

Register nepremične kulturne dediščine (RKD) je uradna zbirka podatkov o nepremični kulturni dediščini na območju Republike Slovenije, ki jo vodi Ministrstvo za kulturo. Obseg registra, njegovo vodenje in uporabo podrobno ureja Pravilnik o registru kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 66/09).

Za območja nepremične kulturne dediščine veljajo glede na status različni pravni režimi. Glede na tip nepremične kulturne dediščine ločimo:

- arheološka dediščina – zemljišča in zemeljske plasti, ki hranijo sledove človekovega delovanja v zgodovinskih obdobjih, ter predmeti iz teh plasti oziroma obdobjih, ne glede na to ali so na kopnem ali pod vodo;
- kulturna krajina - spomeniško območje, katerega strukturo, razvoj in funkcijo pretežno določajo človekovi posegi in dejavnost v prostoru;
- memorialna dediščina - obeležuje spomin na pomembnejše dogodke in osebnosti iz naše zgodovine. Kot memorialno dediščino lahko obravnavamo spominska obeležja, spominske plošče, grobove in nagrobnike ter določene prostore in stavbe;
- naselbinska dediščina - nepremična dediščina, ki v naravi predstavlja mestno, trško ali vaško jedro, njegov del ali drugo območje poselitve;
- ostalo - enote dediščine, ki jih z običajnimi osnovnimi tipološkimi oznakami ne moremo natančno opredeliti. To so (a) vodnjaki, napajališča, jezovi, perišča, vodna zajetja, tehnične naprave itd.; (b) ruševine stavbne dediščine; (c) ruševine naselij (npr. opuščene kočevarske vasi);
- stavbna dediščina - stavbno dediščino zaradi boljše preglednosti delimo na: (a) profano (podeželske, mestne in trške stavbe); (b) sakralno (cerkve, kapelice, znamenja); (c) sakralno-profano (samostani, župnišča);
- zgodovinska krajina - pomembne so predvsem asociativne vrednosti krajine, ki so posledica dogajanja ali dogodkov iz zgodovine.

Na območju občine Sodražica je evidentiranih 19 prostorsko relevantnih enot nepremične kulturne dediščine. Kartografsko je kulturna dediščina prikazana v Prilogi 6.

Dejavnost javne službe varstva nepremične kulturne dediščine v Sloveniji izvaja Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS) s Službo za kulturno dediščino in Centrom za konservatorstvo. Občina Sodražica sodi pod okrilje OE Ljubljana.

Preglednica 15: Kulturna dediščina na območju občine Sodražica

EŠD	IME ENOTE	TIP	REŽIM
2278	Globel – Cerkev Sv. Družine	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3002278	Globel – Cerkev Sv. Družine	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
23084	Globel – Kapelica Brezmadežne Device Marije v Dolenji Globeli	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3023084	Globel – Kapelica Brezmadežne Device Marije v Dolenji Globeli	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje

22407	Janeži – Kapela Marije Snežne	sakralna stavbna dediščina	dediščina
16209	Nova Štifta – Arheološko območje Marijino vnebovzetje	arheološka dediščina	arheološko najdišče
490	Nova Štifta – Cerkev Marijinega vnebovzetja	sakralna stavbna dediščina	spomenik
3000490	Nova Štifta – Cerkev Marijinega vnebovzetja	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
22405	Nova Štifta – Hiša Nova Štifta 1	profana stavbna dediščina	dediščina
2842	Nova Štifta – Kapela Sv. Jožefa	sakralna stavbna dediščina	spomenik
9231	Nova Štifta – Župnišče	profana stavbna dediščina	dediščina
29695	Novi Pot – Zaporni zid na Mali gori	arheološka dediščina	arheološko najdišče
1813	Petrinci – Cerkev Marije Snežne	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3001813	Petrinci – Cerkev Marije Snežne	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
2276	Sodražica – Cerkev Sv. Marije Magdalene	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3002276	Sodražica – Cerkev Sv. Marije Magdalene	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
2279	Sodražica – Cerkev Žalostne Matere Božje na Strmci	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3002279	Sodražica – Cerkev Žalostne Matere božje na Strmci	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
22403	Sodražica – Pokopališče	memorialna dediščina	dediščina
3022403	Sodražica – Pokopališče	memorialna dediščina	vplivno območje
22404	Sodražica – Župnišče	profana stavbna dediščina	dediščina
3022404	Sodražica – Župnišče	profana stavbna dediščina	vplivno območje
16203	Zamostec – Arheološko najdišče Stari grad	arheološka dediščina	arheološko najdišče
22409	Zamostec – Kapelica Matere Božje	sakralna stavbna dediščina	dediščina
16202	Zapotok pri Ribnici – Arheološko območje Sv. Marko	arheološka dediščina	arheološko najdišče
2277	Zapotok pri Ribnici – Cerkev Sv. Marka	sakralna stavbna dediščina	dediščina
3002277	Zapotok pri Ribnici – Cerkev Sv. Marka	sakralna stavbna dediščina	vplivno območje
22408	Zapotok pri Ribnici – Marijina kapelica v Malem Zapotoku	sakralna stavbna dediščina	dediščina

Vir: rkd.situla.org, 2017

STAVBNA DEDIŠČINA

Stavbno dediščino sestavljajo sakralni (cerkve, kapelice, znamenja), sakralno-profani (samostani, župnišča) in profani objekti (tudi etnološka dediščina). Usmeritve in varovanje se nanaša tudi na tehniško dediščino (območja ali skupine stavb, orodja, naprave in stroji ter drugi predmeti, ki pričajo o razvoju proizvodnih sredstev, tehnologije in tehnične kulture v Sloveniji). Pri tem se varuje florisna in višinska zasnova ter konstrukcijska zasnova in gradivo, oblikovanost zunanjščine, komunikacijska in infrastrukturna navezava na javni prostor ter vsebinski in prostorski kontekst navezave stavbe z okolico – vedute. V stavbno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije objekta v skladu s kulturnovarsvenimi pogoji in soglasjem ter določili konservatorskega programa.

Profana stavbna dediščina je zastopana s 3 enotami. Vse enote se varujejo v prostorskih aktih in z režimom za varovanje stavbne dediščine. Profano stavbno dediščino predstavljajo župnišče v Sodražici, župnišče v Novi Štifi ter hiša Nova Štifa 1.

Stavbno profano dediščino ogrožajo predvsem neprimerna namembnost, slabe prenove in zadnjem času tudi velikokrat nepotrebne rušitve.

Sakralna stavbna dediščina je zastopana z 11 enotami. Predvsem gre za cerkve in kapelice. Z režimom kulturnega spomenika lokalnega pomena sta varovana cerkev Marijinega vnebovzvetja in kapela Sv. Jožefa v Novi Štifi (Odlok o razglasitvi Cerkve Marijinega vnebovzvetja na Novi Štifi za kulturni spomenik lokalnega pomena, Ur. l. RS, št. 75/10). Ostale enote se varujejo v prostorskih aktih z režimom stavbne dediščine.

Sakralna stavbna dediščina je tista zvrst kulturne dediščine, ki je najbolj redno vzdrževana, zato je tudi njeno materialno stanje relativno dobro. Vse cerkvene stavbe je potrebno še naprej ohranjati in vzdrževati, pozornost pa je potrebno nameniti zlasti ohranjanju njihovega prostorskega konteksta.

VPLIVNO OBMOČJE

Mnoge enote dediščine imajo kot del prostora vplivno območje, v katerem se je potrebno izogibati posegom, ki bi lahko razvrednotile njihov prostorski pomen. Vplivna območja predstavljajo vse površine, ki v okolici enote dediščine tvorijo skupaj z njo razpoznavno krajinsko sliko. V teh območjih je potrebno ohranjati poglede na prostorske dominante, ohranjati značilno naselbinsko, krajinsko in arhitekturno tipologijo in morfologijo. Z vzdržnim razvojem se ohranja razmerja med naravnimi in grajenimi elementi prostora. Vplivna območja omogočajo usmerjanje razvoja na način, ki omogoča ohranjanje že prepoznanih kvalitet in razmerij ter sanacijo degradiranih površin. Določanje namenske rabe in posegi v prostor morajo biti ustrezno utemeljeni in morajo predstavljati dopolnitev oz. nadgradnjo obstoječih kvalitet. Nova poselitve mora biti praviloma prostorsko in strukturno podrejena obstoječemu poselitvenemu vzorcu.

Za posege v vplivnem območju kulturnega spomenika ali dediščine je potrebno pridobiti kulturnovarstveno soglasje, če to obveznost določa akt o razglasitvi. Kulturnovarstveno soglasje izda Zavod za varstvo kulturne dediščine v skladu z aktom o razglasitvi. Pred izdajo kulturnovarstvenega soglasja je treba pridobiti kulturnovarstvene pogoje Zavoda. Namen določanja vplivnih območij je usmerjati razvoj na način, ki bo omogočal ohranjanje že prepoznanih prostorskih kvalitet in razmerij ter sanacijo degradiranih površin. Kulturno dediščino predstavljajo tudi vsi leseni kozolci, slojna znamenja in zidane kapelice, ki se nahajajo na varovanem območju kulturne dediščine. Oblikovanje označevalnih in usmerjevalnih tabel, ulična in cestna oprema se na varovanih območjih oblikujejo celostno, skladno s pogoji pristojne službe za varstvo kulturne dediščine Zavoda za varstvo kulturne dediščine Ljubljana.

MEMORIALNA DEDIŠČINA

Pri memorialni dediščini se varuje avtentičnost lokacije, materialno substanco in fizično pojavnost objekta ter vsebinski prostorski kontekst območja z okolico (vedute). V memorialno dediščino se lahko posega z vzdrževalnimi, sanacijskimi in obnovitvenimi deli v smislu boljše prezentacije ter v skladu s kulturnovarstvenimi pogoji in soglasjem. Memorialne dediščine je malo, večinoma je ta dediščina dobro vzdrževana in ni ogrožena. Memorialna dediščina je zastopana z 1 enoto – pokopališčem v Sodražici. Enote se varuje v prostorskih aktih z režimom varovanja memorialne dediščine.

ARHEOLOŠKA DEDIŠČINA

Arheološka dediščina so vsakršni objekti, zgradbe, skupine stavb, prostorsko urejena območja, premični predmeti prezentirani in situ, drugi spomeniki in njihov položaj ne glede na to ali so na kopnem ali vodi. Pri varovanju arheološke dediščine se štiti zemeljske plasti z arheološkimi ostanki pred različnimi posegi in rabami (izkopi, nasipi, intenzivna kmetijska in gozdarska raba, gradnja različnih objektov in infrastrukturnih naprav, itd.) ter prostorski in vsebinski kontekst najdišča.

Pri gradnji zahtevnih objektov in objektov gospodarske javne infrastrukture je treba zagotoviti arheološke raziskave na celotnem območju predvidenega posega in ne le na območju do sedaj prepoznane arheološke dediščine. Težave se pojavljajo glede varovanja ter ohranjanja območij arheološke dediščine predvsem na območju kmetijskih zemljišč. Slednja so ogrožene zaradi agromelioracijskih posegov in z običajnimi agrokulturnimi aktivnostmi, kot je globoko oranje ter bi jo bilo nujno izvzeti iz območij kmetijskih površin in jo varovati in situ, tako da bi ohranili travnate, neobdelane površine.

Arheološka dediščina je zastopana z 4 enotami, ki se varujejo v prostorskih aktih z režimom arheološke dediščine.

KULTURNA KRAJINA oz. OBMOČJA USTVARJENIH KVALITET PROSTORA

Območja ustvarjenih kvalitiet prostora so vsi objekti in območja varovana po predpisih o varstvu kulturne dediščine (območja kulturne dediščine) ter krajinsko območje, ki je prepoznano na nacionalni ravni.

Poleg širitve poselitve je ena od pomembnejših groženj kulturne krajine opuščanje kmetijske rabe in s tem zaraščanje kmetijskih zemljišč, ki spreminja krajinsko sliko območja. Opuščanje kmetijskih površin in njihovo zaraščanje z manj kvalitetnim grmovnim in drevesnim rastjem je značilno predvsem za površine ob vodotokih in melioracijskih jarkih ter na ostalih tleh s slabšimi pogoji za kmetovanje.

Varovanih enot kulturne krajine v občini Sodražica ni.

NASELBINSKA DEDIŠČINA

Naselbinska dediščina je opredeljena kot stavbna celota (skupina stavb urbanih ali podeželskih območjih, ki morajo biti homogena in istočasno ustrezati kvalitativnim merilom), ki imajo izrazit zgodovinski, arheološki, umetniški, znanstveni, družbeni ali tehniški pomen in so medsebojno dovolj povezane, da sestavljajo topografsko določljive enote. Pri tem se varuje:

- naselbinska zasnova (parcelacija, komunikacijska mreža, razporeditev odprtih prostorov),
- odnosi med posameznimi stavbami ter odnos med stavbami in odprtim prostorom (lega, gostota objektov, razmerje med pozidanim in nepozidanim prostorom, gradbene linije, značilne funkcionalne celote),
- prostorsko pomembnejše naravne prvine znotraj naselja (drevesa, vodotoki itd.),
- prepoznavna lega v prostoru oziroma krajini (glede na reliefne značilnosti, poti itd.),
- naravne in druge meje rasti ter robovi naselja,
- podoba naselja v prostoru (stavbne mase, gabariti, oblike strešin, kritina),
- odnosi med naseljem in okolico (vedute na naselje in pogledi iz njega),
- stavbno tkivo (prevladujoč stavbni tip, javna oprema, ulične fasade itd.),
- oprema in uporaba javnih odprtih prostorov,
- zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami.

V primeru, da se pri posamezni enoti kulturne dediščine varuje tudi zemeljske plasti z morebitnimi arheološkimi ostalinami je potrebno upoštevati tudi PIP za registrirana arheološka najdišča.

Naselbinske dediščine v občini Sodražica ni.

4.8 ELEKTROMAGNETNO SEVANJE

Elektromagnetno sevanje (EMS) je sevanje, ki pri uporabi ali obratovanju vira sevanja v njegovi bližnji ali daljni okolici povzroca elektromagnetno polje, in je tveganje za škodljive učinke za človeka in živo naravo. Med vire sevanja spadajo visokonapetostni transformatorji, razdelilne transformatorske postaje (v nadaljevanju RTP), nadzemni in podzemni vodi za prenos električne energije, odprti oddajni sistemi za brezžično komunikacijo, radijski in televizijski oddajniki, radarji.

Sevalne obremenite daljnovodov z nižjimi nazivnimi napetostmi do 110 kV so tako nizke, da niti pod samimi daljnovodi niso presežene dovoljene mene vrednosti za I. območje varstva pred sevanji, kamor se uvrščajo varovani prostori (Elektromagnetna sevanja – vplivna območja, dr. Blaž Valic in dr. Peter Gajšek, Ljubljana 2008).

Občini zagotavlja električno energijo Elektro Ljubljana, Poslovna enota Kočevje, ki ima omrežje primerno razvejano. Preko območja občine potekajo koridorji DV 110 kV Grosuplje – Ribnica, RTP 110/20 kV, distribucijsko omrežje z nazivno napetostjo 20 kV in 0,4 kV ter številne RTP 20/0,4 kV. V elektroenergetskem varovalnem pasu pomembnih virov EMS oziroma daljnovoda 110 kV (skupno 30 m pas) je eno obstoječe stanovanjsko območje v zaselku Grdi Dol. Omrežje 20 kV in 0,4 kV daljnovodov, RTP 20/0,4 kV, posamezne telekomunikacijske naprave (bazne postaje mobilne telefonije, televizijski in radijski oddajniki ne predstavljajo pomembnih virov elektromagnetnega sevanja.

V veljavnem prostorskem aktu so določene ustrezne zahteve glede varovanj pred elektromagnetnim sevanjem.

4.9 SVETLOBNO ONESNAŽEVANJE

Svetlobno onesnaženje okolja je emisija svetlobe iz virov svetlobe, ki poveča naravno osvetljenost okolja. Svetlobno onesnaževanje človeku povzroca motnje pri vidu in občutek bleščanja ter moti spanec, moti življenje in/ali selitev ptic, netopirjev, žuželk in drugih živali, ter po nepotrebnem porablja električno energijo. Viri svetlobe, ki povzročajo svetlobno onesnaževanje okolja so definirani v Uredbi o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13) (v nadaljevanju Uredba).

Z javno razsvetljavo je opremljenih večina naselij v občini. Poraba električne energije za javno razsvetljavo je v letu 2016 znašala 78.100 kWh, kar pomeni, da znaša poraba za javno razsvetljavo na prebivalca 35,75 kWh, kar je manj od ciljne porabe na prebivalca, ki je 45,5 kWh.

V veljavnem prostorskem aktu je skladno s Uredbo ustrezno opredeljeno varovanje pred svetlobnim onesnaževanjem. Dodatno mora vsa javna razsvetljava, ki je nameščena po 31. 12. 2016 zadostovati določilom Uredbe (uporaba svetilk, katerih delež svetlobnega toka, ki seva navzgor, je enak nič) in posledično ni vpliva na prekomerno povečanje svetlobnega onesnaževanja.

4.10 RAVNANJE Z ODPADKI

Občina Sodražica ima sprejet Odlok o ravnanju s komunalnimi odpadki ter drugimi vrstami odpadkov iz gospodinjstev v Občini Sodražica (Ur. l. RS, št. 2/17) ter Odlokom o sodelovanju pri skupnem izvajanju in koncesiji za gospodarski javni službi obdelave določenih vrst komunalnih odpadkov in odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov na območju Občine Sodražica (Ur. l. RS, št. 2/16).

Občina zagotavlja javno službo z javnim podjetjem na njenem celotnem območju pod pogoji in na način, da imajo vsi uporabniki zagotovljeno možnost ravnanja z odpadki na enotno predpisan način in po enotnih cenah. V občini je izvajalec obvezne gospodarske javne službe odlaganja odpadkov javno podjetje Komunala Ribnica d.o.o.. V vseh naseljih po občini je vzpostavljen sistem ločenega zbiranja in oddaje različnih vrst odpadkov (preostanek odpadkov, mešana embalaža, biološki odpadki). Poleg zbiranja »na izvoru« ter oddaje odpadkov na »ekoloških otokih« (steklo, papir), potekajo tudi akcije zbiranja in oddaje nevarnih odpadkov iz gospodinjstev (stare baterije, električne igrače, elektronika, mali gospodinjški aparati...) v ulične zbiralnike ter številne oblike obveščanja in ozaveščanja prebivalstva. Na sedežu komunalnega podjetja je zbirni center, kjer lahko občani brezplačno oddajo kosovne odpadke in druge odpadke. Odvoz kosovnih odpadkov se izvaja po sistemu »na poziv«. To pomeni, da lahko enkrat na leto občani naročijo brezplačni odvoz kosovnih odpadkov v skupni količini 3 m³. Dvakrat letno v mesecu maju in oktobru je organiziran odvoz nevarnih odpadkov s premično zbiralnico po naprej določenem terminskem planu. Vsi občani lahko tudi med letom brezplačno oddajo vse nevarne odpadke v zbirnem centru na sedežu komunalnega podjetja.

Po podatkih Komunale Ribnica d.o.o. iz »Letnega poročila o poslovanju za leto 2016«, se v občini količina preostanka odpadkov v zadnjih letih (2014-2016) zmanjšuje, količina bioloških (vse manj ljudi se odloča za kompostiranje) in kosovnih odpadkov se zmerno povečuje, medtem ko se mešana embalaža vztrajno povečuje. V splošnem količina odpadkov iz leta v leto porašča.

V občini se po podatkih Registra divjih odlagališč (Geopedia, julij 2017) pojavljajo posamezna neurejena divja odlagališča. Za njihovo sanacijo je odgovorno javno komunalno podjetje, vsak občan pa lahko sporoči lokacijo neurejenih odlagališč po občini, v kolikor jih najdejo. Posamezna neurejena odlagališča v občini so že bila sanirana, dve zabeleženi odlagališči še čakata na sanacijo.

4.11 VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI

Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-30 (Ur. l. RS, št. 31/20) pod kakovost življenja razume gospodarno ravnanje z vodami in vodnimi viri, omejevanje ter zmanjšanje emisij (onesnaževal) v zrak, smotrno umeščanje dejavnosti glede na območja stopnje varstva pred hrupom ter virov elektromagnetnega sevanja in ravnanje z odpadki. Vsa ta področja so obravnavana v predhodnih ločenih poglavjih, zato stanja okolja za segment VZL v nadaljevanju ne ponavljamo.

SD OPN 2 v odloku ustrezno obravnava ključne elemente zdravega in kakovostnega bivalnega okolja: osončenje bivalnih prostorov, varovanje pred elektromagnetnim sevanjem in svetlobnim onesnaženjem, emisijami onesnaževal v zrak, ravnanje z odpadki, za PNRP so ustrezno določene stopnje varstva pred hrupom. Plan v prostor umešča nove površine za oddih, šport in rekreacijo, z umeščanjem obvozne ceste mimo Sodražice pa se jedro naselja razbremeni s hrupom in emisijami v zrak, izboljšajo se prometna varnost in možnosti uporabe alternativnih načinov trajnostne mobilnosti (kolesarjenje, pešačenje, uporaba JPP itd.).

5 VERJETEN RAZVOJ STANJA OKOLJA V KOLIKOR SE PLAN NE IZVEDE

Brez izvedbe SD OPN 2 Občine Sodražica bodo območja, ki so predmet sprememb ostala nespremenjena, v obstoječem stanju. V segmentih zrak, tla, vode, hrup, odpadki, narava, raba naravnih virov, svetlobno onesnaženje, elektromagnetno valovanje, kulturna dediščina in kulturna krajina ne bi prišlo do sprememb, stanje bi ostalo takšno kot je sedaj.

Brez izvedbe plana bi dolgoročen razvoj občine Sodražica najverjetneje potekal stihijno, necelostno, netrajnostno in predvsem odvisno od posameznih manjših in večjih investorjev oz. lastnikov zemljišč, ki bi v prostor posegali bolj ali manj po svoji volji. Posledice takšnih kratkoročno usmerjenih posegov v prostor bi lahko bile negativne za okolje (onesnaženje vodnih virov, onesnaženje površinskih vodotokov), kakovost bivanja bi se lahko poslabšala (centralizacija poselitve in dejavnosti, razpršena poselitev, krajinsko razvrednotenje prostora, uničevanje kulturne dediščine in za varovanje narave pomembnih območij). Neustrezna namenska raba prostora lahko pripelje do neustrezne dejanske rabe prostora, kar lahko negativno vpliva na naravo, kulturno dediščino in krajinske značilnosti.

6 VSEBINJENJE

V fazi priprave okoljskega poročila smo na podlagi izvedenega internega vsebinjenja opredelili predhodno vsebino z glavnimi vprašanji, ki smo jim namenili pozornost v obravnavanem poročilu. Vsebinjenje je izvedeno na podlagi analize obstoječega stanja okolja, analize prvih mnenj nosilcev urejanja prostora, varstvenih režimov na območju občine ter analize dopoljenega osnutka SD OPN (maj-avgust, 2017, marec 2021). V sklopu vsebinjenja smo se odločili tudi o vsebinah, ki se v nadaljevanju ne bodo presojale in sicer na podlagi naslednjih kriterijev:

- odsotnost segmenta ali dela segmenta (npr. na območju ali v bližini sprememb ni varovalnih gozdov ali gozdnih rezervatov);
- na podlagi osnovnih informacij o ureditvah je mogoče ugotoviti, da ob upoštevanju zakonskih predpisov ureditve ne bodo imele bistvenega vpliva na segment (npr. ob izvedbi ureditev bodo nastajali odpadki, vendar ob upoštevanju zahtev s področja zakonodaje, vplivi na okolje ne bodo bistveni, zato segment odpadkov ni obravnavan v samostojnem poglavju).

Utemeljitev oziroma razlogi za (ne)obravnavo posameznih sklopov v okoljskem poročilu so podrobneje predstavljeni v spodnji preglednici.

SEGMENT OKOLJA	KLJUČNE UGOTOVITVE	NADALJNJA PRESOJA
PODNEBNE RAZMERE	SD OPN 2 ne bodo povzročile sprememb podnebja. Ureditve in dejavnosti, ki jih načrtuje SD OPN 2 niso pomemben vir emisij toplogrednih plinov.	NE
ZRAK	Občina sodi v poselitveno območje SI3 (Gorenjska, Osrednjeslovenska in Jugovzhodna Slovenija brez območja mesta Ljubljana), kjer so vrednosti onesnaževal zraka (PM10) med ugorjnim pragom in mejnimi vrednostmi. SD OPN 2 bodo povzročile dodatne emisije v zrak, zaradi onesnaževal zraka iz prometa (umeščanje regionalne obvozne ceste naselja Sodražica), individualnih kurišč in predvidenih dejavnosti (umeščanje območij poselitve). Obremenitve zraka bodočasne (gradbena dela, gradbena mehanizacija v času izvajanja ureditev) in trajne narave (neposredne in posredne emisije zaradi gospodarskih dejavnosti). Nastajale bodo predvsem emisije prašnih delcev in izpušnih plinov.	DA, v sklopu okoljskega cilja ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka

HRUP	<p>Glavni vir hrupa na območju občine predstavlja cestni promet na regionalni cesti RI-212 Žlebič–Sodražica–Cerknica–Unec ter R III-653 Sodražica–Loški Potok–Draga–Podplanina. Izvajanje dejavnosti v obstoječih gospodarskih conah in površinah za industrijo na obrobju naselja Sodražica ter gospodarskih conah v naseljih Jelovec, Zgornji Globel, Vinice in Vranove Njivice ne predstavlja pomembnih virov hrupa (večinoma gre za družinska podjetja, ki se ukvarjajo s predelavo lesa).</p> <p>SD OPN 2 sicer predvidevajo umeščanje obvozne ceste mimo Sodražice (severno proti sv. Gregorju in južno proti Ribnici z dvema varintama trase priključevanja na obstoječo regionalno cesto), vendar se bo z umestitvijo obvozne ceste naselje prometno razbremenilo, obstoječa obremenitev ljudi s hrupom in emisijami v zrak se bo v samem jedru neselja zmanjšala in prenesela na območje predvidene trase obvozne ceste, ki je večinoma odprti kmetijski prostor. PLDP se na regionalni cesti skozi Sodražico v zadnjih letih sicer zmerno povečuje, vendar ocenjujemo, da na podlagi obsega predvidenih ureditev se promet ne bo povečal bistveno več kot kaže letni trend, ki v povprečju znaša 2-4 % povečanje prometa.</p> <p>SD OPN 2 predvidevajo večje izvzeme iz območij proizvodnih dejavnosti, ki so lahko potencialni vir hrupa (v Sodražici v obsegu 12.442 m², v Vinicah v obsegu 2.690 m²) ter vračanje v primarno rabo (najboljša kmetijska zemljišča). Predvidena je le ena širitev gospodarske cone v Jelovcu za namen širitve obstoječe dejavnosti (leseni izdelki domače obrti), v Zamostecu pa gre pri širitvi za uskladitev z dejanskim stanjem, kar ne predstavlja dodatnih obremenitev okolja in ljudi s hrupom.</p> <p>Dodatno so 89. členu Odloka o SD OPN 2 določene stopnje varstva pred hrupom za PNRP v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 105/05, 34/08, 109/09 in 62/10). S SD OPN 2 ne bodo nastala nova konfliktna območja – novi stiki med II. In IV. SVPH oz. med območji s PNRP IG in SS ali IG in SK.</p> <p>S SD OPN 2 se v prostor umeščajo prostorske ureditve (vetrne elektrarne; v zapuščenem kamnolomu se ureja strelišče, ki je že v rabi), kjer je potrebna previdnost zaradi možnega vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi.</p> <p>Ocenjujemo, da izvedba načrtovanih ureditev ne bo bistveno povečala obremenitev okolja in ljudi s hrupom.</p>	DA, v sklopu okoljskega cilja ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi
TLA	<p>Območje občine zajema različne tipe tal iz vidika pedoloških značilnosti in dejanske rabe tal; prevladujejo kmetijska in gozdna zemljišča. V severnem robnem delu občine so prisotna erozijska območja zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb in sicer v opozorilnem območju običajnih zaščitnih ukrepov. Na istem območju je povečana verjetnost pojavljanja plazov. Izvedba SD OPN 2 lahko vpliva na poslabšanje razmer zaradi poseganja na erozijska območja in območja s povečano verjetnostjo pojavljanja plazov.</p> <p>SD OPN 2 bodo povzročile spremembe v pokrovnosti in strukturo tal, večinoma gre za spremembe kmetijskih zemljišč. Občina ima ustrezno urejeno odvajanje in čiščenje s komunalnimi odpadnimi vodami in urejeno ravnanje z odpadki, zato ob upoštevanju določil področnih predpisov in standardov ni pričakovati bistvenih vplivov na onesnaženje tal ali vplivov na poslabšanje stanja podzemnih voda.</p> <p>Z vidika ohranjanja kmetijskih površin in s tem zagotavljanja samooskrbe prebivalcev s kakovostno in lokalno pridelano hrano, so pomembna z veljavnim prostorskim aktom opredeljena najboljše kmetijska zemljišča. SD OPN 2 posega na območja najboljših kmetijskih zemljišč ter s tem posredno in trajno vpliva na zagotavljanje samooskrbe.</p>	DA, v sklopu okoljskih ciljev: - racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem najboljših kmetijskih zemljišč - preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč
VODE	<p>V občini so prisotna območja poplavne nevarnosti, vodovarstvena območja in številna vodna zajetja. Občina Sodražica leži na prispevnih območjih kopalnih voda: v celoti na prispevnem območju kopalne vode Krka, Straža, skrajni SZ del občine pa leži tudi na prispevnem območju kopalne vode Krka, Žužemberk.</p> <p>SD OPN 2 z ureditvami posegajo na poplavna območja ob Bistrici in Grdodolščici, kar bo vplivalo na stanje voda in poplavno varnost. Prav</p>	DA, v sklopu okoljskih ciljev: - ohranjanje kakovosti vodnih virov

	<p>tako plan z ureditvami posega na VVO 2. in 3. nivoja. SD OPN 2 predvideva izgradnjo ČN v Globeli.</p> <p>SD OPN 2 v skladu z Zakonom o vodah predvidevajo ustrezno zaščito in ravnanje s strugami površinskih vodotokov, zaradi česar tovrstnega vpliva na površinske vodotoke v nadaljevanju ne obravnavamo. V občini je oskrba s pitno vodo in ravnanje z odpadnimi komunalnimi in padavinskimi vodami urejeno skladno z zakonodajo, ki ta področja ureja. Občina je vključena v, z evropskimi sredstvi iz Kohezijskega sklada podprt, partnerski program SORIKO, ki predvideva zagotavljanje zanesljive oskrbe s kakovostno pitno vodo za občane Sodražice, Ribnice in Kočevja, ureditev čiščenja voda na ČN, izboljšanje hidravličnosti vodovodnega omrežja itd.. Zaradi navedenega ni pričakovati bistvenega vpliva na stanje (kakovost) površinskih voda. Zaradi poseganja z ureditvami na VVO je možen vpliv na stanje vodnih virov.</p> <p>Ker je celotno območje občine na prispevnem območju kopalnih voda, je treba za zmanjšanje nevarnosti onesnaženja, ki bi lahko vplivalo na kakovost kopalne vode in škodilo zdravju kopalcev, zagotoviti ukrepe kot so: obveščanje javnosti o neobičajnih razmerah, ki lahko škodljivo vplivajo na kakovost kopalne vode ali zdravje kopalcev (v pristojnosti lokalnih skupnosti in ARSO), prepoved ali odsvetovanje kopanja (v pristojnosti ARSO in IVZ RS), interventni ukrepi za odpravo vzrokov kratkotrajnega onesnaženja in onesnaženja z odpadki (državna GJS urejanja voda). Ukrepi, ki so v pristojnosti lokalne skupnosti za zmanjšanje nevarnosti onesnaženja, ki bi lahko vplivalo na kakovost kopalne vode in škodilo zdravju kopalcev, so ustrezno opredeljeni v 70. členu (nepropustna gradnja hlevov, gnojnišč, rezervoarjev za gnojevko in gnojnico) in 77. členu (obveščanje javnosti o neobičajnih razmerah, ki lahko škodljivo vplivajo na kakovost kopalne vode ali zdravje kopalcev) Odloka o SD OPN 2. SD OPN 2 zagotavljajo ustrezno varstvo prispevnih območij kopalnih voda, zato tega segmenta voda v nadaljevanju poročila ne obravnavamo.</p>	- zagotavljanje poplavnne varnosti
GOZD	<p>Gozd prekriva 67,6% (3.346 ha) celotne površine občine, prevladujejo večnamenski gozdovi. V občini ni varovalnih gozdov, je pa prisoten gozdni rezervat Kadice. SD OPN 2 z ureditvami ne posegajo v gozdni rezervat, hkrati tudi ne predstavljajo takšnih posegov, ki bi lahko, ob upoštevanju pogojev, bistveno ogrozili funkcije gozdov. Po prvem mnenju ZGS, št. 3407-23/2016 z dne 3. 4. 2016 so predvideni posegi z vidika gozdastrva sprejemljivi za okolje.</p>	NE
NARAVA	<p>Na območju občine se nahajajo številne naravne vrednote, območja pričakovanih naravnih vrednot (geologija, karbonati), zavarovano območje, posebna varstvena območja – območja Natura 2000 in ekološko pomembna območja.</p> <p>SD OPN 2 z ureditvami v minimalnem obsegu posegajo v območja naravnih vrednot in območja biotske raznovrstnosti.</p> <p>V prvem mnenju ZRSVN, št. 3-III-319/2-O-16/AG,KR z dne 25. 5. 2016 in dopolnitvi prvega mnenja, št. 3-III-319/4-O-17/AG,KR z dne 27. 1. 2017 zavod navaja konkretne varstvene usmeritve, ki jih je potrebno upoštevati pri pripravi SD OPN 2 oziroma v PPIP (Priloga 1 k Odloku o SD OPN 2) ter ugotavlja, da izvedba načrtovanih ureditev, ob upoštevanju konkretnih varstvenih usmeritev, ne bo vplivala na območja naravnih vrednot in območja pomembna za biotsko raznovrstnost, zaradi česar ni potrebno izvesti presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe plana. Glede na navedeno, v nadaljevanju obravnavamo oceno vpliva načrtovanih prostorskih ureditev, ne obravnavamo pa presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe na varovana območja narave (Dodatek k okoljskemu poročilu).</p>	DA, v sklopu okoljskega cilja ohranjanja biotske raznovrstnosti in dobrega stanja naravnih vrednot
KULTURNA DEDIŠČINA IN KULTURNA KRAJINA	<p>V občini je evidentiranih 19 enot nepremične kulturne dediščine, prevladuje sakralna stavbna dediščina, prisotna je tudi arheološka, profana stavbna in memorialna kulturna dediščina. SD OPN 2 z ureditvami in dejavnostmi ne posega v enote registrirane kulturne dediščine. Po prvem mnenju ZVKDS, št. 3501-20/2016/4 z dne 21. 6. 2016 so spremembe plana sprejemljive, verjetnost pomembnejših vplivov izvedbe plana na kulturno dediščino je majhna in izvedba celovite presoje na kulturno dediščino ni potrebna. Ustrezno varstvo</p>	NE

	<p>kulturne dediščine se zagotavlja z ustrezno opredelitvijo namenske rabe enot urejanja prostora ter določitvijo podrobnih prostorsko izvedbenih pogojev v Prilogi 1 (kot npr. Za EUP Ns01, So034 in So051).</p>	
ELEKTRO-MAGNETNO SEVANJE	<p>Preko območja občine potekajo koridorji DV 110 kV Grosuplje – Ribnica, RTP 110/20 kV, distribucijsko omrežje z nazivno napetostjo 20 kV in 0,4 kV ter številne RTP 20/0,4 kV. V elektroenergetskem varovalnem pasu pomembnih virov EMS oziroma daljnovoda 110 kV (skupno 30 m pas) je eno obstoječe stanovanjsko območje v zaselku Grdi Dol. Omrežje 20 kV in 0,4 kV daljnovodov, RTP 20/0,4 kV, posamezne telekomunikacijske naprave (bazne postaje mobilne telefonije, televizijski in radijski oddajniki ne predstavljajo pomembnih virov elektromagnetnega sevanja. SD OPN 2 ne predvidevajo umestitve novih virov EMS, niti novih stavbnih zemljišč v vplivni pas obstoječih visokonapetostnih daljnovodov, ki jih zakonodaja ne dovoljuje. V Odloku o SD OPN 2 so v 90. členu določene ustrezne zahteve glede varovanj pred elektromagnetnim sevanjem. Ocenjujemo, da škodljivega vpliva EMS na zdravje in počutje ljudi ne bo.</p>	NE
SVETLOBNO ONESNAŽENJE	<p>Z javno razsvetljavo je opremljenih večina naselij v občini. Poraba električne energije za javno razsvetljavo je v letu 2016 znašala 78.100 kWh. To pomeni, da poraba za javno razsvetljavo na prebivalca znaša 35,75 kWh, kar je manj od ciljne porabe na prebivalca, ki znaša 45,5 kWh. Z izvedbo načrtovanih ureditev v SD OPN 2 je sicer predvidena tudi umestitev javne razsvetljave. V Odloku o SD OPN 2 so v 91. členu (varovanje pred svetlobnim onesnaženjem), skladno s Uredbo o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja (Ur. l. RS, št. 81/07, 109/07, 62/10, 46/13) navedeni ukrepi za varstvo okolja pred svetlobnim onesnaženjem. Na podlagi navedenega ocenjujemo, da izvedba SD OPN 2 ne bo povečala obremenitve okolja in ljudi s svetlobnim onesnaževanjem.</p>	NE
ODPADKI	<p>Na območju občine nastajajo odpadki iz gospodinjstev in iz opravljanja različnih dejavnosti. Prisotna so divja odlagališča odpadkov, nekatera so že sanirana (Geopedia, Register divjih odlagališč). Ravnanje z odpadki je urejeno z občinskim odlokom. Ločeno zbiranje in odvoz odpadkov je zagotovljeno za celotno območje občine. Upravitelj odvoza je Javno komunalno podjetje Komunala Ribnica d.o.o., ki ima izdelan Program ravnanja s komunalnimi odpadki. Zaradi SD OPN 2 lahko pričakujemo povečanje količin odpadkov, vendar glede na vrsto predvidenih posegov in dejavnosti ter ob upoštevanju veljavne zakonodaje z ustreznim izvajanjem in dopolnjevanjem obstoječega sistema ravnanja z odpadki, ocenjujemo, da ne bo prišlo do vpliva na okolje in zdravje ljudi.</p>	NE
VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI	<p>Občina obsega ob Bistrici in njenih pritokih gosteje poseljeno koritasto kraško dolino z ravnim dnem – Sodraško dolino ter nekaj višjeležečih zaselkov in manjših vasi na pobočjih nad dolino. Naselje Sodražica je lokalno, gospodarsko, upravno, zaposlitveno, oskrbovalno in kulturno središče. Občina leži izven cestnih iz železniških povezav, je demografsko ogrožena, prebivalstvo se počasi a vztrajno zmanjšuje, še posebej v višinskih in odročnih krajih. Ker skoraj polovico občine prekriva gozd, je v občini dobro razvita obrt izdelovanja izdelkov iz lesa (suha roba) ter sodobna strojna izdelava.</p> <p>Varovanje zdravja ljudi oziroma zdravo in kakovostno bivalno okolje SD OPN 2 zagotavljajo z (v Odloku) z določenimi stopnjami varstva pred hrupom za PNRP (89. člen), določenimi stopnjami varstva pred elektromagnetnim sevanjem (90. člen), varstvom pred svetlobnim onesnaženjem (91. člen), določenimi pogoji za minimalne čase osončenja bivalnih prostorov na celotnem območju plana (92. člen), z urejenim trajnim ravnanjem z odpadki, z urejenim trajnim in učinkovitim odvajanjem KOV ter izgrajenimi ČN, urejanjem trajne oskrbe prebivalstva z kakovostno pitno vodo (projekt SARIKO). Dodatno plan v prostor umešča nove površine za šport, oddih in rekreacijo ter predvideva nadgradnjo infrastrukture, z umeščanjem obvozne ceste mimo Sodražice pa se jedro naselja razbremeni s</p>	<p>DA,</p> <p>preko okoljskih ciljev:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ohranjanje ustreznosti kakovosti zunanega zraka - ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi - zagotavljanje ustreznosti kakovosti pitne vode - zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano

	<p>hrupom in emisijami v zrak, izboljšajo se prometna varnost in možnosti uporabe alternativnih načinov trajnostne mobilnosti (kolesarjenje, pešačenje, uporaba JPP itd.).</p> <p>Izvedba SD OPN 2 bo z ureditvami vplivala na oskrbo prebivalcev s kakovostno pitno vodo (poseganje na VVO), na zagotavljanje samooskrbe s kakovostno in lokalno pridelano hrano (poseganje na kmetijska zemljišča) ter na kakovost zraka zaradi umeščanja stanovanjskih površin (povečanje emisij iz individualnih kurišč) in obvozne ceste (emisije iz prometa).</p>	
--	---	--

7 OKOLJSKI CILJI IN KAZALCI

Okoljski cilji se nanašajo na plan in ustrezajo značilnostim okolja na območju plana. Opredeljeni so na podlagi stanja okolja in potencialnih vplivov izvedbe SD OPN 2 na stanje okolja ter upoštevajo ugotovitve izvedenega vsebinjenja. Z okoljskimi cilji se zasleduje preprečevanje morebitnih negativnih posledic v okolju ali ohranjanje dobrega stanja. Z izbranimi kazalci se spremlja doseganje okoljskih ciljev. Za namen nadaljnje presoje so izbrani sledeči okoljski cilji in kazalci za spremljanje okoljskih ciljev:

Preglednica 16: Okoljski cilji in kazalci stanja okolja

SEGMENT OKOLJA	OKOLJSKI CILJI	KAZALCI STANJA OKOLJA
ZRAK IN PODNEBNE SPREMEMBE	- ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka	- povprečni letni dnevni promet (PLDP) na pomembnih prometnicah v občini - št. zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak - način ogrevanja predvidenih objektov
HRUP	- ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi	- stiki med območji proizvodnih dejavnosti in območji stanovanj - umeščanje območij prometnih površin ali drugih hrupnih dejavnosti v bližino poselitvenih območij
TLA	- racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem kmetijskih zemljišč - preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč	- površina in delež najboljših kmetijskih zemljišč v primerjavi z vsemi kmetijskimi površinami - prisotnost erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfološke spremembe tal zaradi posegov
VODE	- ohranjanje kakovosti vodnih virov - zagotavljanje poplavne varnosti	- kemijsko stanje podzemnih voda - osnovna namenska raba prostora (ONRP) na VVO - površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih (razredih poplavne nevarnosti)
NARAVA	- ohranjanje biotske raznovrstnosti in dobrega stanja naravnih vrednot	- razširjenost prisotnih zavarovanih/ogroženih vrst in habitatnih tipov na območju občine; - prisotnost in stanje vrst in habitatnih tipov na ekološko pomembnih območjih (EPO) v občini ter stopnja ohranjenosti lastnosti naravnih vrednot na območju občine; - prisotnost in stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000 in na zavarovanih območjih v občini.

VAROVANJE ZDRAVJA LJUDI	<ul style="list-style-type: none"> - zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano - zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode 	<ul style="list-style-type: none"> - obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini - delež oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovoda in lastnih zajetij
----------------------------	--	--

8 UGOTAVLJANJE IN VREDNOTENJE VPLIVOV PLANA NA OKOLJSKE CILJE, OMILITVENI UKREPI IN SPREMLJANJE STANJA

8.1 OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE USTREZNE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment zraka je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
povprečni letni dnevni promet (PLDP) na pomembnih prometnicah v občini	PDLP na regionalni cesti prvega reda R1 212 Unec – Cerknica – Bloška Polica – Sodražica – Žlebič, ki povezuje občino v smeri vzhod-zahod, se v zadnjih letih zmerno povečuje, v povprečju znaša 2.500 vozil.
št. zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak	V občini je po podatkih ARSO 1 zavezanec za poročanje o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesaževanja (Fibran Nord d.o.o.) in sicer za celoten prah in organske spojine kot skupni organski ogljik (TOC).
način ogrevanja predvidenih objektov	V občini je večinski energent za ogrevanje les oz. biomasa (65%), sledi ELKO (kurilno olje) (30%), električna energija (2%), utekočinenj naftni plin, drugi energenti in premog. V zadnjih letih je opazen trend prehoda iz ELKO na lesno biomaso ter koriščenje toplotnih črpalk za ogrevanje sanitarne vode. V občini je daljinsko ogrevanje urejeno za ogrevanje osnovne šole, vrtca in športne dvorane in sicer s kurilnim oljem/z lesno biomaso. Načrtovana je ureditev daljinskega ogrevanja za vse javne stavbe v občini. Plinovodno omrežje v občini ni prisotno. Plinifikacija občine ni načrtovana, saj je občina zaradi odmaknjenosti in večjih razdalj med posameznimi naselji za to manj primerna.

8.1.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na kakovost zraka smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino zrak je navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 17: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje ustrezne kakovosti zunanega zraka« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - stagnacije ali zmanjšanja PLDP, - stagnacije ali zmanjšanje števila zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak, - število kurišč se ne bo povečalo, ogravanje stanovanjskih in javnih objektov bo usmerjeno v uporabo čistejših tehnologij in izrabe OVE.
B	vpliv je nebitven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - postopnega, vendar nebitvenega povečanja PLDP, povečanje PLDP bo v okviru sedanjih obremenitev, - nebitvenega povečanja števila zavezancev za poročanje o emisijah snovi v

		zrak, zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku, ki izvirajo iz nepremičnih virov onesnaževanja ne bodo presežene, <ul style="list-style-type: none"> - zmerne povečanja števila kurišč glede na obstoječe stanje, povečanje ne bo bistveno, ogrevanje stanovanjskih in javnih objektov bo usmerjeno v uporabo čistejših tehnologij in izrabe OVE.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - stagnacije ali postopnega, vendar nebitvenega povečanja PLDP, povečanje PLDP bo v okviru sedanjih obremenitev, - nebitvenega povečanja števila zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak, zakonsko predpisane mejne imisijske vrednosti onesnaževal v zraku, ki izvirajo iz nepremičnih virov onesnaževanja ne bodo presežene in bodo znotraj zakonsko dovoljenih,, - zmerne povečanja števila kurišč glede na obstoječe stanje, povečanje ne bo bistveno, ogrevanje stanovanjskih in javnih objektov bo usmerjeno v uporabo čistejših tehnologij in izrabe OVE.
D	vpliv je bistven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - velikega povečanja PLDP, - velikega povečanja števila zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in preseganja zakonsko predpisanih mejnih imisijskih vrednosti onesnaževal v zraku, - velikega povečanja kurišča glede na obstoječe stanje, uporabe slabših tehnologij in zastarelih sistemov ogrevanja ter upada izrabe OVE.
E	vpliv je uničujoč	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - zelo velikega povečanja PLDP, kritične ravni onesnaženja zraka bi bile presežene, - zelo velikega povečanja števila zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in močnega preseganja zakonsko predpisanih mejnih imisijskih vrednosti onesnaževal v zraku, - z določili Energetskega zakona in podzakonskih aktov povsem neskladne uporabe tehnologij in sistemov ogrevanja stanovanjskih in javnih objektov ter močnega upada izrabe OVE.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju zraka.

8.1.2 Opredelitev vplivov

POVPREČNI LETNI DNEVNI PROMET (PLDP) NA POMEMBNIH PROMETNICAH V OBČINI

Plan predvideva številne uskladitve z dejanskim stanjem, predvsem pa umestitev regionalne obvozne ceste naselja Sodražica južno v smeri proti Ribnici in lokalne obvozne ceste severno v smeri proti naselju Sv. Gregor, širitev območij stanovanj in posebnih območij, ... kar pomeni povečanje prometa na lokalnih cestah in regionalni cesti. PLDP se na regionalni cesti skozi Sodražico v zadnjih letih zmerno povečuje. Na podlagi obsega predvidenih ureditev ocenjujemo, da se bo promet povečal vendar ne bistveno več kot kaže letni trend, ki v povprečju znaša 2-4 % povečanje prometa. Izvedba SD OPN 2 bo glavni prometni tok, ki poteka skozi Sodražico preusmerila na obvozno cesto ter s tem razbremenila jedro naselja z emisijami v zrak ter s hrupom.

ŠT. ZAVEZANCEV ZA POROČANJE O EMISIJAH SNOVI V ZRAK

V primeru umeščanja industrijskih obratov, ki lahko predstavljajo tveganja za t.i. industrijsko onesnaževanje, je potrebno dosledno izvajati monitoring v skladu z Uredbo o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Pri tem morajo biti izpolnjeni pogoji, da obratovanje naprave ne vpliva škodljivo na zdravje ljudi, ki prebivajo ali se zadržujejo v okolici naprave in mora zagotavljati varstvo ljudi in okolja pred škodljivim učinki onesnaževanja zraka zaradi emisije snovi. Za obratovanje tovrstnih naprav je potrebno pridobiti okoljevarstveno dovoljenje, skladno s Prilogo 4 omenjene Uredbe.

SD OPN 2 predvidevajo izvzeme iz območij proizvodnih dejavnosti (v Sodražici v obsegu 12.442 m², v Vinicah v obsegu 2.690 m²) ter vračanje v primarno rabo (najboljša kmetijska zemljišča).

Predvidena je širitev gospodarske cone v Jelovcu za namen širitve obstoječe dejavnosti (leseni izdelki domače obrti), v Zamostecu pa gre pri širitvi za uskladitev z dejanskim stanjem. SD OPN 2 ne predvidevajo umeščanja dejavnosti, ki bodo zaradi vrste in obsega lahko zavezanci za izvedbo emisijskega monitoringa snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja. Ocenjujemo, da se zaradi navedenega, število zavezancev za poročanje o emisijah snovi v zrak ne bo povečalo. Dodatno predvideva Odlok o SD OPN 2 Sodražica v 81. členu ukrepe za varstvo zraka.

NAČIN OGREVANJA PREDVIDENIH OBJEKTOV

Plan predvideva umestitev območij stanovanj in zaokrožitev naselij, zaradi česar bo nekoliko poraslo število kurišč, predvidoma bo porasla predvsem uporaba lesne biomase (lesa), ki je trenutno večinski energent za ogrevanje v občini. Zaradi tega se lahko nekoliko povečajo emisije delcev PM10. Glede na to, da bodo nova kurišča v sklopu novih objektov, ki morajo biti grajeni skladno s Pravilnikom o učinkoviti rabi energije v stavbah (Ur. l. RS št. 52/10 in 61/17 – GZ), gre za objekte nizkih porab energentov za ogrevanje – nova kurišča bodo tako povzročala manjše emisije kot obstoječa kurišča. SD OPN 2 sicer spodbuja uporabo obnovljivih virov energije novejših/čistejših tehnologij. Namerava se vzpostaviti daljinsko ogrevanje na lesno biomaso za vse javne stavbe. Na podlagi navedenega lahko zaključimo, da se bodo z izvedbo SD OPN 2 nekoliko povišale emisije snovi v zrak, vendar bo to povečanje glede na obstoječe stanje minimalno, zato bistvenega povečanja emisij zaradi individualnih kurišč ni pričakovati. Prav tako pa morajo novi viri emisij (individualna kurišča, nepremični viri onesnaževanja) obratovati skladno z veljavno zakonodajo, kar pomeni, da ne smejo prekomerno onesnaževati zraka.

8.1.3 Vrednotenje vplivov

Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do neposrednega, kumulativnega in trajnega vpliva na kakovost zraka, zaradi povečane količine onesnaževal iz ogrevanja objektov ter nekoliko zaradi prometa.

PLDP in prometni režim bosta zaradi izvedbe plana spremenjena. Predvsem se bodo spremenile prometne obremenitve Sodražice in Zamosteca, saj sedaj ves promet poteka po ozkih cestah skozi naselje. Z umestitvijo obvozne ceste se bo naselji prometno razbremenilo, kvaliteta zraka v samem jedru neselij se bo nekoliko izboljšala, obenem pa nekoliko poslabšala na območju predvidene trase obvozne ceste, ki pa je v večji meri odprti prostor.

Glede na predvidene večje izvzeme in manjše širitve območij proizvodnih dejavnosti ocenjujemo, da se bo sicer postopoma povečal promet na dostopnih cestah do teh območij, vendar ne pričakujemo razlike glede na letni trend prometa. Ker se dejavnosti v občini že izvajajo (gospodarske cone, promet, ogrevanje) bo z izvedbo plana prišlo do kumulativnega vpliva in sicer posredno na kakovost zraka.

Količina emisij in vrsta onesnaževal je sicer odvisna od vrste dejavnosti, ki se bo izvajala v obstoječih conah, kjer je še prostor, kar pomeni, da bi lahko v takšnem primeru tudi iz tega naslova nastajale emisije, ki bi potencialno vplivale na kakovost zraka, vendar s SD OPN 2 večja nova območja proizvodnih dejavnosti ne nastajajo (gre le za manjše površine kot uskladitev PNRP zaradi umestitve novega prometnega skeleta s krožiščem in obvozno cesto ali kot uskladitev PNRP z obstoječo pozidavo).

Zaradi spodbujanja uporabe obnovljivih virov energije in vzpostavitve sistema daljinskega ogrevanja na lesno biomaso v naselju Sodražica ocenjujemo, da bo vpliv zaradi emisij iz ogrevanja objektov minimalen, saj se bo uporabljalo energente, ki imajo nižji učinek na obremenitev zraka. Dodatno morajo novi viri emisij (individualna kurišča, nepremični viri

onesnaževanja) obratovati skladno z veljavno zakonodajo, kar pomeni, da ne smejo prekomerno onesnaževati zraka.

Obstoječih neposrednih stikov med območji proizvodnih dejavnosti in stanovanjskimi površinami ni, SD OPN 2 pa novih tovrstnih stikov ne predvideva.

Iz 99. člen Odloka je razvidno, da se v v prostor se ne smejo umeščati dejavnosti in naprave, ki lahko povzročijo onesnaževanje okolja večjega obsega v skladu z določili Uredbe o vrsti dejavnosti in naprav, ki lahko povzročajo onesnaževanje okolja večjega obsega (Ur. l. RS, št. 57/15) ter obrati večjega ali manjšega tveganja za okolje v skladu z določili Uredbe o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Ur. l. RS, št. 22/16), iz česar izhaja, da SD OPN 2 **ne bo povzročal onesnaževanja okolja večjega obsega (emisije v zrak, nastajanje odpadnih voda, odpadkov...)** in/ali tveganja za nesrečo, ki lahko povzroči onesnaževanje okolja večjega obsega.

Vpliv izvedbe SD OPN 2 na kakovost zraka zaradi morebitnih sprememb prometnih obremenitev, sprememb števila zavezancev za poročanje o emisijah v zrak in načina ogrevanja predvidenih objektov ne bo bistven. Dolgoročno gledano bo zaradi vzpostavitve daljinskega ogrevanja in umestitve obvozne ceste kumulativni vpliv SD OPN 2 celo pozitiven. Glede na trenutno dobro stanje in zahteve veljavne zakonodaje (dejavnosti v gospodarskih conah) ni pričakovati, da se bo zaradi izvedbe SD OPN 2 kakovost zraka na širšem območju občine poslabšala.

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljen okoljski cilj »ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka« nebistven (B).

8.1.4 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
PLDP na regionalni cesti v občini	Povprečni letni dnevni promet se spremlja letno v obliki letnih poročil, ki jih pripravlja DRSI. Skladno z ugotovitvami naj Občina izvede ukrepe za zmanjšanje emisij iz prometa. Spremljanje gibanja prometa naj se izvaja na letni ravni.	Občina na podlagi poročil DRSI.	Letno v času izvajanja SD OPN 2.
število zavezancev za prve meritve emisij v zrak	Spremljanje stanja emisij je potrebno za vse nove obrate ter naprave, ki so viri emisij v ozračje in so skladno s predpisi dolžni izvajati emisijski monitoring snovi v ozračje. Zavezanci morajo izvajati meritve in posredovati podatke pristojnim organom. Podatki so javno dostopni na spletni strani ARSO.	Občina na podlagi evidenc ARSO.	Letno v času izvajanja SD OPN 2.
način ogrevanja predvidenih objektov	Občina naj letno (preko sporočil investitorjev) zavede število, vrsto in specifikacije novih kurilnih naprav. V sklopu novelacije LEK naj se s strani MOP pridobi tudi podatke o ostalih kurilnih napravah na območju občine. Na podlagi podatkov naj se pripravi analiza porabe energentov na območju občine.	Občina in investitor.	Letno v času izvajanja SD OPN 2.

8.2 OKOLJSKI CILJ: RACIONALNA RABA NARAVNIH VIROV Z OHRANJANJEM NAJBOLJŠIH KMETIJSKIH ZEMLJIŠČ TER ZAGOTOVLJENA SAMOOSKRBA S KAKOVOSTNO IN LOKALNO PRIDELANO HRANO

V skladu s cilji strategije prostorskega razvoja Slovenije (varčna in večnamenska raba tal in virov, smotrna raba prostora za urbanizacijo in nadzor nad širjenjem urbanih območij, ohranjanje pridelovalnega potenciala tal za kmetijsko rabo, izkoriščanje prostorskega potenciala podeželja za razvoj raznolikih gospodarskih dejavnosti na podeželju, dopolnjevanje funkcij mesta in podeželja z razvojem dopolnjujočih dejavnosti) in cilji kmetijske politike (ohranjanje poseljenosti in obdelanosti podeželja, trajno ohranjanje rodovitnih zemljišč, varstvo kmetijskih zemljišč pred onesnaženjem in nesmotrno rabo ter ohranjanje in izboljšanje virov za trajnostno pridelavo hrane), smo za segment »raba naravnih virov« izbrali okoljski cilj »racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem najboljših kmetijskih zemljišč ter zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano«.

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment »naravni viri – ohranjanje najboljših kmetijskih zemljišč« je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
površina in delež najboljših kmetijskih zemljišč v primerjavi z vsemi kmetijskimi površinami	Po podatkih MKGP (avgust 2017) je v občini 1.498,74 ha vseh kmetijskih površin (30,3 % površine občine). Po veljavni osnovni namenski rabi je vseh kmetijskih zemljišč 1.395 ha, od tega je 480,5 ha najboljših kmetijskih zemljišč (9,7 % površine občine), 914,5 ha pa drugih kmetijskih zemljišč (18,5 % površine občine). S SD OPN 2 se najboljša kmetijska zemljišča zmanjšajo za 9 ha oziroma slab 0,65 % vseh kmetijskih površin.
obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini	Po podatkih MKGP (avgust 2017) je v občini 13,13 ha njiv in vrtov (ID 1100) oziroma 0,006 ha/prebivalca, kar je močno pod slovenskim povprečjem (0,09 ha/prebivalca). Sicer v občini prevladujejo trajni travniki in pa kmetijska zemljišča porasla z gozdnim drevjem, drevesa in grmičevje ter kmetijske površine v zaraščanju. S SD OPN 2 se bo obseg kmetijskih površin, glede na veljavno plansko rabo, zmanjšal za 24,2 ha, delno na račun razvojnih posegov, v večji meri pa na račun obsežnega vrisa omrežja obstoječih lokalnih cest.

8.2.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na ohranjanje kmetijskih zemljišč ter zagotavljanje samooskrbe s kakovostno in lokalno pridelano hrano smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino tla – kmetijska zemljišča navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 18: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem kmetijskih zemljišč ter zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do povečanja površin najboljših kmetijskih zemljišč oziroma se površine ne bodo spremenile. Obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini se bo povečal oz. izboljšal.

B	vpliv je nebitven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 se površine najboljših kmetijskih zemljišč ne bodo pomembno zmanjšale. Z SD OPN 2 se ohranja sklenjenost kmetijskih zemljišč in pogoje obdelave. Obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini bo ostal nespremenjen, potencial pridelovanja hrane se ne bo zmanjšal.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe SD OPN 2 se bodo površine najboljših kmetijskih zemljišč zmanjšale. Z ukrepi nadomeščanja kmetijskih površin (vračanje nepozidanih stavbnih površin v primarno rabo) ter ukrepi za izboljšanje rabe in povečanja intenzitete rabe na manj izkoriščenih kvalitetnih kmetijskih zemljiščih, se z SD OPN 2 zagotavlja ohranjanje potencialov za kmetijsko rabo ter ohranjajo ali izboljšujejo pogoji obdelave. Obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini bo ostal nespremenjen ali se bo izboljšal.
D	vpliv je bistven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do pomembnega zmanjšanja površin najboljših kmetijskih zemljišč. Nadomeščanje funkcijsko enakovrednih kmetijskih zemljišč ne bo možno v zadostni meri, prišlo bo do fragmentacije strnjenih kmetijskih površin, pridelovalna funkcija kmetijskih površin bo zmanjšana. Obseg njiv in vrtov na prebivalca v občini se bo bistveno zmanjšal, možnost zagotavljanja prehranske samooskrbe bo bistveno zmanjšana.
E	vpliv je uničujoč	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do bistvenega zmanjšanja kmetijskih površin in deleža najboljših kmetijskih površin. Nadomeščanja funkcijsko enakovrednih kmetijskih zemljišč ni mogoče zagotoviti, prišlo bo do fragmentacije strnjenih kmetijskih površin v večjem obsegu, pridelovalna funkcija kmetijskih površin bo močno zmanjšana, pogoji za zagotavljanje obdelovanja kmetijskih zemljišč pa bodo slabi. Obseg njiv in vrtov na prebivalca prebivalca v občini se bo močno zmanjšal, prišlo bo do velikega upada dejanske in potencialne preskrbe z lokalno pridelano hrano ali pa ta ne bo več mogoča. Omilitveni ukrepi za zmanjšanje vplivov niso možni.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju okolja.

8.2.2 Opredelitev in vrednotenje vplivov

Zaradi zagotavljanja prehranske varnosti je potrebno dolgoročno ohranjati obseg in kakovost kmetijskih zemljišč, primernih za kmetijsko pridelavo ter spodbujati sonaravne oblike kmetijske rabe zemljišč, ki dodatno omogoča varovanje drugih naravnih virov (prsti, vodni viri oz. pitna voda). Pozidava tal pomeni trajno izgubo kmetijskih zemljišč in pridelovalnega potenciala. Pri vrednotenju vplivov je, poleg obsega kmetijskih zemljišč, smiselno upoštevati tudi druge podatke kot so dejanska raba, boniteta tal, vključenost v ukrepe kmetijske politike, ... ter možnosti omilitvenih ukrepov za zmanjšanje vplivov. Osnovno izhodišče vrednotenja je zagotavljanje stavbnih zemljišč za potrebe lokalnega in regionalnega razvoja, zaradi česar je potrebno vrednotenje presojati tudi s širšega vidika.

Zaradi številnih omejitev in varstvenih režimov v občini je širitev poselitve usmerjena predvsem na rob naselij, kot zaokroževanje ali zapolnjevanje obstoječe pozidave ali kot usklajevanje stanja z obstoječim, nekaj je širitev za potrebe kmetij. S SD OPN 2 se bodo plansko opredeljena kmetijska zemljišča zmanjšala za približno 24 ha, deloma zaradi umeščanja novih ureditev (teh je za 11,49 ha), večinoma pa zaradi uskladitev z dejanskim stanjem (obsežen vris omrežja obstoječih lokalnih cest, ki so v veljavnem OPN opredeljene kot kmetijska ali gozdna zemljišča, korekcija vodotokov po dejanskem stanju). Predvidenih je tudi za slabih 8 ha izvzemov iz obstoječih stavbnih zemljišč in vračanje v primarno kmetijsko rabo. Ta zemljišča so pretežno kultivirana in imajo ohranjen pridobivalni potencial, zato jih je moč opredeliti kot kmetijska zemljišča. Stavbišča oz. zazidane površine, kjer pridobivalni potencial ni ohranjen, se znotraj renaturiranih površin pojavljajo le izjemoma in v manjšem obsegu. Med njimi je potrebno izpostaviti zlasti lokalne ceste in objekte razpršene gradnje, katerim se skladno z veljavno zakonodajo zemljišče renaturira v izvorno namensko rabo, stavbam pa se ohranja fundus. Skladno z navedenim se tudi tovrstna zemljišča opredeljuje kot kmetijska zemljišča.

Z veljavnim OPN Občine Sodražica je opredeljenih 480,5 ha najboljših kmetijskih zemljišč (34,5 % vseh kmetijskih površin) in 914,5 ha drugih kmetijskih zemljišč (65,5 % vseh kmetijskih

površin). Z SD OPN 2 je predvideno zmanjšanje najboljših kmetijskih zemljišč za 9 ha, kar predstavlja zmanjšanje za 0,65 % vseh kmetijskih površin v občini.

Zaradi reliefnih razmer (vrtačast kraški teren), neenakomerno globokih tal, pomanjkanja vode in strnjenih gozdov Travne gore, je obdelovalnih njivskih površin razmeroma malo, močno prevladujejo trajni travniki. Rodovitnost kmetijskih zemljišč se odraža preko podatka o talnem številu, ki je za celotno občino razmeroma nizko, večinoma je med vrednostmi od 21 do 64. Rodovitnejše kmetijske površine so tesno ob reki Bistrici in njenih pritokih, vendar se te površine pogosto zaraščajo, večinoma pa so, kljub rodovitnosti, to trajni travniki in pašniki (raba ID 1300).

Za občino je značilno opuščanje kmetovanja in zaraščanje kmetijskih površin, kar je razvidno tudi iz dejanske rabe MKGP. Prostorske danosti v občini niso ugodne za razvoj intenzivnega kmetijstva. Žive kmetije obdelujejo večinoma lastna zemljišča (nekatero dodatno še najeta zemljišča) na tradicionalen, ekstenziven način. Pridelava na teh kmetijah je polikulturna in namenjena lastni uporabi kot kvalitetna lokalno pridelana hrana (samooskrba). Njivske površine z vrtovi, ki so omejene predvsem na območje ob Bistrici, obsegajo 13,13 ha oz. 0,3 % površja občine, kar znaša 0,02 ha/prebivalca. Razmerje je precej pod slovenskim povprečjem, ki je 0,09 ha/prebivalca.

Obstojećih nezazidanih stavbnih zemljišč je na podlagi veljavnega plana v občini okrog 54 ha (ocenjena površina, Elaborat posegov na kmetijska zemljišča, Arealine d.o.o./studioFORMIKA d.o.o., jan. 2017, dop. avg. 2017, okt. 2020), pri čemer je potrebno upoštevati, da pri oceni niso upoštevani lastniška struktura in ekonomska vrednost zemljišč ali načrti lastnikov teh zemljišč, kar pomeni, da je mogoče, da vsa ta zemljišča niso dejansko dostopna za pozidavo oz., da se bodo dejansko pozidala.

Vpliv plana na tla in kmetijska zemljišča bo neposreden in bo pomenil trajno spremembo rabe zemljišč iz kmetijskih v stavbna zemljišča, posredno pa zaradi izvajanja novih dejavnosti lahko vpliva tudi na onesnaženost tal zaradi neustreznega ravnanja s povečanimi količinami odpadkov ter zaradi emisij iz prometa. Občina ima dobro urejeno ravnanje z odpadki in ob upoštevanju določil področnih predpisov in standardov ni pričakovati bistvenih vplivov na onesnaženje tal.

Alternativne rešitve umeščanja novih stavbnih zemljišč za stanovanja in gospodarske dejavnosti v nižinskem delu občine, kjer je zgoščen pretežni del poselitve, niso možne. Omejenost primerne prostora za širjenje poselitve ob večjih naseljih pogojuje umeščanje novih stavbnih zemljišč. V neposredni bližini posameznih naselij se nahajajo pretežno kmetijske površine, tako da je strnjena širitev poselitve možna le na kmetijska zemljišča. Vse ključne razvojne širitve dejavnosti v prostoru se navezujejo na obstoječa območja poselitve. SD OPN 2 nikjer ne posega v nenačet odprt kmetijski prostor. Načrtovana stavbna zemljišča na podeželju so usmerjena v ohranjanje kmetijske proizvodnje.

SD OPN 2 v splošnem ohranja obstoječi nivo lokalne oskrbe s hrano. Nižinski del občine, kjer se v okviru OPN načrtuje največ območij za spremembo namenske rabe površin in je najbolj gosto poseljeno, je manj primerno za pridelavo hrane. V hribovitih območjih občine se s SD OPN 2 sicer načrtuje posamezne širitve stavbnih zemljišč, ki so pretežno namenjeni ohranitvi podeželja in s tem hkrati tudi obdelovanja kmetijskih površin, kar se na koncu kaže tudi kot pozitiven ukrep pri zagotavljanju lokalne oskrbe s hrano. Površina najboljših kmetijskih zemljišč se s SD OPN 2 sicer zmanjša, a je zmanjšanje glede na površino vseh kmetijskih zemljišč v občini razmeroma nizko (za približno 1 % vseh kmetijskih površin). Izguba kmetijskih zemljišč za pridelavo hrane bo zanemarljiva in ne bo bistveno vplivala na samooskrbo z lokalno pridelano hrano. V dejanski rabi zemljišč prevladujejo trajni travniki, kar je glede na

reliefne razmere občine in možnostjo obdelovanja površin razumljivo. Pri tem je potrebno poudariti, da izguba kmetijskih zemljišč ni nujno vezana na možnost pozidave, temveč je odvisna tudi od opuščanja obdelave kmetijskih zemljišč in njihovo zaraščanje. Ocenjujemo, da se bo zaradi spodbujanja sonaravnega kmetijstva obseg kmetijskih zemljišč v zaraščanju postopoma pričel zmanjševati. Z ohranjanjem kmetijske rabe in spodbujanjem sonaravnega kmetijstva bo vpliv na manjši delež površin v zaraščanju neposreden. Z vidika trajnosti je sonaravno kmetovanje prepoznano kot najbolj okoljsko sprejemljivo, tako bo vpliv tudi dolgoročen.

Občina je tekom usklajevanja in priprave dopolnjenega osnutka aktivno sodelovala z MKGP ter dopolnjen osnutek SD OPN 2 pripravila v skladu s prvim mnenjem MKGP, Direktorat za kmetijstvo, št. 350-169/2006/45 z dne 5. 11. 2017 in usklajevalnim sestankom, ki je bil izveden januarja 2017, kjer so bile dogovorjene rešitve za odprata vprašanja, izpostavljena v prvem mnenju. Posamezni posegi so bili dodatno obrazloženi ali izvzeti, drugi racionalizirani ali kompenzirani z izvzemi.

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljeni okoljski cilj »racionalna raba naravnih virov z ohranjanjem kmetijskih zemljišč ter zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano« ne bistven (B). SD OPN 2 ne bo bistveno vplival na pridelovalni potencial in obseg kmetijskih zemljišč, saj se zagotavlja sklenjenost kmetijskih zemljišč in njihovo obdelovanje. Delež kmetijskih zemljišč se ob izvedbi plana ne bo bistveno zmanjšal. Samooskrba z lokalno pridelano hrano se bo količinsko in kakovostno ohranila na sedanji stopnji.

8.2.3 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
delež najboljših kmetijskih zemljišč v primerjavi z vsemi kmetijskimi površinami, za zagotavljanje samooskrbe prebivalstva s kakovostno in lokalno pridelano hrano	Spremljanje deleža najboljših kmetijskih zemljišč opravlja MKGP, ki s kmetijsko politiko spodbuja kmetijsko rabo zemljišč, hkrati pa ščiti območja pridelovanja hrane. Kazalec je močno odvisen od zaraščanja kmetijskih zemljišč in omogočanja kmetijske dejavnosti na podeželju. Občina naj spremlja stanje glede na število delujočih kmetijskih gospodarstev na vsakih 5 let.	Občina	Vsaki 5 let v času izvajanja SD OPN 2.

8.3 OKOLJSKI CILJ: PREPREČEVANJE NASTANKA VEČJIH EROZIJSKIH ŽARIŠČ

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment »tla – erozijska žarišča« je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
prisotnost erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfološke spremembe tal zaradi posegov	Po evidenci karte Erozijskih območij (Atlas okolja, avgust 2017) so v severnem robnem delu občine (naselja: Kotel, Novi Pot, delno Žimarice, Potok, Kožarji, Čampe, Grdi Dol, Dolina, Preska, Sinovica, Zapotok) prisotna erozijska območja zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb in sicer v opozorilnem območju običajnih zaščitnih ukrepov. Na istem območju je tudi povečana verjetnost pojavljanja plazov.

8.3.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino tla – erozijska žarišča navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 19: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Izvedba SD OPN 2 ne bo vplivala na pojavljanje erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb tal ali pa bo vpliv pozitiven. Načrtovane ureditve s SD OPN 2 ne posegajo na plazljiva in erozijska območja, površine stavbnih zemljišč na plazljivih območjih in območjih podvrženih eroziji pa se bodo zmanjšale.
B	vpliv je nebitven	Izvedba SD OPN 2 ne bo bistveno vplivala na pojavljanje erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb tal. Izvedba SD OPN 2 ne bo povzročala novih erozijskih procesov in plazenja. Stabilnost brežin in morfološke lastnosti tal se ohranjajo, površine stavbnih zemljišč na plazljivih območjih in območjih podvrženih eroziji se ne bodo bistveno povečale.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba SD OPN 2 ne bo bistveno vplivala na pojavljanje erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb tal, v kolikor bodo upoštevani navedeni omilitveni ukrepi. Prizadeta so lahko manjša območja, kjer je možen nastanek lokalno omejenih erozijskih procesov. Morfologija tal lahko spremeni vendar se stabilnost tal zaradi tega ne poslabša.
D	vpliv je bistven	Izvedba SD OPN 2 bo bistveno vplivala na pojavljanje novih erozijskih ali plazljivih območij, morfološke spremembe tal bodo zaznavne. Prizadeta so lahko večja območja, kjer je možen nastanek erozijskih procesov. Stabilnost tal dr bo zaznavno spremenila.
E	vpliv je uničujoč	Izvedba SD OPN 2 bo imela uničujoč vpliv na pojavljanje novih erozijskih in plazljivih območij, morfološke spremembe tal se bodo pojavile v večjem obsegu. Prizadeta so lahko večja območja, kjer je možen večji premik hribin. Stabilnost tal bo porušena.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju okolja.

8.3.2 Opredelitev in vrednotenje vplivov

Na izbrani kazalec vrednotenja lahko vpliva predvsem poselitev v gričevnatem in hribovitem severnem in severovzhodnem delu občine, kjer so večinoma prisotni manjši zaselki in dejavnost izkoriščanja tehničnega kamna v kamnolomu Mala gora. Zaradi pestre in ponekod nespriete talne podlage je območje potencialno erozijsko in z zemeljskimi plazovi ogroženo, zato je pri širitvi poselitvenih območij potrebno upoštevati posamezne zakonitosti pri gradnji. V kamninski sestavi prevladujejo predvsem sedimentne kamnine, ki so slabše spriete in manj odporne na zunanje dejavnike. Po rabi prevladujejo gozdne površine, kar je z vidika zmanjšanja erozijske nevarnosti in plazov ugodna raba. Med kmetijskimi površinami v tem delu občine prevladujejo trajni travniki. Takšna raba tal lahko predstavlja razgaljene površine na nagnjenem terenu, ki ob neprimernem odvodnjavanju pri širitvi poselitvenih območij padavinske vode predstavljajo nevarnost za nastanek erozijskih območij in plazov.

Erozija tal zaradi rabe in poselitve se lahko pojavi predvsem zaradi nenadzorovanega odvajanja padavinskih voda ter spodkopavanja brežin zaradi gradnje prometnic in objektov. Poselitve je v hribovitih predelih občine večinoma razpršena. Tako prihaja do točkovnega odpiranja površja in posegov v prostor, kar lahko vodi do potencialnega povečanja erozije tal. SD OPN 2 na erozijskem območju običajnih zaščitnih ukrepov v veliki meri ohranjajo obstoječo poselitve, določajo pa tudi nekaj novih območij poselitve v naseljih Žimarice, Grdi Dol in Zapotok, ki se namenljajo stanovanjski gradnji kot površine podeželjskega naselja in površine razpršene poselitve. Nekatera nova območja poselitve predstavljajo uskladitev z dejanskim stanjem. Omenjene pobude za spremembo namenske rabe in uskladitve z dejanskim stanjem se na podlagi opozorilna karte verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov (Geopedia) nahajajo tudi v območju srednje do velike verjetnosti pojavljanja zemeljskih plazov.

Na erozijskih območjih, kjer veljajo zaščitni oziroma protierozijski ukrepi in so zaradi nagnjenega terena možni površinski, globinski ali bočni erozijski pojavi in so zemljišča pogojno stabilna, velja načelo, da se na tovrstnih območjih ne gradi oz. je za vsak poseg, ki ima značaj gradnje ali rekonstrukcije objektov ali naprav potrebno predhodno pridobiti geološko – geomehansko mnenje (ocena stabilnosti terena med gradnjo in obratovanjem objekta, usmeritve glede umestitev enostavnih in nezahtevnih objektov na lokaciji kot so škarpe, podporni zidovi, ipd., ocena potencialne nevarnosti zdrsa zemljine na pobočju nad potencialnim novozgrajenim objektom, če leži stavbno zemljišče pod pobočjem oz. v dolini ipd.) in pred izdajo oziroma v sklopu dovoljenja za gradnjo izvesti predpisano sanacijo brežine, če je ta potrebna. Za erozijska območja se določijo zemljišča, ki so stalno ali občasno pod vplivom površinske, globinske in bočne erozije vode. Na erozijskem območju je v skladu z 87. členom Zakona o vodah /ZV-1/ prepovedano:

- poseganje v prostor na način, ki pospešuje erozijo in oblikovanje hudournikov,
- ogoljevanje površin,
- krčenje tistih gozdnih sestojev, ki preprečujejo plazenje zemljišč in snežne odeje, uravnavajo odtočne razmere ali kako drugače varujejo nižje ležeča območja pred škodljivimi vplivi erozije,
- zasipavanje izvirov,
- nenadzorovano zbiranje ali odvajanje zbranih voda po erozivnih ali plazovitih zemljiščih,
- omejevanje pretoka hudourniških voda, pospeševanje erozijske moči voda in slabšanje ravnovesnih razmer,
- odlaganje ali skladiščenje lesa in drugih materialov,
- zasipavanje z odkopnim ali odpadnim materialom,
- odzemanje naplavin z dna in brežin, razen zaradi zagotavljanja pretočne sposobnosti hudourniške struge,
- vlačenje lesa.

Vpliv izvedbe SD OPN 2 bi, ob neprimernem poseganju v prostor, lahko imel neposreden, kratkoročen, začasen in daljinski vpliv na nastanek erozijskih območij in žarišč, dokler se erozijska območja ne bi sanirala. Kumulativni vplivi ne bodo nastali, saj je širše območje poraslo z gozdom in ob morebitnem plazenju in erozijskem delovanju ne bo prišlo do zlivanja tovrstnih območij. V odloku je v 84. členu (erozijska in plazovita območja) kot splošni PIP upoštevan 87. člen Zakona o vodah.

Ocenjujemo, da izvedba SD OPN 2 ne bo bistveno vplivala na pojavljanje erozijskih območij zaradi plazenja tal in morfoloških sprememb tal, v kolikor bo upoštevan omilitveni ukrep. Prizadeta so lahko manjša območja, kjer je možen nastanek lokalno omejenih erozijskih procesov. Morfologija tal se lahko spremeni vendar se stabilnost tal zaradi tega ne poslabša.

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljeni okoljski cilj »preprečevanje nastanka večjih erozijskih žarišč« ne bistven vpliv pod pogoji (ob izvedbi omilitvenih ukrepov) (C).

8.3.3 Omilitveni ukrepi

EUP	Za15 (A), Zp01 (A), Zp16 (SK), Zp17 (SK), Ži02 (SK), Ži03 (SK), Ži07 (SK), Ži20 (SK), Ži22 (SK), Ži24 (SK), Op102 (E)
OMILITVENI UKREP	Za novogradnje ali rekonstrukcije objektov ali naprav naj se tekom pridobitve gradbenega dovoljenja izdela geološko-geomehansko mnenje in izvede predpisano sanacijo brežine, če je ta potrebna.
RAZLAGA IZOGIBA ŠKODLJIVEGA VPLIVA ALI NJEGOVEGA ZMANJŠANJA	Na erozijsko območje z običajnimi zaščitnimi ukrepi se umeščajo nove površine podeželskega naselja, površine razpršene poselitve in energetske infrastrukture. Gradnja znotraj pogojno stabilnih ali labilnih območij lahko povzroči destabilizacijo terena, kar lahko sproži nove erozijske procese in ogrozi obstoječe ali nove objekte. S predlaganim ukrepom se zmanjša možnost plazjenja pobočij. S tem se ohranja stabilnost pobočij ter prepreči nekontrolirano plazenje zemljin, tudi na predelih, poraslih z gozdom, ter povzročanje novih aktivnih plazov. Z ukrepom se poveča tudi varnost obstoječih in novih objektov.
OCENA USTREZNOSTI IN VERJETNOST USPEŠNOSTI UKREPA	Omilitveni ukrepi so ob ustreznem načrtovanju izvedljivi, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za uspešno izvedbo je ključen tudi strokovni nadzor pristojnih institucij.
ČASOVNI OKVIR IN NOSILCI IZVEDBE OMILITVENEGA UKREPA	Ukrep se upošteva v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja. Za izvedbo je odgovoren investitor oz. lastnik zemljišč.

8.3.4 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
prisotnost erozijskih območij zaradi plazjenja tal in delovanja površinskih vodotokov ter morfološke spremembe tal zaradi posegov	Občina naj z izvajanjem SD OPN 2 usmerja poselitve izven potencialnih erozijskih in plazljivih območij. Posebno pozornost naj se usmeri v hribovita območja, kjer je možnost nastanka erozijskih in plazljivih območij zaradi nestabilne matične podlage največja. Spremljanje stanja se vrši enkrat letno.	Občina	Enkrat letno v času izvajanja SD OPN 2.

8.4 OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE KAKOVOSTI VODNIH VIROV IN ZAGOTAVLJANJE USTREZNE KAKOVOSTI PITNE VODE

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment vode – vodni viri, pitna voda je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
kemijsko stanje podzemnih voda	Območje občine sodi, skladno s Pravilnikom o določitvi vodnih teles podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 63/05, 8/18), v vodno telo podzemne vode Dolenjski kras, ki je po podatkih vsakoletnega državnega monitoringa Ocene kemijskega stanja podzemnih voda Slovenije v letih od 2008 do 2015, v dobrem kemijskem stanju s srednjo ravno zaupanja.
osnovna namenska raba prostora (ONRP) na VVO	Stanje kazalca je razvidno iz Preglednice 21.

delež oskrbe s pitno vodo iz javnega vodovoda in lastnih zajetij	Po podatkih Operativnega programa oskrbe s pitno vodo za obdobje 2015 – 2020 (MOP, 2015) je v občini: <ul style="list-style-type: none"> - 2.174 prebivalcev, od tega se 1.391 prebivalcev (64%) oskrbuje s pitno vodo iz javnega vodovoda, 768 (35,3%) prebivalcev iz lastnih zajetij, 15 (0,7 %) pa s kapnico; - 16 zajetij pitne vode je v upravljanju gospodarske javne službe, iz katerih se oskrbuje 1.547 prebivalcev (71%); - 38 zajetij pitne vode ni v upravljanju gospodarske javne službe, iz teh zajetij se oskrbuje 312 prebivalcev (28%).
--	---

8.4.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na ohranjanje kakovosti vodnih virov in zagotavljanje ustrežne kakovosti pitne vode smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino vode – vodni viri, pitna voda navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 20: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje kakovosti vodnih virov in zagotavljanje ustrežne kakovosti pitne vode« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - izboljšanja kemijskega stanja podzemnih voda, mejne vrednosti onesnaževal v vodi ne bodo presežene, - bistvenega povečanja deleža oskrbe prebivalcev s pitno vodo iz javnega vodovoda - povečanja površine gozdnih zemljišč na VVO, površine stavbnih, drugih in/ali kmetijskih zemljišč pa se bodo zmanjšale.
B	vpliv je nebitven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - kakovost podzemnih voda se bo nekoliko poslabšala, vendar zakonsko predpisane mejne vrednosti onesnaževal v vodi ne bodo presežene, kemijsko stanje podtalnice bo dobro, - delež oskrbe prebivalcev s pitno vodo iz javnega vodovoda se bo povečal, - na območju VVO prevladujejo površine gozdnih zemljišč, ki se bodo povečale ali zmanjšale v minimalnem obsegu, površine stavbnih, drugih in /ali kmetijskih zemljišč se bodo zmanjšale ali povečale v minimalnem obsegu.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo ob upoštevanju omilitvenih ukrepov: <ul style="list-style-type: none"> - kemijsko stanje podzemnih voda dobro, zakonsko predpisane mejne vrednosti onesnaževal v vodi ne bodo presežene, - povečan delež oskrbe prebivalcev s pitno vodo iz javnega vodovoda - na območju VVO prevladujejo površine gozdnih zemljišč, ki bodo stagnirale ali se bodo povečale, površine stavbnih, drugih in/ali kmetijskih zemljišč pa se bodo relativno zmanjšale.
D	vpliv je bistven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - poslabšanja kemijskega stanja podzemnih voda, mejne vrednosti onesnaževal v vodi bodo presežene, - delež prebivalcev, ki se oskrbuje s pitno vodo iz javnega vodovoda bo stagniral, - na območju VVO se bodo površine gozdnih zemljišč bistveno zmanjšale, površine stavbnih, drugih in/ali kmetijskih zemljišč pa se bodo bistveno povečale.
E	vpliv je uničujoč	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do: <ul style="list-style-type: none"> - velikega poslabšanja kemijskega stanja podzemnih voda, mejne vrednosti onesnaževal v vodi bodo močno presežene, - delež prebivalcev, ki se oskrbuje s pitno vodo iz javnega vodovoda bo zaradi neustreznega ravnanja upadel, - na območju VVO se bodo površine gozdnih zemljišč zelo močno zmanjšale oz. jih ne bo, prevladovala bodo stavbna, druga in/ali kmetijska zemljišča
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju podzemnih voda.

8.4.2 Opredelitev in vrednotenje vplivov

KEMIJSKO STANJE PODZEMNIH VODA

Kemijsko stanje vodnega telesa podzemne vode se določa skladno z direktivama ES (Vodna direktiva, 2000/60/ES, Direktiva za podzemno vodo, 2006/118/ES), slovenskimi zakonskimi predpisi (Uredba o stanju podzemne vode, Ur. l. RS, št. 25/09, 68/12 in 66/16) in Metodologijo za ugotavljanje stanja vodnih teles podzemne vode (www.mop.gov.si). Podzemno vodno telo Dolenjski kras, je po podatkih vsakoletnega državnega monitoringa Ocene kemijskega stanja podzemnih voda Slovenije v letih od 2008 do 2015, v dobrem kemijskem stanju s srednjo ravno zaupanja. V letu 2015 je bila skupna ocena količinskega stanja podzemnih voda za VT Dolenjski kras ocenjena kot dobra.

Na območju občine in izven nje že obstajajo viri emisij v vode, vendar podzemna voda in površinski vodotoki niso prekomerno onesnaženi. Zaradi širitve poselitve – neposredni in kumulativni vpliv – (območja stanovanj, posebna območja, območja centralnih dejavnosti, zelenih površin...) bo prišlo do povečanih količin komunalnih odpadnih voda. Zaradi novih utrjenih površin (predvsem parkirišč) se bodo povečale količine padavinskih odpadnih voda. Vir onesnaženja voda bo tudi lokalno povečan promet (spodbujanje športa in turizma, gospodarske dejavnosti, družbene dejavnosti ipd.) s spiranjem onesnaževal iz povoznih površin.

SD OPN 2 predvidevajo ustrezen način odvajanja in čiščenja odpadnih voda za obstoječe (sanacija stanja) in predvidene objekte in sicer s priključitvijo na kanalizacijsko omrežje, ki se zaključijo z ustrezno čistilno napravo ali s postavitvijo malih čistilnih naprav. Na vodovarstvenih območjih in na območjih virov pitne vode, ki še nimajo določenih vodovarstvenih pasov, je ustrezno določeno, da se kanalizacijsko omrežje za sanitarno in padavinsko odpadno vodo gradi v vodotesni izvedbi, prav tako tudi male čistilne naprave. Odvajanje in čiščenje padavinske vode z javnih cest, parkirišč in drugih utrjenih ali tlakovanih površin se bo izvajalo v skladu s predpisi. S SD OPN 2 niso načrtovane ureditve in gradnje, ki bi bistveno vplivale na skupni vpliv padavinskih voda v smislu morebitnega povečanja hipnega odtoka. Odvajanje padavinskih voda (ponikanje in zadrževanje) je ustrezno urejeno v 70. členu (splošni PIP za gradnjo in urejanje kanalizacijskega omrežja) in 77. členu (varovanje in izboljšanje okolja) Odloka o SD OPN 2.

SD OPN 2 prav tako predvidevajo sanacijo neurejenih in nelegalnih odlagališč odpadkov ter deponije zemeljskega, gradbenega in drugega materiala. Na kmetijskih zemljiščih se spodbuja sonaravno kmetijstvo brez velikih vnosov onesnaževal v tla in s tem posredno v vode. Predvidena je tudi vrnitev nekaterih stavbnih zemljišč v primarno rabo (za 10,5 ha). Zaradi tega bi se lahko stanje voda v določenih segmentih tudi izboljšalo.

Vplivi plana, ki so vezani na trajne posege v prostor, bodo dolgoročno vplivali na kakovost oziroma stanje podzemnih voda, vendar glede na zgoraj navedeno ocenjujemo, da bo vpliv nebistven. Zaradi povezanosti površinskih in podzemnih voda, ki se stekajo preko meja občine, so vplivi plana tudi daljnjski in glede na zgoraj navedeno z nebistvenim vplivom.

OSNOVNA NAMENSKA RABA NA VODOVARSTVENIH OBMOČJIH

Preglednica 21: Površine veljavne (OPN 2011) in predvidene (SD OPN 2) osnovne namenske rabe na VVO v občini Sodražica

ONRP	POVRŠINA OPNR na VVO (ha)			
	veljavna ONRP (OPN 2011)	%	predvidena ONRP (SD OPN 2)	%
območja stavbnih zemljišč	24,77	0,50	34,17	0,69
območja kmetijskih zemljišč	153,04	3,09	147,45	2,98

območja gozdnih zemljišč	465,78	9,41	462,01	9,34
območja vodnih zemljišč	0,33	0,01	0,3	0,01

Kljub povečanju površin stavbnih zemljišč na VVO, ostaja razmerje med površinami stavbnih, kmetijskih in gozdnih zemljišč na VVO z vidika vorovanja vodnih virov ugodno, 72 % zemljišč predstavlja gozd, 23 % kmetijska zemljišča, 5% zemljišč je stavbnih. Gozdna zemljišča so tista, kjer so vnosi škodljivih snovi v tla in podtalnico najmanjši, največji pa so vnosi iz stanovanjskih stavb. Podatki kažejo, da se bodo površine stavbnih zemljišč na VVO nekoliko povečale (za 0,2 %), vendar je povečanje minimalno in ob upoštevanju zakonskih predpisov s področja varstva virov pitne vode, ni pričakovati bistvenega vpliva. Površine kmetijskih (za 0,1%) in gozdnih zemljišč (za 0,07%) pa se bodo nekoliko zmanjšale. Tudi tu so spremembe površin precej minimalne. Povdariti je treba, da so vse spremembe površin ONRP na VVO v veliki meri na račun korekcije plana glede na obstoječe stanje (razvidno iz slike 1 in 2): obsežnega vrisa obstoječih cest ter korekcije rabe po evidenci MKGP, kjer gre za površinsko obsežne posege oziroma uskladitve z dejanskim stanjem. Z vidika prostorskega načrtovanja je v SD OPN 2 namenska raba kmetijskim, gozdnim in stavbnim zemljiščem na VVO določena v največji možni meri po dejanskem stanju v prostoru.

Katere dejavnosti so v najožjem (6. člen), ožjem (7. člen) in širšem (8. člen) vodovarstvenem območju obvezne, dovoljene oz. prepovedane in kakšni so načini za uveljavitev varovalnega režima, sanacijski ukrepi ter način nadzora nad izvajanjem ukrepov, je podrobno opredeljeno v Odloku o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica (Ur. l. RS, št. 20/02). Občina je zavezana k izpolnjevanju zakonskih obveznosti.

SD OPN 2 posegajo na 2. in 3. VVO kot sledi v spodnjih preglednicah.

POSEGI NA 3. VVO
<p>P_23 (EUP Tr11, PNRP ZS): Poseg pomeni umestitev novih površin v odprti prostor za namen botanično-turističnega rekreacijskega centra Travná gora. Na parceli *358 je lociran objekt zgrajen pred letom 1967, ki ga je uporabljala kmetijsko gozdarska zadruga. Območje je v neposredni bližini turističnega naselja počitnih hiš in pohodniškega doma na Travní gori.</p>
<p>P_28 (EUP Pe21, PNRP PO): Območje Gora tvori pet naselij, ki gravitirajo v zaselek Gor. Petrinci s cerkvijo Marije Snežne in pokopališčem (EŠD 22407). Za potrebe širšega območja večih naselij se načrtuje izgradnja športnega igrišča in ploščadi za prireditve (P_27). Območje posega je umeščeno med dve prometnici in je v neposredni bližini razpotja, kjer se načrtuje parkirišče za potrebe pokopališča in igrišč (P_28). Za športno igrišče Gora je bila leta 2011 pripravljena projektna dokumentacija (GradArhi Tadej Burger s. p., avgust 2011).</p>
<p>P_31 (EUP Pe02, PNRP SK): Sprememba namembnosti zemljišča iz območij kmetijskih zemljišč v stavbno zemljišče (SK – površine podeželskega naselja). Na parceli 2440 lastnik želi vrniti večji del v površine za kmetijske namene, manjši del pa bi rad priključil funkcionalni površini na zahodni strani za gradnjo novega kmetijskega poslopja, ki potrebuje večje dimenzije, kot je trenutno razpoložljivo zemljišče. Predlagana širitev nudi boljši dostop za funkcioniranje kmetije. Za potrebe kmetije je izdelan obrazec KSS.</p>
<p>P_32 (EUP Pe03, PNRP SK): Sprememba namembnosti zemljišča iz območij kmetijskih zemljišč v stavbno zemljišče (SK – površine podeželskega naselja). Na parceli 2462 stoji obstoječ stanovanjski objekt v okviru domačije. Hiša je blizu ceste in je v slabem gradbeno tehničnem stanju. Lastnik želi hišo odstraniti in z odmikom postaviti nov stanovanjski objekt. Za potrebe kmetije je izdelan obrazec KSS.</p>
<p>P_48 (EUP So100, PNRP BT): Poseg predstavlja enega izmed bistvenih razvojnih posegov Občine: na jugu naselja Sodražica je obstoječe priljubljeno smučišče Izver. Smučišče ima iztekališče neposredno na Podgorsko cesto. Ob smučišču so obstoječi objekti za potrebe delovanja smučišča ter lovski in gostinski objekt. Zaradi konfiguracije terena na obstoječi lokaciji ni mogoče zagotoviti primerne parkirišča. Trenutno se kot parkirišče uporabljajo travnate in degradirane površine na nasprotni strani ceste. Smučišče je z obstoječimi vodnimi površinami v neposredni bližini razvoju naravnano na zagotavljanje programa skozi vse leto, zato se na predlagani širitvi načrtuje turistično rekreacijski center za katerega je že izdelana idejna zasnova. Obstoječi objekti na območju smučišča so ustrezno komunalno opremljeni (priključeni na za vodo nepropustno javno kanalizacijsko omrežje).</p>
<p>Del P_75 (EUP So101, So102, So555, PNRP BT; smučišče Izver): Poseg predstavlja enega izmed bistvenih razvojnih posegov Občine. Ob smučišču Izver so obstoječi objekti, ki niso v veljavnem PA vključeni v območje stavbnih zemljišč. V območje stavbnih niso vključeni objekti: lovski dom, sanitarije gostinski objekt. V območju stavbnih</p>

zemljišča je vključen le zapuščen objekt za obrtno dejavnost. Razvojno je smiselno, da se območje poveže za potrebe razvoja turizma. **Poseg pomeni uskladitev z dejanskim stanjem obstoječe pozidave s funkcionalno zaokrožitvijo. Obstoječi objekti na območju smučišča so ustrezno komunalno opremljeni (priključeni na za vodo nepropustno javno kanalizacijsko omrežje).**

Del P_104 (EUP Op604, PNRP PC): umestitev obvozne ceste mimo Sodražice in sicer del južne trase proti Ribnici.

P_82 (EUP So548, PNRP PC): poseg pomeni umestitev dostopne ceste do zaledja stavbnih zemljišč.

Načrtovani posegi, ki segajo na tretji vodovarstveni pas, niso v nasprotju z določili 8. člena Odloka o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica, kjer je med drugim določeno tudi, da je obvezno:

- graditi za vodo neprepustno javno in interno kanalizacijsko omrežje in priključiti nanj vse objekte; neprepustnost mora izvajalec dokazati z atestom;
- graditi neprepustne in nepretočne greznice za individualne stanovanjske objekte, pri katerih ni možno odvajati odpadne vode v javno kanalizacijo (skladno s strokovnim navodilom o urejanju gnojšč in greznic); te greznice sočasne do zgraditve javne kanalizacije;
- graditi urejene neprepustne manipulacijske površine z odvodom meteornih voda v kanalizacijo prek maščobnika;
- graditi lovilne skleda za obstoječa skladišča za nevarne snovi, kamor je možno ujeti tudi rabljeno požarno vodo;
- opremiti: ceste z opozorilnimi tablam (omejitev hitrosti, Vodovarstveno območje, Izlitje javi takoj! itd.).

Z upoštevanjem določil 8. člena Odloka o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica in Uredbe o emisiji snovi in toplote pri odvajanju odpadnih voda v vode in javno kanalizacijo (Ur. l. RS, št. 64/12, 64/14 in 98/15) načrtovani posegi, ki segajo na tretji VVO ne bodo imeli bistvenega vpliva na ohranjanje kakovosti vodnih virov.

POSEGI NA 2. VVO

P_01 (GI02, PNRP A): V okviru domačije, ki je v veljavnem prostorskem aktu določena s skromnim stavbiščem, se izvaja dopolnilna dejavnost – obdelava lesa. Lokacija je vpeta med dve prometici. Širitev je namenjena postavitvi objektov za skladiščenje lesa s potrebnim manipulacijskim prostorom. Območje posega je funkcionalno povezano z obstoječo domačijo, ima zagotovljen dostop in možnost priključitve na infrastrukturno omrežje zaselka.

P_18 (Ns06, Ns07, PNRP ZS): območje predstavlja opuščen kamnolom – degradirano površino. Prostor je v bližini samostana Nova Štifta. Degradirane površine se sanirajo z ureditvijo v zeleno parkirišče za potrebe prireditev v samostanu, ki se vsakoletno odvijajo že vrsto let. Poseg pomeni umestitev novega območja v odprti prostor za namen turizma.

P_41 (Za08, PNRP A): Poseg pomeni uskladitev z dejanskim stanjem obstoječe pozidave s funkcionalno zaokrožitvijo. Izdano je gradbeno dovoljenje št. 0304-351-191/01 za parc. št. 82 k.o. Zamostec.

Del P_75 (EUP So101, So102, So555, PNRP BT; smučišče Izver): Poseg predstavlja enega izmed bistvenih razvojnih posegov Občine. Ob smučišču Izver so obstoječi objekti, ki niso v veljavnem planu vključeni v območje stavbnih zemljišč. V območje stavbnišč niso vključeni objekti: lovski dom, sanitarije gostinski objekt. V območju stavbnih zemljišča je vključen le zapuščen objekt za obrtno dejavnost. Razvojno je smiselno, da se območje poveže za potrebe razvoja turizma (BT). **Poseg pomeni uskladitev z dejanskim stanjem obstoječe pozidave s funkcionalno zaokrožitvijo. Obstoječi objekti na območju smučišča so ustrezno komunalno opremljeni (priključeni na za vodo nepropustno javno kanalizacijsko omrežje).**

Poseg P_01 (EUP GI02) predvideva gradnjo za potrebe kmečkega gospodarstva, območje je mogoče tudi ustrezno komunalno opremiti. Poseg P_41 (EUP Za08) pomeni uskladitev z dejanskim stanjem, poleg tega je za objekt že izdano gradbeno dovoljenje. Poseg P_75 (smučišče Izver) prav tako pomeni uskladitev z dejanskim stanjem in funkcionalno zaokrožitvijo območja: objekti na območju smučišča so obstoječi in so opremljeni s komunalno infrastrukturo, nepropustno za vodo. Navedeni načrtovani posegi z upoštevanjem zaščitnih ukrepov v ožjem VVO, ki so opredeljeni v 7. členu Odloka o varstvu virov pitne vode na območju Občine Sodražica, ne bodo imeli negativnega vpliva na ohranjanje kakovosti vodnih virov.

Poseg P_18 (EUP Ns06, Ns07) predstavlja 0,9 ha sicer degradiranega območja (kamnolom) za namen umestitve zelenih površin za oddih, rekreacijo in šport (ZS). Predvidena ureditev, z izjemo zelenega parkirišča, podrobneje vsebinsko še ni opredeljena. Območje posega je v celoti v ožjem pasu VVO, kjer je z Odlokom o varstvu vodnih virov na območju Občine Sodražica v 7. členu meddrugim prepovedano:

- graditi proizvodne, obrtne in servisne objekte,
- graditi stanovanjske, počitniške in poslovne objekte ter industrijske zgradbe in živinorejske farme itd.

Ocenjujemo, da ima umestitev predvidene ureditve možen negativen vpliv na vodne vire. Vpliv ureditve/izvedbe območja posega naj se predhodno preveri s strokovno podlago (analizo tveganja za onesnaženje podzemne vode), kjer bo predvideno tveganje za onesnaženje vodnega telesa, bodisi zaradi gradnje objektov (izvajanja gradbenih del), bodisi zaradi njihovega obratovanja ter podani predlogi za izvedbo zaščitnih ukrepov za varovanje vodnega telesa pred onesnaženjem.

Glede na zgoraj navedeno, ocenjujemo, da se s SD OPN 2 osnovna namenska raba na VVO ne bo bistveno poslabšala (vse spremembe površin ONRP so v minimalnem obsegu, **večji del sprememb gre na račun korekcije plana z dejanskim stanjem**), vnosi škodljivih snovi iz stanovanjskih površin v tla in podzemne vode se, ob upoštevanju zakonskih določil s področja varstva vodnih virov, ne bodo bistveno povečali.

SD OPN 2 predvidevajo umeščanje posameznih posegov (P_18, EUP Ns06, Ns07), za katere menimo, da bo njihov vpliv nebistven zaradi izvedbe omilitvenega ukrepa.

SD OPN 2 bodo dolgoročno vplivale na ONRP na območjih varstva vodnih virov, saj so na namensko rabo prostora vezani trajni posegi v prostor. Glede na zgoraj navedeno, bo dolgoročni vpliv nebistven zaradi izvedbe omilitvenega ukrepa.

OSKRBA S PITNO VODO IZ JAVNEGA VODOVODA

Po podatkih Operativnega programa oskrbe s pitno vodo za obdobje 2015 – 2020 (MOP, 2015) je na oskrbo s pitno vodo iz javnega vodovodnega sistema je priključenih 1.391 (64%) prebivalcev občine, preostali prebivalci se oskrbujejo s pitno vodo iz lastnih zajetij (768 prebivalcev oziroma 35,3%), nekaj prebivalcev pa se oskrbuje s kapnico (15 prebivalcev oziroma 0,7%). 16 zajetij pitne vode je v upravljanju javne gospodarske službe, iz katerih se oskrbuje 1.547 prebivalcev (71%). 38 zajetij pitne vode pa ni v upravljanju gospodarske javne službe. Iz takšnih zajetij se oskrbuje 312 prebivalcev (28%).

Po podatkih iz monitoringa pitne vode MZ je v občini izdanih okrog 20 vodnih dovoljenj za lastno oskrbo s pitno vodo iz zajetij, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij. Mikrobiološka kakovost pitne vode je dobra za 52% prebivalcev, zelo dobra za 3%, za 18% je slaba, za 30% pa ni podatka, kar pomeni, da tretjina prebivalcev uporablja kot pitno vodo vodo, ki je iz vodnih virov lastne oskrbe in brez varovalnih režimov. Skoraj polovica občanov uporablja pitno vodo slabe kakovosti ali pakakovost ni znana (za obdobje 2013 – 2016).

Iz javnozdravstvenega vidika je treba pred onesnaženjem varovati vse vodne vire, ki so namenjeni oskrbi s pitno vodo, tudi tiste, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij, kar je ustrezno opredeljeno v 79. členu Odloka o SD OPN 2.

Sodražica se oskrbuje s pitno vodo iz zajetja Podstene preko regionalnega vodovodnega sistema. Zamostec je vezan na lastno zajetje in vodohran, povezan pa je tudi v sistem Sodražice. Na vodovodni sistem Gora z dvema zajetjema so vezana naselja Kržeti, Kračali, Petrinci, Janeži in Betonovo. Vodovodni sistem Žimarice se oskrbuje iz lastnega zajetja. Celotno omrežje je

dolgo 21 km. Za stabilnost oskrbe zadostujejo vodohrani Sodražica 1 in 2 s kapaciteto, Zamostec, Kržeti 1 in 2, Kračali in Betonovo ter Žimarice. Vodovodno omrežje je potrebno temeljite rekonstrukcije.

V SD OPN 2 je v sklopu reševanja problematike vaških vodovodov s številnimi lokalnimi zajetji v občini, ki jih ni mogoče sanirati drugače kot z novogradnjo vodovoda, predvidena novogradnja vodovoda, ki se načrtuje na območjih, kjer je predviden razvoj poselitve. V ta namen je Občina Sodražica skupaj z občino Ribnica in Občino Kočevje vključena v kohezijski projekt »Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica – Ribnica – Kočevje«, katerega namen je izgradnja regionalnega vodovoda Sodražica-Ribnica-Kočevje, ki bo zagotavljal zanesljivo oskrbo z varno in zdravo pitno vodo ter izgradnja čistilnih naprav za pitno vodo. Poleg tega se bodo s postavitvijo sistema za oskrbo s pitno vodo izboljšale hidravlične karakteristike, možna pa bo priključitev novih občanov na javno vodovodno omrežje, dodatno se bodo zmanjšale tudi vodne izgube. Naložbo sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Kohezijskega sklada. Gradnja se je začela v začetku leta 2016, predviden zaključek del, vključno s poskusnim obratovanjem novozgrajenega sistema, pa je oktobra 2019 (sariko.si).

Kohezijski projekt SARIKO se je v letu 2020 zaključil. Po prodobitvi uporabnih dovoljenj za vodovodno omrežje in objekte je stopnja priključenosti na javni vodovod v občini Sodražica 92% (MOP, Direktorat za vode in investicije, Poročanje v IJSVO 2021, marec 2021).

Glede na navedeno se je delež prebivalcev, ki se oskrbuje s pitno vodo iz javnega vodovoda bistveno povečal, v Odloku o SD OPN 2 pa je ustrezno opredeljeno varstvo vseh vodnih virov, ki so namenjeni oskrbi s pitno vodo, tudi tistih, ki nimajo določenih vodovarstvenih območij.

Zaradi ranljivega kraškega terena je treba zagotoviti vse ukrepe za varovanje tal ter površinskih in podzemnih voda pred onesnaženjem, predvsem z nevarnimi snovmi, zaradi zagotavljanja skladne in zdravstveno ustrezne pitne vode v zadostnih količinah in s tem varovanja zdravlja ljudi.

V 77. členu Odloka o SD OPN 2 je ustrezno določeno:

»Prostori in mesta, kjer se bodo proizvajale, pretakale, sladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki terčasna skladišča nevarnih snovi morajo biti urejeni kot lovilna skleda, brez odtokov, nepropustna za vodo, tlaki morajo biti odporni na vse snovi, ki se v njej nahajajo, dovolj velika, da zajame vso morebitno razlito ali razsuto količino nevarnih snovi oziroma tekočin.

V enakem smislu je treba zagotoviti zajem požarnih voda, kadar obstaja kakršna koli verjetnost onesnaženja požarnih voda ter posledično tal, površinskih in podzemnih voda.

Vse prometne, manipulativne in intervencijske površine in površine mirujočega prometa (npr. parkirišča) morajo biti utrjene, odvajanje padavinskih odpadnih voda s teh površin mora biti urejeno preko zadrževalnikov, usedalnikov, lovilnikov olj. Kletne garaže morajo biti urejene po principu lovilne skleda.«

Zaradi prispevnega območja kopalnih voda je v Odloku ustrezno določeno, da je treba zagotoviti ukrepe za zmanjšanje nevarnosti onesnaženja, ki bi lahko vplivalo na kakovost kopalne vode in škodilo zdravju kopalcev, zlasti zaradi prekomerne uporabe mineralnih gnojil, gnoja in gnojevke ter rastlinskih zaščitnih sredstev na kmetijskih zemljiščih, neurejenega odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ter nepričakovanih izpustov iz industrije in obrtne dejavnosti zaradi okvar. Ukrepi v pristojnosti lokalnih skupnosti se nanašajo predvsem na obveščanje javnosti o neobičajnih razmerah, ki lahko škodljivo vplivajo na kakovost kopalne vode ali zdravje kopalcev.

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljeni okoljski cilj »ohranjanje kakovosti vodnih virov in zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode« nebitven zaradi izvedbe omilitvenega ukrepa (C).

8.4.3 Omilitveni ukrepi

EUP	Ns06 (ZS), Ns07 (ZS)
OMILITVENI UKREP	Vpliv ureditve/izvedbe območja naj se predhodno preveri s strokovno podlago (analizo tveganja za onesnaženje podzemne vode), kjer bo predvideno tveganje za onesnaženje vodnega telesa, bodisi zaradi gradnje objektov (izvajanja gradbenih del), bodisi zaradi njihovega obratovanja ter podani predlogi za izvedbo zaščitnih ukrepov za varovanje vodnega telesa pred onesnaženjem.
RAZLAGA IZOGIBA ŠKODLJIVEGA VPLIVA ALI NJEGOVEGA ZMANJŠANJA	Na 2. VVO se umeščajo nove površine za turizem. Odlok o varstvu vodnih virov v občini Sodražica določa katere dejavnosti so v ožjem vodovarstvenem območju obvezne, dovoljene oz. prepovedane in kakšni so načini za uveljavitev varovalnega režima, sanacijski ukrepi ter način nadzora nad izvajanjem ukrepov. S predlaganim ukrepom se zagotovi varstvo kakovosti vodnih virov.
OCENA USTREZNOSTI IN VERJETNOST USPEŠNOSTI UKREPA	Omilitveni ukrep je ob ustreznem načrtovanju izvedljiv, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za uspešno izvedbo je ključen tudi strokovni nadzor pristojnih institucij.
ČASOVNI OKVIR IN NOSILCI IZVEDBE OMILITVENEGA UKREPA	Ukrep se upošteva v postopku pridobitve gradbenega dovoljenja. Za izvedbo je odgovoren investitor oz. lastnik zemljišč.

8.4.4 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
ocena kakovosti pitne vode	Spremljanje stanja kakovosti pitne vode na podlagi letnih poročil, ki jih pripravlja upravljavec omrežja.	Občina na podlagi poročil upravljavca omrežja.	Letno v času izvajanja SD OPN 2.

8.5 OKOLJSKI CILJ: ZAGOTAVLJANJE POPLAVNE VARNOSTI

Stanje izbranega posrednega kazalca za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment voda – poplavna varnost je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih (razredih poplavne nevarnosti)	Glede na veljavni OPN (2011) in hidrološko hidravlični elaborat za obstoječe stanje na območju občine Sodražica, se v vseh območjih razredov poplavne nevarnosti nahaja 21,79 ha stavbnih zemljišč. Presek posameznih slojev razredov poplavne nevarnosti s površinami stavbnih zemljišč za obstoječe stanje kaže kot sledi v spodnji preglednici.

Preglednica 22: Površine stavbnih zemljišč v posameznih razredih poplavne nevarnosti pri obstoječem in predvidenem stanju

RAZRED POPLAVNE NEVARNOSTI	POVRŠINA stavbnih zemljišč za obstoječe stanje (OPN 2011+KRPN_OBST) (ha)	POVRŠINA stavbnih zemljišč za predvideno stanje (SD OPN 2 2020+KRPN_PRED) (ha)	RAZLIKA POVRŠIN (ha)
Pp (razred preostale poplavne nevarnosti)	6,61	10,46	+3,85
Pm (razred majhne poplavne nevarnosti)	8,29	5,06	-3,23
Ps (razred srednje poplavne nevarnosti)	4,62	3,5	-1,12

Pv (razred velike poplavne nevarnosti)	2,27	2,1	- 0,17
SKUPAJ	21,79	21,12	- 0,67

Z opredeljenim okoljskim ciljem želimo doseči poplavno varnost na območju občine preko ustrezne rabe prostora na poplavnih območjih. S kazalnikom »površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih (razredih poplavne nevarnosti)« bo mogoče oceniti izboljšanje ali poslabšanje poplavne varnosti na območju občine. Vir podatkov o površini stavbnih zemljišč je veljavni OPN, dopolnjen osnutek SD OPN 2 Sodražica (studioFORMIKA d.o.o., marec 2021) ter hidrološko hidravlični elaborat Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (obstoječe stanje in predvidena ureditev) (IS Projekt d.o.o., avgust 2017, dop. april – junij 2020).

8.5.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na zagotavljanje poplavne varnosti smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino vode – poplave je navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 23: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »zagotavljanje poplavne varnosti« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Zaradi izvedbe SD OPN 2 bo prišlo do zmanjšanja površin stavbnih zemljišč v poplavnih območjih.
B	vpliv je nebitven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 se lahko površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih poveča, vendar so posegi in predvidene dejavnosti dovoljene v skladu z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20).
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba SD OPN 2 bo pomenila povečanje, ohranjanje ali zmanjšanje površine stavbnih zemljišč v poplavnih območjih. Obstoječa stavbna zemljišča so v poplavnih območjih. Posegi in predvidene dejavnosti so dovoljene v skladu z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20) ob določenih pogojih. Z izvedbo omilitvenih ukrepov se bodo vplivi zmanjšali na sprejemljivo raven oziroma bodo vplivi nebitveni.
D	vpliv je bistven	Zaradi izvedbe SD OPN 2 se bo površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih povečala za 50 % velikost stavbnih zemljišč, ki se že nahajajo v poplavnih območjih. Posegi in predvidene dejavnosti v skladu z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20) niso dovoljene. Zaradi tega bo prišlo do bistvenega vpliva.
E	vpliv je uničujoč	Zaradi izvedbe SD OPN 2 se bo površina stavbnih zemljišč v poplavnih območjih povečala za 100 % velikost stavbnih zemljišč, ki se že nahajajo v poplavnih območjih. Posegi in predvidene dejavnosti v skladu z Zakonom o vodah (Ur. l. RS, št. 67/02, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15 in 65/20) in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur. l. RS, št. 89/08 in 49/20) niso dovoljene. Zaradi tega bo prišlo do uničujočega vpliva. Omilitveni ukrepi za zmanjšanje vpliva niso možni.

X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju okolja.
---	------------------------------	--

8.5.2 Opredelitev vplivov

DOPOLNJEN OSNUTEK SD OPN 2

Dopolnjen osnutek SD OPN 2 v Odloku:

- v 27. členu določa, da je treba za zagotavljanje varnosti pred poplavami izvesti ustrezne proti poplavne ukrepe in ureditve, da se zagotovi poplavna varnost poseljenih območij;
- v 34. členu določa, da se v poplavnih območjih ne načrtuje nove poselitve, infrastrukture oziroma dejavnosti ali prostorskih ureditev, ki lahko s svojim delovanjem povzročijo naravne nesreče (povečanje poplavne ogroženosti);
- v 78. členu določa, da je treba ohranjati retenzijske sposobnosti območij in zagotavljati njihovo ponovno vzpostavitev, če je to mogoče;
- v 85. členu določa, da na poplavnih območjih, za katere razredi poplavne nevarnosti še niso določeni, velja opozorilna karta poplav in poplavnih dogodkov; na teh območjih so dovoljene rekonstrukcije in vzdrževalna dela na obstoječih objektih skladno s predpisi, ki urejajo graditev objektov, če ne povečujejo poplavne ogroženosti in ne vplivajo na vodni režim in stanje voda; na poplavnih območjih, za katera so izdelane karte poplavne nevarnosti in določeni razredi poplavne nevarnosti v skladu s predpisi, je treba pred začetkom gradnje novih objektov, izvesti v hidrološko hidravlični študiji načrtovane celovite ukrepe za zmanjšanje poplavne ogroženosti; na poplavnem območju so prepovedane vse dejavnosti in vsi posegi v prostor, ki imajo lahko ob poplavi škodljiv vpliv na vode, vodna ali priobalna zemljišča ali povečujejo poplavno ogroženost območja, razen posegov, ki so namenjeni varstvu pred škodljivim delovanjem voda.

S SD OPN 2 niso načrtovane ureditve in gradnje, ki bi bistveno vplivale na skupni vpliv padavinskih voda v smislu morebitnega povečanja hipnega odtoka. Odvajanje padavinskih voda (ponikanje in zadrževanje) je ustrezno urejeno v 71. členu (splošni PIP za gradnjo in urejanje kanalizacijskega omrežja) Odloka o SD OPN 2 Občine Sodražica.

Za posamezne EUP so v Prilogi 1 (PPIP) Odloka o SD OPN 2 podane omejitve v prostoru ter posebna merila in pogiji, na podlagi česar je razvidno katere EUP se nahajajo v poplavnem območju. Za EUP v poplavnem območju je treba upoštevati vse zahteve Odloka o SD OPN 2 ter zahteve oziroma omilitvene ukrepe izdelanega hidrološko hidravličnega elaborata.

Iz navedenega je razvidno, da dopolnjen osnutek SD OPN 2 upošteva usmeritve in zahteve s področja poplavne varnosti.

Analiza poplavnosti v občini Sodražica za predvideno stanje je bila narejena na podlagi dopolnjenega osnutka. Na podlagi izdelanih kart poplavne nevarnosti in kart razredov poplavne nevarnosti za predvidene ureditve so bile pripravljene omejitve za posege v prostor v skladu v skladu z Zakonom o vodah in Uredbo o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in posegov v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja.

HIDRILOŠKO HIDRAVLIČNI ELABORAT

V nadaljevanju podajamo povzetek ključnih ugotovitev hidrološko hidravličnega elaborata Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev) (IS Projekt d.o.o., avgust 2017, dop. april – junij 2020) ter glavne omilitvene ukrepe, ki jih elaborat podaja.

Splošno

Osrednji del občine se nahaja ob vodotoku Bistrica, ki v času nastopa visokih voda prestopi bregove. V občini Sodražica so ogrožena tudi naselja ob drugih vodotokih, saj le ti v večini nimajo zadostne prevodnosti, kar povzroča poplave po okoliškem terenu. V predmetnem elaboratu so poleg Bistrice analizirani še preostala območja vodotokov v občini (Grdodolščica, Zapotoški potok, Ravnodolščica, Perilščica, Mateča voda idr.)

Osnova za izdelavo elaborata je bil geodetski posnetek vodotokov na tangiranih območjih (območje obstoječe pozidave ob vodotokih), digitalni model reliefa (LIDAR posnetek terana) v Gauss-Krúgerjevem koordinatnem sistemu (D48) ter predhodno izdelana hidrološka analiza vodotokov. Za potrebe OPN in možen poseg v prostor sta bila izdelana elaborat s kartami poplavne nevarnosti in kartami razredov poplavne nevarnosti za obstoječe stanje in elaborat s kartami za predvideno ureditev.

Za potrebe analize poplavnosti v občini Sodražica je bila izdelana hidrološka analiza za vse obravnavane vodotoke. Za večje vodotoke, kjer je pri hidravličnem izračunu bil uporabljen 2D matematični model gladin, so bili določeni visokovodni valovi, za manjše vodotoke pa maksimalni pretoki. Hidrološka študija visokih voda je bila izdelana z določitvijo »dejanskih« maksimalnih pretokov s povratno dobo 10, 100 in 500 let v obravnavanih prerezih.

Pri načrtovanju ne gre za bistveno širitev pozidave (ni novih območij), zato tudi ni bila narejena ponovna hidrološka analiza. Predvideni so le posamezni objekti znotraj obstoječe pozidave širitev proizvodne dejavnosti,... na območjih, ki so že sedaj bolj ali manj tlakovana.

Omejitve za poseg v prostor

Za vsa območja pozidave (obstoječe in predvideno) ob vodotokih, kjer omilitveni ukrepi niso predvideni in so poplavno ogrožena, velja:

- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo, je poseg v prostor možen le v skladu s Prilogo 1 in Prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi, na njej pa je možno postaviti objekte, skladno z določbami podrobnejših prostorsko izvedbenih pogojev za posamezno podrobno namensko rabo, določenih v planskih aktih občine, vendar le tiste vrste objektov, ki jih v skladu z razvrstitvijo v določeni razred poplavne nevarnosti določajo predpisi s področja zaščite pred poplavami in z njimi povezane erozije voda na podlagi tabel iz priloge 1 in 2 iz Uredbe;
- če se pokaže potreba ali interes za izvedbo ukrepov za zmanjšanje poplavne ogroženosti, ki odstopajo od predvidenih v predmetnem elaboratu, je potrebno ponovno izdelati hidrološko hidravlično analizo in preveriti vpliv le-teh ukrepov na poplavno ogroženost. Poudarek naj bo na celovitih ukrepih.

Pri vsakem posegu v prostor in izvajanju dejavnosti, kjer omilitveni ukrepi niso predvideni, je torej potrebno upoštevati prilogo 1 in prilogo 2 te uredbe.

Predvideni omilitveni ukrepi

Elaborat je bil narejen za potrebe SD OPN 2 z upoštevanjem posegov v prostor. Poleg gradbeno-tehničnih omilitvenih ukrepov so predlagani tudi negradbeni ukrepi, ki so usmerjeni predvsem v ozaveščanje ljudi o naravnih procesih, njihovi pojavnosti in potrebnih ravnanjih na območjih nevarnosti: ohranitev obstoječih retenzij, napovedovanje poplav, spremljanje in beleženje poplavnih dogodkov, informiranje in opozarjanje javnosti o nevarnosti poplav, erozije in plazov na območju, izvajanju ukrepov v primeru naravnih nesreč itd. tovrstni ukrepi

prispevajo k boljši ozaveščenosti prebivalstva in spodbujajo k prilagoditvi poselitve in okoljskih ukrepov na poplavnih območjih s čimer se zmanjša ogroženost življenj in materialna škoda.

Omilitveni ukrepi so podani za posamezne odseke vodotokov, kjer so načrtovane ureditve, drugod veljajo splošne omejitve posegov v prostor. Osnovno vodilo pri načrtovanju posegov (pozidava) v prostor je bilo, da se z njimi v največji možni meri izogne poplavnim območjim.

Omilitveni ukrepi so predvideni za izboljšanje poplavne varnosti na najbolj kritičnih območjih z lokalno ureditvijo struge in visokovodne zaščite (gradbeno tehnični ukrepi: lokalni dvig terena, lokalna razširitev struge, visokovodni nasip, nov prepust, čiščenje struge idr.). Z eventualnim zadrževanjem voda v zaledju namreč ne bi bilo zadostnega učinka, dodatno so stroški vzdrževanja zadrževalnikov razmeroma visoki.

Zadrževanje dela visokega vala gorvodno od Sodražice pa je z izvedbo obvoznice, ki z nasipom prečka poplavno ravnico. Tako je ta ukrep tudi omilitveni ukrep za poseg v prostor v Sodražici in dolvodno do Zamosteca. Predvidena je izvedba viadukta dolžine ca l=526 m čez poplavno območje pri Zamostecu, gorvodno od Sodražice pa nasip obvoznice zadržuje del visokega vala. Lokacije podpornikov so načrtovane tako, da ni poslabšanja poplavnosti. Tako načrtovana ureditev obvoznice ne poslabšuje obstoječih poplavnih razmer na dolvodnem odseku. Zadrževanje več voda ni predvideno, ker bi bili potrebni dodatni ukrepi (dvig ceste vse do Žimaric), zaradi zajezitve pa se poslabša tudi odtok pritokov Bistrice. Načrtovani ukrepi ne poslabšujejo razmer dolvodno.

Za vsa kritična območja (tudi tam, kjer ni omilitvenih ukrepov za izboljšanje poplavne nevarnosti), je po obilnejših padavinah in neurjih predlagan pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves in sanacijo eventualnih poškodb. Predvsem velja to na odsekih, ki so kanalizirani, pri prepustih in premostitvah, v bližini naselij.

Do izvedbe omilitvenih ukrepov je rekonstrukcija obstoječih objektov znotraj poplavnega območja možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo).

Izravnalni ukrepi

Večja poplavna območja se opredeli kot območja za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (OPVpNidN), s čimer so poplavna območja zavarovana pred posegi v prostor. Znotraj tega območja je dovoljena le rekonstrukcija obstoječe gospodarske javne infrastrukture, morebitna gradnja nove pa v skladu z Uredbo. Gradnja ostalih objektov ni dovoljena.

STANJE IZBRANEGA KAZALCA OB IZVEDBI SD OPN 2

Ugotavljamo, da se z izvedbo SD OPN 2 površine stavbnih zemljišč v poplavnem območju celokupno nekoliko zmanjšajo (za 3 %) glede na obstoječe stanje. Zmanjšajo se površine stavbnih površin v razredu Pv, Ps in Pm. V razredu preostale poplavne nevarnosti (Pp), kjer pride do poplav v redkih primerih, se površine stavbnih zemljišč povečajo približno za tretjino glede na obstoječe stanje.

Iz navedenega je razvidno, da se bo stanje poplavne varnosti s SD OPN 2, ob izvedbi omilitvenih ukrepov, ki jih je predvidel hidrološko hidravlični elaborat, izboljšalo. Ureditve, ki so predvidene na poplavnih območjih, se nanašajo predvsem na umeščanje površin podeželjskega naselja za gradnjo stanovanj lokalnih prebivalcev, zaokrožitev obstoječe gospodarske cone v Zamostecu ter ureditev igrišča in parkirišča ob gasilskem domu v Zamostecu, nekaj je uskladitev z dejanskim stanjem in sprememb PNRP. Obsežnejša ureditev na poplavnem območju, ki jo predvidevajo SD OPN 2 je umestitev obvozne ceste mimo naselja Sodražica in sicer južne trase proti Ribnici s priključitvijo na obstoječo regionalno cesto za naseljem Zamostec. Zaradi

zagotavljanja poplavne varnosti je za del obvozne ceste, ki prečka poplavno ravnico predvidena izvedba nasipa, za del čez poplavno območje pri Zamostecu pa izvedba viadukta. Na drugih kritičnih območjih ob vodotokih se poplavna varnost zagotavlja z izvedbo gradbeno tehničnih omilitvenih ukrepov.

V sklopu vrednotenja smo preverili tudi določila posebnih PIP, ki veljajo za posamezno EUP v območju poplavne nevarnosti (bodisi gre za poplavni dogodek, zelo redke poplave iz opozorilne karte poplav ali posamezni razred poplavne nvarnosti iz hidrološko hidravličnega elaborata).

8.5.3 Vrednotenje vplivov

SD OPN 2 v tekstualnem delu ustrezno določajo, da so širitve stavbnih zemljišč (novogradnje, rekonstrukcije) na območja poplavne nevarnosti možne le v skladu s pogoji in omejitvami iz Uredbe o pogojih in omejitvah za izvajanje dejavnosti in pogojev v prostor na območjih, ogroženih zaradi poplav in z njimi povezane erozije celinskih voda in morja (Ur.l.RS, št. 89/08 in 49/20). V Prilogi 1 (PPIP) so za posamezne EUP ustrezno določene vsebine (varovanja ter posebna merila in pogoji) za poplavna območja, vključno z omilitvenimi ukrepi, ki jih je predvidel hidrološko hidravlični elaborat.

V grafičnem delu SD OPN 2 so predvidena nekatera nova območja stavbnih zemljišč na poplavnih območjih: večinoma gre za uskladitve z dejanskim stanjem ter funkcionalne zaokrožitve – ponekod so za objekte že izdana gradbena dovoljenja (razvidno iz Elaborata posegov na kmetijska zemljišča); nekaj je večjih posegov: obvozna cesta mimo Sodražice, ureditev ob gasilskem domu v Zamostecu, zaokrožitev gospodarske cone v Zamostecu. Na območju poplav so plansko že opredeljena stavbna zemljišča, s SD OPN 2 se površine stavbnih zemljišč na poplavnem območju, ob izvedbi omilitvenih ukrepov, zmanjšajo za dobrega pol hektarja.

Tekom priprave dopolnjenega osnutka SD OPN 2 so bile pripravljene karte razredov poplavne nevarnosti za obstoječe stanje in predvideno ureditev v občini Sodražica ter gradbeno tehnični omilitveni ukrepi, ki so potrebni za ohranjanje oz. izboljšanje poplavne nevarnosti načrtovanega stanja, t.j. ob izvedbi SD OPN 2, ki jih povzemamo po hidrološko hidravličnem elaboratu v poglavju 8.5.4 (splošni omilitveni ukrepi po odsekih vodotokov) in Prilogi 7 (omilitveni ukrepi za posamezne EUP). Z izvedbo splošnih omilitvenih ukrepov na nivoju plana in omilitvenih ukrepov za posamezne EUP, bodo prepoznani vplivi nebitveni in negativnega vpliva na poplavno varnost ne bo. Opredelitev novih stavbnih zemljišč je dolgoročne narave, zato imajo SD OPN 2 dolgoročen vpliv na površino stavbnih zemljišč v poplavnem območju.

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljeni okoljski cilj »zagotavljanje nizke stopnje ogroženosti pred poplavami« nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).

8.5.4 Omilitveni ukrepi

S splošnimi omilitvenimi ukrepi na nivoju prostorskega akta in omilitvenimi ukrepi po posameznih EUP (Priloga 7) se zagotavlja poplavna varnost celotne občine. Splošni omilitveni ukrepi se upoštevajo tekom izvajanja SD OPN 2, omilitveni ukrepi po posameznih EUP pa tekom pridobitve gradbenega dovoljenja. Omilitveni ukrepi so ob ustreznem načrtovanju izvedljivi, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za izvedbo splošnih omilitvenih ukrepov je odgovorna Občina Sodražica, ukrepov po posameznih EUP pa lastniki zemljišč in/ali investitorji.

SPLOŠNI OMILITVENI UKREPI PO ODSEKIH VODOTOKOV

Kozmanjka in Blatnik, Srednji potok, Baragovka, Drnik, Bistrica (od P210 do P280), Mateča voda, Zavrata 1 in Zavrata 2, Podklanec in Mlake, Podlipski, Podstenčica, Perilščica, Jeglenik in Pleske, Globelščica, Potok in Trepetliški potok, Kobilica in Mlaška dolina, Jelovščica, Pritok iz Peska in pritok iz Ravne doline, Grdodolščica, Vranov potok, Lipovščica, Zapotoški potok, Ravnodolščica, Štorevski potok:

- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo, je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe,
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo),
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi,
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Bistrica (od P1 do P80):

- lokalna razširitev struge v dolžini ca $l=70$ m dolvodno od mostu v Lipovšici;
- lokalni dvig terena na d,b, Bistrice med P38 in P39 na gladino $Q100+0,50$ m;
- zavarovanje poplavnega območja pred posegi v prostor (območje za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami – OPVpNidN);
- znotraj območja OPVpNidN je dovoljena rekonstrukcija obstoječe komunalne infrastrukture (npr. daljnovod, vodovod,...), eventualna gradnja nove pa v skladu z Uredbo; gradnja ostalih objektov ni dovoljena;
- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo (in ni opredeljeno kot OPVpNidN), je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi;
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Bistrica (od P80 do P113):

- ureditev Bistrice od P83 do P110 (izravnava nivelete dna, dvojni profil s širino dna $b=5,0$ m in naklonom brežin $m=1,5$);
- izravnava terena na koto gladine $Q100+0,50$ m od P85 do P89 (desni breg);
- lokalno varovanje objektov na levem bregu (nadvišanje obstoječega zidu od ca P101 do P104);
- lokalno varovanje objektov na desnem bregu z v.v. zidom in v.v. nasipom ter lokalna izravnava terena na koto $Q100+0,50$ m (ca P100 do P113);
- pri načrtovani obvoznici je neposredno ob Bistrici predvidena izvedba viadukta (ca $l=510$ m, dolvodno od Sodražice).
- ureditev odvodnje notranjih voda (iz območja za v.v. zidom ali nasipom)
- zavarovanje poplavnega območja pred posegi v prostor (območje za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami - OPVpNidN);
- znotraj območja OPVpNidN je dovoljena rekonstrukcija obstoječe komunalne infrastrukture (npr. daljnovod, vodovod,...), eventualna gradnja nove pa v skladu z Uredbo; gradnja ostalih objektov ni dovoljena;
- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo (in ni opredeljeno kot OPVpNidN), je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);

- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi;
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Bistrica (od P113 do P160):

- izravnava terena na koto 0100+0,50 m na območju OLN Kurirska – desni breg Bistrice od P113 do P124);
- lokalno varovanje objekta z v, v. zidom na d.b. Bistrice med P136 in P137 – 20 m;
- izravnava terena na koto gladine Q100+0,50 m desni breg Bistrice med P137 – 20 m in P139;
- lokalno varovanje objektov na l.b. Bistrice z v.v. nasipom in v.v. zidom gorvodno od obvoznice;
- izvedba premostitve na predvideni obvoznici – svetla odprtina enaka kot pri premostitvi v Sodražici; objekt mora biti zasnovan tako, da je možna montaža zapornice za kontroliran iztok iz poplavnega območja gorvodno;
- ureditev odvodnje notranjih voda (iz območja za v.v. zidom ali nasipom);
- zavarovanje poplavnega območja pred posegi v prostor (območje za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami - OPVpNidN);
- znotraj območja OPVpNidN je dovoljena rekonstrukcija obstoječe komunalne infrastrukture (npr. daljnovod, vodovod,...), eventualna gradnja nove pa v skladu z Uredbo; gradnja ostalih objektov ni dovoljena;
- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo (in ni opredeljeno kot OPVpNidN), je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi;
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Bistrica (od P160 do P210)

- čiščenje struge za izboljšanje poplavne nevarnosti (od P170 do P186 - širina dna $b=5,0\text{m}$ in od P197 do P201 +40,1 Om – širina dna $b=4,50\text{m}$);
- nov prepust v P197 ($b/h=5,50/2,00\text{ m}$);
- zavarovanje poplavnega območja pred posegi v prostor (območje za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami - OPVpNidN);
- znotraj območja OPVpNidN je dovoljena rekonstrukcija obstoječe komunalne infrastrukture (.npr daljnovod,vodovod,...), eventualna gradnja nove pa v skladu z Uredbo; gradnja ostalih objektov ni dovoljena;
- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo, je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi;
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Pritok iz Peska in pritok iz Ravne doline:

- izvedba dveh prepustov na predvideni obvoznici - pri prečkanju s pritokom iz Ravne debeline $b/h=4,00/2,00\text{ m}$, pri prečkanju s pritokom iz Peska min. $b/h=2,00/1,50\text{m}$.

Grdodolščica:

- odstranitev obstoječega prepusta na Grdodolščici – severni del;
- ureditev izlivnega odseka s hidravlično ugodnejšim vtokom v Bistrico (širina dna $b=2,0\text{m}$, naklon brežin 1:1,5-2);
- obrežni zid ob cesti za varovanje gasilnega doma pred visokimi vodami ter lokalni dvig ceste in paltoja pri gasilnem domu minimalno na koto gladine Q100+0,50m; namesto v.v. zidu je lahko dvig ceste;
- med profiloma GR25 in GR30 je predvidena gradnja posameznih stanovanjskih objektov, pri čemer je potrebno upoštevati minimalni odmik 5 m od roba brežine in dvig temeljev nad gladino Q100+0,50m; gradnja v območju razreda srednje nevarnosti Ps ni dovoljena, v območju razreda majhne nevarnosti Pm pa je potrebno upoštevati pogoje mnenjedajalca;
- pri načrtovani obvoznici je neposredno ob Bistrici predvidena izvedba viadukta (ca $l=526\text{m}$);
- zavarovanje poplavnega območja pred posegi v prostor (območje za potrebe varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami - OPVpNidN);
- znotraj območja OPVpNidN je dovoljena rekonstrukcija obstoječe komunalne infrastrukture (npr. daljnovod, vodovod,...), eventualna gradnja nove pa v skladu z Uredbo; gradnja ostalih objektov ni dovoljena;
- na območju novogradnje ob vodotoku, ki je poplavno ogroženo (in ni opredeljeno kot OPVpNidN), je poseg v prostor možen le v skladu s prilogo 1 in prilogo 2 iz Uredbe;
- rekonstrukcija obstoječih objektov na območju, ki je poplavno ogroženo, je možna pod posebnimi pogoji (v skladu z Uredbo);
- razlivna površina, ki v OPN ni opredeljena kot območje posega (stavbno zemljišče, centralne dejavnosti, proizvodne dejavnosti,...), se ohranja v primarni rabi;
- pregled stanja na terenu ter odstranitev plavja, podrtih dreves,... in sanacija eventualnih poškodb po obilnejših padavinah in neurjih.

Lipovščica:

- zamenjava obstoječih prepustov v km 0+236 in v km 0+255,90 s prepustom fi100.

OMILITVENI UKREPI PO POSAMEZNIH EUP

Omilitveni ukrepi za zagotavljanje poplavne varnosti po posameznih EUP so navedeni v Prilogi 7.

8.5.5 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
površina pozidanih stavbnih zemljišč v poplavnih območjih na območju občine	Z GIS analizo se na podlagi namenske rabe, poplavnih območjih in dejanske rabe tal, določijo površine pozidanih stavbnih zemljišč znotraj poplavnih območij. Ugotovi se vzrok odstopanj in preveri ali je to posledica izvajanja SD OPN 2 ali kakšnega drugega dejavnika in ali je potrebno pripraviti predlog sprememb določil odloka o SD OPN.	Občina s pomočjo javno dostopnih podatkov	Enkrat na tri leta v času izvajanja SD OPN 2.

Vse podatke, tako tiste iz državnega monitoringa kot tiste, za katere bo Občina sama zagotovila spremljanje, naj Občina zbere in predstavi javnosti na vsake 3 leta v obliki poročila.

8.6 OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE OBREMENITEV OKOLJA IN LJUDI S HRUPOM POD MEJNIMI VREDNOSTMI

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za segment hrup je sledeče:

KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
stiki med območji proizvodnih dejavnosti in območji stanovanj	V 89. členu Odloka o SD OPN 2 so določene stopnje varstva pred hrupom za PNRP v skladu z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju (Ur. l. RS, št. 43/18 in 59/19). S SD OPN 2 ne bodo nastala nova konfliktna območja – novi stiki med II. in IV. SVPH oz. med območji s PNRP IG in SS ali IG in SK.
umeščanje območij prometnih površin ali drugih hrupnih dejavnosti v bližino poselitvenih območij	S SD OPN 2 se v prostor umeščajo prostorske ureditve (obvozna cesta naselja Sodražica; vetrne elektrarne; v zapuščenem kamnolomu se ureja strelišče, ki je že v rabi) z možnim vplivom hrupa na zdravje in počutje ljudi.

8.6.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na obremenjenost okolja s hrupom smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na okoljsko sestavino hrup je navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 24: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Vpliv izvedbe SD OPN 2 na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom ne bo imel vpliva oziroma bo pozitiven. Z izvedbo prostorskega akta se bo obremenjenost okolja in ljudi s hrupom zmanjšala ali pa se ne bo spremenila. Obstoječa t. i. konfliktna območja – stiki med II. In IV. SVPH bodo odpravljena, nova ne bodo nastajala. Posegi v prostor bodo z vidika kakovosti bivanja ustrezno načrtovani in brez vpliva, novi prometni koridorji bodo razbremenili obstoječa poselitvena območja.
B	vpliv je nebistven	Vpliv izvedbe SD OPN 2 na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom ne bo bistven. Z izvedbo prostorskega akta se obremenjenost okolja in ljudi s hrupom ne bo bistveno spremenila. Novih t. i. konfliktnih območij – stikov med II. In IV. SVPH ne bo. Posegi v prostor bodo z vidika kakovosti bivanja ustrezno načrtovani in z nebistvenim vplivom, novi prometni koridorji bodo razbremenili obstoječa poselitvena območja.
C	vpliv je nebistven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov bo vpliv izvedbe SD OPN 2 na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom nebistven. Z izvedbo omilitvenih ukrepov se obremenjenost okolja in ljudi s hrupom ne bo bistveno spremenila. Zaradi omilitvenih ukrepov bodo obstoječa konfliktna območja odpravljena, nova ne bodo nastajala. Posegi v prostor bodo z vidika kakovosti bivanja zaradi ustreznih omilitvenih ukrepov ustrezno načrtovani in z nebistvenim vplivom, novi prometni koridorji bodo razbremenili obstoječa poselitvena območja.
D	vpliv je bistven	Vpliv izvedbe SD OPN 2 na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom bo bistven. Z izvedbo prostorskega akta se bo obremenjenost okolja in ljudi s hrupom bistveno spremenila. Nastala bodo številna nova t. i. konfliktna območja – stiki med II. In IV. SVPH. Posegi v prostor bodo z vidika kakovosti bivanja neustrezno načrtovani in z bistvenim vplivom, novi prometni koridorji ne bodo razbremenili obstoječih poselitvenih območij.

E	vpliv je uničujoč	Vpliv izvedbe SD OPN 2 na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom bo uničujoč. Z izvedbo prostorskega akta se bo obremenjenost okolja in ljudi s hrupom močno povečala. Nastala bodo številna nova t. i. konfliktna območja – stiki med II. In IV. SVPH, številne stavbe z varovanimi prostori bodo izpostavljene neposrednim virom stalno prisotnega hrupa. Posegi v prostor bodo z vidika kakovosti bivanja povsem neustrezno načrtovani in z uničujočim vplivom, novi prometni koridorji bodo povsem poslabšali stanje obstoječih poselitvenih območij.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju hrupa.

8.6.2 Opredelitev in vrednotenje vplivov

STIKI MED OBMOČJI PROIZVODNIH DEJAVNOSTI IN OBMOČJI STANOVANJ

V veljavnem prostorskem aktu je nekaj obstoječih konfliktnih stikov med območji proizvodnih dejavnosti in območji stanovanj, ki so posredni – vmes je cesta ali vodotok ali pas zelenih površin. Ti stiki so predvsem odraz bogatega podjetništva občanov. Večinoma gre za družinska podjetja in posamezne obrtnike z lesnopredelovalno in kovinarsko dejavnostjo. Občina se sicer zaveda pretekle nesmotrne rabe prostora, vendar je tovrstna obrt del načina življenja občanov in kot takšna ne predstavlja bistvene motnje v podeželskem okolju.

Obstoječi stik med EUP Za20 (IG) in EUP Za29 (SS), kjer je vmes le cesta s PNRP PC se nanaša na obstoječe območje gospodarske cone v Zamostecu, kjer je postavljen večji obrat za lesno galanterijo in ključavničarstvo v lasti družinskega podjetja. Del objektov stoji izven zazidljivega območja. Širitev, ki je predvidena s SD OPN 2 je namenjena dodatni stanovanjski hiši in razvoju obrti (dozidava k obstoječi hali). Poseg pomeni uskladitev z dejanskim stanjem obstoječe pozidave s funkcionalno zaokrožitvijo za potrebe razvoja obrti. Družinsko podjetje ima v ta namen že izdelan investicijski elaborat.

Obstoječi stiki med PNRP IG in SK niso v nasprotju z Uredbo o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

S SD OPN 2 se obremenitve okolja s hrupom ohranjajo pod mejnimi vrednostmi: stavbe z varovanimi prostori (šola, vrtec, zdravstveni dom, stanovanjske površine) niso v stiku z območji virov stalno prisotnega hrupa (manjši obrati, industrija, gostinstvo, prometna infrastruktura ipd.); novi neposredni konfliktni stiki se ne vzpostavljajo; v 89. členu Odloka o SD OPN 2 so določene stopnje varstva pred hrupom (SVPH) za PNRP, kjer je PNRP IG v III. SVPH.

Glede na navedeno ocenjujemo, da se s SD OPN 2 stanje glede ohranjanja obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi, z vidika konfliktnih stikov, bistveno izboljša.

UMEŠČANJE PROMETNIH POVRŠIN IN DRUGIH HRUPNIH DEJAVNOSTI V BLIŽINO POSELITVENIH OBMOČIJ

Obvozna cesta naselja Sodražica

Obstoječa regionalna cesta skozi Sodražico ne rešuje problema s tranzitnim, predvsem tovornim prometom. Ta sedaj poteka skozi občinsko središče, ki je zaradi tega v svojem nadaljnjem razvoju prizadeto in omejeno, povzroča pa tudi konflikte z vidika prometne varnosti. Prav tako je s prometno tehničnega vidika neustrezna obstoječa lokalna cesta, ki iz Sodražice v smeri Sv. Gregorja poteka skozi zaselek za vodo v severnem delu naselja. Zaradi tega je Občina kot eno razvojnih prioritet opredelila tudi potrebo po izgradnji **obvozne ceste naselja Sodražica**.

SD OPN 2 predvidevajo umestitev:

- **nove lokalne ceste severno od Sodražice proti sv. Gregorju**, ki bo imela funkcijo zbirne in dostopne ceste do zaledja naselja in hribovskih vasic, v skupni dolžini 914 m;
- **nove regionalne ceste južno od Sodražice kot obvoz jedra naselja Sodražica proti Ribnici**, s priključevanjem na obstoječo regionalno cesto za naseljem Podvas – Zamostec, v skupni dolžini 2.448 m; predvidena cesta bo imela funkcijo povezovalne ceste in bo prevzela prometne obremenitve obstoječe ceste skozi jedro naselja.

Trasi predvidenih cest sta prostorsko umeščeni na način, da v največji možni meri zaobideta območja varovanj (vodovarstvena območja, vodna zajetja, posebna varstvena območja – območja Natura 2000) ter na način, da ne poslabšujeta poplavne varnosti na območju naselja Sodražica.

Ob trasi predvidenih cest se s SD OPN 2 ne umeščajo nova območja stanovanjskih površin oziroma nova območja stavb z varovanimi prostori.

Trasa nove lokalne ceste severno od Sodražice bo prevzela funkcijo povezovanja med Sodražico in zaselki ter naselji v smeri proti Sv. Gregorju, hkrati pa bo tudi dostopna cesta do **obstoječe** nepozidane stanovanjske površine v zaledju mesta (EUP So088). Te površine z veljavnim PA nimajo rešenega ustreznega dostopa do osrednje prometnice, pač pa je dostop možen le preko ozkih, slabo pretočnih in prometno preobremenjenih povezav znotraj naselja (slika 3, 4). Predvidena nova cesta bo namenjena lokalnemu prometu. Razbremenila bo strmejši severni del Sodražice ter s izboljšala prometno varnost. Za območje stanovanj v EUP So088 se bo natančnejša prostorska ureditev območja načrtovala na nivoju OPPN, zato naj se tekom izdelave podrobnega prostorskega načrta, za preprečevanje obremenitev ljudi s hrupom, izvede omilitveni ukrep: ob stiku s cesto naj se predvidi t.i. zeleni pas avtohtonih drevesnih in grmovnih vrst ter ukrepi zmanjšanja vplivov hrupa na varovane prostore stavb (pasivna zaščita), v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah.

Slika 3: Ortofoto posnetek lokalne ceste Za vodo in Slemenske ceste v severnem delu naselja Sodražica proti sv. Gregorju z NRP. Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP.

Slika 4: Lokalna cesta »Za vodo« proti sv. Gregorju. Vir: Instant street view, marec 2021.

Trasa nove regionalne ceste južno od Sodražice bo bistveno razbremenila jedro naselja s hrupom in emisijami v zrak ter naselju zagotovila nove razvojne možnosti in povečala prometno varnost. V traso obvozne ceste je z namenom umirjanja in izboljšanja pretočnosti prometa umeščeno krožišče, datatno bo zaradi zagotavljanja poplavne varnosti Sodražice, del ceste predvidoma izveden kot viadukt, kar ne bo dopuščalo večjih hitrosti prometa in bo pomenilo zmanjšan hrup in emisije v zrak.

PLDP se na regionalni cesti skozi Sodražico v zadnjih letih zmerno povečuje (poglavje 4.1.3, preglednica 7). Od leta 2011 do 2019 je opazno povečanje prometa (PDLP) za povprečno 2,3% na leto. Podoben trend se pričakuje tudi v prihodnje. Za obdobje prihodnjih 10 let (2021-2031) ocenjujemo PDLP na 3.061-3.850 vozil (približno 26% povečanje), za obdobje prihodnjih 20 let (2021-2041) pa na 3.061-4.843 vozil (približno 58% povečanje).

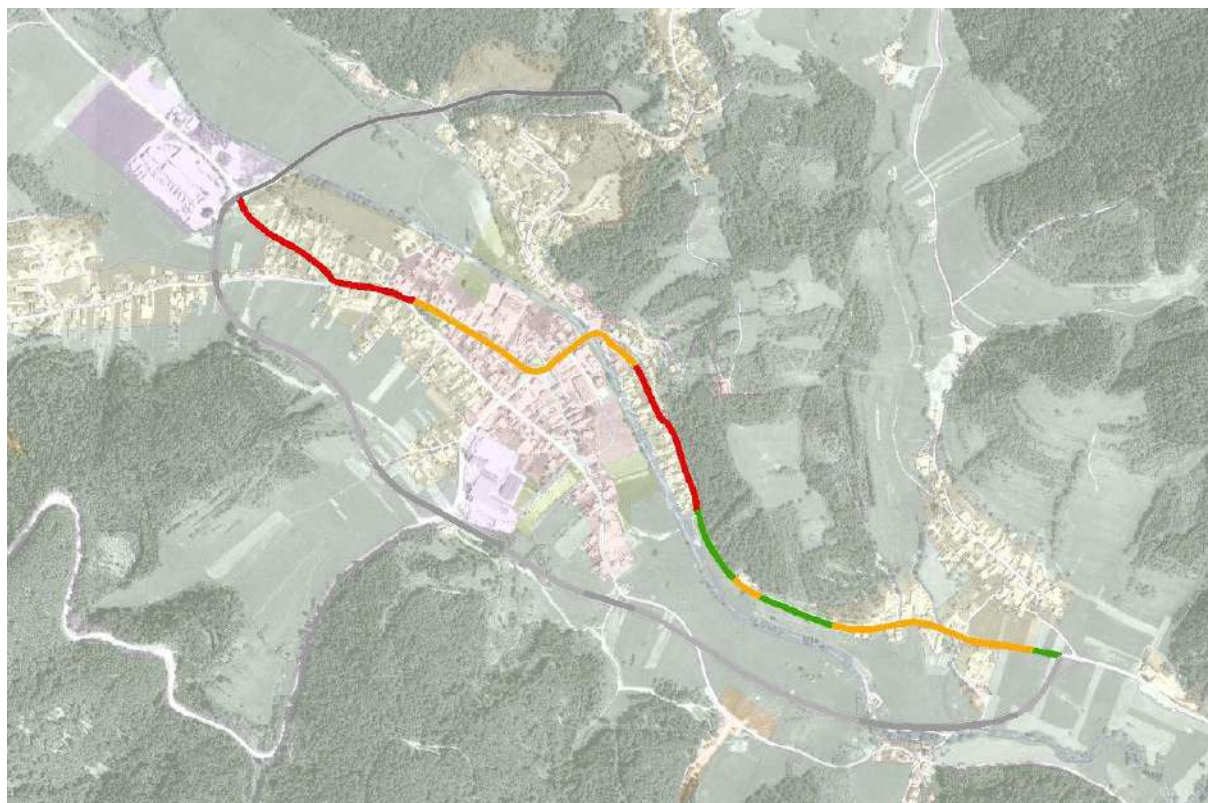
Na to cesto sta vezana tako lokalni kot regijski promet, številne probleme glede prometne varnosti ustvarja predvsem tranzitni tovorni promet. Obstoječa cesta poteka skozi jedro naselja, mimo številnih stavb s t.i. varovanimi prostori (stanovanja, šola, zdravstveni dom) in s tem ustvarja tudi številne neposredne konfliktna stike med II. in IV. SVPH (za 806 m – preglednica 25, slika 5 – rdeča linija). Predvidena nova cesta tovrstnih konfliktnih stikov ne ustvarja (slika 6). Zaradi obvoza mimo naselja prihaja le do neposrednih in posrednih stikov s III. SVPH (slika 6 – oranžna in rumena linija). Ker bo predvidoma večji del prometa, zlasti tranzitni promet, preusmerjen izven naselja, umestitev nove obvozne ceste mimo Sodražice zmanjšuje prometno obremenitev jedra naselja, rešuje probleme glede prometne varnosti in zmanjšuje obremenitev ljudi z emisijami in hrupom.

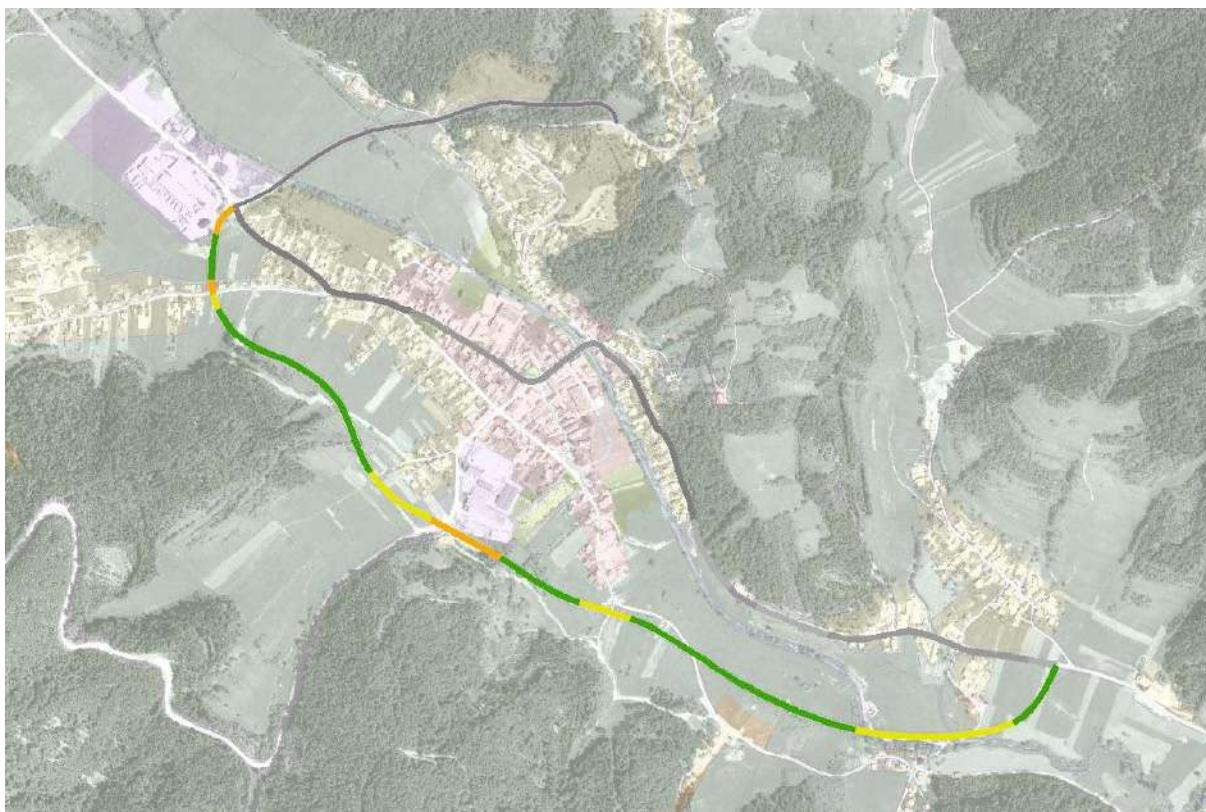
Preglednica 25: Stiki med različnimi SVPH med obstoječo regionalno cesto oziroma predvideno obvozno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec.

barva linije/stika	STIKI MED RAZLIČNIMI SVPH	DOLŽINA STIKA (m)	
		OBSTOJEČA CESTA	PREDVIDENA CESTA
	neposredni stik ceste s II. SVPH (SS)	806	0
	neposredni stik ceste s III. SVPH (SK, CD, CU, A)	1.091	275
	posredni stik ceste s III. SVPH (SK, CU, IP, A)	0	663
	stik ceste z odprtim prostorom - IV. SVPH (K, G)	399	1.510
	SKUPAJ	2.296	2.448

*Cesta s PNRP PC je v IV. SVPH.

Slika 5: Stiki med različnimi SVPH med obstoječo regionalno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec (rdeča linija = neposreden stik ceste s II. SVPH; oranžna linija = neposreden stik ceste s III. SVPH; zelena linija = stik ceste z odprtim prostorom).Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP, marec 2021.

Slika 6: Stiki med različnimi SVPH med predvideno obvozno cesto in PNRP naselij Sodražica in Zamostec (oranžna linija = neposreden stik ceste s III. SVPH; rumena linija = posreden stik ceste s III. SVPH; zelena linija = stik ceste z odprtim prostorom). Vir: ortofoto, GURS, oktober 2020; vektorski sloj PNRP OPN Sodražica, MOP, marec 2021.

Strelišče

S SD OPN 2 se v zapuščenem kamnolomu ureja **obstoječe strelišče**. Strelišče je bilo v prostorskem aktu Občine Sodražica umeščeno že leta 2004, a je pri pripravi OPN leta 2011 območje nenačrtno izpadlo. Poseg pomeni uskladitev z dejanskim stanjem, na zahodnem delu pa postavitev oskrbovalnih objektov in parkirišča, ki predstavlja funkcionalno zaokrožitev območja. Strelišče uporablja strelski klub, služi tudi vadbi policije, večim lovskim društvom in rekreacijski dejavnosti posameznikov. Strelišče je na samem, obdano z gozdom, do najbližjega zaselka je oddaljeno dobrih 400 m, do prvega naselja pa slab kilometer. V skladu s prakso in izkušnjami domačinov, je strelišče nemoteče, ne predstavlja motnje v prostoru in je del načina življenja tamkajšnjih ljudi.

Vetrne elektrarne

S SD OPN 2 se umeščajo v prostor **tri območja energetske infrastrukture** (vetrne elektrarne, VE). Dve takšni območji sta se v času dopolnitev okoljskega poročila, v procesu usklajevanja med pripravljalcem prostorskega akta in Zavodom RS za varstvo narave iz dopolnjenega osnutka že izločili.

Ena enota urejanja prostora s PNRP E omogoča umestitev ene VE nazivne moči do 1 MW. VE v EUP Op100, Op101 in Op102 se v prostor umeščajo na način, da upoštevajo ugoden vetrni potencial (Priloga 8: Vetrna karta občine Sodražica), možnost prometnega dostopa za postavitev in obratovanje objekta ter možnost priključitve na obstoječe elektroenergetsko omrežje. Načrtovane ureditve posegajo v sklenjene površine večnamenskih gozdov oziroma na robno območje gozdov, ki meji na kmetijske površine. VE ne posegajo v območja varovanj (vodovarstvena območja, vodna zajetja, posebna varstvena območja – območja Natura 2000 ipd.).

Načrtovane prostorske ureditve bodo prispevale k povečanju proizvodnje električne energije iz obnovljivih virov v skladu z načeli energetske politike in Energetskim zakonom, Strategijo prostorskega razvoja Slovenije, Akcijskim načrtom za obnovljive vire energije za obdobje 2010 – 2020 in usmeritvami osnutka Nacionalnega energetskega koncepta Slovenije.

Vpliv VE na zdravje ljudi se kaže predvsem kot povečana vznemirjenost zaradi hrupa, ki pa je odvisna tudi od drugih parametrov: značilne lastnosti hrupa VE (periodična amplitudna modulacija hrupa), premikov sence, utripanja luči, vibracij, občutljivosti posameznika, vidne sprememba krajine itd. Pri umeščanju VE v prostor je bistveno, da se zagotovi, da hrup ne bo povzročal vznemirjenosti pri prebivalcih.

Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt RS (Vlada RS, februar 2020) **za umeščanje VE v prostor** nalaga omilitveni ukrep, da **naj se za oceno hrupa vetrnih elektrarn pri stavbah z varovanimi prostori zagotovi modeliranje širjenja hrupa** (slišno območje zvoka, vključno z nizkimi frekvencami) **v okolju glede na lokalno razgibanost terena in posebnosti meteoroloških dejavnikov** (značilnosti vetra v različnih višinskih slojih – moč, smer vetra, spreminjanje teh lastnosti v času) **ter izvede prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring hrupa pri prebivalcih** (ki mora biti usklajen z vsemi sektorji), **pri čemer se za vetrne elektrarne do 3 MW, do sprejema novih zakonskih določil, upošteva stališče NIJZ** (Vpliv hrupa vetrnih elektrarn na zdravje ljudi, stališče NIJZ, izdelano 24. 4. 2016 za Ministrstvo za zdravje).

Stališče NIJZ, ki temelji na rezultatih najnovejših raziskovalnih študij, mnenj strokovnih organizacij in odborov, ki obravnavajo vplive hrupa na zdravje ljudi **je, da je treba pri postavitvi VE zagotoviti, da na fasadi najbližjega izpostavljenega bivališča hrup ne presega priporočene ekvivalentne vrednost 35-40 dBA – ekvivalentna raven hrupa VE se nanaša na hrup VE v najslabšem možnem scenariju, to je hrup VE pri največji hitrosti vetra (6 m/s)**. S tega vidika je za doseganje priporočene ekvivalentne vrednosti hrupa **bistvena določitev varne razdalje VE od bivališč**, ki pa je odvisna od večih parametrov: hitrosti in smeri vetra, hrupa v ozadju, obdobja dneva, lokalne konfiguracije terena.

Predpisov, ki bi priporočali ali določali varno razdaljo VE od bivališč oziroma poselitvenih območij v Sloveniji še ni, v tujini (EU) pa predpisi priporočajo ali določajo minimalne razdalje med VE in stanovanjskimi stavbami na podlagi ocene obremenjenosti s hrupom in fizične varnosti v primeru poškodbe VE. Za zagotavljanje fizične varnosti v primeru poškodb VE, mora najbližja razdalja VE od stavb presegati 5-kratnik višine VE.

S povečevanjem oddaljenosti od naselij se z vidika vpliva na ljudi povečuje sprejemljivost gradnje VE. Z odmikom od poselitvenih območij pa se VE praviloma umeščajo v prostor, ki je naravno bolj ohranjen, obremenjen z manj človeškimi posegi in na njem prevladujejo varstveni vidiki urejanja prostora.

Na Danskem, kjer je vpliv hrupa VE najboljše raziskan, je regulacija hrupa vetrnih turbin zakonsko določena in sicer 10 m nad tlemi (skladno z IEC standardom) pri hitrosti vetra 6 m/s in 8 m/s za primer odprtega podeželja (pri 6 m/s je dovoljena vrednost hrupa 42 dBA, pri 8 m/s pa 44dBA in stanovanjske stavbe (pri 6 m/s je dovoljena vrednost hrupa 37 dBA, pri 8 m/s pa 39 dBA (Statutory Order No. 1284, 2011)). Od lastnosti vetrne turbine in višine stolpa pa je odvisno, katera hitrost vetra se upošteva za določeno VE. Dovoljene vrednosti hrupa so pri hitrosti vetra 8 m/s večje, saj vetrne turbine proizvajajo večji hrup pri višjih hitrostih vetra, hkrati se poveča tudi naravni hrup vetra.

Po podatkih povprečnih letnih hitrosti vetra iz modela Aladin DADA (preglednica 25, Atlas okolja, maj 2018), na območjih VE v občini Sodražica hitrost vetra 10 m in 50 m nad tlemi ne presega vrednosti 6 m/s. **Menimo, da bi bilo s primerno nazivno močjo VE v povezavi z**

oddaljenostjo VE, mogoče doseči, da hrup na fasadi najbližjih izpostavljenih bivališč ne bi presegal priporočene ekvivalentne vrednosti 35-40 dBA.

Preglednica 26: Povprečne letne hitrosti vetra 10 m in 50 m nad tlemi iz modela Aladin DADA na območjih VE.

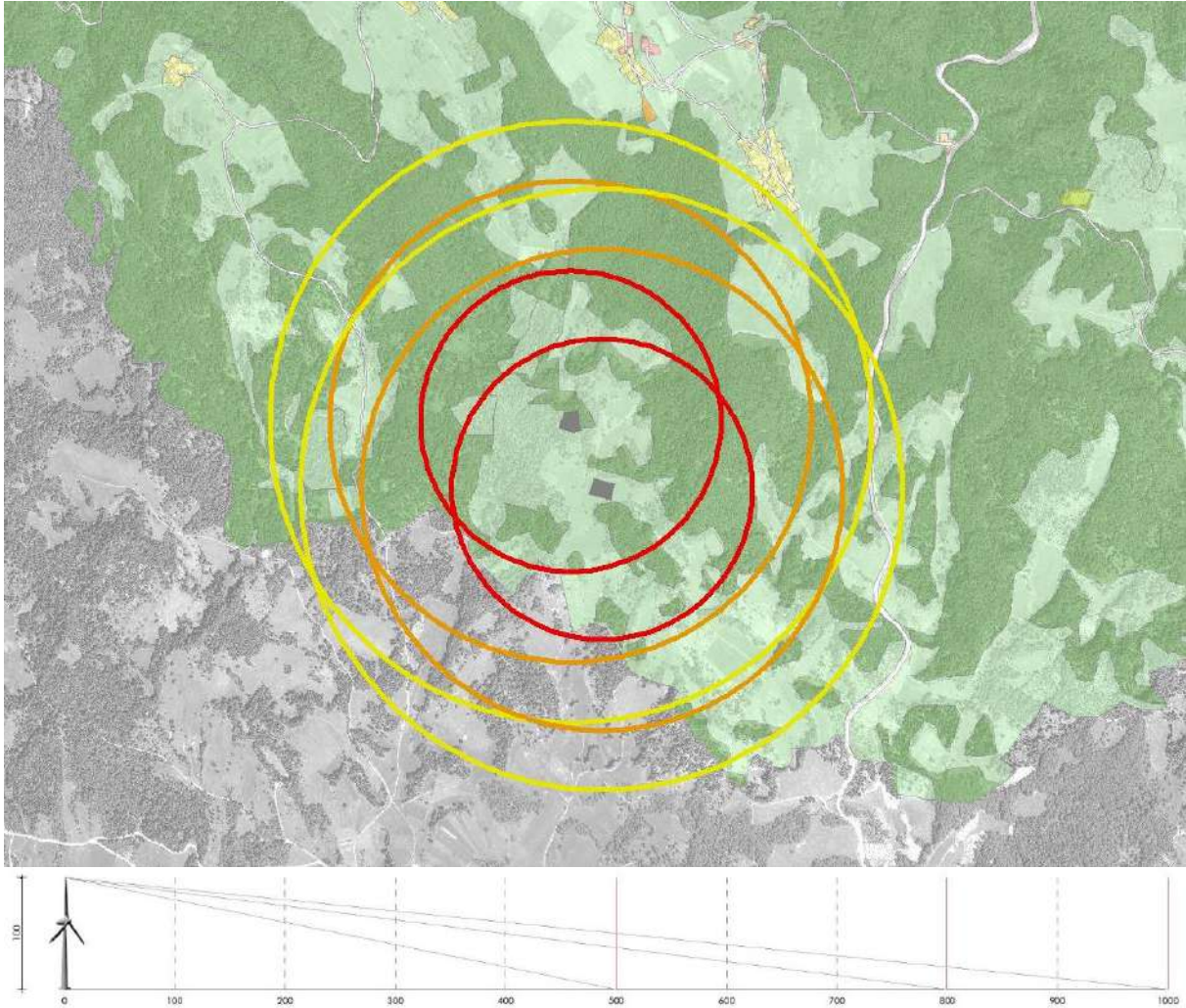
EUP s PNRP E (1 VE)	POVPREČNA LETNA HITROST VETRA 10 M NAD TLEMI	POVPREČNA LETNA HITROST VETRA 50 M NAD TLEMI
Op100	4-5 m/s	5-6 m/s
Op101	4-5 m/s	5-6 m/s
Op102	3-4 m/s	4-5 m/s

Vir: Atlas okolja, maj 2018.

Ker je vznemirjenost zaradi hrupa VE večja v mirnem okolju v primerjavi s hrupom obremenjenim okoljem in je širjenje hrupa odvisno od »hrapavosti« terena, je za določitev varne razdalje VE od bivališč bistven hrup okolja in konfiguracija terena. Hrup okolja pa je odvisen od gostote pozidave in izpostavljenosti ter umestitve prometnic. V podeželskem okolju, kakršno je v občini Sodražica, se giblje v povprečju okrog 35 dBA.

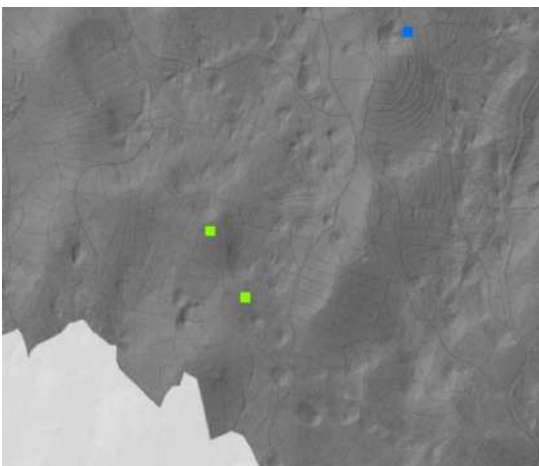
VE Op100 in Op101 ležita v južnem delu občine, na robnem območju gozdov, ki prehaja v košenice, na južnem pobočju manjše kopaste vzpetine (Goli hrib), ki je del skrajnega SZ dela kraške planote Travna gora. Travna gora s posameznimi kopastimi vrhovi predstavlja najvišji del Občine Sodražica. Relief je tipično dinarsko usmerjen SZ-JV.

VE Op100 je od najbližjega naselja Kržeti oddaljena približno kilometer (slika 7, rumena linija predstavlja oddaljenost 1 km), znotraj radija 800 m od VE ni stanovanjskih hiš (slika 7, rdeča in oranžna linija). VE Op101 je od najbližjega naselja oddaljena približno 1,2 km, znotraj radija 1 km od VE ni stanovanjskih hiš.

Slika 7: PNRP na območju VE v EUP Op100 in Op101 (siva) ter radiji oddaljenosti VE do najbližjega naselja Kržeti (rdeča linija = oddaljenost 500 m; oranžna linija = oddaljenost 800 m; rumena linija = oddaljenost 1000 m). Vir: GURS; vektorski sloj SD OPN 2, marec 2021.

Med lokacijama VE in naseljem je manjša z gozdom poraščena vzpetina, ki predvidoma deluje kot zvočna bariera (slika 8).

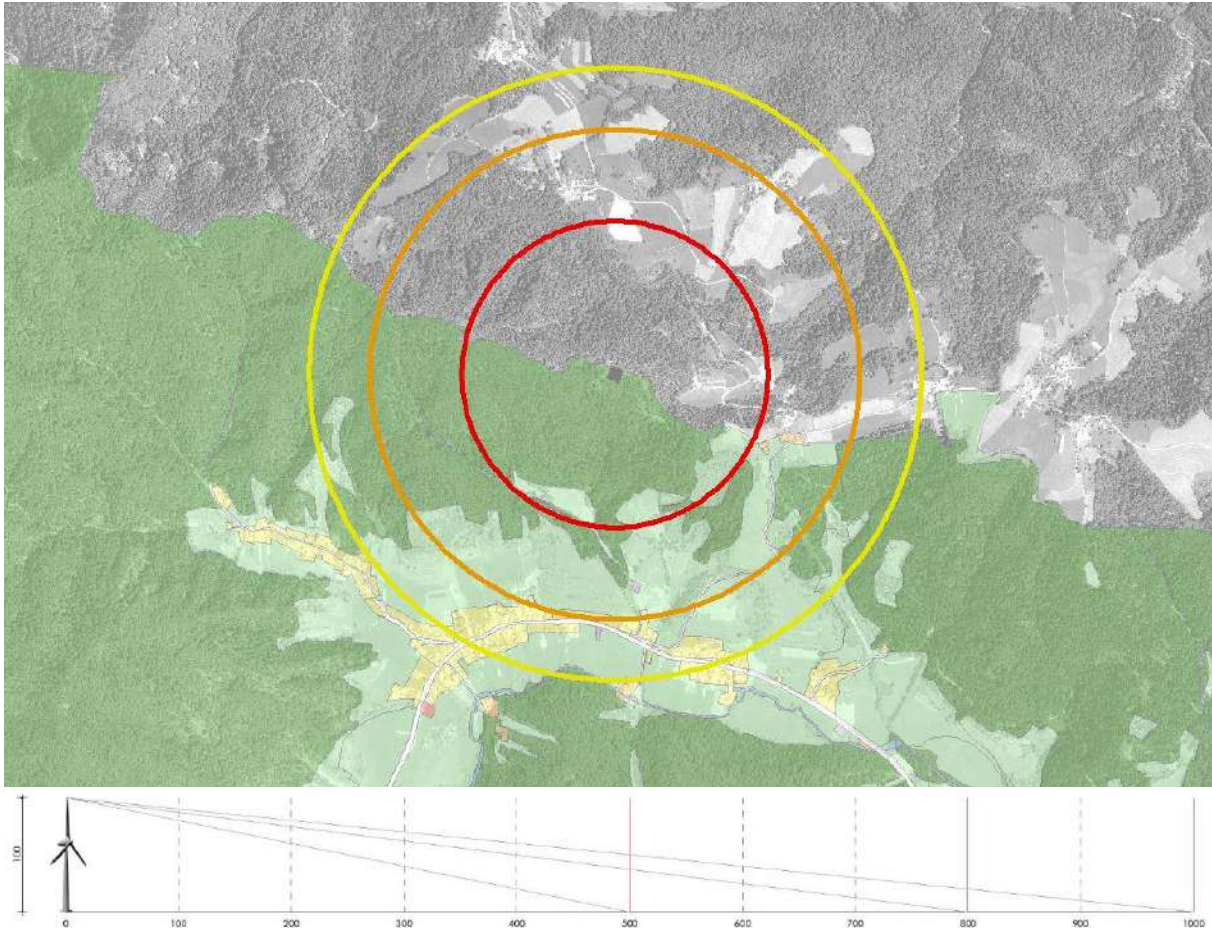
Slika 8: Relief na območju lokacij VE Op100 in Op101 (zelena) ter najbližjega naselja Kržeti (modra) (Geopedia, maj 2018).

VE Op102 leži v SZ delu občine, na južnem z gozdom poraslem pobočju Reber, ki so del Slemen – valovitega sveta s številnimi grapami in soteskami nad sodaško dolino.

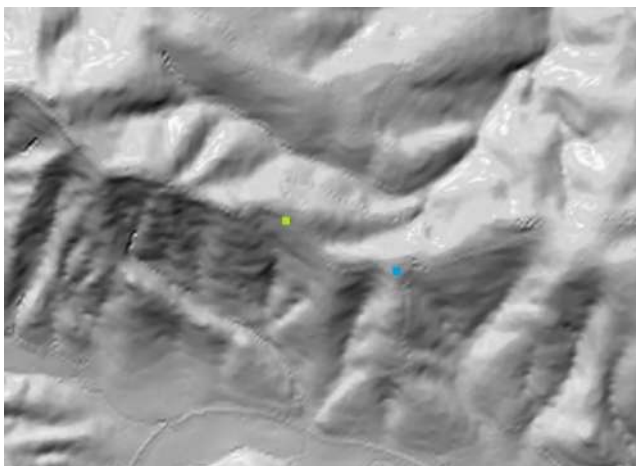

VE Op102 je od najbližje hiše (zaselek Mlake), ki je na travnati izravnavi bližnje vzpetine (slika 10), oddaljena približno 500 m (slika 9, rdeča linija predstavlja oddaljenost 500 m). Znotraj radija 800 m in 1000 m od VE so številne stanovanjske hiše tako v občini Sodražica (Žimarice, Potok, Kožarji) kot v sosednji občini Ribnica (Pugled pri Karlovcu, Perovo, Zadniki, Črnc) (slika 9, oranžna in rumena linija).

Slika 9: PNRP na območju VE v EUP Op100 in Op101 (siva) ter radiji oddaljenosti VE do najbližjega naselja Kržeti (rdeča linija = oddaljenost 500 m; oranžna linija = oddaljenost 800 m; rumena linija = oddaljenost 1000 m). Vir: GURS; vektorski sloj SD OPN 2, marec 2021.

Slika 10: Ortofoto lokacije VE v EUP Op102 (zelena) in najbližjega objekta v zaselku Mlake (modra) (GURS, 2015).

Za oceno koliko prebivalcev bi bilo predvidoma izpostavljenih vplivom VE – ne glede na hitrost in smer vetra, hrup v ozadju, obdobje dneva, lokalno konfiguracijo terena, ki tudi vplivajo na določitev varne razdalje – v območju radija 500 m, 800 m in 1000 m od VE, smo povzeli št. hišnih števil v posameznem radiju ter za vsako hišno št. predvideli po 4 prebivalce.

Preglednica 27: Ocena števila prebivalcev v območju radijev 500 m, 800 m in 1000 m od VE.

VE v EUP	RADIJ			ŠT. HIŠNIH ŠTEVILK / ŠT. PREBIVALCEV (1 hišna številka = 4 prebivalci)
	500 m	800 m	1000 m	
Op100	0	0	2 / 8	
Op101	0	0	0	
Op102	0	3 / 12	38 / 152	

Vir: GURS, marec 2020.

Največ prebivalcev (preglednica 27) bi bilo predvidoma izpostavljenih v primeru VE Op102: v radiju 800 m bi bilo vplivom predvidoma izpostavljeno 12 prebivalcev, v radiju 1000 m pa 152 prebivalcev (prebivalcev naselij v vplivnem območju v sosednji občini nismo upoštevali).

Glede na zgoraj navedeno menimo, da lastnosti parametrov, ki vplivajo na določitev varne razdalje med VE in bivališči, predvidoma omogočajo postavitve VE v EUP Op100, Op101, Op102 in doseganje priporočene ekvivalentne vrednosti hrupa za krajši čas v najslabšem možnem scenariju, ki ne bo povzročala vznemirjenosti pri prebivalcih.

Za oceno hrupa vetrnih elektrarn pri stavbah z varovanimi prostori naj se pred postavitvijo VE (pred začetkom izvedbene ravni) zagotovi modeliranje hrupa, ki ga izvede za to certificirana institucija. Modeliranje hrupa naj predpostavlja, da VE deluje neprekinjeno vse dni v letu. Na podlagi rezultatov naj se za doseganje priporočene ekvivalentne vrednosti hrupa 35-40 dBA na fasadi najbližjega izpostavljenega bivališča, določijo morebitni omilitveni ukrepi (izbor ustrežnejše naprave, časovno/jakostno omejeno delovanje turbin...).

Po postavitvi VE naj se izvede prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring – ustrezne meritve dejanskega hrupa vetrne turbine. Na podlagi teh rezultatov naj se preuči ustreznost doseganja hrupa in po potrebi korigira časovno delovanje VE. Pri modeliranju in meritvah hrupa je treba upoštevati hrup ozadja, meritve hrupa v bivalnih prostorih, meritve v nočnem času in oceno amplitudne modulacije. Modeliranje in meritve hrupa vetrnih turbin so breme investitorja.

Pri postavitvi VE je nenazadnje bistvenega pomena povezava in komunikacija vseh deležnikov vključno z lokalnim prebivalstvom, s čimer se lahko bistveno zmanjša spornost izkoriščanja vetrne energije. Sodelovanje javnosti v fazi prostorskega načrtovanja bo zagotovljeno z javno razgrnitvijo in javno obravnavo dopolnjenega osnutka SD OPN 2 in Okoljskega poročila. **Investitorju priporočamo, da vključi lokalno prebivalstvo tudi v spremljanje stanja VE in vplivov na prebivalce.**

S SD OPN 2 se v prostor umeščajo prostorske ureditve, kjer je potrebna previdnost zaradi možnega vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi. Ocenjujemo, da:

- umestitev lokalne in regionalne obvozne ceste naselja Sodražica ne bo predstavljala bistvene obremenitve okolja in ljudi s hrupom zaradi izvedbe omilitvenega ukrepa (C);
- ureditev obstoječega strelišča za domačine ne predstavlja motnje v prostoru in bo vpliv ureditve na obremenjenost okolja in ljudi s hrupom nebistven (B).
- da umestitve območij energetske infrastrukture z namenom postavitve VE ne bodo predstavljale bistvene obremenitve okolja in ljudi s hrupom zaradi izvedbe omilitvenega ukrepa (C).

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljen okoljski cilj »ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi« nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).

8.6.3 Omilitveni ukrepi

EUP	So088 (SS), OPPN
OMILITVENI UKREP	V postopku priprave občinskega podrobnega prostorskega načrta naj se načrtuje ureditve na način, da se na stiku med obema EUP zagotovijo »zeleni pas« z zasaditvijo avtohtonih drevesnih in grmovnih vrst ter ukrepi zmanjšanja vplivov hrupa na varovane prostore stavb (pasivna zaščita), v skladu s predpisom, ki ureja zaščito pred hrupom v stavbah. Pri načrtovanju stavb je treba zagotoviti, da ima vsako stanovanje v stavbi okna tudi na tihih fasadi, to je na fasadi, ki je na nasprotni strani vira hrupa. Na tej fasadi hrup L _{dvn} ne sme presegati 55 dBA. Predlagamo previdnost pri umeščanju novih stavb z varovanimi prostori na območja stavbnih zemljišč, ki so določena z veljavnim PA, v bližini predvidene obvozne ceste.
RAZLAGA IZOGIBA ŠKODLJIVEGA VPLIVA ALI NJEGOVEGA ZMANJŠANJA	Severna trasa lokalne obvozne ceste, ki bo sicer prevzela funkcijo lokalne povezovalne ceste med Sodražico in hribovskimi vasicami v smeri proti Sv. Gregorju, meji neposredno na obstoječe nepozidano območje stanovanjskih površin. S predlaganim ukrepom se zmanjšuje obremenitve ljudi s hrupom lokalnega cestnega prometa.
OCENA USTREZNOSTI IN VERJETNOST USPEŠNOSTI UKREPA	Omilitveni ukrep je ob ustreznem načrtovanju izvedljiv, verjetnost uspešnosti njegove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za uspešno izvedbo je ključen tudi strokovni nadzor pristojnih institucij.
ČASOVNI OKVIR IN NOSILCI IZVEDBE OMILITVENEGA UKREPA	Ukrep se upošteva v postopku priprave OPPN. Za izvedbo je odgovoren pripravljalec prostorskega akta.

EUP	Op100 (E), Op101 (E), Op102 (E)
OMILITVENI UKREP	Za zagotavljanje fizične varnosti v primeru poškodb VE, naj bo VE od stavb z varovanimi prostori oddaljena najmanj za razdaljo 5-kratne višine VE. Pri postavitvi VE je treba zagotoviti, da na fasadi najbližjega izpostavljenega bivališča hrup ne presega priporočene ekvivalentne vrednosti 35-40 dBA. Za oceno hrupa vetrnih elektrarn pri stavbah z varovanimi prostori naj se pred postavitvijo VE (pred začetkom izvedbene ravni) zagotovi modeliranje hrupa, ki ga izvede za to certificirana institucija. Modeliranje hrupa naj predpostavlja, da VE deluje neprekinjeno vse dni v letu. Na podlagi rezultatov naj se za doseganje priporočene ekvivalentne vrednosti hrupa 35-40 dBA na fasadi najbližjega izpostavljenega bivališča, določijo morebitni omilitveni ukrepi (izbor ustrežnejše naprave, časovno/jakostno omejeno delovanje turbin ipd.). Po postavitvi VE pa naj se izvede prvo ocenjevanje in obratovalni monitoring – ustrezne meritve dejanskega hrupa vetrne turbine ter na podlagi rezultatov naj se preuči ustreznost doseganja hrupa in po potrebi korigira časovno delovanje VE. Pri modeliranju in meritvah hrupa je treba upoštevati hrup ozadja, meritve hrupa v bivalnih prostorih, meritve v nočnem času in oceno amplitudne modulacije. Modeliranje in meritve hrupa vetrnih turbin so breme investitorja. Investitorju priporočamo, da lokalno prebivalstvo seznanja z rezultati spremljanja stanja VE in vplivov na prebivalce (spremljanje in obravnavanje pritožb).
RAZLAGA IZOGIBA ŠKODLJIVEGA VPLIVA ALI NJEGOVEGA ZMANJŠANJA	Vpliv VE na zdravje ljudi se kaže predvsem kot povečana vznemirjenost zaradi hrupa, ki pa je odvisna tudi od drugih parametrov (značilne lastnosti hrupa VE – periodična amplitudna modulacija hrupa, premiki sence, utripanje luči, vibracije, občutljivost posameznika, vidna sprememba krajine itd.). Pri umeščanju VE v prostor je bistveno, da se zagotovi, da hrup ne bo povzročal vznemirjenosti pri prebivalcih. Po priporočilu NIJZ, ki temelji na rezultatih najnovejših raziskovalnih študij, mnenj strokovnih organizacij in odborov, ki obravnavajo vplive hrupa na zdravje ljudi, je treba pri postavitvi VE zagotoviti, da hrup na fasadi najbližjega izpostavljenega bivališča ne presega priporočene ekvivalentne vrednosti 35-40 dBA.

OCENA USTREZNOSTI IN VERJETNOST USPEŠNOSTI UKREPA	Omilitveni ukrep je ob ustreznem načrtovanju izvedljiv, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za uspešno izvedbo je ključen tudi strokovni nadzor pristojnih institucij.
ČASOVNI OKVIR IN NOSILCI IZVEDBE OMILITVENEGA UKREPA	Ukrep se upošteva pred in po postavitvi VE. Za izvedbo je odgovoren investitor oz. lastnik zemljišč.

8.6.4 Spremljanje stanja

KAZALEC ZA SPREMLJANJE STANJA	SPREMLJANJE STANJA	NOSILEC	OBDOBJE SPREMLJANJA
stiki med območji proizvodnih dejavnosti in območji stanovanj	Z GIS analizo se na podlagi podrobne namenske rabe prostora določijo stiki med območji proizvodnih dejavnosti in območji stanovanj. Ugotovijo se vzroki morebitnih odstopanj in preveri ali je to posledica izvajanja SD OPN 2 ali kakšnega drugega dejavnika in ali je potrebno pripraviti predlog sprememb določil odloka o SD OPN.	Občina s pomočjo javno dostopnih podatkov.	Enkrat na dve do tri leta v času izvajanja SD OPN 2.

8.7 OKOLJSKI CILJ: OHRANJANJE BIOTSKE RAZNOVRSTNOSTI IN DOBREGA STANJA NARAVNIH VREDNOT

Izbran okoljski cilj je določen glede na nacionalno zakonodajo in okoljske cilje, ki izhajajo z obveznosti Slovenije na osnovi sprejetih mednarodnih obveznosti in veljavnih predpisov. Vključuje temeljni koncept ohranjanja biotske in krajinske raznovrstnosti ter postavlja izhodišča za nadaljnje ščitenje območij ohranjanja narave. Biotska in krajinska raznovrstnost sta odvisni od števila vrst in ugodnega stanja le-teh. Ugodno stanje vrst pa je odvisno od življenjskega prostora in ekoloških razmer. V območjih ohranjanja narave se nahajajo večje populacije vrst in njihovi habitati.

Za segment rastlinstva, živalstva in habitatnih tipov je bistveno ohranjanje habitata prisotnih zavarovanih/ogroženih živalskih in rastlinskih vrst ter habitatnih tipov na območju občine.

Za segment območij Natura 2000 in zavarovanih območij je bistveno ohranjanje oz. doseganje ugodnega stanja habitatov vrst in ohranjanje območij razširjenosti habitatnih tipov, za katere so opredeljena območja notranjih con območij pomembnih za ohranitev biotske raznovrstnosti (območij Natura) ter ohranjanje lastnosti zaradi katerih so opredeljena posamezna zavarovana območja na območju občine.

Za segment naravnih vrednot in ekološko pomembnih območij je bistveno ohranjanje oz. doseganje ugodnega stanja ekološko pomembnih območij ter ohranjanje bistvenih lastnosti, zaradi katerih so deli narave na območju prostorskega akta opredeljeni za naravno vrednoto določene zvrsti.

Stanje izbranih posrednih kazalcev za spremljanje doseganja izbranega okoljskega cilja za posamezne segmente narave je sledeče:

SEGMENT NARAVE	KAZALEC STANJA OKOLJA	STANJE
rastlinstvo, živalstvo in habitatni tipi	Razširjenost prisotnih zavarovanih/ogroženih vrst in habitatnih tipov na območju občine.	Velika večina evidentiranih zavarovanih rastlinskih in živalskih vrst ter habitatnih tipov na območju občine Sodražica je obenem tudi kvalifikacijskih vrst in HT varovanih območij – območja Natura 2000 in pomembnih za

		ohranjanje biotske raznovrstnosti (ekološko pomembna območja).
naravne vrednote in ekološko pomembna območja	Prisotnost in stanje vrst in habitatnih tipov na ekološko pomembnih območjih (EPO) v občini ter stopnja ohranjenosti lastnosti naravnih vrednot na območju občine.	Na območju občine se nahajajo naravne vrednote večinoma botanične in hidrološke zvrsti, območja pričakovanih naravnih vrednot (geologija, karbonati) in pet ekološko pomembnih območij, nekatera se prekrivajo z območji Natura 2000.
območja Natura 2000 in zavarovana območja	Prisotnost in stanje kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov na območjih Natura 2000 in na zavarovanih območjih v občini.	Na območju občine je eno zavarovano območje (Kadice) in pet posebnih varstvenih območij – območja Natura 2000.

8.7.1 Merila in metode ugotavljanja in ocenjevanja vplivov

Vplivi izvedbe plana na ohranjanje biotske raznovrstnosti in dobrega stanja naravnih vrednot smo vrednotili z uporabo meril, ki so predpisani v Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05), kjer so vplivi izvedbe plana vrednoteni glede na izpolnjevanje okoljskih ciljev, ocene pa se podaja v velikostnih razredih od ocene A do ocene X. Razlaga posameznih ocen pri vrednotenju vplivov plana na posamezne segmente narave je navedena v spodnji preglednici.

Preglednica 28: Velikostni razredi vrednotenja vplivov prostorskega akta na uresničevanje okoljskega cilja »ohranjanje biotske pestrosti in dobrega stanja naravnih vrednot« glede na pričakovane spremembe kazalcev stanja okolja za segment

RAZRED	OPIS	MERILA VREDNOTENJA
A	ni vpliva oziroma je pozitiven vpliv	Izvedba SD OPN 2 ne bo imela vpliva ali pa bo vpliv na razširjenost ogroženih vrst pozitiven. Izvedba SD OPN 2 ne bo imela vpliva ali pa bo vpliv na ekološko pomembna območja in na stopnjo ohranjenosti naravnih vrednot pozitiven. Izvedba SD OPN 2 ne bo imela vpliva ali pa bo vpliv na razširjenost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 in na stopnjo ohranjenosti zavarovanih območij pozitiven.
B	vpliv je nebitven	Izvedba SD OPN 2 bo imela minimalni vpliv na razširjenost ogroženih vrst. Izvedba SD OPN 2 bo imela minimalni vpliv na ekološko pomembna območja in na stopnjo ohranjenosti naravnih vrednot. Izvedba SD OPN 2 bo imela minimalni vpliv na razširjenost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 in na stopnjo ohranjenosti zavarovanih območij.
C	vpliv je nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov	Izvedba SD OPN 2 bo, ob izvedbi omilitvenih ukrepov, imela nebitven vpliv na razširjenost ogroženih vrst. Izvedba SD OPN 2 bo, ob izvedbi omilitvenih ukrepov, imela nebitven vpliv na ekološko pomembna območja in na stopnjo ohranjenosti naravnih vrednot. Izvedba SD OPN 2 bo, ob izvedbi omilitvenih ukrepov, imela nebitven vpliv na razširjenost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 in na stopnjo ohranjenosti zavarovanih območij.
D	vpliv je bistven	Izvedba SD OPN 2 bo imela bistven vpliv na razširjenost ogroženih vrst. Izvedba SD OPN 2 bo imela bistven vpliv na ekološko pomembna območja in na stopnjo ohranjenosti naravnih vrednot. Izvedba SD OPN 2 bo imela bistven vpliv na razširjenost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 in na stopnjo ohranjenosti zavarovanih območij.
E	vpliv je uničujoč	Izvedba SD OPN 2 bo imela uničujoč vpliv na razširjenost ogroženih vrst. Izvedba SD OPN 2 bo imela uničujoč vpliv na ekološko pomembna območja in na stopnjo ohranjenosti naravnih vrednot. Izvedba SD OPN 2 bo imela uničujoč vpliv na razširjenost kvalifikacijskih vrst na območjih Natura 2000 in na stopnjo ohranjenosti zavarovanih območij.
X	ugotavljanje vpliva ni možno	Vplive predvidenih posegov v SD OPN 2 ni mogoče ugotoviti zaradi pomanjkanja podatkov o predvidenih posegih ali zaradi pomanjkanja podatkov o stanju narave.

8.7.2 Opredelitev in vrednotenje vplivov

Velika večina evidentiranih zavarovanih vrst na območju občine Sodražica je obenem tudi kvalifikacijskih vrst varovanih območij – območja Natura 2000 na območju občine in pomembnih za ohranjanje biotske raznovrstnosti (ekološko pomembna območja).

Vse načrtovane prostorske ureditve posegajo na ekološko pomembno območje (EPO) Osrednje območje življenjskega prostora velikih zveri. Vplive bomo obravnavali v sklopu ocene vplivov na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe Natura območja Kočevsko, saj so velike zveri tudi kvalifikacijske vrste SCI Kočevsko. Nekaj manjših ureditev je načrtovanih v ekološko pomembnem območju Kočevsko. Ker se to območje v veliki meri prekriva z Natura območjem SCI in SPA Kočevsko, ocenjujemo, da bo vpliv na EPO enak kot na kvalifikacijske vrste in habitatne tipe Natura območij.

Na robni del EPO Kadice, Mateča voda in Bistrica posega le ena prostorska ureditev (v odprti prostor se umešča območje okoljske infrastrukture, kjer se v okviru nove enote urejanja prostora zgradi čistilna naprava in dostopna cesta), na EPO Ribniška dolina pa posegajo prostorske ureditve v okviru naselij, kjer gre za uskladitev z dejanskim stanjem in funkcionalno zaokrožitvijo obstoječe pozidave ali za širitev na robu naselja. Za umestitev trase južne regionalne obvozne ceste naselja Sodražica, ki se na obstoječo cesto priključuje za naseljem Podvas-Zamostec in posega na EPO Ribniška dolina, je treba upoštevati varstvene usmeritve pristojnega Zavoda.

Zaradi kumulativnih vplivov izvedbe prostorskih ureditev, lahko pride do negativnega vpliva na **velike zveri** – povečanja konfliktov s človekom predvsem: zaradi povečane prisotnosti ljudi (širitev stavbnih površin) in privajanja medveda na prisotnost človeka ter iskanja hrane v bližini človekovih bivališč; zaradi povečane prisotnosti ljudi v njihovem naravnem habitatu (rekreativne dejavnosti v redkeje poseljenih delih občine); zaradi prisotnosti živinoreje (vpliv na volka, rjavega medveda). Za zmanjševanje oziroma preprečevanje konfliktov z velikimi zvermi (**ocena C**), so za celotno območje občine podani omilitveni ukrepi glede ravnanja z odpadki (medovarni zabojniki in kompostniki) in varovanja živali na paši, ki so vključeni v Odlok ali v Prilogo 1 k Odloku (PPIP). Varovanje živali na paši na način, da bo dostop velikim zverem onemogočen in bo konfliktov z velikimi zvermi čim manj (ograde z uporabo različnih vrst elektroograj, varovanje s pomočjo pastirskih psov itd.) podpirajo tudi zakonodaja, določila finančnih podpor in odškodnin na področju kmetijstva, ki postavljajo pogoje in omejitve glede izplačevanja odškodnin za škodo zaradi zveri ter določila finančnih podpor za živinorejo v območju življenjskega prostora velikih zveri.

Glede na podatke o predvidenih posegih, ne pričakujemo bistvenih vplivov na vse tiste kvalifikacijske vrste in HT, katerih notranje cone se ne pojavljajo na območju občine Sodražica, ali pa so notranje cone na območju občine prisotne, vendar so načrtovani posegi s SD OPN 2 zunaj območja neposrednega in daljinskega vpliva in ne segajo na notranje cone kvalifikacijskih vrst in HT (Preglednica 14) (skupna ocena B). V nadaljevanju podajamo oceno vplivov na tiste (kvalifikacijske) rastlinske in živalske vrste ter (kvalifikacijske) habitatne tipe, na katere bi prostorske ureditve, ki sicer v minimalnem obsegu posegajo v robne dele cone habitata vrste ali HT (Preglednica 14), lahko vplivale.

Vrste nevretenčarjev, ki so vezane na vodo (**ozki vrtenec, drobni svitek, navadni koščak, veliki pupek, hribski urh**), so občutljive na spremembe v naravnem režimu vodnega toka in na onesnaženje voda. Načeloma se bodo z ureditvijo kanalizacije, postavitvijo čistilnih naprav ter priključitvijo točkovnih virov onesnaženja na male čistilne naprave, v primeru pravilnega obratovanja ČN, pogoji za te vrste izboljšali. Za navedene kvalifikacijske vrste bodo vplivi bistveni v primeru fizičnih posegov v vodotoke in onesnaževanja (eutrofikacije) vodotokov,

kanalov ali jarkov ter mokrotnih travnikov. Ocenjujemo, da vplivi ne bodo bistveni ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (**ocena C**).

Za kvalifikacijsko vrsto metulja **črtasti medvedek** posegi ne bodo bistveni v primeru, da se na območju SD OPN 2 ne izvajajo hidromelioracijski posegi, spremembe vodnega režima, zasipavanje jarkov in spremembe v intenziteti rabe travniških površin. Na črtastega medvedka ima lahko vpliv morebitno odstranjevanje in neustrezno košenje gozdnega roba in mejic (še posebej na območjih novogradenj) ter odstranjevanje obrežne vegetacije ob vodotokih. Ob predvidenih ureditvah na območju naselij lahko pričakujemo negativni vpliv na črtastega medvedka zaradi povečanega svetlobnega onesnaževanja (možno neustrezno osvetljevanje javnih in zasebnih površin). Metulj je pozitivno fototaktičen, zato ga svetloba privlači (Sivec 1973, Frank 2005, UK Moths 2008), s tem pa so možne negativne posledice, kot so zmanjšana aktivnost parjenja, vplivi na odlaganje jajčec, razne poškodbe osebkov na svetilih, vplivi na orientacijo osebkov ter večja izpostavljenost plenilcem, kar vodi v večjo smrtnost in negativen vpliv na lokalne populacije vrste (Frank 2005). Ocenjujemo, da vplivi na vrste ne bodo bistveni ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (**ocena C**).

Za **širokouhega netopirja, velikega navadnega netopirja, vejicatega netopirja in malega podkovnjaka** predstavlja območje Kočevskega prehranjevalni habitat ali letalne poti (koridorji do prehranskih habitatov znotraj SAC). Negativne vplive na vrste imajo neprimerna javna razsvetljava, odstranjevanje za vrste pomembnih in primernih habitatov (gozdni rob, mejice, posamezna drevesa), zato so zaradi predvidenih posegov na območju, ki bi lahko poslabšali stanje za vrste, potrebni določeni omilitveni ukrepi. Ocenjujemo, da vplivi ne bodo bistveni ob upoštevanju omilitvenih ukrepov (**ocena C**).

Za nekatere vrste hroščev (**alpski kozliček, bukov kozliček, škrlatni kukuj**) je pomembno ohranjanje starih dreves, v katerih živijo celo življenje. Z izginjanjem starih dreves listavcev in jelke ter neprimerno gospodarnjenje z gozdom in spravilom lesa izginja primeren habitat vrste. Ker SD OPN 2 s predvidenimi ureditvami ne posega v tovrstne habitate, ocenjujemo, da vpliv plana na vrste ne bo bistven (**ocena B**). Za **močvirskega krešiča** ocenjujemo, da vplivi plana ne bodo bistveni, ker je površina posega, ki sega na območje notranje cone habitata vrste zanemarljivega vpliva (na območju občine je habitat vrste, gozdni potočki, dobro zastopan, v območje habitata posega del degradiranih površin, ki se sanirajo v zeleno parkirišče) (**ocena B**). Za **rogača** je problematično osvetljevanje v bližini gozdov, kjer vrsta prebiva. Neustrezna javna razsvetljava privablja osebkke hroščev, kar lahko vodi do povečane smrtnosti le-teh. Ob upoštevanju splošnih in konkretnih omilitvenih ukrepov plan na vrsto ne bo imel bistvenega vpliva (**ocena C**).

Na vrsto rastline (**mah Buxbaumia**) in HT **iirski bukovi gozdovi** (*Fagus sylvatica* (Aremonio-Fagion)) vplivi plana ne bodo bistveni (**ocena B**), ker je površina posegov (robni del zelenega parkirišča v Novi Štifti, robni del ureditve obstoječega strelišča), ki segajo v notranji cono vrste in HT zanemarljivega vpliva, habitat vrste pa je na območju občine dobro zastopan.

Ocenjujemo, da bo vpliv plana na HT **polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh** (*Festuco-Brometalia*) (*pomembna rastišča kukavičevk) nebistven (**ocena B**). Na območju občine so trajni travniki in kmetijska zemljišča v zaraščanju notranja cona HT. SD OPN 2 z nekaterimi prostorskimi ureditvami za potrebe razvoja turizma s PNRP BT (ureditev botaničnega vrta s pripadajočimi objekti; uskladitev stanja z dejanskim in vključitev obstoječih objektov v območje obstoječega smučišča; širitev funkcionalnega prostora, kjer se zgradijo zunanja igrišča in postavijo otroška igrala na območju kompleksa na Travnih gori; ureditev zelenega parkirišča na degradirani površini – opuščnem kamnolomu pri Novi Štifti) posegajo v območje HT, vendar je le-ta na območju SAC Kočevsko dobro zastopan in ohranjen, kmetijstvo pa je

ekstenzivne narave. Ocenjujemo, da širitve stavbnih zemljišč ne bodo imele bistvenega vpliva na zmanjšanje površin HT.

Na jame je možen predvsem negativen vpliv zaradi povečanega obiska (nenadzorovan jamski turizem, nepravilno zapiranje vhodov v jame) in neprimerne zaščitenosti jam, kar bi lahko ogrožalo predvsem netopirje skozi celo leto in vplivalo tako na hibernacijo kot na kotitev populacije ter s tem opustitev jamskih sistemov kot zatočišča na območju. Pomembna grožnja je tudi onesnaževanje (divja odlagališča odpadkov ipd.) kraškega podzemlja in vpliv na jamsko favno (npr. človeška ribica, drobnovratnik). Ocenjujemo, da ob doslednem upoštevanju zakonodaje s področja čiščenja in odvajanja komunalnih odpadnih voda in ravnanja z odpadki, izvedba SD OPN 2 ne bo imela bistvenih posledic za HT **jame, ki niso odprte za javnost (ocena B)**.

Območje Travnne gore je v veliki meri pokrito z gozdom, ki predstavlja primeren habitat za številne vrste ptic, med katerimi je kar nekaj redkih in ogroženih. Mednje spadajo poleg koconogih kur (divji petelin, gozdni jereb) tudi nekatere gozdne sove (kozača, koconogi čuk, mali skovik). Ti dve skupini sta pod vplivom več motečih dejavnikov, v splošnem predvsem zaradi dejavnosti, ki izhajajo iz intenzivnega gospodarjenja z gozdom in različnih športno-rekreacijskih aktivnosti na območju (pohodniki, nabiralci, športniki). Posledica intenzivnih gozdarskih dejavnosti je dobra dostopnost odmaknjenih območij zaradi mreže gozdnih cest in vlak, razdrobljenost gozda, pomanjkanje mirnih con ter pomanjkanje površin, ki bi bile prepuščene naravnemu razvoju. Intenzivno gozdarjenje pomeni tudi pomanjkanje odmrle lesne mase, ki je pomembna za detle (belohrbti detel, triprsti detel) in žolne (črna žolna, vijeglavka). Glede na predvidene posege SD OPN 2 (ureditev botaničnega vrta s pripadajočimi objekti; umestitev dostopne ceste do zaledja obstoječih stavbnih zemljišč) v robni del območja notranjih con koconogih kur (Life Kočevsko, 2015), ne pričakujemo bistvenih vplivov na divjega petelina in **gozdnega jereba (ocena B)**. Prav tako ocenjujemo, da prostorske ureditve ne bodo imele bistvenega vpliva na stabilnost populacije **kozače, malega skovika in koconogega čuka (ocena B)**.

Pivka in črna žolna sta ekološko manj zahtevni vrsti žoln, saj jima ustreza bistveno več tipov gozdov kot detlom (belohrbti, triprsti), ki so vezani na stare gozdove z veliko odmrlega in trohnečega lesa, z dovolj hrane in primernimi gnezdišči (večinoma drevesa z mehkim lesom, ki jim je lubje že odpadlo). Obe vrsti detla sta zaradi tega bistveno bolj občutljivi na območjih, kjer se izvaja intenzivno gozdarjenje, saj je tu odmrlega lesa zelo malo. Poleg tega so stara, umirajoča drevesa zaradi premajhne naravovarstvene osveščenosti lastnikov, predvsem pri sicer nedovoljeni sečnji brez odkazila, pogosto prva izbrana za posek. Še vedno namreč prevladuje prepričanje, da obstoj starejših, trohnečih dreves kaže na slabega gospodarja gozda. Ocenjujemo, da, ker SD OPN 2 s predvidenimi ureditvami ne posegajo v območja gozdov z veliko odmrlega lesa, ne bo bistvenih vplivov na stanje populacije **pivke, črne žolne in triprstega detla (ocena B)**.

Vijeglavka je edina žolna selivka. Gnezdi v drvesnih duplih odprte kulturne krajine s posameznimi gručami dreves in grmovja in v senožetnih sadovnjakih. V nižinskih predelih in na območju višje ležeče kulturne krajine prebiva **rjavi srakoper**. Obe vrsti ogroža predvsem spreminjanje kulturne krajine in njene mozaične strukture, ki je sestavljena iz sadovnjakov, mejic, posameznih grmišč in ekstenzivnih travnikov. Ocenjujemo, da se z izvedbo SD OPN 2 strukturiranost habitata obeh vrst ne bo bistveno spreminjala, zato ocenjujemo, da bodo vplivi plana za obe vrsti nebitveni (**ocena B**).

Negativen vpliv na območja Natura 2000 lahko predstavlja vnašanje tujerodnih in invazivnih rastlinskih in živalskih vrst. Za vse načrtovane zasaditve je podan splošni omilitveni urep

SD OPN 2 s prostorskimi ureditvami ne posegajo v zavarovano območje Kadice, točkovne naravne vrednote in območja naravnih vrednot, z izjemo naravne vrednote Bistrica.

Obsežne prostorske ureditve, kot je umestitev trase severne in južne **obvozne ceste**, so prostorsko umeščene na način, da v največji možni meri zaobidejo vsa območja varovanj (vodovarstvena območja, vodna zajetja, posebna varstvena območja – območja Natura 2000, ekološko pomembna območja) ter hkrati na način, da ne poslabšujejo poplavne varnosti na območju naselja Sodražica. Za zagotavljanje poplavne varnosti Sodražice so na vodotoku **Bistrica s pritoki** (ima status naravne vrednote in posebnega ohranitvenega območja), s hidrološko hidravlično študijo Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev) (IS Projekt d.o.o., št. 20-S/16, Ljubljana, avgust 2017, dop. april – junij 2020) predvideni omilitveni ukrepi kot gradbno tehnični ukrepi, ki bi lahko bili v nasprotju z naravovarstvenimi omejitvami in zahtevami na tem območju. Po podrobnem pregledu študije in stanja na terenu, je Zavod RS za varstvo narave (usklajevalni sestanek, 11. 4. 2018) podal mnenje, da s študijo predvideni omilitveni ukrepi, ob upoštevanju varstvenih usmeritev, ne bodo bistveno vplivali na stanje naravne vrednote in posebnega ohranitvenega območja. Ocenjujemo, da bo vpliv SD OPN 2 na naravne vrednote in območja naravnih vrednot, ob upoštevanju varstvenih usmeritev, nebitven (**ocena C**).

Ocenjujemo, da bo neposredni, dolgoročni in trajni vpliv izvedbe SD OPN 2 na opredeljen okoljski cilj »ohranjanje biotske raznovrstnosti in dobrega stanja naravnih vrednot« nebitven zaradi izvedbe omilitvenih ukrepov (C).

8.7.3 Omilitveni ukrepi

SPLOŠNI OMILITVENI UKREPI se vključijo v Odlok o SD OPN 2 Sodražica (75. člen):

- **TUJERODNE INVAZIVNE VRSTE RASTLIN:** pri izvedbi zemeljskih del naj se preprečuje morebitno razširjanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst, tako, da se zemljine na delovišče ne vnaša od drugod oziroma se jo odzema na mestih, kjer ni prisotnih invazivnih tujerodnih vrst; gradbeni stroji, ki se jih pri delu uporabljajo naj bodo predhodno očiščeni (predvsem zemljina s koles); po končanih gradbenih delih naj se deli poškodovane površine ustrezno sanirajo na način, ki bo omogočal čim hitrejšo naravno zaraščanje; viške odkopnega materiala in ostalega gradbenega materiala naj se deponira na ustrezno deponijo; v kolikor se bodo začele pojavljati tujerodne rastlinske vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga, ambrozija), naj se jih odstrani z redno in pogosto košnjo (v približno 14 dnevnem razmaku).
- **ZAVAROVANJE ŽIVALI NA PAŠI** (preprečevanje konfliktov z velikimi zvermi): na območjih, kjer je predvidena vzpostavitev pašnika, gradnja čebelnjaka, zavetišča za živino, skednja ipd., naj se z namenom preprečevanja konfliktov in nastajanja škode zaradi zveri, človekovo imetje primerno zaščiti in zavaruje (pastirski psi za zaščito rejnih živali, svetlobno-zvočna varovala na senzor, električni pastir, dvignjeni panji ipd.).
- **OSVETLJEVANJE ZUNANJIH POVRŠIN** (preprečevanje negativnih vplivov na črtastega medvedka, rogača, širokouhega, velikega navadnega in vejicatega netopirja ter malega podkovnjaka): gradbena dela naj potekajo v dnevnem času; gradbišč naj se ponoči ne osvetljuje; za osvetljevanje vseh zunanjih površin naj se uporabijo le popolnoma zasenčena svetila, ki ne oddajajo svetlobe nad vodoravnico.

KONKRETNE VARSTVENE USMERITVE se vključijo v Prilogo 1 k Odloku o SD OPN 2 (posebni prostorski izvedbeni pogoji).

EUP	OMILITVENI UKREP/VARSTVENA USMERITEV	RAZLAGA IZOGIBA ŠKODLJIVEGA VPLIVA ALI NJEGOVEGA ZMANJŠANJA	OCENA USTREZNOSTI IN VERJETNOST USPEŠNOSTI UKREPA	ČASOVNI OKVIR IN NOSILCI IZVEDBE OMILITVENEGA UKREPA
<p>Op600 (krožišče z navezavo na S traso),</p> <p>Op601 (navezava na J traso),</p> <p>Op602, Op603, Op604, Op605, Op606 (J trasa obvozne ceste),</p> <p>Op607 (S trasa obvozne ceste)</p>	<p>Obrežna vegetacija ob vodotoku Bistrica naj se ohranja v obstoječem stanju. Struge in brežine vodotoka Bistrica naj se med deli ne nasipa, utrjuje ali zasipa z odkopnim, odpadnim ali gradbenim materialom. Prav tako naj se odkopni in gradbeni material ne odlaga na travnike ob vodotoku. Kjer je zaradi stabilnosti ceste nujno potrebna utrditiv brežine vodotoka, naj se utrditiv izvede s kamnito izložbo v suho.</p>	<p>Občina Sodražica je s SD OPN 2 opredelila obvozno cesto mimo naselja Sodražica, ki bo razbremenila jedro naselja in naselju zagotovila nove razvojne možnosti. Južna trasa obvozne ceste skupaj z gradbeno tehničnimi omilitvenimi ukrepi za zagotavljanje poplavne varnosti naselja posegajo v območje naravne vrednote vodotok Bistrica in delno v EPO Ribniška dolina. Za varstvo naravne vrednote in habitata vrst nevretenčarjev, ki so vezani na vodo, so potrebni omilitveni ukrepi oziroma varstvene usmeritve.</p>	<p>Omilitveni ukrep je ob ustreznem načrtovanju izvedljiv, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zmerna do zelo verjetna. Za uspešno izvedbo je ključen tudi strokovni nadzor pristojnih institucij.</p>	<p>Ukrep se upošteva v postopku načrtovanja OPPN oz. pridobitve gradbenega dovoljenja. Za izvedbo je odgovoren investitor oz. lastnik zemljišč.</p>
<p>Tr01 (dom na Travni Gori),</p> <p>Kz12 (strelišče)</p>	<p>Za preprečevanje konfliktov z medvedom naj se namestijo medovarni zabojniki in kompostniki, ki medvedu preprečujejo brskanje po splošnih smeteh in smeteh z gospodinjskimi odpadki.</p>	<p>Za preprečevanje konfliktov z medvedom, se na izpostavljenih in pogosteje obiskanih lokacijah v občini postavijo medovarni smetnjaki in kompostniki.</p>	<p>Omilitveni ukrep je ob ustreznem načrtovanju izvedljiv, verjetnost uspešnosti njihove izvedbe je zelo verjetna.</p>	<p>Ukrep se upošteva po sprejemu SD OPN oziroma v postopku pridobitve GD.</p> <p>Za izvedbo je odgovoren investitor oz. lastnik zemljišč.</p>
<p>Tr01 (dom na Travni Gori)</p>	<p>Za osvetljevanje zunanjih površin naj se uporabijo le popolnoma zasenčena svetila, ki ne oddajajo svetlobe nad vodoravnico. Uporabijo naj se sijalke s poudarjenim rumenim delom spektra, ki ne svetijo v UV spektru, z barvno temperaturo največ 3000 K. Po 23. uri naj se osvetljevanje samodejno izključi oziroma naj bodo svetila vgrajeni senzorji za avtomatski vklop in izklop.</p>	<p>Za preprečevanje negativnih vplivov na črtastega medvedka, rogača, širokouhega, velikega navadnega in vejicatega netopirja ter malega podkvnjaka se na izpostavljenih in pogosteje obiskanih lokacijah v občini uredi ustrezno osvetljevanje zunanjih površin.</p>		
<p>Ns06, Ns07 (parkirišče – kamnolom Nova Štifta),</p> <p>So106 (razgledni stolp)</p>	<p>PNRP za EUP Ns06 in Ns07 se opredeli kot ZS.</p> <p>Območja EUP naj se ne osvetljuje.</p> <p>Košev za smeti naj se ne namešča. Ravnanje z odpadki naj bo po načelu »Smeti v nahrbtnik!«</p>			
<p>Tr11 (botanični vrt)</p>	<p>Območje EUP se opredeli s PNRP ZS.</p> <p>Območja naj se ne osvetljuje. Dostopa naj se ne asfaltira. Ne vnaša se tujerodnih rastlinskih vrst.</p>	<p>Predvideni botanično-turističnega rekreacijskega centra Travná gora se umešča v odprti prostor v območju Natura 2000 in EPO. Zaradi ohranjanja kvalifikacijskih vrst in HT v ugodnem stanju, so potrebni</p>		

		omilitveni ukrepi oziroma varstvene usmeritve.		
Op100, Op101, Op102 (območja VE)	<p>Varstvene usmeritve med gradnjo VE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Čas izvajanja posega naj se prilagodi življenjskim ciklom živali tako, da ne sovпада z obdobji njihove največje aktivnosti oziroma z obdobjem, ko potrebujejo mir, zlasti v času razmnoževalnih aktivnosti in vzrejanja mladičev. Dela naj se izvajajo izven obdobja od začetka marca do konca junija. - Po končanih delih naj se območje zatravi. Pri zatratitvi površin naj se uporabi mešanica avtohtonih travniških vrst oziroma mešanica semen s sosednjih travnikov. - Drevesno in grmovno vegetacijo naj se ohranja v obstoječem stanju. - Začasno deponijo gradbenega in odkopnega materiala naj se vzpostavi čim bližje dostopnim potem. - Za dovoz gradbenega materiala naj se uporablja obstoječo dovozno pot. Poti naj se ne asfaltira. Sestavne dele naj se prednostno dostavi s helikopterjem. V primeru, da to ni mogoče, naj se obstoječa pot razširi le toliko, kot je nujno potrebno. Po končani gradnji naj se pot vzpostavi v prvotno stanje. - Da ne bi prihajalo do konfliktov z rjavim medvedom (<i>Ursus arctos</i>), naj se na območju načrtovane gradnje prepreči odlaganje kakršnihkoli organskih odpadkov oziroma naj bo posebna skrb posvečena sprotnemu odstranjevanju organskih odpadkov. - Gradbišča in delujočih vetrnic (z izjemo orientacijskih znamenj in luči v skladu s predpisi, ki urejajo zračni promet) naj se ponoči ne osvetljuje. - Pri izvedbi zemeljskih del naj se preprečuje morebitno razširjanje invazivnih tujerodnih rastlinskih vrst, tako, da se zemljine ne odvažajo od	<p>V vsako EUP je predvidena umestitev po ene VE, nazivne moči do 600kW, za namen pridobivanja električne energije. Zaradi prisotnosti zavarovanih prostoživečih vrst živali (velike zveri, netopirji, ptice) so potrebni omilitveni ukrepi glede dostopov, osvetljevanja, odpadkov ter časovne omejitve gradbenih del.</p>		

	<p>drugod oziroma se jo odvzema na mestih, kjer ni prisotnih invazivnih tujerodnih vrst. Viške odkopnega materiala in ostalega gradbenega materiala naj se deponira na ustrezno deponijo. V kolikor se bodo začele pojavljati tujerodne rastlinske vrste (npr. japonski dresnik, zlata rozga, ambrozija), naj se jih odstrani z redno in pogosto košnjo (v približno 14 dnevem razmaku).</p> <p>Varstvene usmeritve med obratovanjem VE: V primeru opažanj, da so zaradi delovanja vetrne elektrarne trki z netopirji ali pticami pogosti, naj se o tem obvesti ZRSVN.</p>			
GI48, GI49 (dostopna cesta in območje ČN)	<p>Obrežna vegetacija ob vodotoku Globelščica naj se ohranja v obstoječem stanju. Struge in brežine vodotoka naj se med deli ne nasipa, utrjuje ali zasipa z odkopnim, odpadnim ali gradbenim materialom. Prav tako naj se odkopni in gradbeni material ne odlaga na travnike ob vodotoku.</p>	<p>V odprti prostor, v območje Nature2000 in EPO se umesti dostopna cesta in nova čistilna naprava. Zaradi ohranjanja kvalifikacijskih vrst in HT v ugodnem stanju, so potrebni omilitveni ukrepi oziroma varstvene usmeritve.</p>		

8.7.4 Spremljanje stanja

Stanje kazalcev okolja za segment narave se spremlja na podlagi državnih monitoringov (npr. monitoring izbranih kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov ipd.) v skladu z ZON in predpisi, ki urejajo varstvo okolja. V kolikor se po monitoringih ugotovi neugodno stanje vrst in/ali habitatnih tipov, ki bi lahko bilo posledica izvajanja SD OPN 2, se izvede ukrepe za izboljšanje stanja, ki jih je dolžan zagotoviti investitor.

Nosilec spremljanja stanja je država oz. izvajalec, ki ga le-ta najame. Obdobje spremljanja je v skladu z državnim programom monitoringa.

Pri izvedbi dejanskih posegov v okolje mora spremljanje stanja med gradnjo in po njej zagotoviti investitor.

9 ALTERNATIVE

V Uredbi o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05) je

- v 3. členu zapisano, da je okoljsko poročilo dokument, v katerem se opredelijo, opišejo in ovrednotijo pomembni vplivi izvedbe SD OPN na okolje, ohranjanje narave, varstvo človekovega zdravja in kulturne dediščine ter možne alternative, ki upoštevajo okoljske cilje in značilnosti območja, na katerega se plan nanaša;

- v 6. členu je zapisano, da mora okoljsko poročilo vsebovati poleg ostalih informacij tudi informacijo o tem katere možne alternative so bile obravnavane in razlogi za izbor najustreznejše alternative;
- v 13. členu (2. odstavek, 5 alineja) določeno, da je potrebno v primeru ugotovitev bistvenih ali uničujočih vplivov sprememb in dopolnitev veljavnega plana v okoljskem poročilu preveriti in ovrednotiti možne alternative.

V pričajučem okoljskem poročilu smo podali omilitvene ukrepe, ki vplive plana na izbrane okoljske cilje zmanjšajo na sprejemljivo raven, zato nismo opredeljevali alternativnih rešitev kot jih določa 13. člen Uredbe.

10 SKLEPNA OCENA SPREJEMLJIVOSTI PLANA

V okoljskem poročilu so opredeljeni ter presojeni verjetni vplivi izvedbe SD OPN 2 na okolje, naravo in varstvo zdravja ljudi. Presojani so bili neposredni, daljinski, kumulativni, trajni in začasni vplivi. Potencialni vplivi so bili opredeljeni na podlagi dopolnjenega osnutka SD OPN 2 (avgust 2017, dop. maj 2018 in okt. 2020). Vplive izvedbe sprememb in dopolnitev na opredeljene okoljske cilje smo vrednotili na podlagi sprememb meril stanja okolja, ki so bili opredeljeni za spremljanje okoljskega cilja (kazalci za spremljanje okoljskih ciljev).

Na podlagi osnovnih informacij o ureditvah je bilo ugotovljeno, da ob upoštevanju zakonskih predpisov in strokovnih podlag, ureditve ne bodo imele negativnega vpliva na spremembe stanja, zato v poročilu niso podrobneje obravnavani segmenti: podnebne spremembe, gozd, kulturna dediščina, elektromagnetno sevanje, svetlobno onesnaženje in odpadki.

Segment Varovanje zdravja ljudi je presojan preko okoljskih ciljev »ohranjanje ustrezne kakovosti zunanjega zraka«, »ohranjanje obremenitev okolja in ljudi s hrupom pod mejnimi vrednostmi«, »zagotavljanje ustrezne kakovosti pitne vode« in »zagotovljena samooskrba s kakovostno in lokalno pridelano hrano«.

V poročilu so obravnavani segmenti okolja in narave pri katerih bodisi pričakujemo pomembnejše vplive na okolje, večjo občutljivost okolja ali možnost posrednega vpliva na zdravje in varnost ljudi. Pripravljen je predlog ustreznih omilitvenih ukrepov za zmanjšanje negativnih vplivov ter spremljanja opredeljenih vplivov prostorskega akta (monitoring). Na podlagi spremljanja stanja kazalcev bo razvidno ali so bili predvideni ustrezni vplivi in ali se z izvajanjem res sledi zastavljenim okoljskim ciljem.

Na podlagi ugotovitev okoljskega poročila ocenjujemo, da je SD OPN 2 (studioFORMIKA, d. o. o., št. projekta 01/2015, Cerknica, dop. osn., avg. 2017, dop. maj 2018, okt. 2020, mar. 2021) iz vidika vplivov izvedbe plana na okolje, naravo in varstvo človekovega zdravja sprejemljiv ob upoštevanju in izvedbi vseh omilitvenih ukrepov, ki so predvideni s tem okoljskim poročilom in elaboratom Analiza poplavnosti v občini Sodražica za potrebe OPN (predvidena ureditev) (IS Projekt d.o.o., št. projekta 20-S/16, Ljubljana, avg. 2017, dop. april – junij 2020) ter so zapisani v Odloku o SD OPN 2 in Prilogi 1.

11 OPOZORILO O CELOVITOSTI POROČILA

Okoljsko poročilo in temu prilagojen prostorski načrt sta rezultat postopka celovite presoje vplivov na okolje. V dokumentu je opisan celoten postopek presoje s ključnimi ugotovitvami, možnimi alternativami, ocenami vplivov, omilitveni ukrepi ter način spremljanja stanja okolja.

Opis plana z opredeljenimi glavnimi značilnostmi in odnos do drugih ustreznih planov smo pripravili na podlagi dopolnjenega osnutka SD OPN 2 (avgust 2017, dopolnitev maj 2018,

oktober 2020, marec 2021). Pregled stanja okolja smo pripravili na podlagi javno dostopnih podatkov, dopoljenega osnutka SD OPN 2 in terenskega ogleda. Opredelili smo ključne značilnosti prostora in obstoječe obremenitve. Narejen je bil pregled pravnih režimov varovanih območij na območju občine ter prvih mnenj nosilcev urejanja prostora.

Na podlagi stanja okolja smo opredelili možne vplive izvedbe plana na posamezen segment okolja, opredelili smo dogodke, ki lahko povzročijo vplive, kakšne obremenitve in posledice lahko pričakujemo ter kako so vplivi povezani z značilnostmi območja plana. Ugotovljene vplive smo natančneje opredelili tako, da smo določili vrsto oz. značaj vpliva v skladu z Uredbo o okoljskem poročilu in podrobnejšem postopku celovite presoje vplivov izvedbe planov na okolje (Ur. l. RS, št. 73/05) in utemeljili izbor ocene.

Izdelovalci poročila smo tesno sodelovali z izdelovalci SD OPN 2, tako da so okoljski vidiki in ukrepi za varovanje okolja, narave in zdravja ljudi že vključeni v dopolnjen osnutek (marec 2021).

12 VIRI

- ARSO. Kakovost zraka v Sloveniji v letu 2015. Ljubljana, 2016, [maj 2017]. www.mop.gov.si
- ARSO. Raziskave onesnaženosti tal Slovenije v letu 2004, 2006. Ljubljana [maj 2017]. www.gis.arso.gov.si
- ARSO. Interaktivni naravovarstveni atlas. [avgust 2017].
- ARSO. Atlas okolja. [avgust 2017]. <http://gis.arso.gov.si>
- ARSO. Poročila o monitoringu snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja in IPPC zavezancev. [avgust 2017]
- Elaborat posegov na kmetijska zemljišča pri umeščanju obvozne ceste mimo Sodražice, Agrarius, tla in okolje, Tomaž Kralj s.p., Bohinjska Bistrica, oktober 2016.
- Elaborat posegov na kmetijska zemljišča ob pripravi sprememb in dopolnitev Občinskega prostorskega načrta Občine Sodražica (SD OPN 2 Sodražica), Arealine, d.o.o., št. K-01/2015, Postojna, november 2016, dopolnjeno januar in avgust 2017.
- Geopedia [avgust 2017]. www.geopedia.si
- Elektromagnetna sevanja, Vplivna območja. Forum EMS, 2008
- Izračun EMS v okolici daljnovodov, Prof. Dr. Mladen Trlep, FERi, Univerza v Mariboru
- JP Komunala Ribnica d.o.o.. [avgust 2017]. www.komunala-ribnica.si
- MzI, Direkcija RS za infrastrukturo. Podatki o prometu 2011-2015. Ljubljana [maj 2017]. www.di.gov.si
- Natura 2000. [avgust 2017]. www.natura2000.gov.si
- Ocena kemijskega stanja podzemnih voda v Sloveniji v letih 2008-2015. Ljubljana [maj 2017]. www.arso.si
- Oskrba s pitno vodo na območju Sodražica – Ribnica – Kočevje. [avgust 2017]. www.soriko.si
- Profil kopalne vode, KOPALNO OBMOČJE KRKA, STRAŽA, MOP, marec 2011.
- Profil kopalne vode, KOPALNO OBMOČJE KRKA, ŽUŽEMBERK, MOP, marec 2011.
- Register nepremične kulturne dediščine. [avgust 2017]. www.rkd.situla.org
- Si – Stat podatkovni portal. [avgust 2017]. www.stat.si

Zavod za gozdove Slovenije. [avgust 2017]. www.zgs.si
Zavod RS za varstvo narave. [avgust 2017]. www.zrsvn.si